

လယ်တီဆရာတော်ကြီး ပါရမီဒီပနီ

ပါရမီ ဒီပနီ မာတိကာ

ဝိသတိပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

၁-ပဌမပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

၂-ဒုတိယပုစ္ဆာပါဠိအနက်

၃-တတိယပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

၄-စတုတ္ထပုစ္ဆာပါဠိအနက်

၅-ပဉ္စမပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

၆-ဆဌမပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

၇-သတ္တမပုစ္ဆာပါဠိအနက်

၈-အဋ္ဌမပုစ္ဆာပါဠိအနက်

၉-နဝမပုစ္ဆာပါဠိအနက်

၁၀-ဒသမပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

၁၁-ကောဒသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

၁၂-ဒွါဒသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

၁၃-တေရသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

၁၄-စုဒ္ဒသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

၁၅-ပန္နရသမပုစ္ဆာ ပါဌ်အနက်

၁၆-သောဠသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

၁၇-သတ္တရသမပုစ္ဆာ ပါဌ်အနက်

၁၈-အဋ္ဌာရသမပုစ္ဆာ ပါဌ်အနက်

၁၉-ဧကေနဝိသတိမပုစ္ဆာ ပါဌ်အနက်

၂၀-ဝိသတိမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

ပဏ္ဍိတဓမ္မတာ ဝါကျပါဌ် အနက်

ဝိသတိ ပုစ္ဆာ အဖြေ

ပုစ္ဆကဝိက္ခာရမ္မ အဖွင့်

၁-ပဌမပုစ္ဆာ အဖြေ

၂-ဒုတိယပုစ္ဆာအဖြေ

၃-တတိယပုစ္ဆာ အဖြေ

လဒ္ဒဂုဏသမ္ဘဝ ပုစ္ဆာ အဖြေ

၄-စတုတ္ထပုစ္ဆာ အဖြေ

၅-ပဉ္စမပုစ္ဆာ အဖြေ

၆-ဆဌမပုစ္ဆာ အဖြေ

၇-သတ္တမပုစ္ဆာအဖြေ

၈-အဋ္ဌမပုစ္ဆာအဖြေ

၉-နဝမပုစ္ဆာအဖြေ

၁၀-ဒသမပုစ္ဆာအဖြေ

၁၁-ဧကဒသမပုစ္ဆာ အဖြေ

၁၂-ဒွါဒသမ ပုစ္ဆာအဖြေ

၁၃-တေရသမ ပုစ္ဆာအဖြေ

၁၄-စုဒ္ဒသမပုစ္ဆာ အဖြေ

၁၅-ပန္နရသမပုစ္ဆာ အဖြေ

၁၆-သောဠသမပုစ္ဆာ အဖြေ

၁၇-၁၈-၁၉-၂၀-သက္ကရာဇ်မာဒီပုစ္ဆာ အဖြေ

ပဏ္ဍိတဓမ္မတာဝါကျ အဖွင့်

နိဂုံး

ပါရမီဒီပနီ မာတိကာပြီးပြီ။

ပါရမီ ဒီပနီ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပုစ္ဆက ဂန္ဓာရမ္မ

ပဉ္စာဗျာကရဏစ္ဆေကံ၊ ဗုဒ္ဓံ ပဏမ္ပ ပုစ္ဆိဿံ။
ပဉ္စာဗျာကရဏစ္ဆေကံ၊ တံတံ ဗောဓိ သုသံယုတ္တံ။

[ဝတ္ထဂါထာ။]

အဟံ=ငါသည်၊ ပဉ္စာဗျာကရဏစ္ဆေကံ=မေးခြင်း၊ ဖြေခြင်းအမှု၌ အတုမရှိ လိမ်မာတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓံ=မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဏမာမိ=ရှိခိုးပါ၏။ ပဏမ္ပ=ရှိခိုးပြီး၍၊ တံ တံ ဗောဓိ သုသံယုတ္တံ=ထိုထိုသို့သောသမ္မာသမ္ဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သာဝကဗောဓိအပေါင်းနှင့် ကောင်းစွာ စပ်ယှဉ်သော၊ ပဉ္စာဗျာကရဏစ္ဆေကံ=မေးခြင်း၊ ဖြေခြင်းအမှု၌ လိမ်မာ ကျွမ်းကျင် သိမြင် တတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိဿံ=မေးပေအံ့၊ ဝါ =သိခြင်းငှါ တောင့်တပေအံ့။

ပုစ္ဆက ဂန္ဓာရမ္မ ပြီး၏။

ပါရမီဒီပနီ

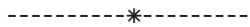
ဝိသတိပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

၁-ပဌမပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

ယော လောကီယလောကုတ္တရသုခါနိ ပတ္ထေတွာ ဒါနာဒိ ပါရမိယော ပူရေတိ၊ သော လောကီယ သုခမေဝ ဝါ လဘေယျကိ၊ လောကုတ္တရသုခမေဝ ဝါ၊ ဥဒါဟု တဒုဘယ သုခမ္ပိ၊ ကိ ဝါ နေဝ တဒုဘယသုခံ။

ယော=အကြင်သူသည်၊ လောကီယလောကုတ္တရသုခါနိ= လောကီ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာ ၂-ပါးတို့ကို၊ ပတ္ထေတွာ=တောင့်တ၍၊ ဒါနာဒိပါရမိယော=ဒါနအစရှိသောပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတိ=ဖြည့်၏၊ သော= ထိုသူသည်၊ လောကီယသုခမေဝဝါ=ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိ ဟု ဆိုအပ်သော လောကီချမ်းသာကိုသာလျှင်လည်း၊ လဘေယျ ကိ= ရရာသလော၊ လောကုတ္တရသုခမေဝ ဝါ=မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော လောကုတ္တရာချမ်းသာကိုသာလျှင်လည်း၊ လဘေယျ ကိ=ရရာသလော၊ ဥဒါဟု=ထိုသို့မဟုတ်၊ တဒုဘယသုခမ္ပိ=ထို ၂-ပါးစုံသော ချမ်းသာကို ပင်လျှင်လည်း၊ လဘေယျ ကိ=ရရာသလော၊ တဒုဘယသုခံ= ထိုနှစ်ပါးစုံ သော ချမ်းသာကိုပင်လျှင်၊ နေဝဝါ လဘေယျ ကိ= မရဘဲရှိရာ သလော။

ပဌမပုစ္ဆာ ပါဠိအနက် ပြီး၏။

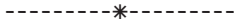

၂-ဒုတိယပုစ္ဆာပါဠိအနက်

ယော ဝါ ပန လောကီယသုခမေဝ ပတ္တေတွာ ဒါနာဒိ ပါရမိယော ပူရေတိ၊ သောလောကီယသုခမေဝ လဘေယျ ကိံ အထ လောကုတ္တရသုခမ္ပိ။

ဝါ ပန=ထိုမှတစ်ပါး၊ ယော=အကြင်သူသည်၊ လောကီယသုခမေဝ=သက်သက်သော လောကီချမ်းသာကိုသာလျှင်၊ ပတ္တေတွာ=တောင့်တ၍၊ ဒါနာဒိပါရမိယော=ဒါနအစရှိသောပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတိ=ဖြည့်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ လောကီယသုခမေဝ=လောကီချမ်းသာကိုသာလျှင်၊ လဘေယျ ကိံ=ရရာသလော၊ အထ=ထိုသို့မဟုတ်၊ လောကုတ္တရသုခမ္ပိ=လောကုတ္တရာချမ်းသာကိုလည်း၊ လဘေယျကိံ= ရရာသေးသလော။

ဒုတိယပုစ္ဆာပါဠိအနက် ပြီး၏။

၃-တတိယပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

ယော ဝါ ပန လောကုတ္တရသုခမေဝ ပတ္တေတွာ ဒါနာဒိ ပါရမိယော ပူရေတိ၊ သော လောကုတ္တရသုခမေဝ လဘေယျ ကိံ၊ အထ လောကီယသုခမ္ပိ။

ဝါ ပန=ထိုမှတစ်ပါး၊ ယော=အကြင်သူသည်၊ လောကုတ္တရသုခမေဝ=လောကုတ္တရာချမ်းသာကိုသာလျှင်၊ ပတ္တေတွာ=တောင့်တ၍၊ ဒါနာဒိပါရမိယော=ဒါနအစရှိသောပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတိ=ဖြည့်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ လောကုတ္တရသုခမေဝ=လောကုတ္တရာချမ်းသာကိုသာလျှင်၊

လဘေယျ ကိံ=ရရာသလော၊ အထ=ထိုသို့မဟုတ်၊ လောကိယသုခမ္ပိ= လောကီစည်းစိမ်ချမ်းသာကိုလည်း၊ လဘေယျ ကိံ=ရရာသေးသလော။ တတိယပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

-----*-----

၄-စတုတ္ထပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

- (က) ယေ စ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ကပ္ပသတ သဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ ဝါ အသင်္ချေယျာနိ အဋ္ဌ ဝါ အသင်္ချေယျာနိ သောဠသဝါ အသင်္ချေယျာနိ ဒါနာဒိ ပါရမိယော ပူရေတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပါပုဏန္တိ။
- (ခ) ယေ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ ဒါနာဒိပါရမိယော ပူရေတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ ပါပုဏန္တိ။
- (ဂ) ယေ စ အဂ္ဂသာဝကာ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ ဒါနာဒိပါရမိယော ပူရေတွာ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိံ ပါပုဏန္တိ။
- (ဃ) ယေ စ မဟာသာဝကာ ကပ္ပသတသဟဿာနိ ဒါနာဒိပါရမိယော ပူရေတွာ မဟာသာဝကဗောဓိံ ပါပုဏန္တိ။
- (င) ယေ စ ပကတိသာဝကာ ကပ္ပသတံ ဝါ ကပ္ပသဟဿံ ဝါ ဒါနာဒိပါရမိယော ပူရေတွာ ပကတိသာဝကဗောဓိံ ပါပုဏန္တိ။ တေသံ တံတံကာလပရိစ္ဆေဒါ တံ တံ ဣစ္ဆိတ ဗောဓိံ

**ပတ္တနတော ပဋ္ဌာယ ဂဏနူပဂါ ကိံ ဥဒါယု
လဒ္ဓဗျာကရဏတော။**

- (က) ယေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ စ=အကြင်သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရား တို့သည်လည်း၊ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ=ကမ္ဘာ တစ်သိန်းအလွန်ရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိအသင်္ချေယျာနိ ဝါ= ၄ -အသင်္ချေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌအသင်္ချေယျာနိ ဝါ=၈-အသင်္ချေပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ သောဠသ အသင်္ချေယျာနိ ဝါ=၁၆-အသင်္ချေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဒါနာဒိပါရမိယော=ဒါနအစရှိသော ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာ= ဖြည့်တော်မူကြကုန်၍၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ=အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့၊ ပါပုဏန္တိံ=ရောက်တော်မူကြကုန်၏။
- (ခ) ယေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ=အကြင်ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါဘုရားတို့သည် လည်း၊ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ=ကမ္ဘာတစ်သိန်း အလွန်ရှိကုန်သော၊ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ=၂-အသင်္ချေ တို့ပတ်လုံး၊ ဒါနာဒိပါရမိယော=ဒါန အစရှိသော ပါရမီ တို့ကို၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်တော်မူကြကုန်၍၊ ပစ္စေကဗောဓိံ=ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်သို့၊ ပါပုဏန္တိံ=ရောက်ကြကုန်၏။
- (ဂ) ယေ အဂ္ဂသာဝကာ စ=အကြင်အဂ္ဂသာဝကတို့သည်လည်း၊ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကံ=ကမ္ဘာတစ်သိန်း အလွန်ရှိသော၊ ဧကံ အသင်္ချေယျံ= ၁- အသင်္ချေပတ်လုံး၊ ဒါနာဒိ- ပါရမိယော=ဒါနအစရှိသော ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာ=ဖြည့် တော်မူကြကုန်၍၊ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိံ=အဂ္ဂသာဝက ဗောဓိသို့၊ ပါပုဏန္တိံ=ရောက်ကြကုန်၏။

(ဃ) ယေ မဟာသာဝကာစ=အကြင်မဟာသာဝကတို့သည်
လည်း၊ ကပ္ပသတသဟဿာနိ=ကမ္ဘာတစ်သိန်းတို့ ပတ်လုံး၊
ဒါနာဒိပါရမိယော= ဒါန အစရှိသော ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာ=
ဖြည့်တော်မူကြကုန်၍၊ မဟာသာဝကဗောဓိ=မဟာ
သာဝကဗောဓိသို့၊ ပါပုဏန္တိ=ရောက်ကြကုန်၏။

(င) ယေ ပကတိသာဝကာ စ=အကြင်ပကတိ သာဝကတို့
သည်လည်း၊ ကပ္ပသတံ ဝါ=ကမ္ဘာတစ်ရာပတ်လုံးလည်း
ကောင်း၊ ကပ္ပသဟသံဝါ=ကမ္ဘာတစ်ထောင်ပတ်လုံးလည်း
ကောင်း၊ ဒါနာဒိပါရမိယော=ဒါနအစရှိသော ပါရမီတို့ကို၊
ပူရေတွာ=ဖြည့်တော်မူကြကုန်၍၊ ပကတိ သာဝကဗောဓိ=
ပကတိသာဝကဗောဓိသို့၊ ပါပုဏန္တိ=ရောက်ကြကုန်၏။

တေသံ=ထိုသဗ္ဗညုဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသဝက၊
ပကတိသာဝက ၅-ဦးတို့၏။ တံတံကာလပရိစ္ဆေဒါ=ကမ္ဘာတစ်သိန်း
အလွန်ရှိသော ၄-အသင်္ချေ ၈-အသင်္ချေ ၁၆-အသင်္ချေတစ်ရပ်၊ ၂-
အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတစ်ရပ်၊ ၁-အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း
တစ်ရပ်၊ ကမ္ဘာတစ်သိန်းတစ်ရပ်၊ ကမ္ဘာတစ်ရာ ကမ္ဘာတစ်ထောင် တစ်ရပ်၊
ဤ ၅-ရပ်သော ထိုထိုကာလ အပိုင်းအခြားတို့သည်။ တံ တံ ဣစ္ဆိတ
ဗောဓိပတ္ထနတော= ထိုထို အလိုရှိအပ်သော ဗောဓိကို ဆုတောင်း သော
အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ ဂဏနူပဂါ ကိံ=အရေအတွက် လောက်ကုန်
သလော၊ ဥဒါဟု=ထိုသို့မဟုတ်၊ လဒ္ဓဗျာကရဏတော=ဗျာဒိတ်ရသော
အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ ဂဏနူပဂါ ကိံ=အရေအတွက် လောက်ကုန်
သလော။

စတုတ္ထပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

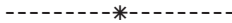

၅-ပဉ္စမပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

**တံတံ ဗောဓိနိန္ဒာ လဒ္ဓဗျာကရဏာဝ ပါရမီယော
ပူရေတွာ ဗုဇ္ဈေယျံ ကိံ၊ အထ လဒ္ဓဗျာကရဏာပိ။**

တံတံ ဗောဓိနိန္ဒာ=ထိုထိုဗောဓိ ၅-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး၌
ညွတ်ကုန်သော အလောင်းအလျာတို့သည်၊ လဒ္ဓဗျာကရဏာဝ=ရအပ်ပြီး
သော ဗျာဒိတ်ရှိကုန်သော်သာလျှင်၊ ပါရမီယော=ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာ=
ဖြည့်ကုန်၍၊ ဗုဇ္ဈေယျံ ကိံ=ပွင့်ကုန် ကျွတ်ကုန်ရာသလော၊ အထ=ထိုသို့
မဟုတ်၊ အလဒ္ဓဗျာကရဏာပိ=ဗျာဒိတ်မရကုန်ဘဲလည်း၊ ပါရမီယော=
ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်ကုန်၍၊ ဗုဇ္ဈေယျံ ကိံ=ပွင့်ကုန် ကျွတ်ကုန်ရာ
သလော။

ပဉ္စမပုစ္ဆာပါဠိအနက် ပြီး၏။

၆-ဆဋ္ဌမပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်

**တေ စ လဒ္ဓဗျာကရဏာ အညဒါ အညံအညံ ဗောဓိ
ပတ္တေယျံ ကိံ၊ အထ န ပတ္တေယျံ။**

တေ စ=ထိုရအပ်ပြီးသော ဗျာဒိတ်ရှိကုန်သော အလောင်း
တော်တို့သည်လည်း၊ လဒ္ဓဗျာကရဏာ=ဗျာဒိတ်ရအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိ
သော်၊ အညဒါ=တစ်ပါးသောအခါ၌၊ အညံအညံ=ဗျာဒိတ်ခံရင်း ဗောဓိမှ
တစ်ပါးပါးသော၊ ဗောဓိံ=ဗောဓိကို၊ ပတ္တေယျံ ကိံ=တောင့်တကုန်ရာ
သေးသလော၊ အထ=ထိုသို့မဟုတ်၊ န ပတ္တေယျံ ကိံ=မတောင့်တကုန်ရာ
ပြီလော။

ဆဋ္ဌမပုစ္ဆာ ပါဠိအနက် ပြီး၏။

၇-သတ္တမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

ယော တံတံ ဗောဓိံ အနိယမေတွာ မဂ္ဂဖလ နိဗ္ဗာနမေဝ ပတ္ထေတွာ ဒါနာဒိပါရမိယော ပူရေတိ၊ သော ကတမာယ ဗောဓိယာ ဗုဇ္ဈေယျ။ သစေ သာဝက ဗောဓိပါရမိပုဏ္ဏကာလေ ဗုဇ္ဈိတုကာမော ဟောတိ၊ သော သာဝကဗောဓိယာ ဗုဇ္ဈေယျ ကိ။ သစေ ပစ္စေက ဗောဓိပါရမိပုဏ္ဏကာလေ ဗုဇ္ဈိတုကာမော ဟောတိ၊ သော ပစ္စေကဗောဓိယာ ဗုဇ္ဈေယျ ကိ။ သစေ သမ္မာ သမ္မောဓိ ပါရမိပုဏ္ဏကာလေ ဗုဇ္ဈိတုကာမော ဟောတိ၊ သော သမ္မာသမ္မောဓိယာ ဗုဇ္ဈေယျ ကိ။

ယော=အကြင်သူသည်၊ တံတံဗောဓိံ=ထိုထိုဗောဓိကို၊ အနိယ မေတွာ=မရည်မမှတ်မှု၍၊ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနမေဝ=မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် သက်သက်ကိုသာလျှင်၊ ပတ္ထေတွာ=တောင့်တ၍၊ ဒါနာဒိပါရမိယော= ဒါနအစရှိသောပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတိ=ဖြည့်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ ကတမာယ ဗောဓိယာ=အဘယ်ဗောဓိဖြင့်၊ ဗုဇ္ဈေယျ=သိရာအံ့နည်း။ သာဝကဗောဓိပါရမိပုဏ္ဏကာလေ=သာဝကဗောဓိ၏ အဆောက်အဦဖြစ် သော ပါရမီသမ္ဘာရတို့၏ ပြည့်စုံရာကာလ၌၊ ဗုဇ္ဈိတုကာမော=သိခြင်း ကျွတ်ခြင်းငှါ အလိုဆန္ဒရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ သော= ထိုသူသည်၊ သာဝကဗောဓိယာ=သာဝကဗောဓိဖြင့်၊ ဗုဇ္ဈေယျကိ= သိရာကျွတ်ရာအံ့လော၊ ပစ္စေကဗောဓိပါရမိပုဏ္ဏကာလေ=ပစ္စေကဗောဓိ ၏ အဆောက်အဦဖြစ်သော ပါရမီသမ္ဘာရတို့၏ ပြည့်စုံရာကာလ၌၊ ဗုဇ္ဈိတုကာမော=သိခြင်းကျွတ်ခြင်းငှါ အလိုဆန္ဒရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ=

အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ သော=ထိုသူသည်၊ ပစ္စေကဗောဓိယာ=ပစ္စေကဗောဓိ
ဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓေယျ ကိံ=သိရာကျွတ်ရာအံ့လော၊ သမ္မာသမ္မောဓိပါရမီပုဏ္ဏ
ကာလေ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ အဆောက်အဦဖြစ်သော ပါရမီသမ္ဘာရတို့၏
ပြည့်စုံရာကာလ၌၊ ဗုဒ္ဓိတုကာမော=သိခြင်းပွင့်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၊ သစေ
ဟောတိ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ သော=ထိုသူသည်၊ သမ္မာသမ္မောဓိယာ=
သမ္မာသမ္မောဓိဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓေယျ ကိံ=သိရာ ပွင့်ရာသလော။

သတ္တမပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

-----*-----

၈-အဋ္ဌမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

ယော သာဝကဗောဓိံ ပစ္ဆေတွာ ဒါနာဒိ
ပါရမီယော ပူရေတိ၊ သော သာဝကပါရမီနံ
ပုဏ္ဏာပုဏ္ဏကာလေ အညံ ဗောဓိံ ပစ္ဆေယျ ကိံ၊ နော ဝါ
ပစ္ဆေယျ။ ယဒိ ပစ္ဆေယျ၊ သော လဘေယျ ကိံ၊ နော
ဝါ လဘေယျ။ ယဒိ လဘေယျ၊ သော အပရိပုဏ္ဏ
ပါရမီယောဝ ပူရေတွာ လဘေယျ ကိံ၊ အထ နဝါနဝါ
ပါရမီယော ပူရေတွာ လဘေယျ။

ယော=အကြင်သူသည်၊ သာဝကဗောဓိံ=သာဝကဗောဓိကို၊
ပစ္ဆေတွာ=တောင့်တ၍၊ ဒါနာဒိပါရမီယော=ဒါန-အစရှိသောပါရမီတို့ကို၊
ပူရေတိ=ဖြည့်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ သာဝကပါရမီနံ=သာဝကပါရမီတို့၏၊
ပုဏ္ဏာပုဏ္ဏကာလေ=ပြည့်ပြီးသောအခါ၊ မပြည့်သေးမီအခါများ၌၊ အညံ=
တစ်ပါးသော၊ ဗောဓိံ=ဗောဓိကို၊ ပစ္ဆေယျ ကိံ=တောင့်တရာသေးသလော၊
နော ဝါ ပစ္ဆေယျ ကိံ=မတောင့်တရာပြီလော၊ ယဒိ ပစ္ဆေယျ= အကယ်၍

တောင့်တခဲ့အံ့၊ သော=ထိုသူသည်၊ လဘေယျ ကိ=ရရာသလော၊ နော
 ဝါ လဘေယျ ကိ=မရရာသလော၊ ယဒိ လဘေယျ=အကယ်၍ ရပြန်သည်
 ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ သော=ထိုသူသည်၊ အပရိပုဏ္ဏပါရမီယောဝ=အပြည့် အစုံ
 မဟုတ်သော အချို့အဝက်သော ပါရမီတို့ကိုသာလျှင်၊ ပူရေတွာ= ဖြည့်၍၊
 လဘေယျ ကိ=ရရာသလော၊ အထ=ထိုသို့မဟုတ်၊ နဝါ နဝါ ပါရမီယော=
 အသစ်သစ်သော ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်၍၊ လဘေယျ ကိ=ရရာ
 သလော။

အဋ္ဌမပုဏ္ဏပါဌ်အနက် ပြီး၏။
 -----*-----

၉-နဝမပုဏ္ဏပါဌ်အနက်

ယော ပစ္စေကဗောဓိ ပစ္ဆေတွာ ဒါနာဒိ ပါရမီယော
 ပူရေတိ၊ သော ပစ္စေကဗောဓိပါရမီနံ ပုဏ္ဏာ
 ပုဏ္ဏကာလေ အညံ ဗောဓိ ပစ္ဆေယျ ကိ၊ နော ဝါ
 ပစ္ဆေယျ။ ယဒိ ပစ္ဆေယျ၊ သော လဘေယျ ကိ၊ နော
 ဝါ လဘေယျ၊ ယဒိ လဘေယျ၊ သော အပရိပုဏ္ဏ
 ပါရမီယောဝ ပူရေတွာ လဘေယျ ကိ၊ အထ နဝါနဝါ
 ပါရမီယော ပူရေတွာ လဘေယျ။

ယော=အကြင်သူသည်၊ ပစ္စေကဗောဓိ=ပစ္စေကဗောဓိကို၊
 ပစ္ဆေတွာ=တောင့်တ၍၊ ဒါနာဒိပါရမီယော=ဒါနအစရှိသောပါရမီတို့ကို၊
 ပူရေတိ=ဖြည့်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ ပစ္စေကဗောဓိပါရမီနံ=ပစ္စေက
 ဗောဓိပါရမီတို့၏၊ ပုဏ္ဏာ ပုဏ္ဏကာလေ=ပြည့်ပြီးသောအခါ၊ မပြည့်သေး
 သောအခါများ၌၊ အညံ=တစ်ပါးသော၊ ဗောဓိ=ဗောဓိကို၊ ပစ္ဆေယျကိ=

တောင့်တရာသေးသလော၊ နော ဝါ ပတ္တေယျ ကိံ=မတောင့်တရာ
သလော၊ ယဒိ ပတ္တေယျ=အကယ်၍ တောင့်တငြားအံ့၊ သော=ထိုသူသည်၊
လဘေယျ ကိံ= ရရာသလော၊ နော ဝါ လဘေယျ ကိံ=မရရာသလော၊
ယဒိ လဘေယျ=အကယ်၍ရငြားအံ့၊ သော=ထိုသူသည်၊ အပရိပုဏ္ဏ
ပါရမိယောဝ=အဟောင်းထက်ဝယ် ဖြည့်စွက်လောင်းရုံ မပြည့်စုံသော
ပါရမီတို့ကိုသာလျှင်၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်၍၊ လဘေယျ ကိံ=ရရာသလော၊
အထ= ထိုသို့မဟုတ်၊ နဝါနဝါ ပါရမိယော=အဟောင်းကိုပစ် မငဲ့လစ်ဘဲ
အသစ်အသစ်ဖြစ်သော ပါရမီတို့ကိုသာလျှင်၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်၍၊
လဘေယျ ကိံ=ရရာသလော။

နဝမပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

-----*-----

၁၀-ဒသမပုစ္ဆာ ပါဌ်အနက်

ယော သမ္မာသမ္မောဓိံ ပတ္တေတွာ ဒါနာဒိ
ပါရမိယော ပူရေတိ၊ သော သမ္မာသမ္မောဓိံပါရမိနံ
ပုဏ္ဏာပုဏ္ဏကာလေ အညံ ဗောဓိံ ပတ္တေယျ ကိံ၊ နော ဝါ
ပတ္တေယျ။ ယဒိ ပတ္တေယျ၊ သော လဘေယျ ကိံ၊ နော
ဝါ လဘေယျ။ ယဒိ လဘေယျ၊ သော အပရိပုဏ္ဏ
ပါရမိယောဝ ပူရေတွာ လဘေယျ ကိံ၊ အထ နဝါ နဝါ
ပါရမိယော ပူရေတွာ လဘေယျ။

ယော=အကြင်သူသည်၊ သမ္မာသမ္မောဓိံ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို၊
ပတ္တေတွာ=တောင့်တ၍၊ ဒါနာဒိပါရမိယော=ဒါနအစရှိသောပါရမီတို့ကို၊
ပူရေတိ=ဖြည့်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ သမ္မာသမ္မောဓိံပါရမိနံ=သမ္မာ

သမ္မောဓိပါရမီတို့၏။ ပုဏ္ဏာပုဏ္ဏကာလေ=ပြည့်ပြီးသောအခါ၊ မပြည့်သေးသောအခါများ၌၊ အညံ=တစ်ပါးသော၊ ဗောဓိ=အောက်အောက်သော ဗောဓိများကို၊ ပတ္တေယျ ကိံ=တောင့်တရာသေးသလော၊ နော ဝါ ပတ္တေယျ ကိံ= မတောင့်တရာပြီလော၊ ယဒိ ပတ္တေယျ=အကယ်၍ တောင့် တငြားအံ့၊ သော=ထိုသူသည်၊ လဘေယျ ကိံ= ရရာသလော၊ နော ဝါ လဘေယျ ကိံ=မရရာသလော၊ ယဒိ လဘေယျ=အကယ်၍ ရငြားအံ့၊ သော= ထိုသူသည်၊ အပရိပုဏ္ဏပါရမီယောဝ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို တောင့် တ၍ ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမီဟောင်းတွင် လောင်းစွက်ဖြည့်ရုံ မပြည့်စုံသော ပါရမီတို့ကိုသာလျှင်၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်၍၊ လဘေယျ ကိံ= ရရာသလော၊ အထ=ထိုသို့မဟုတ်၊ နဝါ နဝါ ပါရမီယောဝ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို တောင့် တ၍ ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမီများကို နောက်ထပ် တောင်းအပ်သော ဗောဓိ၏ အခြေမဖြစ် လုံးလုံးပစ်၍ အသစ်အသစ်သော ပါရမီတို့ ကိုသာလျှင်၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်၍၊ လဘေယျ ကိံ=ရရာသလော။

ဒသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

-----o-----

၁၁-ကောဒသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

**ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါဝိယ
ပရိပုဏ္ဏာ တိသပါ ရမိယော ပူရေတွာဝ ဗုဇ္ဈေယျံ၊ ကိံ၊
အထ အပရိပုဏ္ဏာ ဧကစ္စာ ပါရမီယောဝ ပူရေတွာ
ဗုဇ္ဈေယျံ။**

ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာပိ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့သည် လည်း၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါဝိယ=သဗ္ဗညုဘုရားတို့ကဲ့သို့၊ ပရိပုဏ္ဏာ=အပြည့်အစုံ

ဖြစ်ကုန်သော၊ တိသပါရမီယော=၃၀-သော ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာဝ= ဖြည့်ကုန်၍သာလျှင်၊ ဗုဇ္ဈေယျုံ ကိ=ပွင့်ကုန်ရာသလော၊ အထ= ထိုသို့မဟုတ်၊ အပရိပုဏ္ဏာ=မပြည့်မစုံကုန်သော၊ ဧကစ္စာ=အချို့ကုန်သော၊ ပါရမီယော ဝ=ပါရမီတို့ကိုသာလျှင်၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်ကုန်၍၊ ဗုဇ္ဈေယျုံ ကိ= ပွင့်ကုန်ရာသလော။

ဧကောဒသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

-----*-----

၁၂-ဒွါဒသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

ပကတိသာဝကာ သဗ္ဗန္တိမပရိစ္ဆေဒေန ကိတ္တကံ ကာလံ ပါရမီယော ပူရေတွာဝ ဗုဇ္ဈေယျုံ။ ယထာ ဝုတ္တကာလ ပရိစ္ဆေဒ မေဝ ပါရမီယော ပူရေတွာ ဗုဇ္ဈေယျုံ ကိ။

ပကတိ သာဝကာ= ပကတိ သာဝကတို့သည်၊ သဗ္ဗန္တိမ ပရိစ္ဆေဒေန=အလုံးစုံတို့အောက် အယုတ်ဆုံးဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ကိတ္တကံ=အဘယ်မျှလောက်သော၊ ကာလံ=ကာလပတ်လုံး၊ ပါရမီယော= ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာဝ=ဖြည့်ကုန်၍သာလျှင်၊ ဗုဇ္ဈေယျုံ=ကျွတ်ကုန်ရာ သနည်း၊ ယထာ ဝုတ္တကာလ ပရိစ္ဆေဒမေဝ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားရှိ သော ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်-ဟူသော ပကတိသာဝကတို့၏ ပါရမီရင့်ရာ ကာလအပိုင်းအခြားရှိသော ကာလပတ်လုံးသာလျှင်၊ ပါရမီယော=ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်ကုန်၍၊ ဗုဇ္ဈေယျုံ ကိ=ကျွတ်ကုန် ရာသလော။

ဒွါဒသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

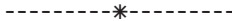

၁၃-တေရသမပုစ္ဆာပါဠိအနက်

**ပူရိတပါရမီတာ သာဝကာ ဗဟုမိ ဗုဒ္ဓသုညကပ္ပေ
ဥပ္ပန္နာ သယမေဝ ဗုဇ္ဈေယျံ၊ ကိံ ဥဒါဟု တံ ကပ္ပံ
အတိက္ကမိတွာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကပ္ပံ အာဂမယမာနာ ဗုဇ္ဈေယျံ။**

ပူရိတပါရမီတာ=ပါရမီဖြည့်ကုန်ပြီးသော၊ သာဝကာ=အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝကတို့သည်။ ဗဟုမိ=များစွာသော၊ ဗုဒ္ဓသုညကပ္ပေ=ဘုရားတို့မှဆိတ်သော ကမ္ဘာ၌၊ ဥပ္ပန္နာ=ဖြစ်ကြကုန်သည် ရှိသော်၊ သယမေဝ=မိမိတို့ အလိုအလျောက်ပင်လျှင်၊ ဗုဇ္ဈေယျံ ကိံ=ကျွတ်ကုန်ရာသလော၊ ဥဒါဟု=ထိုသို့မဟုတ်၊ တံ ကပ္ပံ=ထိုသုညကမ္ဘာကို၊ အတိက္ကမိတွာ=လွန်ကုန်၍၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကပ္ပံ=ဘုရားပွင့်ရာကမ္ဘာကို၊ အာဂမယမာနာ=ငဲ့လင့်ကုန်လျက်၊ ဗုဇ္ဈေယျံ ကိံ=ကျွတ်ကုန်ရာသလော။

တေရသမပုစ္ဆာပါဠိအနက် ပြီး၏။

၁၄-စုဒ္ဓသမပုစ္ဆာပါဠိအနက်

**ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာ သမာနင်္ဂသမ္ပန္နာဝ
ဗျာကရဏံ လဘေယျံ၊ ကိံ ဥဒါဟု ဝိသဒိသင်္ဂသမ္ပန္နာဝ
ဗျာကရဏံ လဘေယျံ။**

ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာ=ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ဗုဒ္ဓသာဝက တို့သည်။ သမာနင်္ဂသမ္ပန္နာဝ=တူမျှသော ဗျာဒိတ်ရကြောင်း အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သည် ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဗျာကရဏံ=ဗျာဒိတ်ကို၊ လဘေယျံ ကိံ=ရကုန်ရာသလော၊ ဥဒါဟု=ထိုသို့မဟုတ်၊ ဝိသဒိ သင်္ဂသမ္ပန္နာဝ=မတူမျှ

သော အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံကြကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဗျာကရဏံ=ဗျာဒိတ်ကို၊ လဘေယျံ ကိံ=ရကုန်ရာသလော။

စုဒ္ဒသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

-----*-----

၁၅-ပန္နရသမပုစ္ဆာ ပါဌ်အနက်

ဗုဒ္ဓါ ဧဝ ဗျာကရဏံ ကိတ္တယိသု ကိံ အထ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာပိ။

ဗုဒ္ဓါ ဧဝ=သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားတို့သည်သာလျှင်၊ ဗျာကရဏံ=ဗျာဒိတ်ကို၊ ကိတ္တယိသု ကိံ=ကြားကြကုန်သလော၊ အထ=ထိုသို့မဟုတ်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာပိ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့သည်လည်း၊ ကိတ္တယိသု ကိံ=ကြားကြကုန်သလော။

ပန္နရသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

-----*-----

၁၆-သောဠသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက်

**ဗုဒ္ဓသာဝကာဝိယ ဒေဝမနုဿဗြဟ္မာနောပိ ယထာ-
ဝုတ္တ ကာလပရိစ္ဆေဒမေဝ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗုဇ္ဈေယျံ
ကိံ အထ တတူနာ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗုဇ္ဈေယျံ။**

ဗုဒ္ဓသာဝကာဝိယ=ထေရ်၊ ထေရီ၊ သာမဏေရ၊ သာမဏေရီ၊ သိက္ခမာန်-ဟုဆိုအပ်သော ဗုဒ္ဓသာဝကတို့ကဲ့သို့၊ ဒေဝမနုဿ ဗြဟ္မာနောပိ=နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း၊ ယထာဝုတ္တကာလပရိစ္ဆေဒမေဝ=ဆိုအပ်ပြီးသော ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်-စသော သာဝကတို့၏ ကာလအပိုင်းအခြားပတ်လုံးသာလျှင်၊ ပါရမိယော=ပါရမီတို့ကို။

ပူရေတွာ=ဖြည့်ကုန်၍၊ ဗုဇ္ဈေယျံ ကိံ=ကျွတ်ကုန်ရာသလော၊ အထ=ထိုသို့ မဟုတ်၊ တတူနာ=ထိုအောက်အယုတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-တတူနာ- တတူနေန=ထိုအောက်ယုတ်သော ကာလအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ပါရမိ ယော=ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်ကုန်၍၊ ဗုဇ္ဈေယျံ ကိံ=ကျွတ်ကုန်ရာ သလော။

သောဠသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

---o---

၁၇-သတ္တရသမပုစ္ဆာ ပါဌ်အနက်

ဣမသ္မိံ ယေဝ စက္ကဝါဠေ ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ ကိံ၊ အထ အညသ္မိံပိ စက္ကဝါဠေ။

ဣမသ္မိံ ယေဝ စက္ကဝါဠေ=ဤစကြဝဠာ၌သာလျှင်၊ ဗုဒ္ဓ ပစ္စေ ကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာ=ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ ကိံ=ဖြစ်ကုန်ရာသလော၊ အထ=ထိုသို့မဟုတ်၊ အညသ္မိံပိ စက္ကဝါဠေ= တစ်ပါးသော စကြဝဠာများ၌လည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ ကိံ= ဖြစ်ကုန်ရာသလော။ သတ္တရသမပုစ္ဆာပါဌ်အနက် ပြီး၏။

-----*-----

၁၈-အဋ္ဌာရသမပုစ္ဆာ ပါဌ်အနက်

တေ စ ဣမသ္မိံ ယေဝ စက္ကဝါဠေ ဇာယမာနာ ပါရမိယောပူရေသံ ကိံ၊ အထ အညသ္မိံပိ စက္ကဝါဠေ။

တေ စ=ထိုဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့သည်လည်း၊ ဣမ သ္မိံ ယေဝ စက္ကဝါဠေ=ဤစကြဝဠာ၌သာလျှင်၊ ဇာယမာနာ=ဖြစ်ကြကုန်

၍၊ ပါရမီယော=ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေသုံ ကိ=ဖြည့်ကြကုန်သလော၊ အထ=ထိုသို့မဟုတ်၊ အညသ္မိပိ စက္ကဝါဠေ=တစ်ပါးသောစကြဝဠာများ၌လည်း၊ ဇာယမာနာ=ဖြစ်ကြကုန်၍၊ ပါရမီယော=ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေသုံ ကိ=ဖြည့်ကြကုန်သလော။

အဋ္ဌရသမပုစ္ဆာ ပါဋ်အနက် ပြီး၏။

-----*-----

၁၉-ဧကုနဝိသတိမပုစ္ဆာ ပါဋ်အနက်

**တေ စ က္ကမသ္မိ စက္ကဝါဠေပိ ဇမ္မုဒီပေယေဝ
ဇာယမာနာ ပါရမီယော ပူရေသုံ ကိ၊ ဥဒါဟု သေသ
ဒီပေသုပိ။**

တေ စ=ထိုဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့သည်လည်း၊ က္ကမသ္မိ စက္ကဝါဠေပိ=ဤစကြဝဠာတွင်း၌လည်း၊ ဇမ္မုဒီပေယေဝ=ဇမ္မုဒိပ်ကျွန်း၌သာလျှင်၊ ဇာယမာနာ=ဖြစ်ကြကုန်၍၊ ပါရမီယော=ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေသုံ ကိ=ဖြည့်ကြကုန်သလော၊ ဥဒါဟု=ထိုသို့မဟုတ်၊ သေသဒီပေသုပိ=အရံကျွန်းငယ် ငါးရာစီနှင့်တကွသော အရှေ့ပုဗ္ဗဝိဒေဟကျွန်း၊ မြောက်ဥတ္တရကုရုကျွန်း၊ အနောက်အပရဂေါယာန်ကျွန်း၊ ဤဇမ္မုဒိပ်ကျွန်း၏ အရံဖြစ်သော သီဟဠကျွန်း၊ နာဂကျွန်းစသော ငါးရာသောကျွန်းငယ်တို့၌လည်း၊ ဇာယမာနာ=ဖြစ်ကြကုန်၍၊ ပါရမီယော=ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေသုံ ကိ=ဖြည့်ကြကုန်သလော။

ဧကုနဝိသတိမပုစ္ဆာ ပါဋ်အနက် ပြီး၏။

-----*-----

၂၀-ဝိသတိမပုစ္ဆာပါဠိအနက်

တေ စ ဣမသို့ယေဝ ဇမ္ဗုဒီပေ မဇ္ဈိမဒေသေ
ယေဝ ဇာယမာနာ ပါရမီယော ပူရေသုံ ကိံ၊ အထ
ပစ္စန္ဓဒေသေပိ။

တေ စ=ထိုဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့သည်လည်း၊ ဣမသို့
ယေဝ ဇမ္ဗုဒီပေ=ဤဇမ္ဗုဒီပုံတွင်း၌လည်း၊ မဇ္ဈိမဒေသေယေဝ=မဇ္ဈိမ
ဒေသအရပ်၌သာလျှင်၊ ဇာယမာနာ=ဖြစ်ကြကုန်၍၊ ပါရမီယော=ပါရမီ
တို့ကို၊ ပူရေသုံ ကိံ=ဖြည့်ကြကုန်သလော၊ အထ=ထိုသို့မဟုတ်၊ ပစ္စန္ဓ-
ဒေသေပိ=ပစ္စန္ဓရာဇ်အရပ်၌လည်း၊ ဇာယမာနာ=ဖြစ်ကြကုန်၍၊ ပါရမီ
ယော=ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေသုံ ကိံ=ဖြည့်ကြကုန်သလော။

ဝိသတိမပုစ္ဆာပါဠိအနက် ပြီး၏။

---o---

ပဏ္ဍိတဓမ္မတာ ဝါကျပါဠိ အနက်

- (က) မယံ စောဒကာ နာမ ဧကဒေသပေက္ခကာ၊
နော သကလပေက္ခကာ။ သစေ သကလ
ပေက္ခကာ ဘဝေယျာမ၊ ဒော ပုစ္ဆာ န သိယာ။
ဘဝတိစ၊ တောယ ပုစ္ဆာယ ဒိဋ္ဌာယ တံ ဝိဿဇနံ
ဥဒ္ဓရိတဗွံ။
- (ခ) ကသွာ၊ ပုစ္ဆာဝိဿဇနာနံ အညမညံ အဝိနာ
ဘာဝိ ဘာဝတော-
“ယတ္ထ ယတ္ထ ပဒေ သွေဝ၊
ဒိဋ္ဌေ ဝိဿဇနေ သတိ။

တတ္ထ တတ္ထုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ၊
ပုစ္ဆာ တာဝ ဝိဘာဝိနာ” တိ-

ဧတိဿာဂါထာယ ဧကပဿဒဿန နယဘာဝ တောစ။

(ဂ) တသ္မာ သာသနဇေပမာ ဇမ္ဗုဒီပဇေပမာ ပဏ္ဍိတာ သစေ တုမေ နိတတ္ထေ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာယော အာဟရိတွာ နော ကင်္ခိ ဝိနောဒေတုံ သက္ကောထ။ အနညဝိသယံ တုမ္မာကညေဝ ဝိသယံ ဧတံ ဝိသတိ ပုစ္ဆံ ဝိဿဇေထ။

(ဃ) နော စေ ဝုတ္တနယေန ဝိနောဒေတုံ သက္ကောထ။ ခါဏု ကာဝိယစ ဣန္ဒြိလာဝိယစ အစလာ ပဇ္ဈာယန္တာ ပတက္ခန္ဓာ တုဏှိဘူတာ ဟောထ။

(င) ကသ္မာ ဟိ တုဏှိဘူတာ၊ တုမ္မာဒိသေဟိ အတိဿယ ပညဝါ တံ ဝိဿဇနသမတ္ထော သီဟနာဒေသု ကေသရ သီဟောဝိယ ပရိယတ္တိယံ အတိဝိသာရဒေါ ဗဟုဿုတ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ ပုရိသဝိသေသောဝ ဝိဘဇူဗျာကရဏ ဝိဿဇ- နေန ဝိဿဇိဿတိ။

(က) မယံ စောဒကာနာမ=စောဒကဆရာ ငါတို့မည်သည် ကား၊ ဧကဒေသပေက္ခကား=တစ်ဖက်တစ်စိတ်ကိုသာ မြော်ကုန်၊ ကြည့် ကုန်၏။ နော သကလပေက္ခကား=အလုံးစုံကို အကုန်မမြော်ကုန်၊ မကြည့် ကုန်၊ သကလပေက္ခကား=အလုံးစုံကိုအကုန် မြော်ကုန်၊ ကြည့်ကုန်သည်။ သစေ ဘဝေယျာမ=အကယ်၍ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ဧသာပုစ္ဆာ=ဤပုစ္ဆာ အစဉ်သည်၊ နသိယာ=မဖြစ်ရာ၊ ဧသာပုစ္ဆာ=ဤပုစ္ဆာအစဉ်သည်။

ဘဝတိစ=ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပြန်ခဲ့၏။ ဧတာယ ပုစ္ဆာယ=ဤပုစ္ဆာအစဉ်ကို၊ ဒိဋ္ဌာယ=တွေ့မြင်အပ်သည်ရှိသော်၊ တံ ဝိဿဇ္ဇနံ=ထိုပုစ္ဆာအစဉ်၏ အဖြေကို၊ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗံ=ဧကန်စင်စစ် ထုတ်ခြင်းငှါထိုက်၏။

(ခ) ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာနံ=အမေး အဖြေတို့၏၊ အညမညံ=တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး၊ အဝိနာဘာဝိဘာဝတောစ= မကင်းအပ် မကင်းရာဖြစ်ခြင်း အလေ့အလာ ဓမ္မတာသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း-

“ယတ္ထ ယတ္ထ ပဒေ သွေဝ၊
ဒိဋ္ဌေ ဝိဿဇ္ဇနေ သတိ။
တတ္ထ တတ္ထုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ၊
ပုစ္ဆာ တာဝ ဝိဘာဝိနာ” တိ-

ယတ္ထ ယတ္ထ ပဒေသွေဝ၊ ဒိဋ္ဌေ ဝိဿဇ္ဇနေသတိ။ တတ္ထ တတ္ထုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ= ပုစ္ဆာတာဝ ဝိဘာဝိနာ-ဟူသော။ ဧတိဿာ ဂါထာယ=ဤသဒ္ဓသာရတ္ထ ဇာလိနီ စသည်၌ လာသောဂါထာ၏။ ဧကပဿဒဿနနယဘာဝ တောစ-

“ယတ္ထ ယတ္ထ ပဒေသွေဝ၊
ဒိဋ္ဌာ တု ပုစ္ဆာ ယဒိ။
တတ္ထ တတ္ထုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ၊
ဝိဿဇ္ဇနာ ဝိဘာဝိနာ”။

ဟူသော ပဋိယောဂီတစ်ဖက်ကို ပြသောနည်း ဥပဒေသဂါထာ၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။

(ဂ) တသ္မာ=ထိုသို့ ဤပုစ္ဆာအစဉ်၏ လက်ရှိတွေ့မြင်ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်၊ ပုစ္ဆာမြင်သော် စွမ်းအင်ရှိလျောက် နှိုင်းထောက်ကြံဆောင်

မရှောင်မကွင်း မငြင်းမဖင့် ဖြေဆိုသင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာသန ဓဇူပမာ=သာသနာတော်တွင်းဝယ် မှန်ကင်းအမွန် တံခွန်သဖွယ်လည်း ဖြစ်ပေကုန်ထသော၊ ဇမ္ဗုဒီပဓဇူပမာ=ဇမ္ဗုဒီပါကျွန်းလက်ျာထက် ရတနာ ရောင်လျှံ နှိုင်းမစံသည့် အောင်လံကြီးသဖွယ်လည်း ဖြစ်ပေကုန်ထသော၊ ပဏ္ဍိတာ=ပညာရှိသုခမိန်တို့၊ တုမေ့=သင်ပညာရှိ သုခမိန်တို့သည်၊ နိတထွေ=တိုက်ရိုက်သိအပ်သော အနက်ရှိကုန်သော၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာယော=ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းတို့ကို၊ အာဟရိတွာ=ဆောင်ယူ ထုတ်ပြုကုန်၍၊ နော=ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ အများသူတို့နှင့်တကွသော ငါ စောဒကတို့၏၊ ကဒီ=သို့လား၊ သို့လား ယုံမှားတွေးတော သဘောမကျ သံသယကို၊ ဝိနောဒေတုံ=ဖြေဖျောက်ပယ်ထွင် သုတ်သင်ရှင်လင်းခြင်းငှါ၊ သစေ သက္ကောထ=အကယ်စင်စစ် ဖြစ်ဖြစ် မြောက်မြောက် ပြော စလောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပေကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ အနည ဝိသယံ= အမှတ်မထင် မြင်မြင် ဝါးဝါး အုတ်ကြားမြက်ပေါက် ရောက်တတ် ရာရာ လူဝါ၊ လူကြားတို့နှင့် မရာထသော၊ တုမှာကညေဝ=သင်ပညာရှိ ကဝိ သုခမိန်တို့၏သာလျှင်၊ ဝိသယံ=အရာဖြစ်ထသော၊ ဧတံ ဝီသတိပုစ္ဆံ=ဤ ၂၀-အရေအတွက်ရှိသော အမေးပုစ္ဆာပြဿနာကို၊ ဝိဿဇေထ=ဖြေ ဆိုကြပါကုန်။

(ဃ) ဝုတ္တနယေန=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော တိုက်ရိုက်လာသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်ကိုဆောင်ပြသော နည်းအားဖြင့်၊ ဝိနောဒေတုံ=သံသယကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ၊ နော စေ သက္ကောထ= အကယ်စင်စစ် ဖြစ်ဖြစ် မြောက်မြောက် ပြောစလောက်အောင် မစွမ်း ဆောင်နိုင်ကြကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဒါဏုကာဝိယ စ=လူအများတို့ သွားလာကူးသန်း လမ်းဆုံလမ်းမ လမ်းလေးခွဝယ် နှစ်လရှည်လျား

ပေါ်ရှိငြားသည့် စကားမဆို ရှားငုတ်တိုတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒ
 ဒီလာဝိယစ=အမြောက် ဗုံးစိန် ပစ်လွှတ်ချိန်လည်း မနိန္ဒြေ ကင်းလွတ်
 လေ၍ မသွေမလှယ် မဖယ်ငုတ်တုတ် မလှုပ်မတုန် တံခါးခုံတို့ကဲ့သို့လည်း
 ကောင်း၊ အစလာ=တို့သူငါနွယ် ပညာသေးနုတ် ရာမဟုတ်ဟု လျှာနှုတ်
 မသုန် ရေလုပ်ငံသို့ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိကြကုန်သည်လည်းကောင်း၊
 ပဇ္ဈာယန္တာ=မကြံတတ်နိုင် ငေးမေ့မိုင်ကြကုန်သည်လည်းကောင်း၊
 ပတက္ခန္ဓာ=အမေးပုစ္ဆာ ဤအရာ၌ ဖြေငှါမရဲ ခဲထုတ်ဆွဲသို့ တွဲလွဲ
 တောင်းလောင်း ဦးခေါင်းမြေစိုက် ငိုက်ဆိုက်ကြုံကြုံ ငုံ့ဝပ်လည်လျှိုး
 ကျိုးသော ပခုံးရှိကြကုန်သည်လည်းကောင်း၊ တုဏှီဘူတာ=နှုတ်လျှာမဲ့ငြား
 စကားမလှုံ့ ခွန်းတုံ့မပြန် အသံဆိတ်တုံ့ နေကြကုန်သည်လည်းကောင်း၊
 ဟောထ=ဖြစ်ကြလေကုန်။

(c) ဟိ ကသွာ=အဘယ်ကြောင့်၊ တုဏှီဘူတာ=ဆိတ်
 ဆိတ်နေကြကုန်သည်၊ ဟောထ=ဖြစ်ကြရကုန်အံ့နည်း၊ တုမှာဒိသေဟိ=
 ပညာချို့တဲ့ သင်တို့ကဲ့သို့ သဘောရှိကုန်သောသူတို့ထက်၊ အတိဿယ
 ပညာဝါ=လွန်ကဲသော ပညာရှိပေထသော၊ တံ ဝိဿဇ္ဇနသမထော=ထို
 ပုစ္ဆာကို ဖြေဆိုခြင်းအမှု၌ စွမ်းနိုင်ပေထသော၊ သီဟနာဒေသု=
 မြတ်သောအသံကို ကျူးရင့်ခြင်း အမှုတို့၌၊ ဝါ=ဝန်းကျင်နှံ့စပ် ပဲ့တင်
 ထပ်အောင် သံမြတ်လွတ်ဖွင့် ကျူးရင့်ဟစ်ကြွေးရာဖြစ်သော တောသုံး
 ထောင်တို့၌၊ ကေသရသီဟော=ပဏ္ဍာ၊ တိဏ၊ ကေသရနှင့် နရဟူသည်
 ၄-မည်နွယ်ရိုး ခြင်္သေ့မျိုးတွင် တန်ခိုးကြီးစွာ ကေသရာဟု အာဏာ ပြင်းရှိန်
 မိဂိန္ဒြေ သားများသေဌ်နှင့် ခြင်္သေ့မင်းသည်၊ အတိဝိသာရဒေါ ဝိယ=
 မကြောက်မရွံ့ လွန်ရဲဝံ့သို့၊ ပရိယတ္တိယံ=နိကာယ် ၅-ဖြာ အင်္ဂါ ၉-စုံ ၃-
 ပုံပိဋကတ် ပရိယတ်၌၊ အတိဝိသာရဒေါ=မကြောက်မရွံ့ လွန်ရဲဝံ့

ပေထသော၊ ဗဟုသုတကိတ္တိသဒ္ဓေါ=ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းမြတ် ပိဋကတ်ဝယ် နံ့စပ်ကြားမြင် ပညာရှင်ဟု ထင်ပေါ်ကျော်စောသော သတင်းသံလည်း ရှိပေထသော၊ ပုရိသဝိသေသောဝ=ယောက်ျားထူးမြတ် ကျမ်းတတ်ဆရာသည်သာလျှင်၊ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏဝိဿဇ္ဇနေန=ခွဲဝေ စိတ်ဖြာ ဖြေသင့်ရာ၌ စိတ်ဖြာ၊ ခွဲဝေ ဖြေဆိုရာသောနည်းဖြင့်၊ ဝိဿဇ္ဇိဿ တိ=ဖြေပေလတ္တံ့၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တုမေ=သင်တို့သည်၊ တုဏှိဘူတာ= ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်သည်၊ ဟောထ=ဖြစ်ကြလေကုန်။

ပဏ္ဍိတမေတ္တာ ဝါကျပါဌ်အနက် ပြီး၏။

**စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော
ဝိသတိပုစ္ဆာပါဌ်နှင့်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော
ဝိသတိပုစ္ဆာ နိဿယ ပြီး၏။**

ဝိသတိ ပုစ္ဆာ အဖြေ
(ဝိဿဇ္ဇနက ဂန္ဓာရမ္မ)

- (က) “သုဗုဒ္ဓဗောဓိသမ္ဘာရော၊
ဗောဓေသိ ဗောဓိမုတ္တမံ။
ဗောဓနေယျံ သုဗုဒ္ဓေန၊
ဗုဒ္ဓေါ သော ဒေတု မေ ဇယံ။
- (ခ) ယာ ကတာ ဝိသတိပုစ္ဆာ၊
ထေရေန ထိရစေတသာ။

တဿာတ္ထံ ကထယိဿာမိ၊
သံပုဏ္ဏံ သဝိသဇ္ဇနံ” န္တိ။

(က) သုဗုဒ္ဓဗောဓိသမ္ဘာရေး=ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ပြီး သော ပါရမီ၊ စာဂ၊ စရိယတည်းဟူသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်၏ အဆောက်အဦရှိတော်မူသော၊ ယော ဗုဒ္ဓေါ=အကြင်မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊ သုဗုဒ္ဓေန=ကောင်းစွာသိတော်မူအပ်ပြီးသော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်၊ ဒေသနာဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ဝါ=ကောင်းစွာပွားစေတော်မူအပ်ပြီး သော တရားဒေသနာတော်ဖြင့်၊ ဗောဓနေယျံ=သစ္စာ ၄-ဆင့် ပွင့်ထိုက်သည့် နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ ဝေနေယျာကို၊ ဥတ္တမံ=လွန်ကဲထူးမြတ် သော၊ ဗောဓိံ=အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို၊ ဗောဓေသိ=သိစေတော်မူပြီ၊ သော ဗုဒ္ဓေါ=ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ မေ=အကျွန်ုပ်အား၊ ဇယံ=ရန်မာရ်အောင် ကြောင်း ကောင်းမြတ်ချမ်းသာ မင်္ဂလာကို၊ ဒေတု=ပေးသနားတော်မူစေ သတည်း။

(ခ) ထိရစေတသာ=မယိမ်းမယိုင် ကျောက်စာတိုင်ကဲ့သို့ ခံခိုင်မြဲမြံသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ်ရှိတော်မူပေသော၊ ထေရေန= ငါတို့ကျေးဇူးရှင် အရှင်**သုဒဿနဝရဓမ္မသာမိ မဟာဓမ္မရာဇာမိ ရာဇဂုရု** တံဆိပ်နာမံ ရှိတော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော် ထေရ်မြတ် သည်၊ ယာ-ဝိသတိပုစ္ဆာ=အကြင် ဝိသတိပုစ္ဆာကျမ်းကို၊ ကတာ=စီရင် တော်မူအပ်ပြီ၊ တဿာ=ထို ဝိသတိပုစ္ဆာကျမ်း၏၊ သဝိသဇ္ဇနံ=အဖြေနှင့် တကွသော၊ အတ္ထံ=အနက်မြန်မာ မှီရာနိဿယကို၊ သံပုဏ္ဏံ=ပြည့်စုံစွာ၊ ကထယိဿာမိ=ဆိုပေအံ့၊ ဣတိ=ဤတွင်ပဏာမ၊ ပဋိညာဉ်စကား ပြီး၏။
ဝိဿဇ္ဇနက ဂန္ဓာရမ္မပါဌ်အနက် ပြီး၏။

ပုစ္ဆကဂန္ထာရမ္မ အဖွင့်

ဤဝိသတိ ပုစ္ဆာကျမ်းကို စီရင်တော်မူလိုသော ဆရာမြတ်သည် ကျမ်း၏အစ၌ လွန်ကဲထူးမြတ်သော မင်္ဂလာဟု သမုတ်အပ်သော ရတနာ ၃-ပါး အပေါင်းအား ရှိခိုးခြင်းတည်းဟူသော ပဏာမကို ပြုသဖြင့် အလိုရှိအပ်၊ တောင့်တအပ်၊ ရည်မှတ်အပ်သော အန္တရာယ်ပျောက်ခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်းစသော လောကီ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာစီးပွားအပေါင်းတို့ကို ရွက်ဆောင်ပေတတ်သော ကုသိုလ်အစု ကောင်းမှုအယဉ် မင်္ဂလာတရားတို့ကို ပွားများစေခြင်းတည်းဟူသော ပုဗ္ဗကိစ္စပဋိညာတဗ္ဗ၊ ပဋိညာဉ် တို့ကို အလျင်ရှေးဦး ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ ရှေးဦးစွာသော ဂါထာဝါကျကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

အနက်ကား။ ။ အဟံ=ငါသည်၊ ပဉ္စာဗျာကရဏဇ္ဈေကံ=မေးခြင်း၊ ဖြေခြင်းအမှု၌ အတုမရှိ လိမ်မာတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓံ=မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဏမာမိ= ရှိခိုးပါ၏၊ ပဏမျှ= ရှိခိုးပြီး၍၊ တံတံ ဗောဓိသုသံယုတ္တံ=ထိုထိုသို့သော သမ္မာသမ္မောမိ၊ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သာဝကဗောဓိအပေါင်းနှင့် ကောင်းစွာစပ်ယှဉ်သော၊ ပဉ္စာဗျာကရဏဇ္ဈေကံ=မေးခြင်း၊ ဖြေခြင်း အမှု၌ လိမ်မာကျွမ်းကျင် သိမြင် တတ်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိသံ=မေးပေအံ့၊ ဝါ=သိခြင်းငှါ တောင့်တပေအံ့။

- ဤဂါထာ၌ -
- ၁။ အဒိဋ္ဌဇောတနာပုစ္ဆာ၊
 - ၂။ ဒိဋ္ဌသံသန္ဓနာပုစ္ဆာ၊

ပါရမီဒီပနီ

၃။ ဝိမတိန္တေဒနာပုတ္တာ၊
 ၄။ အနုမတိပုတ္တာ၊
 ၅။ ကထေတုကမျတာပုတ္တာ-
 ဟူ၍ သုတ္တန် အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ပဉ္စာ ၅-ပါး။

- ၁။ ပုရေပဉ္စာ၊
- ၂။ ပစ္ဆာပဉ္စာ၊
- ၃။ ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာ၊
- ၄။ မောဃပဉ္စာ-

ဟူ၍ အဘိဓမ္မာ ယမိုက်အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ၄-ပါး။

- ၁။ ဧကံသဗျာကရဏီယပဉ္စာ၊
- ၂။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယပဉ္စာ၊
- ၃။ ပဋိပုတ္တာ ဗျာကရဏီယပဉ္စာ၊
- ၄။ ထပနီယပဉ္စာ-

ဟူ၍ စတုက္ကအင်္ဂုတ္တိရိပါဠိတော်နည်းအားဖြင့် ၄-ပါး။

- ၁။ ပါဠိဂတိ ဝိဿဇ္ဇနာ၊
- ၂။ ပဋိဝစန ဝိဿဇ္ဇနာ၊
- ၃။ သရူပဒဿန ဝိဿဇ္ဇနာ၊
- ၄။ ပဋိက္ခေပ ဝိဿဇ္ဇနာ၊
- ၅။ ပဋိသေဓ ဝိဿဇ္ဇနာ-

ဟူ၍ ယမိုက်အဋ္ဌကထာ နည်းအားဖြင့် ဝိဿဇ္ဇနာဗျာကရဏ ၅-ပါး။

ပါရမီဒီပနီ

- ၁။ ဧကံသဗျာကရဏ၊
- ၂။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏ၊
- ၃။ ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏ၊
- ၄။ ထပနဗျာကရဏ-

ဟူ၍ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ဗျာကရဏ ၄-ပါး။
[ဤမျှသောအပြားသည် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့၌ ထင်ရှားစွာလာသည်။]

သာမညသဒ္ဓါကျမ်းနည်းအားဖြင့်ကား -

- ၁။ အန္တောနိတနည်း၊
- ၂။ နိက္ခန္ဓနည်း၊
- ၃။ ပဒုဒ္ဓါရနည်း၊
- ၄။ ပဒပဝေသနနည်း၊
- ၅။ အာဘောဂနည်း၊
- ၆။ အာကာရနည်း-

ဟူ၍ မိဿကနည်း ၆-ပါး။

- ၁။ အယုတ္တ၊
- ၂။ အာဘောဂ၊
- ၃။ ဗျတိရေက၊
- ၄။ အနွယ-

ဟူ၍ စောဒနာနည်း ၄-ပါး။

- ၁။ ယုတ္တ၊
- ၂။ အာဘောဂ၊

၃။ ဗျတိရေက၊

၄။ အန္တယ-

ဟူ၍ ပရိဟာရနည်း ၄-ပါး။

[ဤသို့စသည်ဖြင့် များစွာပင်လာသည်၊ အကျယ်မှာ ထိုထိုကျမ်းမှာ ယူလေ။]

မေး။ အဘယ့်ကြောင့် ဘုရားကိုသာ ရှိခိုးအပ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဓမ္မ၊ သံဃ ပဏာမကိုပင် မပြုသော်လည်း ဗုဒ္ဓပဏာမသည်ပင် လိုအပ်သောအန္တရာယ်ကင်းခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်းအကျိုးကို ပြီးစေနိုင်တော့သည်၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားကိုသာ ရှိခိုးအပ်သတည်း။

ထို့ကြောင့် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ဂဏ္ဍိပုဒ်၌ -

ဂန္ထာရမ္မေ ရတနက္ကယပဏာမံ ယထာရဘိတ ဂန္ထဿ အနန္တရာယေန ပရိယန္တပါပနတ္ထံ၊ ဧဝံ နိဋ္ဌာနမ္ပိစ ဗုဒ္ဓေ ကတ- ပဏာမေနော ဟေဿတီတိ တနိန္ဒဿတိ မတိဗဟုမာနာ-ပစိတိပသာဒ ဗဟုလတ္ထာဗုဒ္ဓသေဝ နမော ကတော။

ဟုမိန့်အပ်၏။

ထိုသို့ဗုဒ္ဓပဏာမကိုသာ ပြုတော်မူသဖြင့်လည်း ခေတ္တသမ္ပဒါဂုဏ်နှင့် စင်စစ်ပြည့်စုံသော ရတနာ ၃-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး၌ ပြုအပ်သော ပဏာမသည်ပင်လျှင် မိမိသည် အဇ္ဈာသယသမ္ပဒါဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည့်ဖြစ်ပေမူကား လိုတိုင်းသော အကျိုးကို ပြီးစီးစေနိုင်သည်ဖြစ်၍ မဟာပူလ မဟာနိသံသ မဟာနုဘာဝ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိ၏လည်းအဇ္ဈာသယသမ္ပဒါဂုဏ်နှင့် စင်စစ်ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကို

လည်းကောင်း ပြတော်မူသည်။ တစ်စင်းတည်းသောမြားဖြင့်ပင် သိန်းသန်း မက လာသမျှသော ရန်သူကိုတားမြစ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏-ဟု မိမိ၏အား အစွမ်းကို ကေန့်ယုံကြည်သော လေးသမားသည် ရန်သူကိုတားမြစ်ခြင်းငှါ များစွာသော မြားကိုဆောင်သဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။

တစ်နည်းကား။ ။ ရတနာ ၃-ပါးဂုဏ်၏ ဘုရားဂုဏ်နှင့် ပဏာမိတဗ္ဗ၏ အဖြစ်ဖြင့် တူသောလက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဘုရား၌ ပြုအပ်သော ပဏာမသည်ပင် တရား၊ သံဃာတို့၌လည်း ပြုအပ် သည်မည်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် တရား၊ သံဃာတို့ကို တိုက်ရိုက် ထုတ်ဖော်၍ ပဏာမကို မပြုလေသည်။
ထို့ကြောင့် ယင်းဂဏ္ဍိပုဒ်၌ပင်-

**“ရတနတ္ထယဿဝါ တထာဂတဂုဏေန ဧကတ္ထတ္တာ
ဗုဒ္ဓေ ကတပဏာမော အဝသေသဒ္ဓယဿာပိ
ကတောဝါတိ တံ ဒ္ဓယဿ သရူပတော ပဏာမံ န
ကရောတိ”။**

ဟုမိန့်အပ်၏။

ကဏ္ဍကတ္တလသုတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

**“တိသု ဟိ ရတနေသု ယတ္ထကတ္တမိ စိတ္တိကာရေ
ကတေ သဗ္ဗတ္ထ ကတောယေဝ ဟောတိ”။**

ဟုမိန့်အပ်၏။

တစ်နည်းကား။ ။ **“ပဓာနေ ဂဟိတေ အပ္ပဓာနမ္ပိ
ဂဟိတမေဝ ဟောတိ”** ဟူသော စကားနှင့်အညီ ပဓာနဖြစ်သော ဘုရားကိုယူသဖြင့် အပဓာနဖြစ်သော တရား၊ သံဃာတို့ကို ယူခြင်းကိစ္စ ပြီးသင့်တော့သည်။ **“သဒ္ဓဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိ”** ၌ကဲ့သို့မှတ်။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၌ -

“ဒေသနာသီသမေဝ စေတံ၊ ဣမိနာ ပန အင်္ဂေန
တီသုပိ ရတနေသု သဒ္ဓါ အဓိပ္ပေတာ၊ ယဿ ဟိ
ဗုဒ္ဓါဒီသု ပသာဒေါ ဗလဝါ၊ တဿ ပဓာနဝီရိယံ ဣဇ္ဈတိ။
ဟုမိန့်အပ်၏။

တစ်နည်းကား။ ။ ဗုဒ္ဓသဒ္ဓါဖြင့်ပင် ဘုရားတည်းဟူသော
သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓကိုလည်းကောင်း၊

“ဗာဟိတွာ ပါပကေ ဓမ္မေ၊
ယေ စရန္တိ သဒါ သတာ။
ဒီဏ သံယောဇနာ ဗုဒ္ဓါ၊
တေ ဝေ လောကသ္မိံ ဗြာဟ္မဏာ” ။

ဟူသော ဥဒါန်းပါဠိ၌ကဲ့သို့ သာဝကဗုဒ္ဓကိုလည်းကောင်း
ယူအပ်၏။

ဗုဒ္ဓါတိ စတုသစ္စသမ္မောဓေန ဗုဒ္ဓါ၊ တေ စ ပန
သာဝက ဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါတိ တိဝိဓာ၊
တေသု ဣဓ သာဝက ဗုဒ္ဓါ အဓိပ္ပေတာ။

[ပရမတ္ထဒီပနီမည်သော ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ။]

ဘုရား၊ သံဃာတို့ကို ယူသဖြင့် ထိုဘုရား၊ သံဃာတို့၏ ဓမ္မ ကာယ
ဓမ္မသရီရဟု ဆိုအပ်သော တရားကိုလည်း ယူခြင်းကိစ္စ ပြီးတော့သည်။
ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါဠီကာ၌ -

“ဗုဒ္ဓရတနသံယရတနူပဋ္ဌာနေဟေဝ ဓမ္မရတနူပဋ္ဌာန
သိဒ္ဓိ” -ဟု မိန့်အပ်၏။

[ဤကား ဗုဒ္ဓပဏာမကိုသာ ပြုရာ၌ နည်းဥပဒေသတည်း။]

ပဏမ-ဟူသောပါဠိ၌ ပဏာမကြိယာမည်သည်ကား ဝန္တနာ ကြိယာပင်တည်း။ ထိုဝန္တနာ ကြိယာသည်လည်း **“တိသော ဣမာ ဘိက္ခဝေ ဝန္တနာ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ”** ဟူသော တိက အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်နှင့်အညီ ကရိုဏ်းဖြစ်သော ဒွါရ၏အပြားအားဖြင့်-

- ၁။ ကာယဝန္တနာ၊
 - ၂။ ဝါစာဝန္တနာ၊
 - ၃။ မနောဝန္တနာ-
- ဟူ၍ ၃-ပါးအပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် -

- ၁။ ကာယဝန္တနာသည်လည်း -
 - ၁။ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတဝန္တနာ၊
 - ၂။ အဉ္စလိကမ္မဝန္တနာ-
- ဟူ၍ ၂-ပါးအပြားရှိ၏။

ထို ၂-ပါးတို့တွင် - ပဉ္စပတိဋ္ဌိတဝန္တနာဟူသည်ကား -
ပုဆစ်ဒူး ၂-ခု၊ လက် ၂-ခု၊ နဖူး ၁-ခု၊ ဤ ၅-ခုသော အင်္ဂါတို့ကို တည်ရာမြေကြမ်းပြင်စသည်၌ တည်စေ၍ ဝန္တနေယျ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခြေသို့ ရှေးရှုညွတ် ပျပ်ဝပ်သောအားဖြင့် ရှိခိုးခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် -

“အဘိဝါဒေတွာတိ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝနိတွာ” ဟူသော ပဋိသမ္ဘိ ဒါမင် အဋ္ဌကထာအဖွင့် ဂဏ္ဍိပုဒ်၌ **“ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေနာတိ ဒွိဇာဏု ဒွိဟတ္ထနလာဇေဟိ ပဉ္စဟိ ပတိဋ္ဌိတံ ကတွာ”** ဟုမိန့်ပြီ။
မြေ၌ဟူသော တည်ရာအာဓာရ မပါပါ-ဟူငြားအံ့။

အန္တောဂါမေ ဝါတိအာဒီသု ယတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ
ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဝနိတုံ န သက္ကော ဟောတိ၊
တတ္ထ ဌိတာယ ဧဝ ကာယံ ပုရတော နာမေတွာ ဝန္တာမိ
အယျာတိ အဉ္စလီ ပဂ္ဂယု ဂန္တုမိ ဝဏ္ဏတိ။

ဟူသော ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်အဖွင့် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာဖြင့်
တည်ရာ အာဓာရကို မုချတိုက်ရိုက် သိအပ်သတည်း။

ဝိနယာလင်္ကာရ ဋီကာ၌ကား -

**နဝကတရေနုပါလိ ဘိက္ခုနာ ဝုဗ္ဗတရဿ ဘိက္ခုနော
ပါဒေ ဝန္တန္တေန ပဉ္စဓမ္မေ အဇ္ဈတ္တံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ပါဒါ
ဝနိတဗျာ-**

အစချီ၍လာသော ပရိဝါပါဠိကိုမှီ၍ လက်ဝဲတဖက် ပခုံးထက်၌
ကိုယ်ဝတ် စမွယ်တင်ခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်း၊ ဝန္တုနေယျပုဂ္ဂိုလ်၏
ခြေကိုဆုပ်နယ်ခြင်း၊ ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်း၊ ရိုသေလေးမြတ်ခြင်းဟူသော
၅-ပါးကို ရှိခိုးခြင်း၏ အင်္ဂါ ၅-ပါးဟု ဝေဖန်၍ဆို၏။

[ထိုဋီကာ စကားသည်လည်း အရာအားလျော်စွာသင့်ပေ၏။]

သီလက္ခန်ဋီကာသစ်၌ကား -

ခြေအင်္ဂါ၊ ပုဆစ်ဒူးအင်္ဂါ၊ တတောင်ဆစ်အင်္ဂါ၊ လက်အင်္ဂါ၊
ဦးခေါင်းအင်္ဂါ-ဟူသော အင်္ဂါ ၅-ပါးကို အညီအညွတ်ပြု၍ ရှေးရှုညွတ်
သည်ကို “**ပဉ္စပတိဋ္ဌိတ**”ဟူ၏။ ခက်မ ၅-ဖြာကို အင်္ဂါ ၅-ပါး ယူရိုး
ယူစဉ်နှင့် ညီအံ့သို့ မထင်ပေ၊ ထို့ကြောင့် ရှေး၌ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်း
သည်သာလျှင် သာဓာရဏဖြစ်သောနည်းဟု မှတ်အပ်၏။

အဉ္ဇလိကမ္မဝန္တနာဟူသည်ကား -

“အဉ္ဇလိကမ္မံနာမ ကရပုဋ္ဌ သမာယောဂေါ” ဟူသည်နှင့် အညီ
ဝန္တနေယျ ပုဂ္ဂိုလ်သို့ ရှေးရှုပြု၍ ဦးထိပ်၌ လက်အုပ်ကို တင်ခြင်းတည်း။
ထို့ကြောင့် ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာ၌ -

ဝန္တိသံ ဗဟုကံ ဇနန္တိ ပုထုမဟာဇနံ ဒိဋ္ဌကာလေ
ဝန္တိ၊ သိရသိ အဉ္ဇလိ ကရောန္တော ပဏာမိ-
ဟူ၍ ဖွင့်လေသည်။

ပဉ္စပတိဋ္ဌိတဝန္တနာကား- ရှေ့၊ အဉ္ဇလိကမ္မဝန္တနာကား- နောက်၊
ဤသို့ ရှိခိုးရိုးအစဉ်ကိုမှတ်၊ ထို့ကြောင့် ထေရီဂါထာပါဠိ၌-

“နိဟစ္စ ဇာဏု ဝန္တိတွာ၊ သမ္ပုခါ အဉ္ဇလိ အကံ”-
ဟူ၍ အစဉ်လာသည်။

နိဟစ္စ ဇာဏု ဝန္တိတွာတိ ဇာဏုဒ္ဓယံ ပထဝိယံ
နိဟန္တာ ပတိဋ္ဌပေတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိတွာ သမ္ပုခါ
အဉ္ဇလိ အကန္တိ သတ္ထုသမ္ပုခါ ဒသနခသမောဓာန
သမုဇ္ဇလံ အဉ္ဇလိ အကာသိ။

[အဋ္ဌကထာ။]

ကရပုဋ္ဌသမာယောဂ၏အရ လက်အုပ်ဟူသည်ကား -

“ဒသနခသမောဓာန သမုဇ္ဇလံ လေဇမာလာ
ဝိကလ ကမလ မကုဋ္ဌသဒိသံ အဉ္ဇလိ သိရသိ
ကတွာ”-

ဟူသောနိဒါန်းအဖွင့်၊

“ဒသနခသမောဓာန သမုဇ္ဇလာဝိကလ ကမလ
မကုဋ္ဌ သမံ အဉ္ဇလိ သိရသိ ကတွာ ဝန္တိတွာ”-

ဟူသော မင်္ဂလဗုဒ္ဓဝင်အဖွင့် ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌာကထာကို ထောက်၍ ပြည့်စုံသော ပဒုမ္မာကြာငုံဖူးနှင့် တူစွာပြုအပ်သော လက်ခုပ်ကိုယူအပ်၏။ ဤကိုရည်၍ ကိုးခန်း၌ -

“ထိုရောကာလ၊ ထိုခဏ၌၊ ထိုမျှရံဝန်း၊
ထိုရဟန်းတို့၊ ရှိပန်း ဖြူးဖြူး၊ ကြာငုံဖူးသို့၊
ရှိဦးပလ္လင်၊ ပူဇော်တင်လျက်၊”

ဟု စပ်လေသည်။

[လက်ဝါးပြင်ကို မြေ၌ထောက်၍ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတ မြောက်အောင် ရှိခိုးရာ၌ကား ဤလက်အုပ်ကို မလိုအပ်၊ အဝန္တိယသိက္ခာပုဒ်များ၌ကား ပဉ္စပတိဋ္ဌိတ ဝန္တနာ ကိုသာ လိုအပ်၏။]

၂။ ဝါစာဝန္တနာ ဟူသည်ကား - ရတနာ ၃- ပါး၏ ဂုဏ်ကို ပြတတ်သော ဂါထာဗန္ဓ စုဏ္ဏိယဝါကျတို့ကို မာဂဓ ဘာသာ မြန်မာဘာသာ စသည်ဖြင့် ဉာဏ်စွမ်း ပဋိဘာန်အားလျော်စွာ ဖွဲ့ဆို စီကုံး ရေးသား ရွတ် ဖတ် နှုတ်မြွက်ချီးမွမ်း ထောမနာခြင်းတည်း။

၃။ မနောဝန္တနာ ဟူသည်ကား-စိတ်ဖြင့်သာ ရတနာ ၃- ပါး တို့၏ဂုဏ်ကို အောက်မေ့ကြည်ညိုသောအားဖြင့် နှလုံး သွင်းခြင်းတည်း။

[ဖွဲ့စီရေးသားခြင်း ဝစီဒွါရကိစ္စကို ကာယဒွါရဖြင့် ပြီးစေသော အရာဖြစ်၍ဝါစာ ဝန္တနာ-ဟူ၍ ကျမ်းဂန်များ၌ ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။]

“အဘိဝါဒနံ ထောမနဉ္စ၊ ဝန္တနဉ္စ ပသံသနံ။
နမဿနဉ္စ ပူဇဉ္စ၊ သဗ္ဗံ အရဟသိ တုဝံ”-

ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိ၌ကား အဘိဝါဒနကြိယာ၊ ထောမနကြိယာ၊ ဝန္တနကြိယာ၊ နမဿနကြိယာ ၄-ပါး ကွဲပြားလျက်လာ၏။

ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

**အဘိဝါဒနန္တိ အညေဟိ အတ္တနော အဘိဝါဒနာ
ကာရာ ပနံ။ ထောမနန္တိ ပရမ္ပုခတော ထုတိ။ ဝန္တနန္တိ
ပဏာမနံ။ ပသံသ နန္တိ သမ္ပုခတော ပသံသနံ။
နမဿနန္တိ အဉ္စလိကရဏံ၊ မနသာ နမဿနံ ဝါ။ ပူဇန္တိ
မာလာဂန္ဓဝိလေပနာဒီဟိ ပူဇနဉ္စ။**

ဟူ၍ဖွင့်၏။ ထို ၄-ပါးစုကိုပင် ဤအရာ၌ ပဏာမကြိယာ အဖြစ်ဖြင့်ယူ အပ်၏။

ပုစ္ဆိသံ-၌ နောက်အနက်ကား “**ပုစ္ဆာမိတိ ဉာတုံ ဣစ္ဆာမိ၊ ပဉ္စ
ကရောမိတိ အတ္ထော**” ဟူ၍ ပရမတ္ထဒီပနီမည်သော ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌက
ထာ၌ ဖွင့်သည်နှင့်အညီတည်း။

ပုစ္ဆကဂန္ဓာရမ္မအဖွင့် ပြီး၏။

-----*-----

၁-ပဌမပုစ္ဆာ အဖြေ

ယခုအခါပြီးပြီးသော ပုဗ္ဗကိစ္စနှင့်ယှဉ်သဖြင့် ပဋိညာဉ်အားလျော်
စွာ ပဋိညာတဗ္ဗဖြစ်သော ပုစ္ဆာအစဉ်ကို “ယော လောကီယ လောကုတ္တရ
သုခါနိ” စသည်ဖြင့် အားထုတ်တော်မူသတည်း။

၁။ ပဌမ ပုစ္ဆာကို -

လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာ ၂-ပါးစုံကိုပင် တောင့်တ
ရည်သန်၍ ပြုအပ်သော ဤကုသိုလ်ကံသည် အဟောသိကံ အဖြစ်သို့

မရောက်ပါမူကား လောကီ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာ ၂-ပါးကိုပင် ပေးနိုင်၏။ အဟောသိကံအဖြစ်သို့ ရောက်မူကား လောကုတ္တရာချမ်းသာကိုသာ ပေးနိုင်၏-ဟုပြေ။

ထိုစကားမှန်၏။ လောကီအကျိုးကို ပေးရာ၌သာ အဟောသိကံကို ဆိုအပ်၏။ လောကုတ္တရာအကျိုး၌ကား အဟောသိကံမည်သည် မရှိသင့်ပြီ။ လောကုတ္တရာချမ်းသာကို ပေး၏-ဟူသည်မှာလည်း လောကုတ္တရာတရားသည် ဒါနစသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်ကံ၏ မုချဖလအကျိုးမဟုတ်။ အာနိသံသ အကျိုးမျှသာတည်း။

အာနိသံသအကျိုးဟူသည်လည်း -

မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်-ဟူသောဝိဝဋ္ဋကို တောင့်တရည်သန်၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှပင် ဖြစ်လေငြားသော်လည်း တစ်ကြိမ်ကျသော မိုးကြိုးသည် မြမြစည်ကား ကြီးပွားသန်စွမ်းလှသောသစ်ပင်ကို တရွေ့တရွေ့ တစ်နေ့တခြား ခေါင်းပါး ခြောက်ထပ်စေနိုင်ဘိသကဲ့သို့ ကြီးမားထူထပ်လှစွာသော ကိလေသာအထုကို ခေါင်းပါး ချောက်ချား အားနည်းသည်ကို ပြုသောအားဖြင့် မဂ်၊ ဖိုလ်၏ ဥပနိဿယ ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ ဥပနိဿယဖြစ်သော အရာသည် ပင်လျှင် အာနိသံသအကျိုးမည်၏။

ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏသအဋ္ဌကထာ အာကဓိယျသုတ် အဖွင့်၌-

မဟန္တံ ဝါ လောကီယသုခံ ဖလန္တိတိ မဟပ္ပလော။
မဟတော လောကုတ္တရသုခဿစ ပစ္စယာ ဟောန္တိတိ
မဟာနိသံသာ။ သီလာဒိ ဂုဏယုတ္တဿ ဟိ ကဋ္ဌတ္ထ-
ဘိက္ခာပိ ပဉ္စရတန မတ္တာယ ဘူမိယာ ပဏ္ဏသာလာပိ
ကတွာ ဒိန္နာ အနေကာနိ ကပ္ပသဟဿာနိ ဒုဂ္ဂတိ-

ဝိနိပါတတော ရက္ခတိ၊ ပရိယောသာ နေစ အမတာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပစ္စယော ဟောတိ။

ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။

အနက်ကား။

။ ဝါ=ဖလသဒ္ဓါ၊ အာနိသံသသဒ္ဓါတို့၏ အနက်တူသော နည်းမှတစ်ပါး မတူသောနည်းကိုဆိုအံ့၊ မဟန္တံ=ကြီးစွာ သော၊ လောကီယသုခံ=လောကီချမ်းသာကို၊ ဖလန္တိ=သီးတတ်ကုန်၏၊ ဣတိသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ မဟပ္ပလာ=မဟပ္ပလမည်ကုန်၏၊ မဟတော=မြတ် သော၊ လောကုတ္တရသုခဿစ=လောကုတ္တရချမ်းသာ၏လည်း၊ ပစ္စယာ= အထောက်အပံ့ဖြစ်သော ဥပနိဿယအကြောင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ= ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ မဟာနိသံသာ=မဟာနိသံသ မည်ကုန်၏၊ ဟိ=ထိုစကားမှန်၏၊ သီလာဒိဂုဏယုတ္တဿ=သီလစသော ဂုဏ်နှင့် ယှဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကဋ္ဌစ္စ ဘိက္ခာပိ=တစ်ဖွန်းမျှလောက်သော ဆွမ်းသည်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စရတန မတ္တယ=၅-တောင်အတိုင်း အရှည်ရှိသော၊ ဘူမိယာ=မြေ၌၊ ကတ္တာ=ဆောက်လုပ်၍၊ ဒိန္နာ=လှူအပ် သော၊ ပဏ္ဏသာလာပိ=သစ်ရွက် မြက် သက်ငယ်မိုးသော ကျောင်း သည်လည်းကောင်း၊ အနေကနိ=များစွာကုန်သော၊ ကပ္ပသဟဿာနိ= အထောင်မကသော ကမ္ဘာတို့ပတ်လုံး၊ ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတတော=ဒုဂ္ဂတိ ဘဝသို့ ဖရိုဖရဲ ပျက်စီး၍ ကျခြင်းမှ၊ ရက္ခတိ=စောင့်နိုင်၏၊ ပရိယောသာနေစ= အဆုံးဘဝ၌လည်း၊ အမတာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ=အမတဓာတ် မြတ်သော နိဗ္ဗာန်တရား၏၊ ပစ္စယော=အထောက်အပံ့ဖြစ်သော ဥပနိဿယ အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

[ဤအဋ္ဌကထာကို ထောက်၍ လောကုတ္တရအကျိုးဟူသည် မုခုဖလ အကျိုး မဟုတ်၊ အာနိသံသ အကျိုးမျှသာတည်း-ဟုသိအပ်၏။]

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ချမ်းသာ ၂-ပါးကိုပင် တောင့်တ၍ ပြုသော ကုသိုလ်သည် ချမ်းသာ ၂-ပါးကိုပင် ပေးနိုင်ကြောင်းကို အဘယ်ကို ထောက်၍ သိအပ်သနည်းဟူမူ -

ဖြေ။ အလောင်းတော် ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၊ စမ္မေယျနဂါးမင်း၊ သင်္ခပါလနဂါးမင်းတို့၏ ဝတ္ထုများကိုထောက်၍ သိအပ်၏။

ထို့ကြောင့် မဟာနိပါတ် ဘူရိဒတ်ဇာတ်၌ -

(က) “တံ ဝိမာနံ အဘိဇ္ဈာယ၊ အမရာနံ သုခေသိနံ။ ဥပေါတထံ ဥပဝသန္တော၊ သေမိံ ဝမ္ပိကမတ္ထကေ”-

ဟူ၍ ဟောတော်မူပြီ။

စရိယပိဋကပါဠိတော် ဘူရိဒတ္တစရိယ၌လည်း -

(ခ) “တတ္ထ ပဿိတွာဟံ ဒေဝေ၊ ဧကန္တ သုခသမပ္ပိတေ။ တံသဂ္ဂံ ဂမနတ္ထာယ၊ သီလဗ္ဗတံ သမာဒိယိ ”-

ဟူ၍ ဟောတော်မူပြီ။

(က) အဟံ=ငါသည်၊ သုခေသိနံ=နတ်ချမ်းသာဖြင့် အခါခပ်သိမ်း နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်းရှိကုန်သော၊ အမရာနံ=တာဝတိံသာ နတ်တို့၏၊ တံဝိမာနံ=ထိုဝေဇယန္တာပြာသာဒ် စသောဘုံဗိမာန်များကို၊ အဘိဇ္ဈာယ=တောင့်တ၍၊ ဥပေါတထံ=ဥပုသ်ကို၊ ဥပဝသန္တော=ကျင့်သုံး

လျက်၊ ဝမ္ဘိကမတ္ထကေ=တောင့်ပို့ထိပ်၌၊ သေမိ=ကိန်းဝပ်သော ထွေ
မို့တည်းနေ၏။

[အဘိဇ္ဈာယာတိ ပစ္ဆေတွာ၊ “ဇာတ်အဋ္ဌကထာ”။]

(ခ) အဟံ=ငါသည်၊ တတ္ထ=ထိုတာဝတိံသာ နတ်တို့ရွာ၌၊ ဧကန္တသုခ
သမပ္ပိတေ=စင်စစ်ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော၊ ဒေဝေ=တာဝ-
တိံသာနတ်တို့ကို၊ ပဿိတွာ=မြင်၍၊ တံသဂ္ဂံ=ထိုတာဝတိံသာ နတ်ရွာသို့၊
ဂမနတ္ထာယ=သွားရခြင်းအကျိုးငှါ၊ သီလဗ္ဗတံ=သီလအကျင့်ကို၊ သမာဒိယိ=
ဆောက်တည်ပြီ။

စမေယျဇာတ်၌လည်း-

**န ပုတ္တဟေတု န ဓနဿ ဟေတု၊
အာယုဿ နော စာပိ ဇနိန္ဒ ဟေတု။
မနုဿလောကံ အဘိပတ္တယာနော၊
တသ္မာ ပရက္ကမ္မ တပေါ ကရောမိ။**

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အနက်ကား။ ။ ဇနိန္ဒ=မင်းကြီး၊ ပုတ္တဟေတု=သားသမီး
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အဟံ=ငါသည်၊ တပေါ=ဥပုသ်ဆောက်
တည်ခြင်းလို့လကို၊ နကရောမိ=ပြုသည်မဟုတ်၊ ဓနဿဟေတု=
ဥစ္စာဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ နကရောမိ=ပြုသည်မဟုတ် အာယုဿ
ဟေတုစာပိ=အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ နောကရောမိ=
ပြုသည်မဟုတ်၊ မနုဿလောကံ=လူ့ဘုံကို၊ အဘိပတ္တယာနော=အလွန်
တောင့်တ၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ပရက္ကမ္မ=လွန်စွာအားထုတ်၍၊ တပေါ=
ဥပုသ်ဆောက်တည်ခြင်းလို့လကို၊ ကရောမိ=ပြုပေ၏။

[သင်္ခါလဇာတ်၌လည်း ထို့အတူပင်လာ၏။]

ဤဝတ္ထုနိပါတ်များကို ထောက်၍ ချမ်းသာ ၂-ပါးစုံကို တောင့်တ၍ ပြုသော မိဿကကုသိုလ်သည် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ပေးနိုင်သော ပါရမီမြောက်သော ကုသိုလ်ပင်ဟု မှတ်အပ်၏။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ဤထုတ်ပြအပ်ပြီးသော ပါဠိများ၌ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကို တောင့်တသော အရိပ်အရောင် မထင်ပါ-ဟူငြားအံ့။

ဖြေ။ ဝိဝဇ္ဇ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည်သာလျှင် ပါရမီဟူသော ဝေါဟာရကို ရသင့်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ထိုနဂါးမင်းတို့သည် ကျင့်သုံးအပ်သော ဥပုသ်၏ ပရမတ္ထ ပါရမီ၏အဖြစ်ကို စရိယပိဋကပါဠိတော်၊ ၎င်းအဖွင့် ပရမတ္ထဒီပနီ အဋ္ဌကထာ၊ အဋ္ဌသာလိနီ၊ ပါဌဇာတ် အဋ္ဌကထာ၊ မရုရတ္ထဝိလာသိနီမည်သော ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓဇန ဝိလာ သိနီမည်သော အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၊ ဇာတတ္တကီ စသောကျမ်းတို့၌ လာခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊

စမ္ပေယျဇာတ်၊ သင်္ခပါလဇာတ်များ၌ -

အဟဉ္စ လဒ္ဓါန မနုဿယောနိ၊

ကာဟာမိ ဇာတိမရဏဿ အန္တံ ။

ဟူ၍ လာခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊

ဘူရိဒတ္တစရိယ အဋ္ဌကထာ၌ -

**တံ ဗောဓိ ပရိပါစနံ ဟောန္တံ ဣမသ္မိံ ဒေဝ လောကေ
ဥပ္ပတ္တိံ ကာရဏံ ဘဝိဿတီတိ စိန္တေတွာ နာဂဘဝနံ
ဂန္နာ မာတာပိတဇရာ အာဟ “ အမ္မတာတာ အဟံ
ဥပေါသထကမ္ပံ ကရိဿာမိတိ”။**

ဟူ၍လာခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ထိုနဂါးမင်းတို့သည် စင်စစ်
လောကုတ္တရာ ချမ်းသာသုခကိုလည်း ငဲ့ကွက်ရည်ညောင်း တောင့်တ
တော်မူကြရင်း ဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏။

အဟဉ္စ=ငါသည်လည်း၊ မနုဿယောနိ=လူ့ဘဝကို၊ လဒ္ဓါန= ရ၍၊
ဝါ=ရသည်ရှိသော်၊ ဇာတိမရဏဿ=ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ သေရ ခြင်း၏၊
အန္တံ=အဆုံးကို၊ ကာဟာမိ=ပြုရလတ္တံ့။

[ပါဠိအနက်။]

သီလံ=ငါစောင့်အပ်လတ္တံ့သော သီလသည်၊ ဗောဓိပရိပါစနံ=
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်းဟူသော ဗောဓိကိုရင့်စေတတ်သည်၊ ဟောန္တံ= ဖြစ်
လျက်၊ ဣမသ္မိံ ဒေဝလောကေ=ဤတာဝတိံသာ နတ်ရွာ၌၊ ဥပ္ပတ္တိံ-
ကာရဏံ=နတ်ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ ဘဝိဿတီ=ဖြစ်လတ္တံ့။
ဣတိ=ဤသို့၊ စိန္တေတွာ=ကြံတော်မူ၍၊ နာဂဘဝနံ=ဘောဂဝတီ နဂါး
ပြည်သို့၊ ဂန္နာ=သွား၍၊ မာတာပိတဇရာ=မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ကို၊
အမ္မတာတာ=မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့၊ အဟံ=ငါသည်၊ ဥပေါသထ-
ကမ္ပံ= ဥပုသ် သုံးခြင်းအမှုကို၊ ကရိဿာမိ=ပြုပါအံ့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟ=
ဆိုလေ၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းသည် တောင့်တသောအတိုင်း သေသည့် အခြားမဲ့၌ နတ်ပြည်၌ဖြစ်ကြောင်းကို ဘူရိဒတ္တစရိယ အဋ္ဌကထာ၌ လာသည်။

ပဌမပုစ္ဆာအဖြေ ပြီး၏။
-----*-----

၂-ဒုတိယပုစ္ဆာအဖြေ

ဒုတိယပုစ္ဆာ၌-

**ပါရမီယောတိ ပါရံ နိဗ္ဗာနံ အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ တောဟိတိ
ပါရမီယော။ နိဗ္ဗာနသာကောဟိ ဒါနစေတနာဒယော
ဓမ္မာ ပါရမီတိ ဝုစ္ဆန္တိ။**

ဟူသော ဇိနာလင်္ကာရမ္မိကာနှင့်အညီ သက်သက်သော လောကီ စည်းစိမ်ကိုသာ တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ဒါနစသော ကုသိုလ်သည် စင်စစ်အားဖြင့် ပါရမီမမည်။ ထိုသို့မမည်ငြားသော်လည်း ဒေသနာ သောတ၌ ကျသဖြင့် **“ဒါနာဒိပါရမီယော”** ဟူ၍ မိန့်ဆိုလေသည်။

တစ်နည်းကား။ ။ ဒါနစသော ကုသိုလ်ဟူသည် ပဏ္ဍိတ ပညတ္တိ၊ သပ္ပာရိသပညတ္တိဖြစ်၍ လောကီစည်းစိမ်သက်သက်ကိုပင် တောင့်တ၍ ဖြစ်စေအပ်ငြားသော်လည်း **“ပရမာနံ ပဏ္ဍိတာနံ ကမ္မံ ပါရမီ”** ဟူသော ပရိယာယ်ကြောင့် ပါရမီ-ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုထိုက်၏။

လောကီစည်းစိမ်ကိုသာ တောင့်တ၍ ပြုအပ်သောကုသိုလ် သည် မဂ်၊ ဖိုလ်၏ ဥပနိဿယမဖြစ်။ စင်စစ်ကား ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂ သမ္ပတ္တိ-ဟုဆိုအပ်သော လောကီစည်းစိမ်ကိုသာ ရွက်ဆောင်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် မနောရထပူရဏီမည်သော အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၊

သာရတ္ထ ပကာသနီမည်သော သံယုတ္တနိကာယ် အဋ္ဌကထာများ၌-

(က) အပ္ပမတ္တကံ တိဏမုဋ္ဌိမတ္တဒါနကုသလံ ဝါ ဟောတု မဟန္တံ ဝေလာမက ဒါနံ ဝါ၊ သစေ ဝဋ္ဋသမ္ပတ္တိံ ပတ္ထေ တွာ ဝဋ္ဋနိဿိတဝသေန မိစ္ဆာ ထပိတံ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋမေဝ အာဟရိတုံ သက္ကောတိ၊ နော ဝိဝဋ္ဋံ။

(ခ) ဣဒံ မေ ဒါနံ အာသဝက္ခယာဝဟံ ဟောတူတိ ဧဝံ ပန ဝိဝဋ္ဋံ ပတ္ထေန္တေန ဝိဝဋ္ဋဝသေန သမ္မာ ထပိတံ အရဟတ္တမ္ပိ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏမ္ပိ သဗ္ဗညုတဉာဏမ္ပိ ဒါတုံ သက္ကောတိယေဝ။

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။

(က) အပ္ပမတ္တကံ=အနည်းငယ်မျှသော၊ တိဏမုဋ္ဌိမတ္တဒါန ကုသလံ ဝါ=မြတ်တစ်ဆုပ်မျှကိုလှူသော ကုသိုလ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု= ဖြစ်စေ၊ မဟန္တံ=ကြီးကျယ်များမြတ်သော၊ ဝေလာမက ဒါနံ ဝါ= အလောင်း တော်ဝေလာမက ပုဏ္ဏား၏ အလှူနှင့်တူသော အလှူသည်မူလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်စေ၊ ဝဋ္ဋသမ္ပတ္တိံ=ဝဋ္ဋ၏ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဝါ=ဝဋ္ဋဒုက္ခ၌ အကျုံးဝင် သောစည်းစိမ်ချမ်းသာကို၊ ပတ္ထေတွာ=တောင့်တ၍၊ ဝဋ္ဋနိဿိတ ဝသေန= ဝဋ္ဋကိုမှီသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ မိစ္ဆာ=အယုတ်အားဖြင့်၊ ထပိတံ=ထားအပ် ဖြစ်စေအပ်သည်၊ သစေဟောတိ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဝဋ္ဋမေဝ=ဝဋ္ဋ သမ္ပတ္တိကိုသာလျှင်၊ အာဟရိတုံ=ဆောင်ခြင်းငှါ၊ သက္ကောတိ=စွမ်းနိုင်၏၊ ဝိဝဋ္ဋံ=ဝဋ္ဋကင်းရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို၊ အာဟရိတုံ=ဆောင်ခြင်းငှါ၊ နော သက္ကောတိ=မစွမ်းနိုင်။

(ခ) မေ=ငါ၏၊ ဣဒံ ဒါနံ=ဤအလှူကုသိုလ်သည်၊ အာသ
 ဝက္ခယာဝဟံ=အာသဝေါတရား ၄-ပါးတို့၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်ကို ဆောင်
 သည်၊ ဟောတု=ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝိဝဋ္ဌံ=ဝဋ်ကင်း
 ရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပထေန္တေန=တောင့်တသဖြင့်၊ ဝိဝဋ္ဌဝသေန=
 ဝိဝဋ္ဌ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမ္မာ=ကောင်းစွာ၊ ထပိတံ ပန=ထားအပ် ဖြစ်စေအပ်
 သော ကုသိုလ်သည်ကား၊ အရဟတ္တမ္ပိ=အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊
 ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏမ္ပိ၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏမ္ပိ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒါတုံ=ပေးခြင်းငှါ၊ သက္ကော
 တိယေဝ=စွမ်းနိုင်သည်သာလျှင်တည်း။

[အဋ္ဌကထာအနက်]

[ဒုတိယပုစ္ဆာအဖြေ ပြီး၏။]

-----*-----

၃-တတိယပုစ္ဆာ အဖြေ

လောကုတ္တရာ ချမ်းသာသက်သက်ကိုသာ တောင့်တ၍ ပြုအပ်
 သော ကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၏ ခေါင်းပါးညစ်နွမ်း အစွမ်းယုတ်
 လျော့ခြင်းကို ပြုတတ်သော အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာစသော ရန်သူတို့မှ ကင်းဝေး
 သည်ဖြစ်၍ ဖြူစင်ထက်သန်လှစွာသော သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊
 ပညာတို့နှင့်ယှဉ်သဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌတမအဖြစ်သို့ ရောက်လေရကား သံသရာ
 ဝဋ်ကိုပြုပြင် စီရင်တတ်သော ကိလေသာသံယောဇဉ်တရားတို့၏ အား
 အစွမ်းတို့ကို ချိုးဖျက်နင်းနယ်လျက် သံသရာဘဝကို တိုစေသောအားဖြင့်
 မဂ်၊ ဖိုလ်၏ ဥပနိဿယလည်း ဧကန်စင်စစ်ဖြစ်၏၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို မရမီ
 ကာလ ဘဝများစွာ၌လည်း မွန်မြတ်ပြန့်ပြောသော ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂ

သမ္မတ္တိကို ရွက်ဆောင်တတ်၏။

[ဤ၌လည်း ဘဝသမ္မတ္တိ၊ ဘောဂသမ္မတ္တိ-တည်းဟူသော အကျိုးသည် သာလျှင် ထိုကုသိုလ်၏ မုချဖလအကျိုးရင်းမည်၏။ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အကျိုးမှာမူကား အာနိသံသဖလအကျိုးမျှသာတည်း။]

ထို့ကြောင့် ပပဉ္စသုဒနီမည်သော မဇ္ဈိမနိကာယ်အဋ္ဌကထာ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်အဖွင့်၊ ပရမတ္ထဒီပနီမည်သော ခုဒ္ဒကနိကာယ် ဣတိဝုတ် အဋ္ဌကထာ ဗြာဟ္မဏဓမ္မယာဂသုတ် အဖွင့်များ၌ -

ယံ ပနိဒံ ဝိဝဋ္ဋုပနိဿိတံ ကုသလံ။ သေယျထိဒံ။
ဣကေကေစွော ဝိဝဋ္ဋံ ပထွေန္တော ဒါနံ ဒေတီ။ သီလံ
သမာဒိယတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ၊ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ
ဝတ္ထုပူဇံ ကရောတိ၊ ဓမ္မံ သုဏာတိ ဒေသေတိ။
ဈာနသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတိ။ ဧဝံ ကရောန္တော
အနုပုဗ္ဗေန နိပ္ပရိယာယဓမ္မံ အမတံ နိဗ္ဗာနံ ပဋိလဘတိ။
အယံ ပရိယာယဓမ္မော။

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ပန=မုချဓမ္မမှတစ်ပါး ဥပစာရဓမ္မကိုဆိုအံ့။ ဝိဝဋ္ဋုပနိဿိတံ= ဝဋ်ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုမှီသော၊ ယံ ဣဒံ ကုသလံ=အကြင်ကုသိုလ်သည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ဣဒံ=ဤဝိဝဋ္ဋုပနိဿိတကုသိုလ်ဟူသည်၊ သေယျထာ= အဘယ်နည်း၊ ဣဓ=ဤလောက၌၊ ဧကေစွော=အချို့သောသူသည်၊ ဝိဝဋ္ဋံ= ဝဋ်ကင်းရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပထွေန္တော=တောင့်တလျက်၊ ဒါနံ= အလှူကို၊ ဒေတီ=လှူ၏၊ သီလံ=၅-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလ၊ ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလကို၊ သမာဒိယတိ=ဆောက်တည်၏၊ ဥပေါသထကမ္မံ=အင်္ဂါ ၈-ပါးရှိသော ဥပုသ်အမှုကို၊ ကရောတိ=ပြု၏၊ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ=နံ့သာပန်း

စသည်တို့ဖြင့်၊ ဝတ္ထုပုဒ်=ရတနာ ၃-ပါးအား ပူဇော်ခြင်းကို၊ ကရောတိ= ပြု၏၊ ဓမ္မံ=တရားကျမ်းဂန်ကို၊ သုဏာတိ=နာခံသင်ကြား၏၊ ဒေသေတိ= သူတစ်ပါးအား ဟောကြားပို့ချ၏၊ ဈာနသမာပတ္တိယော=ဈာန်သမာပတ် တို့ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတိ=ဖြစ်စေ၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ကရောန္တော=ပြုသောပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ အနုပုဗ္ဗေန=အစဉ်သဖြင့်၊ နိပ္ပရိယာယဓမ္မံ= မုချတရားဟူသော၊ အမတံ နိဗ္ဗာနံ=အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဋိလဘတိ=ရ၏၊ အယံ= ဤတရား သည်၊ ပရိယာယဓမ္မော=ပရိယာယ်ဓမ္မသည်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤအဋ္ဌကထာဝါကျ၌ -

အနုပုဗ္ဗေန-ဟူသော ပါဠိဖြင့် လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာများကို အလျင် ရှေးဦး ခံစားစံစားပြီးမှ နိဗ္ဗာန်ကို ရသည်ဟု သမ္မတ္တိက္ကမကိုပြ သည်၊ မဂ်အစဉ်၊ ဖိုလ်အစဉ်မျှကိုသာ ပြသည်မဟုတ်။

ထိုအကြောင်းကိုလည်း -

**ဝိဝဋ္ဌဝသေန ဥပ္ပန္နစိတ္တမေဝ စိတ္တံ၊ တဦ မနုဿ-
သုခတော ဒိဗ္ဗသုခံ ဒိဗ္ဗသုခတော ဈာနသုခံ ဈာန
သုခတော ဝိပဿနာ သုခံ ဝိပဿနာသုခတော မဂ္ဂသုခံ
မဂ္ဂသုခတော ဖလသုခံ ဖလသုခတော နိဗ္ဗာနသုခံ
အဓိဝဟတိ အာဟရတိတိ အဓိဝါဟနံနာမ ဟောတိ။**

ဟူသော ဧကင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာဖြင့် တိုက်ရိုက်သိအပ်၏။

ဝိဝဋ္ဌဝသေန=ဝိဝဋ္ဌ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နစိတ္တမေဝ=ဖြစ်သော စိတ်သည်သာလျှင်၊ စိတ္တံ=ဤအရာ၌ လိုအပ်သော စိတ်မည်၏၊ ဟိသစ္စံ= ထိုစကားမှန်၏၊ တံ=ထိုဝိဝဋ္ဌ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်သည်၊ မနုဿ သုခတော=လူ့ချမ်းသာမှာ၊ ဒိဗ္ဗသုခံ=နတ်ချမ်းသာကို၊ ဒိဗ္ဗသုခတော= နတ်

ချမ်းသာမှု၊ ဈာနသုခံ=ဈာန်ချမ်းသာကို၊ ဈာနသုခတော=ဈာန်ချမ်းသာမှု၊
ဝိပဿနာသုခံ=ဝိပဿနာချမ်းသာကို၊ ဝိပဿနာသုခတော=ဝိပဿနာ
ချမ်းသာမှု၊ မဂ္ဂသုခံ=မဂ်ချမ်းသာကို၊ မဂ္ဂသုခတော=မဂ်ချမ်းသာမှု၊
ဖလသုခံ=ဖိုလ်ချမ်းသာကို၊ ဖလသုခတော=ဖိုလ်ချမ်းသာမှု၊ နိဗ္ဗာနသုခံ=
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ အဓိဝဟတိ အာဟရတိ=လွန်စွာဆောင်တတ်၏၊
ဣတိတဿာ=ထို့ကြောင့်၊ အဓိဝါဟနံနာမ=အဓိဝါဟနစိတ်မည်သည်၊
ဟောတိ=ဖြစ်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

အချို့ဆရာတို့ကား -

ဝိဝဇ္ဇကိုတောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်ကံ၊
အကုသိုလ်ကံတို့၏ ကုန်ခန်းခြင်းကို ပြုတတ်သော ကမ္မက္ခယကရ
ကုသိုလ်ဖြစ်၍ ဝဇ္ဇသမ္ပတ္တိကို မရွက်ဆောင်တတ်၊ ဝိဝဇ္ဇကိုသာ ရွက်
ဆောင်တတ်၏-ဟုမှတ်ယူပြောဆိုကြကုန်သတတ်၊ ကမ္မက္ခယ ကရ မည်
သည်ကို ဝိဝဇ္ဇကို တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော လောကီကုသိုလ်များကို
မယူအပ်၊ မဂ်စေတနာ၊ မဂ်ဉာဏ်များကိုသာ ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ကုက္ကုရပတိကသုတ် အဋ္ဌကထာ၌-

**“အကဏှံ အသုက္ကန္တိ ကမ္မက္ခယကရံ စတုမဂ္ဂ
စေတနာ ကမ္ပံ အဓိပေတံ”**

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

စတုက္ကအင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ၌ -

**“အကဏှံ အသုက္ကန္တိ ကမ္မက္ခယကရံ မဂ္ဂဉာဏံ
အဓိပေတံ”**

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်အပ်၏။ [အနက်လွယ်ပြီ။]

ထိုကြောင့် ထိုဆရာတို့စကားကို မယူမူ၍ ထုတ်ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော အဋ္ဌကထာများကို ထောက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊

- (က) ပရိတ္တာရမ္မဏတိကေ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ စေတနာ တိ သေက္ခာနံ ဂေါတြဘူစေတနာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ စေတနာတိပိ ဝတ္ထု ဝဋ္ဋတိ။
- (ခ) ဝိပါကာနံ ပရိတ္တာရမ္မဏာနန္တိ ပဋိသန္ဓိယံ ကမ္မံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္ထေ စက္ခုဝိညာဏာဒိ ဝသေန ရူပါဒိအာရမ္မဏံ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ တဒါရမ္မဏဝသေန ဇဝနေန ဂဟိတပရိတ္တာ ရမ္မဏဉ္စ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဥပ္ပန္နာနံ။
- (ဂ) ယေ ပန ဂေါတြဘူစိတ္တေန နတ္ထိ ပဋိသန္ဓိတိ ဝဒန္တိ၊ တေ ဣမိနာ သုတ္တေန ပဋိသေဓေတဗ္ဗာ။

ဟူသော ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၊

- (က) အာယတိံ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယော ဟောတိတိ သင်္ခါရုပက္ခာ သမ္ပယုတ္တ ကမ္မဿ ဗလဝတ္ထာ တေနေဝ သုဂတိ ပဋိသန္ဓိယာ ဒိယျမာနာယ အဘိနန္ဒနသင်္ခါ တော လောဘကိလေသော အနာဂတေ ကာမာဝစရ သုဂတိ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ယသ္မာ ကိလေသသဟာယံ ကမ္မံ ဝိပါကံ ဇနေတိ၊ တသ္မာ ကမ္မံ ဇနက ပစ္စယော ဟောတိ၊ ကိလေသာ ဥပတ္တန္တက ပစ္စယာ။

(ခ)

သေက္ခဿ ပန ဥတ္တရိ ပဋိဝေဓဿာတိ သကဒါဂါမိ မဂ္ဂါဒိဝသေန သစ္စပုဋိဝေဓဿ။ အာယတိ ပဋိသန္တိယာ ပစ္စယော ဟောတိတိ သေက္ခေသု သောတာပန္န သကဒါဂါမိနံ အနဓိဂတဈာနာနံ သင်္ခါရုပေက္ခာကမ္မေန ဒိယျမာနာယ ကာမာဝစရ သုဂတိပဋိသန္တိယာ အဘိ-နန္ဒနကိလေသော ပစ္စယော ဟောတိ။

(ဂ)

ဈာနလာဘိနံ ပန သောတာပန္န သကဒါဂါမိနံ အနာဂါ မိဿစ ဗြဟ္မလောကေယေဝ ပဋိသန္တိ ဒါနတော ပစ္စယော န ဟောတိ၊ အနုလောမ ဂေါတြဘူဟိ စ ဒိယျမာနာယ ပဋိသန္တိယာ အယမေဝ ကိလေသော ပစ္စယော ဟောတိတိ ဒေဝိတဗျော။

ဟူသော သဒ္ဓမ္မပုဏ္ဏသနီမည်သော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်အဋ္ဌကထာ များကို ထောက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သောကံ၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ ဝေါဒါန်ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သောကံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သောကံတို့သည်ပင် ပဋိသန္ဓေအကျိုး၊ ပဝတ္တိ အကျိုးကို ပေးကြောင်းများကို တိုက်ရိုက်သိအပ်သဖြင့် ဝိဝဇ္ဇ၏အစွမ်း ဖြင့်ဖြစ်သော ဒါနကုသိုလ်စသည်တို့မှာမူကား ဆိုရန်မရှိ၊ ဧကန်စင်စစ် ဝဇ္ဇသမ္ပတ္တိကို ပေးနိုင်တော့သည်သာဟု မှတ်အပ်၏။

(က)

ပရိတ္တာရမ္မဏတ္ထိကေ=ပရိတ္တာရမ္မဏတိက်၌၊ အပ္ပမာ ဏာရမ္မဏာ စေတနာတိ=အပ္ပမာဏာရမ္မဏာစေတနာ-ဟူသည်ကား၊ သေက္ခာနံ= အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်တို့၏။ ဂေါတြဘူစေတ

နာ=ဂေါတြဘူဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော စေတနာတည်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာ စေတနာ=မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော စေတနာတည်း။ ဣတိပိ=ဤသို့လည်း။ ဝတ္တံ=ဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=သင့်သေး၏။

(ခ) ဝိပါကာနံ ပရိတ္တာရမ္မဏာနန္တိ=ဝိပါကာနံ ပရိတ္တာရမ္မဏာနံ-ဟူသည်ကား၊ ပဋိသန္ဓိယံ=ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေအခါ၌၊ ကမ္မံ=ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ ဝေါဒါန်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သောကံကို၊ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ=အာရုံပြု၍၊ ဥပ္ပန္နာနဉ္စ၊ ဖြစ်ကုန်သော မဟာဝိပါက ဉာဏသမ္ပယုတ်တိဟိတံ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတို့အားလည်းကောင်း။ ပဝတ္ထေ=ပဝတ္တိကာလ၌၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိဝသေန=စက္ခုဝိညာဏ်အစ ရှိသော ကုသလဝိပါကပဉ္စဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္စိုန်း သန္တီရဏတို့၏ အစွမ်း ဖြင့်၊ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ=ရူပါရုံ စသော ၅-ပါးသော အာရုံကို၊ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ=အာရုံပြု၍၊ ဥပ္ပန္နာနဉ္စ=ဖြစ်ကုန်သော ကုသလဝိပါကပဉ္စဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစ္စိုန်း သန္တီရဏ နာမက္ခန္ဓာတို့အားလည်းကောင်း၊ တဒါရမ္မဏ ဝသေန=တဒါရုံကိစ္စအစွမ်းဖြင့်၊ ဇဝနေန=ကာမဇောသည်၊ ဂဟိတပရိတ္တာ ရမ္မဏံ=ယူအပ်ပြီးသော ကာမအာရုံ ၆-ပါးကို၊ အာရမ္မဏံကတ္တာ=အာရုံပြု ၍၊ ဥပ္ပန္နာနဉ္စ=ဖြစ်ကုန်သော ကုသလဝိပါက တဒါရုံ ၆-ခု နာမက္ခန္ဓာ တို့အားလည်းကောင်း၊ ကမ္မပစ္စယေန=နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယသတ္တိ ဖြင့်၊ ပစ္စယော=ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

(ဂ) ယေပန=အကြင်ဆရာတို့သည်ကား၊ ဂေါတြဘူစိတ္တေန= ဂေါတြဘူစိတ်ဖြင့်၊ ပဋိသန္ဓိ=ပဋိသန္ဓေသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ= ဆိုကြကုန်၏။ တေ=ထိုဆရာတို့ကို၊ ဣမိနာသုတ္တေန=ဤပဋ္ဌာန်းပါဠိ တော်ဖြင့်၊ ပဋိသေဓေတဗ္ဗာ=တားမြစ်အပ်ကုန်၏။

[ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာအနက်]

(က) အာယတိံ ပဋိသန္ဓိယာပစ္စယောဟောတီတိ=အာယတိံ ပဋိသန္ဓိယာပစ္စယောဟောတိ-ဟူသည်ကား၊ သင်္ခါရုပေက္ခာသမ္ပယုတ္တကမ္မဿ=သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သောကံ၏၊ ဗလဝတ္ထာ=အားကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေနေဝ=ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သောကံသည်သာလျှင်၊ သုဂတိပဋိသန္ဓိယာ=ကာမသုဂတိပဋိသန္ဓေကို၊ ဒိယျမာနာယ=ပေးအပ်သည်ရှိသော်၊ အဘိနန္ဒန သင်္ခါတော=ဝိပဿနာ နိကန္တိဟု ဆိုအပ်သော၊ လောဘကိလေသော=လောဘကိလေသာသည်၊ အနာဂတေ=နောင်အခါ၌၊ ကာမာဝစရသုဂတိပဋိသန္ဓိယာ=ကာမာဝစရသုဂတိပဋိသန္ဓေ၏၊ ပစ္စယော=အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ယသ္မာ=အကြံကြောင့်၊ ကိလေသသဟာယံ= ကိလေသာလျှင် အဖော်သဟဲရှိသော၊ ကမ္မံ=ကံသည်၊ ဝိပါကံ=အကျိုးကို၊ ဇနေတိ=ဖြစ်စေနိုင်၏။ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ကမ္မံ=သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ကံသည်၊ ဇနကပစ္စယော=ဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ကိလေသာ=ကိလေသာတို့သည်၊ ဥပတ္တမ္ဘကပစ္စယာ=အထောက်အပံ့ဖြစ်သော အကြောင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

(ခ) သေက္ခဿ=သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါရေပန=ဝါရ၌ကား၊ (ထည့်သည်) ဥတ္တရိပဋိဝေဓဿာတိ=ဥတ္တရိပဋိဝေဓဿ-ဟူသည်ကား၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂါဒိဝသေန=သကဒါဂါမိမဂ် စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ သစ္စပုဋိဝေဓဿ=သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏၊ အာယတိံ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယော ဟောတီတိ=အာယတိံ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယော ဟောတိ-ဟူသည်ကား၊ သေက္ခေသု=သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ အနဓိဂတ-ဈာနာနံ=ဈာန်မရကုန်သော၊ သောတာပန္န သကဒါဂါမိနံ=သောတာပတ္တိ-ဖလဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သင်္ခါရုပေက္ခာကမ္မေန=

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သောကံသည်၊ ဒိယျမာနာယ=ပေးအပ်သော၊ ကာမာဝစရသုဂတိပဋိသန္ဓိယာ=ကာမာဝစရသုဂတိ ပဋိသန္ဓေအား၊ အဘိနန္ဒနကိလေသော=ဝိပဿနာနိကန္တိ ကိလေသာသည်၊ ပစ္စယော=ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

(ဂ) ပန=ထိုမှတစ်ပါး၊ ဈာနလာဘီနံ=ဈာန်ရဖြစ်ကုန်သော၊ သောတာပန္န သကဒါဂါမီနဉ္စ=သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်၊ သကဒါဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်းကောင်း၊ အနာဂါမိဿစ=အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မလောကေယေဝ=ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ လျှင်၊ ပဋိသန္ဓိဒါနတော=ပဋိသန္ဓေပေးခြင်းကြောင့်၊ ပစ္စယော=အထောက် အပံ့ဖြစ်သော အကြောင်းသည်၊ နဟောတိ=မဖြစ်။ စ=ဆက်၍ဆိုအံ့၊ အနုလောမ ဂေါတြဘူဟိ=အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်တို့သည်၊ ဒိယျမာနာယ=ပေးအပ်သော၊ ပဋိသန္ဓိယာ=ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာအား၊ အယမေဝ ကိလေသော=ဤဝိပဿနာနိကန္တိဟုဆိုအပ်သော ကိလေသာ သည်ပင်လျှင်၊ ပစ္စယော=အထောက်အပံ့ဖြစ်သော အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော=သိအပ်၏။

[ပဋိသန္ဓိဒါမင် အဋ္ဌကထာ အနက်]
တတိယပုစ္ဆာအဖြေ ပြီး၏။

-----*-----

လဒ္ဒဂုဏသမ္ဘဝ ပုစ္ဆာ အဖြေ

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပုစ္ဆာ ၃-ပါး၌ ရသင့်ရထိုက်သော အဖြေကို မြင်သည်ရှိသော် တစ်စုံတစ်ခုသော လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကို မတောင့်တမူ၍ အမှတ်မဲ့ပြုအပ်သော ဒါနစသော ကုသိုလ်သည်လည်း

ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိတည်းဟူသော လောကီချမ်းသာမျှကိုကား
ဧကန်စင်စစ် ပေးနိုင်တော့သည်ဟု သိအပ်လေသောကြောင့် ဤအမှတ်
မဲ့ပြုအပ်သော ကုသိုလ်ကို အသီးပုစ္ဆာ ထုတ်တော်မမူသည်။

ထုတ်လိုမှုကား -

**ယော ဝါ ပန လောကီယ လောကုတ္တရသုခေသု
ကိဉ္စိပိ အပတ္တေတွာ ဒါနာဒိပါရမိယော ပူရေတိ၊ ကိ
သော လောကီယ သုခမေဝ ဝါ လောကုတ္တရသုခ မေဝ
ဝါ လဘေယျ၊ ဥဒါဟု တဒုဘယ သုခမ္ပိ လဘေယျ၊ နော
ဝါ လဘေယျ တဒုဘယ သုခံ။**

ဟူ၍ထုတ်အပ်၏။

ဝါ ပန=ထိုမှတစ်ပါး၊ ယော=အကြင်သူသည်၊ လောကီယ
လောကုတ္တရသုခေသု=လောကီချမ်းသာ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာ ၂-ပါးတို့
တွင်၊ ကိဉ္စိပိ=တစ်စုံတစ်ခုသော ချမ်းသာကိုမျှလည်း၊ အပတ္တေတွာ=
မတောင့်တမှု၍၊ ဒါနာဒိပါရမိယော=ဒါနစသောပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတိ=
ဖြည့်၏။ သော=ထိုသူသည်၊ လောကီယ သုခမေဝ ဝါ=လောကီချမ်းသာ
ကိုသာလျှင်လည်း၊ လဘေယျကိ=ရရာသလော၊ လောကုတ္တရ သုခမေဝ
ဝါ=လောကုတ္တရာချမ်းသာကိုသာလျှင်လည်း၊ လဘေယျကိ=ရရာ သလော၊
ဥဒါဟု=ထိုသို့မဟုတ်၊ တဒုဘယသုခမ္ပိ=ထိုနှစ်ပါးသော ချမ်းသာ
ကိုပင်လည်း၊ လဘေယျ ကိ=ရရာသလော၊ တဒုဘယသုခံဝါ=ထိုနှစ်ပါး
သော ချမ်းသာကိုပင်လည်း၊ နော လဘေယျကိ=မရရာသလော။

[ဤကား လဒ္ဒဂုဏသမ္ဘဝပုစ္ဆာ ပါဠိအနက်တည်း။]

လဒ္ဒဂုဏသမ္ဘဝပုစ္ဆာ အဖြေကား -

ထိုကဲ့သို့ အမှတ်မဲ့ပြုအပ်သော ဒါနအစရှိသော ကုသိုလ်သည် လောကီချမ်းသာကိုသာ ပေးနိုင်သည်။ လောကုတ္တရာချမ်းသာကို မပေးနိုင်ဟူပေ။

ထို့ကြောင့် စက္ကဝတ္တိသုတ် အဋ္ဌကထာ၌--

**မာတာပီတူနံ ပုတ္တမီတာသု သိနေဟဝသေန
မုဒုစိတ္တံ ပုတ္တမီတာနံ မာတာပီတူသု သိနေဟဝသေန
မုဒုစိတ္တဉ္စ ဝဇ္ဇဂါမိ ကုသလံ နာမ၊ တဿ ပရိယောသာနံ
မနုဿလောကေ စက္ကဝတ္တိနော သိရီဝိဘဝပ္ပဋိလာဘော။**

ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။

မာတာပီတူနံ=အမိအဖတို့၏၊ ပုတ္တမီတာသု=သားသမီးတို့၌၊ သိနေဟဝသေန=ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ မုဒုစိတ္တဉ္စ=နူးညံ့သော စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ ပုတ္တမီတာနံ=သားသမီးတို့၏၊ မာတာပီတူသု= အမိ အဖတို့၌၊ သိနေဟဝသေန=ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ မုဒုစိတ္တဉ္စ=နူးညံ့သော စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇဂါမိကုသလံနာမ=ဝဇ္ဇဂါမိကုသိုလ်မည်၏၊ တဿ=ထိုကုသိုလ်၏၊ ပရိယောသာနံ=အစွမ်းသတ္တိလွန်သော အဆုံးကား၊ မနုဿလောကေ=လူ့ဘုံ၌၊ စက္ကဝတ္တိနော=စကြာမင်း၏၊ သိရီဝိဘဝပ္ပဋိ-လာဘော=ဘုန်းကျက်သရေ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရခြင်းတည်း။

[အဋ္ဌကထာ အနက်]

မိဖသားသမီးတို့၏ အချင်းချင်း၌ဖြစ်သော မေတ္တာစိတ်မည် သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ချမ်းသာကို တောင့်တ၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်မဟုတ်၊ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲလျက် စကြာမင်း၏ စည်းစိမ်ကိုပင်သော်လည်း ပေးစွမ်းနိုင်လေသည်။

ဤအဋ္ဌကထာစကားသည်လည်း အညံ့ဆုံးဖြစ်သော ကုသိုလ်၏ သတ္တိကိုပြသော စကားသာတည်း။ ထို့ကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုသော ချမ်းသာကို မတောင့်တမှု၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည် အစွမ်းသတ္တိ အားလျော်စွာ လှူစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာစည်းစိမ်ဟု ဆိုအပ်သော လောကီချမ်းသာမျှကိုကား စင်စစ်ပေးနိုင်တော့သည်သာဟု မှတ်အပ်၏။

၁။ “သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ ပဗ္ဗန္တံ ယာစာမိ”

ဟူသောတောင်းပန်ခြင်း၊

၂။ “ဥဇ္ဈမြတု မံ ဘန္တေ သံယော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ”

ဟူသော တောင်းပန်ခြင်းကို အရင်းပြု၍ရအပ်သော ပဗ္ဗဒိတဘာဝ၌ တည်ကုန်သော သာမဏေ၊ ရဟန်းတို့၏ မိမိအကျိုးငှါသော်လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးငှါသော်လည်းကောင်း ဝတ်အကျင့်ကို အရင်းမူ၍ ပြုအပ်သော ထီးလုပ်ခြင်း၊ ဖိနပ်လုပ်ခြင်း၊ သပိတ်ဖုတ်ခြင်း၊ သင်္ကန်းဖြတ်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်း၊ ဆိုးခြင်း၊ ကျောင်းကန်ဆောက်လုပ် ပြင်ဆင်ခြင်း-စသော နဝကမ္မ ကိစ္စကြီးငယ်နှင့်စပ်လျဉ်းသော အမှုများကိုကား မဂ်၊ ဖိုလ်ကို အထူးမတောင့်တဘဲ အမှတ်မဲ့ပင် ဖြစ်စေအပ် ငြားသော်လည်း အာဂမသုဒ္ဓိ၏အစွမ်းကြောင့် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ဝိဝဋ္ဋနိဿိတကုသိုလ်၌ပင် သွင်းအပ် ၏။

ထို့ကြောင့် ပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊ ဣတိဝုတ်အဋ္ဌကထာများ၌-

တတ္ထ ဇာနနာ ဗဟုဝိဓာ၊ ဒဗ္ဗဇာတိကောဇဝ ဟိ
ကောစိ ဘိက္ခု ဆတ္တံ ကာတံ ဇာနာတိ၊ ကောစိ
စိဝရာဒီနံ အညတရံ၊ တဿ ဤဒီသာနိ ကမ္မာနိ
ဝတ္ထသီသေ ဌတွာ ကရောန္တဿ သာ ဇာနနာ မဂ္ဂဖလာနံ
ပဒဋ္ဌာနံ န ဟောတီတိ န ဝတ္ထဗျာ၊ ယော ပန သာသနေ

ပဗ္ဗဇိတွာ ဝေဇ္ဇကမ္မာဒီနိ ကာတုံ ဇာနာတိ၊ တဿေဝံ
ဇာနတော အာသဝါ ဝမန္တိယေဝ။

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။ ၎င်း၏ အဖွင့်ဋီကာ၌လည်း-

ဝတ္ထသီသေ ဌတွာတိ ဝတ္ထံ ဥတ္ထမင်္ဂီ ဓုရံဝါ
ကတွာ၊ ယော ဟိ ပရိသုဒ္ဓါဇိဝေါ ကာတုံ အဇာနန္တာနံ
သဗြဟ္မစာရိနံ အတ္ထဇော ဝါ ဝါတာတပါဒိပဋိဗာဟနတ္ထံ
ဆတ္တာဒီနိ ကရောတိ၊ သော ဝတ္ထသီသေ ဌတွာ
ကရောတိနာမ၊ ပဒဌာနံ န ဟောတိတိ နဝတ္ထဗွံ
နာထကရဏဓမ္မဘာဝေန ဥပနိဿယဘာဝတော၊ ဝုတ္တဋ္ဌိ
ယာနိ တာနိ သဗြဟ္မစာရိနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိစ္စကရဏီ
ယာနိ၊ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိတိ အာဒိ။

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

တတ္ထ=ထိုစကားရပ်၌၊ ဇာနနာ=သိခြင်း၊ တတ်ခြင်းမည်သည်၊
ဗဟုဝိဓာ=များသောအပြားရှိ၏၊ ဟိ=ထိုစကားကိုချဲ့အံ့၊ ဒဗ္ဗဇာတိကော
ဧဝ=အမှုခပ်သိမ်း၌ လိမ်မာကျွမ်းကျင်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကောစိ-
ဘိက္ခု=အချို့သောရဟန်းသည်၊ ဆတ္တံ=ထီးကို၊ ကာတုံ= ပြုလုပ်ခြင်းငှါ၊
ဇာနာတိ=တတ်၏၊ ကောစိ=အချို့သော ရဟန်းသည်၊ စီဝရာဒီနံ=
သင်္ကန်းစသော ပရိက္ခရာ အသုံးအဆောင်မျိုးတို့တွင်၊ အညတရံ=
တစ်ပါးပါးကို၊ ကာတုံ=ပြုလုပ်ခြင်းငှါ၊ ဇာနာတိ=တတ်၏၊ ဤဒိသာနိ=
ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ကမ္မာနိ=အမှုခပ်သိမ်းတို့ကို၊ ဝတ္ထသီသေ=
ဘုရားပညတ်အပ်သော ဝတ်အကျင့်တည်းဟူသော ဦးခေါင်းအဦး၌၊
ဌတွာ=တည်၍၊ ကရောန္တဿ=တိုင်းထွာကြံဖန် စီမံထုံးမိတ် ပြုလုပ်
တတ်သော၊ တဿ=ထိုရဟန်း၏၊ သာဇာနနာ=ထိုအတတ်ကို၊

ဝါရမိဒိပနိ

မဂ္ဂဖလာနံ=မဂ်ဖိုလ်တို့၏၊ ပဒဋ္ဌာနံ=နီးစွာသော အကြောင်းသည်၊ န
 ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ=မဆိုသင့်ပေ၊ ယော ပန=
 အကြင်ရဟန်းသည်ကား၊ သာသနေး=သာသနာတော်တွင်း၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ=
 ရဟန်းပြုပြီး၍၊ ဝေဇူ ကမ္မာဒိနိ= ဆေးကုခြင်း အမှုစသော ကုလဒူသန
 အမှု၊ အနေသနအမှုတို့ကို၊ ကာတုံ=ပြုခြင်းငှါ၊ ဇာနာတိ=ဖွယ်ဖွယ်
 ရာရာတတ်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဇာနတော=တတ်သော၊ တဿ=ထိုရဟန်း
 အား၊ အာသဝါ=အာသဝေါတရားတို့သည်၊ ဝမန္တိယေဝ=တိုးပွား
 ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

[အဋ္ဌကထာအနတ်]

ဝတ္ထုသီသေဋ္ဌတွာတိ=ဝတ္ထုသီသေဋ္ဌတွာ-ဟူသည်ကား၊ ဝတ္ထံ=
 အကျင့်ဝတ်ကို၊ ဥတ္ထမင်္ဂီ=မြတ်သောအင်္ဂါကို၊ ဝါ=တစ်နည်းကား၊ ဓုရံ=
 အဦးကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဟိ=ထိုစကားသင့်၏၊ ပရိသုဒ္ဓါဇိဝေါ=စင်ကြယ်
 သော အသက်မွေးခြင်းရှိသော၊ ယော=အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကာတုံ=
 ပြုလုပ်စီရင်ခြင်းငှါ၊ အဇာန္တာနံ=မသိမတတ်ကုန်သော၊ သဗြဟ္မဇာရိနံ
 ဝါ=သီတင်းသုံးဖော်တို့၏လည်းကောင်း၊ အတ္တနောဝါ=မိမိ၏လည်း
 ကောင်း၊ ဝါတာတပါဒိပဋိဗာဟနတ္ထံ=လေ၊ နေပူစသည်တို့ကို တားမြစ်
 ခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဆတ္တာဒိနိ=ထီးစသည်တို့ကို၊ ကရောတိ=ပြုပေ၏၊ သော=
 ထိုရဟန်းသည်၊ ဝတ္ထုသီသေ=အကျင့်ဝတ်တည်းဟူသော အဦး၌၊ ဋ္ဌတွာ=
 တည်၍၊ ကရောတိနာမ=ပြုသည်မည်ပေ၏၊ နာထကရဏဓမ္မဘာဝေန=
 မိမိ၏လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးတို့၏လည်းကောင်း၊ ကိုးကွယ်အားကိုး
 ရာကို ပြုတတ်သော နာထကရဏဓမ္မ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပနိဿယ ဘာဝ-
 တော= မဂ်၊ ဖိုလ်၏ ဥပနိဿယဖြစ်ပေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဒဋ္ဌာနံ=
 မဂ်၊ ဖိုလ်၏နီးစွာသော အကြောင်းသည်၊ နဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊

နဝတ္ထပ္ပံ=မဆိုသင့်ပေ၊ ဟိသစ္စံ=မှန်၏၊ ယာနိ တာနိ သဗြဟ္မစာရိနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိစ္စကရဏီယာနိ၊ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိတိ အာဒိ ယာနိ တာနိ သဗြဟ္မစာရိနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိစ္စကရဏီယာနိ၊ တတ္ထဒက္ခော ဟောတိ-ဤသို့အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ=ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

[ဋီကာအနက်။]

ကုသိုလ် ၄-ရပ်

- ၁။ တစ်စုံတစ်ခုကို မတောင့်တဘဲ အမှတ်မဲ့ ဖြစ်စေ အပ်သော ကုသိုလ်တစ်ရပ်၊
 - ၂။ လောကီ သက်သက်ကိုတောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ် တစ်ရပ်၊
 - ၃။ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာ ၂-ပါးကို တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်တစ်ရပ်၊
 - ၄။ လောကုတ္တရာချမ်းသာ သက်သက်ကို တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်တစ်ရပ်၊
- ဤ ၄-ရပ်တို့တွင် တတ်နိုင်ပါလျှင် စတုတ္ထကုသိုလ်ကိုသာ ပြု အပ်၏။

[စတုတ္ထကိုမတတ်နိုင်လျှင် တတိယ၊ တတိယကိုမတတ်နိုင်လျှင် ဒုတိယ၊ ဒုတိယကိုမတတ်နိုင်လျှင်သာ ပဌမကိုပြုသင့်သည်။]

လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကိုပင် တောင့်တငြားသော်လည်း စမ္ပေယျနဂါးမင်း၊ သင်္ခါလနဂါးမင်းတို့ကဲ့သို့ ဒါန၊ သီလ-စသော ဝိဝဇ္ဇ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပျံ့ပျံ့ပျူးပျူး ဆည်းပူးဖြည့်ကျင့်လိုခြင်း တည်းဟူ သော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ထိုကုသိုလ်တရားတို့၏ ဖြစ်ပွား ပြန့်ပြောရာ အကြောင်းကို တောင့်တသောအားဖြင့် ဘဝအထူး၊

အရပ်ဒေသအထူး၊ အမျိုးအနွယ်အထူးများကို စွဲလမ်းတောင့်တ၍
ဖြစ်စေအပ်သော ကုသိုလ်သည် သင့်တင့်လျောက်ပတ် ချီးမွမ်းအပ်သော
ကုသိုလ်ပင်ဟု မှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့် ပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ သင်္ခါရူပပတ္တိသုတ်အဖွင့်၌ -

(က) ယဿ သဒ္ဓါသီလသုတစာဂ ပညာသင်္ခါတာ
ပဉ္စမ္မော အတ္ထိ န ပတ္တနာ၊ တဿ ဂတိ အနိဗဒ္ဓါ။
ယဿ ပတ္တနာ အတ္ထိ န ပဉ္စမ္မော၊ တဿပိ
ဂတိအနိဗဒ္ဓါ။ ယေသံ ဥဘယမ္ပိ အတ္ထိ၊ တေသံ
ဂတိနိဗဒ္ဓါ။

(ခ) ယထာ ဟိ အာကာသေ ခိတ္တဒဏ္ဍော အဂ္ဂေနဝါ
ခန္ဓေန ဝါ ဗုဒ္ဓေန ဝါ နိပတိဿတိတိ နိယမော
နတ္ထိ။ ဧဝံ သတ္တာနံ ပဋိသန္တိဂ္ဂဟဏံ အနိယတံ၊
တသ္မာ ကုသလ ကမ္မံ ကတွာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ
ပတ္တနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

(က) ယဿ=အကြင်သူအား၊ သဒ္ဓါသီလသုတစာဂပညာ
သင်္ခါတာ=သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စမ္မော=
၅-ပါးသောတရားတို့သည်၊ အတ္ထိ=ရှိကုန်၏၊ ပတ္တနာ= ဘဝဝိသေသကို
တောင့်တခြင်းသည်၊ နအတ္ထိ=မရှိ၊ တဿ=ထိုသူ၏၊ ဂတိ=လားရာဂတိ
သည်၊ အနိဗဒ္ဓါ=မမြဲ၊ ယဿ=အကြင်သူအား၊ ပတ္တနာ=ဘဝဝိသေသကို
တောင့်တခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ပဉ္စမ္မော=ငါးပါးသော ကိုယ်ကျင့်တရား
တို့သည်၊ နအတ္ထိ=မရှိကုန်၊ တဿပိ=ထိုသူ၏လည်း၊ ဂတိ=လားရာဂတိ
သည်၊ အနိဗဒ္ဓါ=မမြဲတော့သည်သာလျှင်တည်း၊ ယေသံ=အကြင်သူတို့

အား၊ ဥာယမ္ပိ=၂-ပါးစုံသည်လည်း၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ တေသံ=ထိုသူတို့၏၊
ဂတိ=လားရာဂတိသည်၊ နိဗဒ္ဓါ=မြဲ၏။

(ခ) ဟိသစ္စံ=မှန်၏၊ အာကာသေ=ကောင်းကင်၌၊ ခိတ္တဒက္ခော=
ပစ်လိုက်သော လှံတံသည်၊ အဂ္ဂေနဝါ=အဖျားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓေန
ဝါ=အလယ်ပိုင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေနဝါ=အရင်းပိုင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊
နိပတိဿတိ=ကျလတ္တံ့၊ ဣတိ နိယမော=ဤသို့သောမှတ်သားခြင်းသည်၊
နတ္ထိယထာ=မရှိသကဲ့သို့၊ ဧဝံတထာ=ထို့အတူ၊ သတ္တာနံ=သတ္တဝါတို့၏၊
ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏံ=ပဋိသန္ဓေယူခြင်းသည်၊ အနိယတံ=အမြဲမရှိ၊ တသ္မာ=
ထို့ကြောင့်၊ ကုသလကမ္မံ=ကုသိုလ်ကံကို၊ ကတွာ=ပြုပြီးသည်ရှိသော်၊
ဝါ=ပြုလတ္တံ့သည်ရှိသော်၊ ဧကသ္မိံ ဌာနေ=တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံအရပ်ဌာန
ဝိသေသ၌၊ ပတ္တနံ=တောင့်တခြင်းကို၊ ကာတံ=ပြုခြင်းငှါ၊ ဝဇ္ဇတိ=သင့်မြတ်
လှသေး၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

မေးမြန်းဖွယ်

- မေး။ ထိုသို့ဖြစ်ချေသော် လောကုတ္တရာချမ်းသာ သက်သက်
ကိုသာ တောင့်တ၍ပြုသောသူသည် ဘဝပတ္တနာ
မရှိခြင်းကြောင့် ဂတိမမြဲသင့်လေရကား ကောင်းကင်၌
ပစ်လိုက်သော လှံတံအတူပင် အမှတ်မထင် ဖြစ်ချင်
တတ်တိုင်း ဖြစ်ရတော့မည်လော-ဟူငြားအံ့။
- ဖြေ။ ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာတိ ပုဗ္ဗေ ဥပစိတ
ကုသလတာ ဣဒမေဝ စေတ္ထ ပမာဏံ။ ယေန
ဟိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ စိတ္တေန ကုသလ ကမ္မံ ကတံ

ဟောတိ၊ တဒေဝ ကုသလံ တံ ပုရိသံ ပတိရူပ
ဒေသေ ဥပနေတိ၊ သပ္ပုရိသေ ဘဇာပေတိ။ သော
ဇေ ပုဂ္ဂလော အတ္တာနံ သမ္မာ ထပေတိတိ။

ဟူသော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာ၊

ဉာဏ သမ္ပယုတ္တစိတ္တေန ပန ကတကုသလ ကမ္မံ
တံ သတ္တံ ပတိရူပဒေသေ ဥပနေတိ၊ သပ္ပုရိသံ
ဘဇာပေတိ။ သော ဇေ ပုဂ္ဂလော အတ္တာနံ သမ္မာ
ထပေတိ။

ဟူသော ဓာတုသံယုတ် အဋ္ဌကထာများနှင့်အညီ လောကုတ္တရာ
ချမ်းသာ သုခကိုသာ တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်
တကာတို့ထက် လွန်ကဲထူးမြတ်သော ဥက္ကဋ္ဌတမ ကုသိုလ်ထူးဖြစ်ပေ၍
ထိုကုသိုလ်သည်ပင် မိမိအလိုလို အလိုက်သိသဖြင့် သင့်တင့်လျောက်
ပတ်သော ဘဝဌာန အမျိုးအနွယ်သို့ရောက်အောင် နေရာချပေးလတ္တံ့၊
ထို့ကြောင့် အမှတ်မထင် ဖြစ်ချင်တတ်တိုင်း ဖြစ်လေတော့မည်-ဟူ၍
အလွန်မကြောင့်ကြအပ်။

မေး။ ထိုသို့ဖြစ်ချေသော် တစ်စုံတစ်ခုသောဌာနကို
တောင့်တခြင်းငှါ သင့်မြတ်သည်-ဟူ၍ဆိုသော အဋ္ဌ
ကထာ စကားများသည် အကျိုးမရှိ ဖြစ်ရတော့မည်
လော-ဟူမူ-

ဖြေ။ ဥက္ကဋ္ဌတမ ကုသိုလ်ရင်းပင်ဖြစ်ငြားသော်လည်း
ဇနဝသဘနတ်သား၊ ကာလိဂေါတမည်သော သာကီ
ဝင် ဥပါသိကာမသည် ကိုးကွယ်သော ရဟန်း ၂-ပါးတို့
စုတေ၍ဖြစ်သော ဂန္ဓဗ္ဗနတ်သားတို့ကဲ့သို့ ရှေး၌ ဘဝ

များစွာ နေခဲ့ဘူးသည်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော နိကန္တိများကို တားမြစ် ဖျောက်ဖျက်လျက် ထိုထက် သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော အရပ်ဒေသများကို တောင့်တခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ဤကဲ့သို့ သဘောရှိသော တစ်ပါးသော အရာများ၌လည်းကောင်း အကျိုးရှိရာသည်ပင်။

ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာတိ=ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ-ဟူသည်ကား၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေးရှေးသော ဘဝများ၌၊ ဥပစိတကုသလတာ=ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်ရှိသည်၏အဖြစ်တည်း၊ စ=ဆက်၍ဆိုအံ့၊ ဧတ္ထ=ဤသမ္ပတ္တိစက် ၄-ပါးတို့တွင်၊ ဣဒမေဝ=ဤပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ-ဟူသောစက်သည်သာလျှင်၊ ပမာဏံ=ပမာဏတည်း၊ ဟိ=ထိုစကားမှန်၏၊ ယေန=အကြင်သူသည်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန=ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်ဖြင့်၊ ကုသလကမ္မံ=ကုသိုလ်ကံကို၊ ကတံ=ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တဒေဝ ကုသလံ=ထိုကုသိုလ်သည်ပင်လျှင်၊ တံ ပုရိသံ=ထိုယောက်ျားကို၊ ပတိရူပဒေသေ=သမ္ပတ္တိစက် ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အရပ်၌၊ ဥပနေတိ=ဆောင်ပို့တတ်၏၊ သပ္ပုရိသေ=သူတော်ကောင်းတို့သို့၊ ဘဇာပေတိ=ဆည်းကပ်စေ၏၊ သော ဧဝပုဂ္ဂလော=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်လျှင်၊ အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို၊ သမ္မာ ထပေတိ=ကောင်းစွာထားပေ၏၊ ဣတိ=ဤသို့မှတ်အပ်၏။

[ပဋိသန္တိဒါမင် အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန=ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်ဖြင့်၊ ကတကုသလကမ္မံ=ပြုအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်ကံသည်၊ တံသတ္တံ=ထိုသတ္တဝါကို၊ ပတိရူပဒေသေ= သမ္ပတ္တိစက် ၄-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော အရပ်၌၊ ဥပနေတိ=ဆောင်ပို့တတ်၏၊ သပ္ပုရိသံ=သူတော်ကောင်းသို့၊ ဘဇာပေတိ=ဆည်း

ကပ်စေ၏။ သော ဧဝ ပုဂ္ဂလော=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်လျှင်၊ အတ္တာနံ= မိမိကိုယ်ကို၊ သမ္မာထပေတိ=ကောင်းစွာထားပေ၏။

[သံယုတ်အဋ္ဌကထာအနက်။]

လဒ္ဓဂုဏသမ္ဘဝပုစ္ဆာ အဖြေပြီး၏။

-----*-----

၄-စတုတ္ထပုစ္ဆာ အဖြေ

စတုတ္ထပုစ္ဆာ၏ဆိုလိုရင်းမှာ-

၄- သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းစသော ကာလအပိုင်းအခြားကို ဆုတောင်းရာ ကာလမှစ၍ ရေတွက်အပ်သလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဗျာဒိတ်ခံရာ ကာလမှစ၍ ရေတွက်အပ်သလော-ဟူလိုသည်။ ဤပုစ္ဆာ၌ ဗောဓိသဒ္ဓါ၅-ချက်တွင် ပဌမဗောဓိသဒ္ဓါဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ် နှစ်ပါးကိုယူအပ်၏။

“သမ္မာသဗ္ဗောဓိန္တိ အရဟတ္တ မဂ္ဂဉာဏဉ္ဇေဝ သဗ္ဗညုတဉာဏဉ္ဇ”

[ပရမတ္ထ ဇောတိကာမည်သော သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ။]

[စရိယဝိဋကအဋ္ဌကထာ၌ကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို တစ်နည်း၊ ၂-ပါးစုံကိုပင် တစ်နည်းယူ၏။ မရုရတ္ထဝိလာသိနီမည်သော ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုသာ ယူ၏။]

နောက်ဖြစ်သော ဗောဓိသဒ္ဓါ ၄-ချက်၌ကား “ဗောဓိဝုစ္စတိ စတုသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ” ဟူသောနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်နှင့်အညီ မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါး ကိုသာယူအပ်၏။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို မယူအပ်၊ ၅-ချက်လုံး၌ပင် **“ပတွာန ဗောဓိ အမတံ အသင်္ခတံ”** ဟူသော ပါဠိ၌ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ယူလိုလျှင် ယူသင့်၏။

ထိုစတုတ္ထပုစ္ဆာ အဖြေကား -

- (၁) သဗ္ဗညုဘုရားတို့၏ ၄-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်သိန်း၊
 ၈- သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ ၁၆-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ
 တစ်သိန်း- ဟူသော ကာလအပိုင်းအခြား၊
- (၂) ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ၂- သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း-
 ဟူသော ကာလအပိုင်းအခြား၊
- (၃) အဂ္ဂသာဝကတို့၏ ၁-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း
 ဟူသော ကာလအပိုင်းအခြား၊
- (၄) မဟာသာဝကတို့၏ကမ္ဘာတစ်သိန်း-ဟူသော ကာလ
 အပိုင်းအခြားများကို အစအဆုံး နိယတဗျာဒိတ်ရသော
 ကမ္ဘာမှစ၍သာ ပိုင်းခြားအပ်၏။ နိယတဗျာဒိတ်မရမီ
 အစဦးစွာ ပါရမီဖြည့်ရာ ဆုတောင်းရာကာလမှ စ၍
 လည်း မပိုင်းခြားအပ်။ အနိယတဗျာဒိတ် ရရာ ကာလမှ
 စ၍လည်း မပိုင်းခြားအပ်။ ဒုတိယ၊ တတိယ- စသည်
 ဖြင့် နောက်နောက်သော ဘုရားတို့ထံ ထပ်မံ၍ ခံအပ်
 သော နိယတဗျာဒိတ် ရရာကာလမှ စ၍လည်း မပိုင်း
 ခြားအပ်။
- (၅) ပကတိ သာဝကတို့၏ ကမ္ဘာတစ်ရာ ကမ္ဘာ တစ်
 ထောင်-ဟူသော ကာလအပိုင်းအခြားကိုကား ပကတိ
 သာဝကတို့၏ ဗျာဒိတ်ရခြင်း အမြဲနိယမ မရှိသော
 ကြောင့် ဝိဝဋ္ဌကုသိုလ်တရား ပွားများရာ ကာလမှ
 စ၍သာ ပိုင်းခြားအပ်၏။

သဗ္ဗညုဘုရား ၃-ပါးတို့တွင် ပညာဓိက ဘုရား၏ ၄-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ သဒ္ဓါဓိကဘုရား၏ ၈-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ ဝီရိယာဓိက ဘုရား၏ ၁၆-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းဟူသော ကာလအထူးကို ရှေးဦးအစ နိယတဗျာဒိတ်ရရာ ကာလမှစ၍ ပိုင်းခြားသင့်ကြောင်းကို-

**တယော ပေတေ ဝိနာ ကာလဘေဒေန ကတာ
ဘိနီဟာရာ၊ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ လဒ္ဓဗျာကရဏာစ
အနုက္ကမေန ပါရမိ ယော ပရိပူရေန္တာ ယထာက္ကမံ
ယထာဝုတ္တကာလဘေဒေန ကာလေန သမ္မာသမ္မောဓိ
ပါပုဏန္တိ။**

ဟူသော စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

တယောပိ= ၃-ဦးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ=ထိုပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက ဘုရားလောင်းတို့သည်။ ကာလဘေဒေန= ကာလအထူးအပြားနှင့်၊ ဝိနာ=ကင်း၍၊ ကတာဘိနီဟာရာစ=ပြုအပ်ပြီးသော ဆုတောင်းခြင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါနံ=သဗ္ဗညုဘုရားတို့၏၊ သန္တိကေ=အထံ၌၊ လဒ္ဓဗျာကရဏာစ=ရအပ်ပြီးသော ဗျာဒိတ်ရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်ကုန်၍၊ အနုက္ကမေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ ပါရမိယော=ပါရမီတို့ကို၊ ပရိပူရေန္တာ=ဖြည့်ကုန်လျက်၊ ယထာက္ကမံ=အစဉ်အတိုင်း၊ ယထာဝုတ္တ ကာလဘေဒေန=အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ၄-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ ၈-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ ၁၆-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ ကာလအထူးအပြားရှိသော၊ ကာလေန= ကာလအားဖြင့်၊ သမ္မာသမ္မောဓိ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့၊ ပါပုဏန္တိ=ရောက်တော်မူကြကုန်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤသဗ္ဗညုဘုရားအလောင်း ၃-ပါးတို့သည် နိယတဗျာဒိတ် မခံမိ ရှေးအဖို့၌ တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး ကာလအတိုအရှည် အထူးအပြား မရှိကုန်မူ၍ ဗျာဒိတ်ခံကြကုန်သည်။ ဗျာဒိတ်ခံရပြီးနောက်မှ ၄-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းစသော ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကာလအထူးအပြားနှင့်ယှဉ်၍ ပွင့်တော်မူကြကုန်သည်-ဟူလို။

သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့၌ ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိကဟူ သော ပုဂ္ဂိုလ်အပြား ၃-ပါး၊ ထို ၃-ပါးအားလျော်စွာ -

- ၁။ ၄-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊
- ၂။ ၈-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊
- ၃။ ၁၆-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊

ဟူသော ပါရမီရင့်ရာ ကာလအပြား ၃-ပါး၊ ဤသို့ ပုဂ္ဂိုလ်အပြား ၃-ပါး၊ ကာလအပြားသုံးပါးကို ရအပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၌ လည်း ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက-ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်အပြား ၃-ပါး ထို ၃-ပါးအားလျော်စွာ-

- ၁။ ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊
- ၂။ ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၂-သိန်းစသည်၊
- ၃။ ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာကုဋေစသည်-

ဟူသော ပါရမီရင့်ရာကာလအပြား ၃-ပါး၊ ဤသို့ ပုဂ္ဂိုလ်အပြား ၃-ပါး၊ ကာလအပြား ၃-ပါးကို ရအပ်သည်။

ထို့ကြောင့် သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာ များ၌-

**တေသံ ဟိ သတိပိ ပညာဓိကဘာဝေ ဒွေ
အသင်္ချေယျာနိ၊ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ဗောဓိသမ္ဘာရ**

သမ္ဘရဏံ ကုက္စ္ဆိတပ္ပံ၊ နတတော ဩရံ၊ သဒ္ဓါမိက
ဝီရိယာမိကာပိ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒတော ပရံ ကတိပယေဇဝ
ကပ္ပေ အတိက္ကမိတ္တာ သမ္မောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ၊ န
တတိယံ အသင်္ချေယုန္တိ။

ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။

ဟိသစ္စံ=မှန်၏။ တေသံ=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်းတို့အား၊
ပညာမိကဘာဝေ=ပညာမိကပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း၏အဖြစ်သည်။
သတိပိ=ရှိငြားသော်လည်း၊ ဒွေအသင်္ချေယျာနိစ=၂-အသင်္ချေတို့
ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ=ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး
လည်းကောင်း၊ ဗောဓိသမ္ဘာရ သမ္ဘရဏံ=ဗောဓိသမ္ဘာရ တရားတို့ကို
ဆည်းပူးခြင်းကို၊ ကုက္စ္ဆိတပ္ပံ=လိုအပ်၏။ တတော=ထိုအောက်၊ ဩရံ=
ယုတ်သောကာလကို၊ နကုက္စ္ဆိတပ္ပံ=မလိုအပ်၊ သဒ္ဓါမိကဝီရိယာမိကာပိ=
သဒ္ဓါမိကပစ္စေက ဗုဒ္ဓါလောင်း၊ ဝီရိယာမိကပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်းပင်
ဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း၊ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒတော=ဆိုအပ်ပြီးသော ၂-သင်္ချေနှင့်
ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလအပိုင်း အခြားထက်၊ ပရံ=အလွန်၊ ကတိပယေ
ဇဝကပ္ပေ= ၂-ကမ္ဘာ၊ ၃- ကမ္ဘာ၊ ကမ္ဘာနှစ်ဆယ်၊ သုံးဆယ်၊ နှစ်ရာ၊ သုံးရာ၊
နှစ်သန်း၊ သုံးသန်း-စသည်တို့ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ=လွန်ကုန်၍၊ သမ္မောဓိံ=
ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်ကို၊ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ=သိတော်မူကြကုန်၏။ တတိယံ
အသင်္ချေယျံ= ၃-ခု မြောက်သော အသင်္ချေကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ=လွန်ကုန်၍၊
သမ္မောဓိံ= ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်ကို၊ န အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ=သိတော်မူကြကုန်၊
ကတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတပ္ပံ=သိအပ်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်]

ဤအဋ္ဌကာထဝါကျ၌- “နတတိယံအသင်္ချေယျံ” ဟူသော ဗျတိရိက် စကား
ကိုထောက်၍ တတိယအသင်္ချေသို့ ရောက်သမျှ ကာလပတ်လုံး “ကတိပယေ

“ဝေ ကပ္ပေ” ၏ အရချည်းမှတ်လေ၊ သဒ္ဓါဓိက ဝိရိယာဓိက၂-ပါးတို့၏ ကာလအထူးအပြားမှာ သင့်လျော်အောင် မှန်းထား၍ ခွဲဝေလေ။

ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၌ ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ပါး၊ ကာလ ၃-ပါးကိုရအပ် သကဲ့သို့ အဂ္ဂသာဝကတို့၌လည်း ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝိရိယာဓိကဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်အပြား ၃-ပါး၊ ၁-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းမှစ၍ ၂-သင်္ချေ မပြည့်မီအတွင်း ၃-ပုံ ၃-စုပြု၍ ယူသင့်သော ကာလအပြား ၃-ပါး၊ ထို့ အတူ မဟာသာဝကတို့၌လည်း ပုဂ္ဂိုလ်အပြား ၃-ပါး၊ ကမ္ဘာတစ်သိန်း မှစ၍ ဒုတိယကမ္ဘာတစ်သိန်း မပြည့်မီအတွင်း ၃-ပုံ ၃-စုပြု၍ ယူသင့် သော ကာလအပြား ၃-ပါးကို ရအပ် ရသင့်သည်။

ထိုသို့ရသင့်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ၃-ပါး၊ အဂ္ဂသာဝက ၃-ပါး၊ မဟာသာဝက ၃-ပါးတို့၏ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကာလအပိုင်းအခြားများ၏ ဗျာဒိတ်ရပြီးသော ကာလမှစ၍ ပိုင်းခြားသင့်ကြောင်းကို -

“မနုဿတ္တံ လိင်္ဂံသမ္ပတ္တိံ၊

ဝိဂတာသဝဒဿနံ။

အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ၊

ဧတေ အဘိနိဟာရကာရဏာ။” တိ-

ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မေ သမောဓာနေတွာ ကတာဘိနိ-
ဟာရာနံ ပစ္စေကဗေဓိသတ္တာနံ၊ အဓိကာရော ဆန္ဒ
တာတိ ဒွယင်္ဂံ သမန္နာဂတာယ ပတ္တနာယဝသေန
ကတပဏီဓာနာနံ သာဝကဗေဓိသတ္တာနဉ္စ တတ္ထ တတ္ထ
ဝုတ္တကာလပရိစ္ဆေဒံ အသမ္ပတွာ အန္တရာဇေ ပစ္စေက
သမ္မောဓိယာ၊ ယထာဝုတ္တ သာဝကသမ္မောဓိယာ စ
အဓိဂမော နတ္ထိ။ ကသ္မာ၊ ဉာဏဿ အပရိပစ္စနတော။

ဟူသော ထေရဝါထာ အဋ္ဌကထာများကို ထောက်၍ တိုက်ရိုက် သိအပ်၏။

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဝိဂတာသဝဒဿနံ။ အဓိကာရောစ ဆန္ဒတာ၊ ဧတေ အဘိနိဟာရ ကာရဏာတိ-မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဝိဂတာသဝဒဿနံ။ အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ၊ ဧတေ အဘိနိဟာရ ကာရဏာ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ=ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော၊ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မေ=ဤ ၅-ပါး သော တရားတို့ကို၊ သမောဓာနေတွာ=ပေါင်း၍၊ ကတာဘိနိဟာရနံ= ပြုအပ်ပြီးသော နိယတဗျာဒိတ်ခံခြင်းရှိကုန်သော၊ ပစ္စေကဗောဓိ- သတ္တာနဉ္စ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်းတို့အားလည်းကောင်း၊ အဓိကာရော ဆန္ဒ- တာတိ=အဓိကာရော ဆန္ဒတာ-ဟူ၍၊ ဒွယင်္ဂသမန္နာဂတာယ=ဆိုအပ်ပြီး သော ၂-ပါးသော အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ပတ္ထနာယ=ဆုတောင်းခြင်း၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ကတပဏိဓာနာနံ=ပြုအပ်ပြီးသော ဆုတောင်းခြင်းရှိ ကုန်သော၊ သာဝကဗောဓိသတ္တာနဉ္စ=သာဝက အလောင်းတို့အားလည်း ကောင်း၊ တတ္ထ တတ္ထ=ထိုထိုအရာ၌၊ ဝုတ္တကာလ ပရိစ္ဆေဒံ=ဆိုခဲ့ပြီးသော ကာလအပိုင်းအခြားသို့၊ အသမ္ပတ္တော=မရောက်မူ၍၊ အန္တရာဇဝ=အကြား၌ သာလျှင်၊ ပစ္စေကဗောဓိယာစ=ပစ္စေကဗောဓိကိုလည်းကောင်း၊ ယထာဝုတ္တသာဝကဗောဓိယာ စ=အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဂ္ဂသာဝကဗောဓိ၊ မဟာသာဝကဗောဓိကိုလည်းကောင်း၊ အဓိဂမော= ရခြင်းသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ကဿာ=အဘယ်ကြောင်းနည်းဟူမူ၊ ဉာဏဿ= ဉာဏ်၏၊ အပရိပစ္စနတောဝ=မရင့်ခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်တည်း။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤစတုတ္ထပုစ္ဆာ စကားရပ်ဖြင့် နိယတဗျာဒိတ် အမြဲရစကောင်း ကုန်သော သဗ္ဗညုဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက

ဤ ၄-ဦးတို့သည် နိယတဗျာဒိတ်ကို ခံယူလိုသည်ရှိသော် နိယတဗျာဒိတ်ကို မခံမယူမီ ရှေးရှေးသော ဘုရားတို့အထံက အားကြီးစွာသော ပါရမီသမ္ဘာရ တရားတို့ကို ဆည်းပူးဖြည့်ကျင့်၍ ရင့်မာပြည့်ဖြိုးသော ဥပနိဿယ ရှိကုန်ကြမှသာ နိယတဗျာဒိတ်ကို ခံယူကြရကုန်သည်-ဟူသော အနက်ကိုလည်း ပြတော်မူသည်။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ထိုသို့ပြသည်ရှိသော် သဗ္ဗညုဘုရားတို့မှာ နိယတဗျာဒိတ်ကို မခံမယူမီ အဘယ်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး နိယတဗျာဒိတ်ကို ခံခြင်းအကျိုးငှါ ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်အပ်ကုန်သနည်း-ဟု အမေးထွက်ရန် ရှိ၏။

ဖြေ။ သမန္တဘဒ္ဒိကာမည်သော အနာဂတဝင် အဋ္ဌကထာကျမ်း၌-

**ဓမ္မတာ ဇော ဗောဓိသတ္တာနံ အဘိနိဟာ
ရတော ပုဗ္ဗေဝ တိဿော သမ္ပတ္တိယော ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒ
ကာလံ ပူရေတွာ ကပ္ပသတဟဿပါရမီပူရဏံ။**

ဟူ၍လာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ ဟိရိသမ္ပတ္တိကို ဘဝငါးရာ၊ ဩတ္တပ္ပသမ္ပတ္တိကို ဘဝတစ်ထောင်၊ အာဂမသမ္ပတ္တိကို ဘဝငါးထောင်၊ ဤသို့ ဘဝပေါင်းခြောက်ထောင်ငါးရာပတ်လုံး သမ္ပတ္တိ ၃-ပါးကို ဖြည့်ကျင့်ပြီးနောက် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကာလပတ်လုံး ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ရကုန်၏။ ထိုသို့ ဘဝခြောက်ထောင်ငါးရာ အလွန်ရှိသော ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဖြည့်ပြီးမှ နိယတဗျာဒိတ် ရကုန်မြဲ ဓမ္မတာ-ဟူလိုသည်။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ဂဏ္ဍိ ပုဒ်၌လည်း ဤသို့သော အနက်ကို ရည်တော် မူ၍ -

**အယမ္ပိ ဘဂဝါ အတိဥဋ္ဌာရဇ္ဈာသယတာယ
ပုဗ္ဗေဝ တံ သမ္မောဓာ ဟိရောတ္ထပ္ပါဂမသမ္ပတ္တိပူရဏေန
အဋ္ဌဂုဏ သမောဓာနတာယ သမိဒ္ဓါဘိနီဟာရော။**

ဟူ၍ မိန့်သည်။

ထို့ကြောင့် ဤအနာဂတဝင် အဋ္ဌကထာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ဂဏ္ဍိပုဒ် ဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် -

အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့အား ဗျာဒိတ်မခံမီ ရှေးအဖို့၌ ဘဝပေါင်း ခြောက်ထောင်ငါးရာနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည် ဓမ္မတာပေ-ဟု မှတ်အပ်၏။

[ဤသည်လည်းတစ်ရပ်။]

သောတတ္တကိကျမ်း၊ ယွန်းပဏ္ဏာသကျမ်း၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိ ကျမ်း စသော ဂန္ထန္တရကျမ်းများ၌ကား -

**“ စိန္တိတံ သတ္တသချေယျံ၊ နဝသချေယျ ဝါစကံ။
ကာယဝါစာ စတုချာတံ၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပရိပူရိတံ”။**

စသည်ဖြင့် အကျယ်လာသည်။

သာရိပုတ္တ=ချစ်သားသာရိပုတ္တရာ၊ အဟံ=ငါဘုရားသည်၊ သတ္တသချေယျံ=မဟာကပ်အပေါင်း ၇-သချေပတ်လုံး၊ စိန္တိတံ=ဘုရားဆုကို တောင်းအံ့ကြံ၍ ပါရမီကိုဖြည့်၏၊ နဝသချေယျံ=မဟာကပ်အပေါင်း ၉-သချေကာလပတ်လုံး၊ ဝါစကံ=ဘုရားဖြစ်ရပါလို၏ ဟု နှုတ်ဖြင့်တောင်း၍ ပါရမီကိုဖြည့်၏၊ စတုချာတံ=၄-သချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး၊

ကာယဝါစာ=ကိုယ်, နှုတ်, နှလုံး ၃-ပါးဖြင့် ပါရမီကို ဖြည့်၍ ဆုတောင်း၏။
ဧတ္ထကံ=ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ပါရမိယော=ပါရမီတို့ကို၊
ပူရေတွာ=ဖြည့်၍၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ=ဘုရားအဖြစ်ကို၊ ပရိပူရိတံ=ပြည့်စေအပ်ပြီ။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ ငါတို့ဘုရားလောင်းသည်-

- ၁။ ဗြဟ္မ ဒေဝ စသော ၅-ထောင်သော သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော နန္ဒသင်္ချေ၊
- ၂။ ၉-ထောင်သော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော သုနန္ဒသင်္ချေ၊
- ၃။ ၁-သောင်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော ပထဝီ သင်္ချေ၊
- ၄။ ၁-သောင်း ၁-ထောင်သော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော မဏ္ဍာ သင်္ချေ၊
- ၅။ ၂-သောင်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော ဓရဏီ သင်္ချေ၊
- ၆။ ၃-သောင်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော သာဂရ သင်္ချေ၊
- ၇။ ၄-သောင်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော ပုဏ္ဏရိက သင်္ချေ၊

ဤသို့ ၁-သိန်း, ၂-သောင်း, ၅-ထောင်သော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော ၇-သင်္ချေ ကာလပတ်လုံး စိတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်း၍ ပါရမီဖြည့်တော်မူသည်။

ထိုနောက်-

- ၁။ ပေါရာဏ သကျမုနိ အစရှိသော ၅-ထောင်သော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော သဗ္ဗဘဒ္ဒ သင်္ချေ၊

- ၂။ ၆-သောင်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော သဗ္ဗဖုလ္လ သင်္ချေ၊
- ၃။ ၇-သောင်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော သဗ္ဗရတန သင်္ချေ၊
- ၄။ ၈-သောင်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သောဥသဘက္ခန္ဓ သင်္ချေ၊
- ၅။ ၉-သောင်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော မာနိဘဒ္ဒ သင်္ချေ၊
- ၆။ ၂-သောင်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော ပဒုမ သင်္ချေ၊
- ၇။ ၁-သောင်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော ဥသဘာသင်္ချေ၊
- ၈။ ၅-ထောင်သော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော ခန္ဓုတ္တမ သင်္ချေ၊
- ၉။ ၂-ထောင်သော ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော သဗ္ဗပါလ သင်္ချေ၊

ဤသို့ ၃-သိန်း၊ ၄-သောင်း၊ ၂-ထောင်ကုန်သော ဘုရားရှင် တို့၏ ပွင့်ရာဖြစ်သော ၉-သင်္ချေကာလပတ်လုံး နှုတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်း၍ ပါရမီဖြည့်တော်မူသည်။

ဤသို့လျှင် ငါတို့ဘုရားလောင်းသည် နိယတဗျာဒိတ်မရမီ ရှေးအဖို့၌ ၁၆-သင်္ချေ ကာလပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်တော်မူရသည်-ဟူလို သည်။ ငါတို့ဘုရားအလောင်းကို မှတ်၍ဆိုသော်လည်း အလုံးစုံသော ဘုရားအလောင်းတို့မှာပင် ထို့အတူယူသင့်ပြန်လေသောကြောင့် ထိုကျမ်း တို့၏ အလိုအားဖြင့် အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်းတို့အား ဗျာဒိတ်မခံမီ ရှေးအဘို့၌ စိတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်း၍ ၇-သင်္ချေ၊ နှုတ်ဖြင့် သာ ဆုတောင်း၍ ၉-သင်္ချေ အားဖြင့် ၁၆-သင်္ချေ ကာလပတ်လုံး

ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည် ဓမ္မတာပေဟု မှတ်အပ်၏။

[ဤသည်လည်းတစ်ရပ်]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဋီကာကျမ်း၌ကား-

**စတ္တာရိ အဋ္ဌ သောဠသဝါ အသင်္ချေယျာနီတိ ဣဒံ
မဟာဗောဓိ သတ္တာနံ သန္တာနေ ဗောဓိပရိပါစက ဓမ္မာနံ
တိက္ခ မဇ္ဈိမ မုဒုဘာဝ သိဒ္ဓကာလ ဝိသေသ ဒဿနံ၊
နစ ခေါ မဟာ ဘိနိဟာရတော ပဋ္ဌာယာတိ ဝဒန္တိ။**

ဟူ၍ အာစရိယဝါဒကိုပြုလျက်လာသည်။

အာစရိယဝါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား -

ကမ္ဘာတစ်သိန်း အလွန်ရှိသော ၄-သင်္ချေ ၈-သင်္ချေ ၁၆-သင်္ချေ ဟူသော ကာလအထူးအပြားသည် ဗျာဒိတ်ခံပြီးသည်နောက်မှ ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက ဘုရားလောင်းတို့၏ ပါရမီရင့်ရာ ကာလကို ဝေဖန်၍ ထားအပ်သော ကာလအထူးအပြားမဟုတ်။ ဧကန်စင်စစ် အားဖြင့်ကား ခပ်သိမ်းသော ဘုရားလောင်းတို့သည်ပင် ရှေးဦးစွာ မုဒုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အဖြစ်ဖြင့် ၁၆-သင်္ချေ၊ မဇ္ဈိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ၈-သင်္ချေ၊ တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ၄-သင်္ချေ ကာလပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်ပြီးမှ ပွင့်ကြကုန်မြဲ ဓမ္မတာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း အလွန်ရှိသော ၄-သင်္ချေ-ဟူသော ကာလ၊ ၈-သင်္ချေဟူသော ကာလ၊ ၁၆-သင်္ချေဟူသော ကာလသည် တစ်ဆူသောဘုရားလောင်း၏ ပါရမီတရားတို့၏ တိက္ခဘာဝ၊ မဇ္ဈိမဘာဝ၊ မုဒုဘာဝ၏ ပြီးရာကာလ အထူးအပြားသာ ဖြစ်သည်ဟူလို၏။

ထိုဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် -

ဘုရားဟူက ၂၈-သင်္ချေချည်း ပါရမီဖြည့်ကြမြ၊ ထို၂၈-သင်္ချေတွင် တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ရောက်မှသာ နိယတဗျာဒိတ်ကို ရသင့်လေရာကား နိယတဗျာဒိတ် မခံမီ ရှေးအဖို့၌ မုဒုပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြည့်ရာ ၁၆-သင်္ချေ၊ မဇ္ဈပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြည့်ရာ ၈-သင်္ချေ၊ ဤ ၂၄-သင်္ချေကာလ ပတ်လုံး ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည် ဓမ္မတာပေဟု မှတ်အပ်၏။

[ဤသည်လည်းတစ်ရပ်]

ဩဒုမ္မရိကပုပ္ဖံ၊ စန္ဒမ္ပိ သသကံ ယထာ။

ဝါယသာနံ ယထာဒီရံ၊ ဒုလ္လဘံ လောကနာယကံ။

ဟူသော ထေရအပဒါန်ပါဠိတော် ဧကူနပညာသဝဂ် ဒုတိယ အပဒါန်လာ ဂါထာအဖွင့် အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၌-

**စတုအသင်္ချေယျ သောဠသအသင်္ချေယျ အဋ္ဌာရသ
အသင်္ချေယျ ကပ္ပသတသဟသံ ပါရမီယော ပူရေတွာ
ဗုဒ္ဓဘာဝတော ဒုလ္လဘံ လောကနာယကန္တိ သမ္ပန္နော။**

ဟူ၍ ၄-သင်္ချေ၊ ၁၆-သင်္ချေ၊ ၁၈-သင်္ချေ-ဟူသော ကာလအထူး အပြားကို ဆိုပြန်သည်။

ထိုဆိုသောကာလ အထူးအပြားကို ယခင်မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဋီကာလာ အာစရိယဝါဒနှင့် ယှဉ်ဖက်၍ယူသော် ဘုရားဟူက ၃၈-သင်္ချေစီချည်း ပါရမီဖြည့်ကြမြ၊ ထို ၃၈-သင်္ချေတွင် တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ် သို့ရောက်မှသာ နိယတဗျာဒိတ်ကို ရသင့်လေရာကား နိယတဗျာဒိတ် မခံမီ ရှေးအဖို့၌ မုဒုပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြည့်ရာ ၁၈-သင်္ချေ၊ မဇ္ဈပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြည့်ရာ ၁၆-သင်္ချေ၊ ဤသို့ ၃၄-သင်္ချေကာလပတ်လုံး ဖြည့် ကျင့်ခြင်းသည် ဓမ္မတာပေ-ဟုမှတ်အပ်၏။

ပါရမီဒီပနီ

ယူရိုးယူစဉ်အားဖြင့်ယှဉ်သော် ၄-သင်္ချေနှင့် ပညာဓိက၊ ၁၆-သင်္ချေနှင့် သဒ္ဓါဓိက၊ ၁၈-သင်္ချေနှင့် ဝီရိယာဓိက ယှဉ်လေ။ အနာဂတဝင် အဋ္ဌကထာ၌ ၁၆-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ရသော အရိမေတ္တယျဘုရားကို သဒ္ဓါဓိကဘုရားဟုဆိုသည့် စကားနှင့် ဤအပဒါန် အဋ္ဌကထာစကားညီသကဲ့သို့ရှိ၏။

[ဤသည်လည်းတစ်ရပ်။]

အပဒါန်ပါဠိတော် ဗုဒ္ဓအပဒါန်၌-

အဟမ္မိ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓေသု၊ သမ္မောဓိမဘိပတ္တယိ။

မနသာယေဝ ဟုတွာန၊ ဓမ္မရာဇာ အသင်္ခယာ။

ဟူ၍ဟောတော်မူ၏။

အာနန္ဒ=အာနန္ဒာ၊ အဟမ္မိ=ငါဘုရားသည်လည်း၊ ဗောဓိ-သတ္တော=ဘုရားလောင်းသည်၊ (ထည့်) ၊ ဟုတွာန=ဖြစ်၍၊ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓေသု= ရှေးရှေးသော နောင်တော်ဘုရားတို့၌၊ မနသာယေဝ=ကိုယ်၊ နှုတ်မဖက် စိတ်သက်သက်ဖြင့်သာလျှင်၊ သမ္မောဓိ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို၊ အဘိ-ပတ္တယိ=တောင်းဖူးပြီ၊ ဓမ္မရာဇာ=စိတ်သက်သက်သာ ဆုတောင်းရာဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗညုဘုရားတို့သည်ကား၊ အသင်္ခယာ=ရေတွက်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းကုန်။

[ပါဠိတော်အနက်၊ အဋ္ဌကထာအဖွင့် မရှိ။]

ဤပါဠိတော်ကိုထောက်သော် စိတ်ဖြင့်ဆုတောင်းရာ ဘုရားပေါင်းသည် အသင်္ချေရှိသည်ဟူရကား-ထိုဘုရားအသင်္ချေနှင့် သင့်လျော်အောင် ကမ္ဘာကို ပိုင်းခြားမှန်းထားရမူ အလွန်ပင် များပြားဖွယ်ရှိ၏။ ထိုစကားမှန်၏။ သောတတ္တကိစ္စသော ဂန္ထန္တရကျမ်းများ၌ ပြအပ်သော သင်္ချေ ၂၀-အတွင်းတွင် ဘုရားပေါင်းကား ဗြဟ္မဒေဝဘုရားမှစ၍

ကသပဘုရားတိုင် ၅-သိန်း ၁-သောင်း ၂-ထောင် ၂-ကျိပ် ၆-ဆူ သာရှိသည်။ သင်္ချေ ၂၀-ကို ၁၀-ပြန်ပင်ပြန်သော်လည်း ဘုရားအသင်္ချေ ရမီခဲလှ၏။ ထို့ကြောင့် နိယတဗျာဒိတ် မခံမိရှေးအဖို့၌ ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလအပိုင်းအခြားကို အသင်္ချေမည်မျှဟု ပိုင်းခြားခြင်းငှာ မတတ် ကောင်းဟု မှတ်အပ်၏။

အဆမတန်များလွန်းလှသည်- ဟူငြားအံ့။

၁။ ယသောဓရာ ထေရီအလောင်းသည် ဗြဟ္မဒေဝဘုရား၊ ပေါရာဏဂေါတမ၊ ဘုရားများကို အမည်နာမထုတ်ဖော်၍ ကုဋေ ၂- သိန်း ၁-သောင်း ၂-ထောင် ၁-ရာ ၇-ဆယ့် ၉-ဆူ မျှသော သဗ္ဗညု ဘုရားတို့ထံ ငါတို့ဘုရား၏ မြောက်သားတော်ဖြစ်၍ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို ယူခြင်းငှါ ပါရမီဖြည့်ပြီးမှ ဒီပင်္ကရာဘုရားလက်ထက်၌ သုမိတ္တာ မည်သော ပုဏ္ဏားသမီးပျိုဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ပွဲသို့လာရာတွင် အလောင်းတော် သုမေဓာ၏ တင့်တယ်ခြင်းကိုမြင်လျှင် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်ရန်ယူခဲ့ သော ကြာလက် ၈-စုံမှ ၅-စုံသော ကြာလက်ကို အလောင်းတော်အား ပူဇော်၍ ကြွင်းသော ကြာလက် ၃-စုံကို ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်ပြီးလျှင် အလောင်းတော်သုမေဓာ၏ အလုပ်အကျွေး ဗျာဒိတ်ကို ခံယူရကြောင်း၊

၂။ ထို့အတူ သုမိတ္တာသို့ အတုလိုက်၍ ၁-သောင်းသော သမီးပျို တို့သည်လည်း အလုပ်အကျွေးဆုကိုခံယူ၍ သာကီဝင်မင်းသမီးဖြစ်လာ ကြောင်း၊

၃။ ယသောဓရာ ထေရီအတူ ၁-သောင်း ၈-ထောင်သော သာကီန္တယ်ဝင် ထေရီတို့သည်လည်း ဗြဟ္မဒေဝဘုရား၊ ပေါရာဏဂေါတမ ဘုရားတို့ကို အရင်းပြု၍ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဘုရားတို့ထံ ငါတို့ဘုရား

၏ခြေရင်း အလုပ်အကျွေးဖြစ်၍ မဂ်၊ဖိုလ်ကို ယူလိုကြောင်းနှင့် ဆုတောင်း ပတ္တနာပြု၍ ပါရမီဖြည့်ပြီးမှ ဒီပင်္ကရာဘုရားလက်ထက်တော်တွင် ပုဏ္ဏားသမီးပျိုဖြစ်ကြ၍ ဗျာဒိတ်ပွဲသို့လာရာ အထူးထူးသော ပန်းတို့ဖြင့် ပူဇော်၍ သုမိတ္တာအတူ ဗျာဒိတ်ခံပြီးလျှင် အဆုံးဘဝ၌ သာကီဝင်မျိုး အလုပ်အကျွေး ဖြစ်၍ မဂ်၊ ဖိုလ်ရကြောင်းများကို ထေရီအပဒါန် ပါဠိ၌ လာသည်။

ထို့ကြောင့် ဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်ကုန်သော ယသောဓရာ ထေရီအမျိုးရှိသော ၁-သောင်းသောထေရီ၊ ၁-သောင်း ၈-ထောင်သော ထေရီတို့သည်ပင် ကုဋေ ၂-သိန်း ၁-သောင်း ၂-ထောင် ၁-ရာ ၇-ဆယ့် ၉-ဆူမျှသော သဗ္ဗညုဘုရားတို့ကို ပါရမီဖြည့်စဉ် ဖူးမြင် လှူဒါန်း ရကြောင်းကို လာလျက်ရှိသောကြောင့် “ဓမ္မရာဇာ အသင်္ခယာ” ဟူသော စကားကို များလွန်းလှသည်ဟု မကြံအပ်။

ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပါဠိ၌လည်း “မနသာယေဝ ဟုတွာန” ဟူ၍ ပါလျက်ရှိသောကြောင့် “ဓမ္မရာဇာ အသင်္ခယာ” ဟူသောစကားသည် ကိုယ်၊ နှုတ်မဖက် စိတ်သက်သက်ဖြင့်သာ ဆုတောင်း၍ ပါရမီဖြည့် စဉ်အခါ၌ ဖူးမြင်တွေ့ကြုံခဲ့ရသော ဘုရားပေါင်း အရေအတွက်မျှသာ ရှိသည်။ နှုတ်ဖြင့်ဆုတောင်းရာ ဘုရားပေါင်း၊ ကိုယ်၊ နှုတ်တို့ဖြင့် ဆုတောင်းရာ ဘုရားပေါင်း မပါလေသေး။

စိတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်းခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ဆုတောင်းခြင်း၊ ကိုယ်၊ နှုတ်တို့ဖြင့် ဆုတောင်းခြင်း အစဉ်ထင်ရှားရှိသည်ကိုလည်း နောက်၌ ပေါ်လစွာ။]

ယသောဓရာထေရီ ပါရမီဖြည့်စဉ် တွေ့ကြုံဖူးမြင် လှူဒါန်းရာ အလှူခံဘုရား အရေအတွက်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရေအတွက် သင်္ချာများသည် ထေရီအပဒါန်ပါဠိ၌ပင် တစ်စောင်နှင့်တစ်စောင် မညီမညွတ်ရှိကြသည်။ ရဟန္တာအရေအတွက်မှာ အသင်္ချေအရေအတွက် ညီကြ၏။

မဟန္တဂုဏကျမ်း၌ကား -

**ခီကာသဝါ အသင်္ချေယျာ၊
ပစ္စေကာ စတုသဋ္ဌိ ကောဋိယော။
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဒွိလက္ခံ၊
ဆနဟုတဉ္စ တိသတံ။
အသီတိ သတ္တကောဋိယော။**

ဟူ၍လာ၏။

ရဟန္တာပေါင်း အသင်္ချေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပေါင်း ၆၄-ကုဋေ၊ ဘုရားပေါင်း ကုဋေ ၂-သိန်း၊ ၆-သောင်း၊ ၃-ရာ၊ ၈-ဆယ်၊ ၇-ကုဋေဟူ လိုသည်။

[ဤသည်လည်း တစ်ရပ်။]

ဤသို့လျှင် ဗျာဒိတ်မခံမီ ရှေးအဖို့၌ ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလအပိုင်း အခြားကို မေးရာ-

- ၁။ အနာဂတဝင် အဋ္ဌကထာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ဂဏ္ဍိပုဒ် ဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် ဘဝပေါင်း ၆-ထောင်၊ ၅-ရာနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်းတစ်ရပ်၊
- ၂။ သောတတ္တကီ စသောကျမ်းတို့ အလိုအားဖြင့် ကမ္ဘာပေါင်း ၁၆-သင်္ချေတစ်ရပ်၊
- ၃။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဋီကာလာ အာစရိယဝါဒ အလိုအားဖြင့် ကမ္ဘာပေါင်း ၂၄-သင်္ချေတစ်ရပ်၊
- ၄။ အပဒါန် အဋ္ဌကထာနှင့် တွဲဖက်၍ ယူအပ်သော ၎င်း အာစရိယဝါဒ အလိုအားဖြင့် ကမ္ဘာပေါင်း ၃၄-သင်္ချေ တစ်ရပ်၊
- ၅။ အပဒါန်ပါဠိတော်အရအားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းငှါပင် မတတ်ကောင်းအောင် များရာသည်တစ်ရပ်၊

ဤသို့ ၅-ထွေ ၅-ရပ် ထူးပြားကွဲလွဲရှိကြသည်တွင် ပဉ္စမဖြစ်သော ပါဠိတော် အရသည်သာလျှင် ဗလဝတရဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။ စုံစမ်းကြပါကုန်။

[ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့မှာ ဗျာဒိတ်မရမီ ရှေးအဖို့၌ ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလအပိုင်း အခြားကို အဆိုကျမ်းဝန် တိုက်ရိုက်မလာ။]

ယုတ္တိအားဖြင့် ထောက်ထားချင့်ချိန်ရန်ကား -

“ယဒါ ဒီပင်္ကရော ဗုဒ္ဓေါ၊ သုမေခံ ဗျာကရိ ဇိနော”။

အစရှိသည်ဖြင့် ဓမ္မရူစိထေရအပဒါန်၌ ဓမ္မရူစိထေရ်သည် ဒီပင်္ကရာဘုရား ဗျာဒိတ်ကြားသည်ကိုမြင်၍ အရှင်သုမေခာအား ချီးမွမ်းထောမနာခြင်း ကုသိုလ်ကို အရင်းပြု၍ ယခုငါတို့ဘုရားလက်ထက် မဂ်၊ ဖိုလ်ရ၍ ဓမ္မရူစိထေရ်ဟု ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ကြောင်းကိုလာသည်။ နိဿေဏိဒါယကထေရ် အပဒါန်၌ ဤနိဿေဏိဒါယကထေရ်သည် ဤကမ္ဘာမှ ပြန်၍ရေသော် ၃-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်ပွင့်သော ကောဏ္ဍညဘုရားအား လှေကားလျှူသော ကုသိုလ်ကို အရင်းပြု၍ ငါတို့ဘုရားလက်ထက် မဂ်၊ ဖိုလ်ရကြောင်းကိုလာသည်။

ဤသို့သော အရာများကို ထောက်၍ ပကတိသာဝက ဖြစ်ကုန်သော ထိုထေရ်တို့စဉ်လျက် ၄-သင်္ချေ ၃-သင်္ချေထက်က ပါရမီအခြေပြု၍ လာကြကုန်ချေသေး၏။ မဟာသာဝက၊ အဂ္ဂသာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှာ မူကား ဆိုရန်မရှိ။ ထိုထက်အလွန် ရှေးသောကာလကသာ လာကုန်ရာသည်ဟု ယူဖွယ်ရှိသည်။ ယသောဓရာအမျိုးရှိသော ၂-သောင်း၊ ၈-ထောင်သော ထေရီတို့မှာမူကား “တုယုတ္ထာယ မဟာမုနေ” ဟူ၍ ထိုထေရီတို့ အဆိုစကား၌ ပါခြင်းကြောင့် ထိုထေရီတို့သည် ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားအလောင်း၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်ခြင်း၌ မြဲစွာဖွဲ့အပ်ကုန်သော

ပတ္တနာရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ပါရမီရင့်၍ ကျွတ်ခွင့်တိုင်ကုန်ငြားသော် လည်း ငါတို့ဘုရားကို ငံ့လင့်စောင့်ဆိုင်းကာ နေရကုန်သည်-ဟု တွေး ဆဖွယ်ရှိ၏။

စတုတ္ထပုစ္ဆာအဖြေပြီး၏။

-----*-----

၅-ပဉ္စမပုစ္ဆာ အဖြေ

- ၁။ ဘုရားတို့မှာ ဗျာဒိတ်ရကြောင်း အင်္ဂါ ၈-ပါး၊
- ၂။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှာ ဗျာဒိတ်ရကြောင်း အင်္ဂါ ၅-ပါး၊
- ၃။ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်၊ သားတော်၊ အလုပ်အကျွေးရဟန်းများမှာ ဗျာဒိတ်ရကြောင်း အင်္ဂါ ၂-ပါး၊

ဤသို့ အင်္ဂါနိယမ၏ သာမတ္ထိယအားဖြင့်လည်းကောင်း ပါရမီရင့် ရာကာလ နိယမ၏ သာမတ္ထိယအားဖြင့်လည်းကောင်း ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝကတို့သည် ဗျာဒိတ်မရဘဲ အကျွတ်တရားကို ယူရိုးမရှိကုန်-ဟုသိအပ်၏။ ပကတိသာဝကတို့မှာကား၊ အဓိမုတ္တိက-စသောထေရ်များကဲ့သို့ အချို့ ဗျာဒိတ်ရသည်လည်းရှိကုန်၏။ ဂိရိမာနန္ဒစသောထေရ်များကဲ့သို့ အချို့ ဗျာဒိတ်မရသည်လည်းရှိကုန်၏-ဟု မှတ်အပ်၏။ ပကတိသာဝက အပါအဝင်ဖြစ်ကုန်လျက် ဗျာဒိတ်ရကုန်သည်ကား-အများပင်ရှိကုန်သည်။

[အကျယ်ကို ထေရအပဒါန်၊ ထေရီအပဒါန်များ၌ယူလေ။]

ပဉ္စမပုစ္ဆာအဖြေ ပြီး၏။

-----*-----

၆-သဋ္ဌမပုစ္ဆာ အဖြေ

ပစ္စယ ၄-ပါး၊ ဟေတု ၄-ပါး၊ ဗလ ၄-ပါး၊ လိင်္ဂ ၃-ပါးတည်း-
ဟူသော အဆောက်အဦတို့ဖြင့် ရအပ်သော ဗျာဒိတ်ရှိကုန်သော သဗ္ဗညု
ဘုရားလောင်းတို့သည် တစ်ပါးသောဗောဓိများကို အိပ်မက်မှာမှ
ယူလိုသော စိတ်မဖြစ်ကုန်-ဟု မှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့် စရိယပိဋကအဋ္ဌကထာ၌ -

**ယဿ စ ဥပ္ပတ္တိယာ သဟေဝ မဟာပုရိသော မဟာ
ဗောဓိယာနံ ပဋိပတ္တိံ ဩက္ကန္တောနာမ ဟောတိ နိယတ
သဘာဝ သမဓိဂမနတော။ တတော အနိဝတ္တန
သဘာဝတ္တာ ဗောဓိသတ္တောတိ သမညံ ပဋိလဘတိ။**

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ယဿ စ=အကြင်မြတ်သော ဆုတောင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော
မဟာဘိနိဟာရ၏လည်း၊ ဥပ္ပတ္တိယာ=ဖြစ်သည်နှင့်၊ သဟေဝ=တစ်ပြိုင်
နက်သာလျှင်၊ မဟာပုရိသော=ယောက်ျားမြတ်သည်၊ မဟာဗောဓိယာနံ=
သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့၏၊ ပဋိပတ္တိံ=အကျင့်သို့၊ ဩက္ကန္တောနာမ= သက်
သည်မည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ကသွာ=အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမှု၊
နိယတသဘာဝ သမဓိဂမနတော=မချွတ်မလွဲ မြသော သဘောကိုရခြင်း
ကြောင့်တည်း၊ တတော=ထိုမဟာဗောဓိအကျင့်မှ၊ အနိဝတ္တန သဘာ
ဝတ္တာ=မဆုတ်နစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ဗောဓိ
သတ္တောတိ သမညံ၊ ဗောဓိသတ္တဟူသော အမည်ကို၊ ပဋိလဘတိ=
ရတော်မူ၏။ **[အဋ္ဌကထာအနက်။]**

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ဤအဋ္ဌကထာဖြင့် တစ်ပါးသော ဗောဓိကိုယူလိုသော် လည်း မရကောင်းသည်ကိုသာ သိအပ်သည်။ ယူလို သောစိတ်မျှ မဖြစ်-ဟူသော အနက်ကို မသိအပ် သေး- ဟူငြားအံ့။

ဖြေ။ ဗောဓိသတ္တာ ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္မုခေ ပဗ္ဗာဇန္တိ။ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ပန ဣတရသတ္တာ ဝိယ ပတိတသိင်္ဂီ န ဟောန္တိ။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေသု ပန ပတိဋ္ဌာယ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိတွာ တေရသဓုတင်္ဂီနိ သမာဒါယ အရည် ပဝိသိတွာ ဂတပစ္စာ ဂတဝတ္တံ ပူရယမာနာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာ ဝိပဿနံ ဝဓေတွာ ယာဝအနုလောမညဏံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌန္တိ။ မဂ္ဂဖလတ္ထံ ဝါယာမံ န ကရောန္တိ။

ဟူသော ယဋိကာရသုတ် အဋ္ဌကထာများကို ထောက်၍ တစ်ပါး သော ဗောဓိများကို ယူလိုသောစိတ်မျှ မဖြစ်ဟု ယုံကြည်အပ်၏။

ဟိသစ္စံ=မှန်၏။ ဗောဓိသတ္တာ=ဘုရားလောင်းတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ= မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ သမ္မုခေ=မျက်မှောက်တော်၌၊ ပဗ္ဗာဇန္တိ=ရှင်ရဟန်း ပြု ကြကုန်၏။ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ပန=ရှင်ရဟန်းပြုကုန်ပြီးသည် ရှိသော်ကား၊ ဣတရသတ္တာဝိယ=တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့ကဲ့သို့၊ ပတိတသိင်္ဂီ=ချအပ် သော လုံ့လဝီရိယဥဿာဟတည်းဟူသော ဦးချိုရှိကြကုန်သည်။ န ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ ပန=စင်စစ်ကား၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေသု=စတုပါရိ သုဒ္ဓိသီလတို့၌၊ ပတိဋ္ဌာယ=တည်ကုန်၍၊ တေပိဋကံ=ပိဋကတ် ၃-ပုံဟုဆို အပ်သော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ=ဘုရားပါဠိတော်ကို၊ ဥဂ္ဂဏိတွာ=သင်ကြားကုန်၍၊

တေရသဓုတင်္ဂါနိ=၁၃-ပါးသော ဓုတင်တို့ကို၊ သမာဒါယ=ဆောက်တည်
ကုန်၍၊ အရည်=တောကျောင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ=ဝင်ကြကုန်၍၊ ဂတပစ္စာ
ဂတဝတ္ထံ=ဂတပစ္စာဂတကျင့်ဝတ်ကို၊ ပူရယမာနာ=ဖြည့်ကျင့်ကုန်လျက်၊
သမဏခမ္မံ=ရဟန်းတရားကို၊ ကရောက္ခာ=ပြုကြကုန်လျက်၊ ဝိပဿနံ=
ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဝမေတ္တာ=ပွားကုန်၍၊ ယာဝအနုလောမဉာဏံ=
သစ္စာနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင်၊ အာဟစ္စ=ဆိုက်၍၊ တိဋ္ဌန္တိ=ရပ်တန့်ကြ
ကုန်၏။ မဂ္ဂဖလတ္ထံ=မဂ် ဖိုလ်အကျိုးငှါ၊ ဝါယာမံ=လုံ့လကို၊ န ကရောန္တိ=
မပြုကြကုန်။ [အဋ္ဌကထာအနက်။]

ပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာများ၌ကား -

**တတော ပုရိမပုရိမေသု ပန ဘဝေသု သဗ္ဗညုဗောဓိ
သတ္တာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ တိဏိ ပိဋကာနိ
ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂတပစ္စာ ဂတဝတ္ထံ အာရယု ကမ္မဋ္ဌာနံ
အနုလောမဂေါတြဘုံ အာဟစ္စ ထပေန္တိ။**

ဟူ၍ လာသည်။

တတော=ထိုပစ္စိမဘဝမှ၊ ပုရိမပုရိမေသု=ရှေးရှေးဖြစ်ကုန်သော၊
ဘဝေသု=ဘဝတို့၌၊ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ=သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့သည်၊
ဗုဒ္ဓသာသနေ=ဘုရားသာသနာများ၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ=ရှင်ရဟန်းပြုတော်မူ၍၊
တိဏိ ပိဋကာနိ=ပိဋကတ် ၃-ပုံတို့ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ=သင်၍၊ ဂတပစ္စာ
ဂတဝတ္ထံ=ဂတပစ္စာဂတဝတ်သို့၊ အာရယု=တက်၍၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ= ကမ္မဋ္ဌာန်း
ကို၊ အနုလောမဂေါတြဘုံ=အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်သို့၊
အာဟစ္စ=ဆိုက်၍၊ ထပေန္တိ=တန့်ရပ်စေကြကုန်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ပဋိသတ္တိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာဌာနကား -

“အနုလောမဂေါတြဘုသမိပံ”။

ဟူ၍ပင်လာ၏။

[၃-ပါးစုံ၌ပင် အနုလောမဉာဏ် အနီးအပါး၊ ဝေါတြဘုဉာဏ် အနီးအပါး ဖြစ်သော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်သည်ကို ယူလေ။]

ထို့ကြောင့် ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌---

ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ် ဘင်္ဂါနုပဿနာ ဉာဏ်
ဘယာ နုပဿနာဉာဏ် အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏ်
နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏ် မုစ္စိတုကမ္ပတာဉာဏ် ပဋိသင်္ခါ
နုပဿနာဉာဏ် သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏန္တိ ဣမာနိ
အဋ္ဌဉာဏာနိ ပါပုဏီ။ တာနိ ပန အဋ္ဌဉာဏာနိ တေန
ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနိ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပိဋကတ္ထယံ ဥဂ္ဂဟေတွာ
ဝိပဿနာ မဂ္ဂံ သြဂါဟေတွာ ပဋိလဒ္ဓါနိ ဘာဝိတာနိ
ကုဋိယဗ္ဘန္တရေ ဇလမာနပဒီပံ ဝိယ ဌိတာနိ အဟေသု၊
တသ္မာ ခိပုမေဝ အာဂတာနိ။ နဝမံ သစ္စာနုလောမိ
ကမေဝ အပ္ပဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ ဌိတံ။

ဟုမိန့်အပ်ပြီ။

ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ်=ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ်
လည်းကောင်း၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်=ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်လည်း
ကောင်း၊ ဘယာနုပဿနာဉာဏ်=ဘယာနုပဿနာဉာဏ်လည်းကောင်း၊
အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏ်=အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏ်လည်းကောင်း၊
နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏ်=နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏ်လည်းကောင်း၊ မုစ္စိတု
ကမ္ပတာဉာဏ်=မုစ္စိတုကမ္ပတာဉာဏ်လည်းကောင်း၊ ပဋိသင်္ခါနု

ပဿနာဉာဏ်=ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်=သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ အဋ္ဌ ဉာဏာနိ=ဤ ၈-ပါးသောဉာဏ်တို့သို့၊ ပါပုဏိ=ရောက်ဖူးလေပြီ၊ တာနိ ပန အဋ္ဌ ဉာဏာနိ=ထို ၈-ပါးသောဉာဏ်တို့သည်၊ တေန=ထိုဘုရားအလောင်းတော်သည်၊ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ=ရှေးရှေးသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏၊ သန္တိကေ=အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ=ရှင်ရဟန်းပြုတော်မူ၍၊ ပိဋကတ္ထယံ=ပိဋကတ် ၃-ပုံကို၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ=သင်ကြား၍၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂံ=ဝိပဿနာအစဉ် တည်းဟူသော ခရီးသို့၊ သြဂါဟေတွာ=သက်ဝင်၍၊ ပဋိလဒ္ဓါနိ= ရအပ်ဖူးကုန် သည်၊ ဘာဝိတာနိ=ပွားစေအပ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်ကုန်၍၊ ကုဋိ ယဗ္ဘန္တရေ=ကျောင်းခန်းအတွင်း၌၊ ဇလမာနပဒီပံ ဝိယ=ညိုထွန်း၍ ထားအပ်သော ဆီမီးတိုင်ကဲ့သို့၊ ဌိတာနိ=တည်ကုန်သည်၊ အဟေသံ=ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ခိပ္ပမေဝ=လျင်စွာသာလျှင်၊ အာဂတာနိ=ဖြစ်လာကုန်၏၊ နဝမံ=၉-ခုမြောက်သော၊ သစ္စာနုလောမိကမေဝ=သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်တစ်ခုသည်သာလျှင်၊ အပုဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ=မရစဖူးသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ဌိတံ=တည်၏။

[၎င်းဋီကာအနက်။]

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ဂဏ္ဍိပုဒ်၌လည်း -

အနုလောမ ဂေါတြဘုသမိပန္နိ အနုလောမ
 ဂေါတြဘူနံ သမိပေ အာသန္နေ ပဝတ္တံ သင်္ခါရုပေက္ခံ၊
 တဉ္စ န သဗ္ဗန္တိမဇေန ဝါရပရိယာပန္နံ၊ တမ္ပတ္တဿ
 အနိဝတ္တနတော။ တေန မန္တတိက္ခ တိက္ခ တရဝသေန
 ပဝတ္တံ မုစ္စိတုကမ္ပတာဒိဉာဏတ္ထယံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

မန္တပညော ဟိ တေသု ပဌမံ ပတွာ နိဝတ္တတိ၊ တိက္ခ
ပညော ဒုတိယံ၊ တိက္ခတရပညော တတိယံ ပတွာတိ။

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။

အနုလောမဂေါတြဘုသမိပန္နိ=အနုလောမဂေါတြဘုသမိပံ-ဟူ
သည်ကား၊ အနုလောမဂေါတြဘူနံ=အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်
တို့၏၊ သမိပေ အာသန္ဓေ=အနီးအပါး၌၊ ပဝတ္တံ=ဖြစ်သော၊ သင်္ခါရပေက္ခံ=
သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့၊ တဉ္စ=ထိုသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည်လည်း၊ သဗ္ဗန္တိမ
ဇေနဝါရပရိယာပန္နံ=အလုံးစုံတို့၏ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော ဇောဝါရ၌
အကျုံးဝင်သော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည်၊ န=မဟုတ်၊ ကသ္မာ=အဘယ့်
ကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ တမ္ပတ္တဿ=ထိုအဆုံးစွန်သော ဇောဝါရ၌ အကျုံး
ဝင်သော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်သောသူ၏၊ အနိဝတ္တနတော=
ဆုတ်နစ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
တေန=ထိုအဋ္ဌကထာပါ၌ဖြင့်၊ မန္တတိက္ခတိက္ခတရဝသေန=မန္တပုဂ္ဂိုလ်၊
တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊ တိက္ခတရပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တံ=ဖြစ်သော၊ မုစ္စိတု
ကမ္ပတာဒိဉာဏတ္ထယံ=မုစ္စိတုကမ္ပတာစသောဉာဏ် ၃-ပါး အပေါင်းကို၊
ပုတ္တံ=ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဟိ=ထိုစကားမှန်၏၊ မန္တပညော=
မန္တပညပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တေသု=ထို ၃-ပါးသောဉာဏ်တို့တွင်၊ ပဌမံ=ရှေးဦး
စွာသော မုစ္စိတုကမ္ပတာဉာဏ်သို့၊ ပတွာ=ရောက်၍၊ နိဝတ္တတိ=ဆုတ်
နစ်၏၊ တိက္ခပညော=တိက္ခပညပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒုတိယံ=၂-ခုမြောက်သော
ပဋိသင်္ခါဉာဏ်သို့၊ ပတွာ=ရောက်၍၊ နိဝတ္တတိ=ဆုတ်နစ်၏၊ တိက္ခတရ
ပညော=တိက္ခတရပညပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တတိယံ=၃-ခုမြောက်သော သင်္ခါရ
ပေက္ခာဉာဏ်သို့၊ ပတွာ=ရောက်၍၊ နိဝတ္တတိ=ဆုတ်နစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့
မှတ်အပ်၏။

[ပဋိသန္တိဒါမဂ်ဂဏ္ဍိပုဒ်အနက်။]

ဤဂဏ္ဍီပုဒ်စကား၌ ဘုရားလောင်းတို့ကို တိက္ခာတရပုဂ္ဂိုလ်၌ သွင်းလေ၊ ဤမဂ်ဖိုလ်ကိုရအောင် အားမထုတ်ကြောင်းကို ဆိုသော စကားများကို ထောက်၍ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဓိပ္ပာယ်ကို ယုံကြည်အပ်၏။

[ဤကား သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့၏ ဗျာဒိတ်ခံပြီးသည်မှ နောက်၌ တစ်ပါးသောဗောဓိကို တောင်းခြင်းမရှိကြောင်းကို ထောက်ထားသော စကားရပ်တည်း။]

“သုညမပုဏိဓိဉ္စ တထာ နိမိတ္တံ၊
အာသေဝယိတွာ ဇိနသာသနမိံ။
ယေ သာဝကတ္ထံ န ဝဇန္တိ ဓီရာ၊
ဘဝန္တိ ပစ္စေကဇိနာ သယမ္ဘူ”။

ဟူသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓ အပဒါန်ပါဠိ၏ သာမတ္ထိယအားဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်းများမှာ တစ်ပါးသော ဗောဓိကို ယူလိုသောစိတ် ဖြစ်သင့်သေးသည်-ဟု သိသင့်၏။

သုညဉ္စ=သုညတဝိပဿနာကိုလည်းကောင်း၊ အပုဏိဓိဉ္စ= အပဏိဟိတဝိပဿနာကိုလည်းကောင်း၊ တထာ=ထိုမှတစ်ပါး၊ အနိမိတ္တဉ္စ= အနိမိတ္တဝိပဿနာကိုလည်းကောင်း၊ ဇိနသာသနမိံ=မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သာသနာတော်တွင်း၌၊ အာသေဝယိတွာ=မှီဝဲအားထုတ်ပါကုန်လျက်၊ ယေဓီရာ=အကြင်ပညာရှိတို့သည်၊ သာဝကတ္ထံ=သာဝကဗောဓိသို့၊ န ဝဇန္တိ=မရောက်နိုင်ကုန်၊ တေ=ထိုပညာရှိတို့သည်၊ သယမ္ဘူ=ကိုယ်တိုင်သစ္စာလေးပါးကို သိကုန်သော၊ ပစ္စေကဇိနာ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ ဘဝန္တိ=ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

[အပဒါန်ပါဠိတော်အနက်။]

မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သာသနာတွင်း၌ ထိုဘဝ မဂ်၊ ဖိုလ်ကိုရ အောင်
ဝိပဿနာသုံးပါးကို အားထုတ်ပါကုန်လျက် အကြောင်းမစုံလင် တတ်
သေး၍ ထိုဘုရားသာသနာတွင်း၌ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို မရလိုက်ကြကုန်သေး
သော သူတို့သည် နောင်သာသနာပအခါ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏အဖြစ်ဖြင့်
ကျွတ်ကြလေကုန်သည်-ဟူလိုသည်။

ဤပါဠိဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်းတို့သည် သာသနာတွင်း၌ ကြုံ
ကြိုက်သောအခါ မဂ်၊ ဖိုလ်ကိုယူလိုသောစိတ်ဖြင့် အားထုတ်ကြကုန်
သေး၏-ဟုသိသင့်သည်။ တစ်ပါးသော ဗောဓိကို ယူလိုသောစိတ် ဖြစ်
ကုန်ငြားသော်လည်း နိယတဗျာဒိတ်၏ အာနုဘော်ကြောင့် မရစကောင်း
ပြီ။

နိယတဗျာဒိတ်ရှိသော အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက ၂-ရပ်တွင်
မဟာသာဝက အပါအဝင်ဖြစ်သော အရှင်ဒဗ္ဗအလောင်း၊ အရှင်ကုမာရ
ကဿပအလောင်း၊ အရှင်ဗာဟိယအလောင်း၊ အရှင်သဘိယအလောင်း၊
ပက္ကုသာတိမင်းအလောင်းများသည် ကဿပဘုရား သာသနာကွယ်
ခါနီးတွင် ပကတိသာဝက၏ အဖြစ်ဖြင့် မဂ်၊ ဖိုလ်ကိုရအောင် အားထုတ်
ကြကြောင်းကိုဆိုသော-

**ဧကမန္တ သမဏဓမ္မံ ကတွာ ဒုက္ခဿန္တံ
ကရိဿာမာတိ နိဿေဏိ ဗန္ဓိတွာ ဥစ္စံ ပဗ္ဗတသိခရံ
အာရဟိတွာ။လ။ သမဏ ဓမ္မံ အာရဘိသု။**

ဟူသော ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာများကို ထောက်၍ ဗျာဒိတ်
ရပြီးသော သာဝကတို့သည်လည်း တစ်ပါးသော ဗောဓိများကိုရလို
ယူလိုသော စိတ်ဖြစ်ကြကုန်သေးသည်-ဟုသိအပ်၏။

[ဗျာဒိတ်ရပြီးဖြစ်ပေမူ ယူလိုသော်လည်း မရကောင်းပေ။]
ဆဋ္ဌမပုစ္ဆာအဖြေ ပြီး၏။

၇-သတ္တမပုစ္ဆာအဖြေ

ဗျာဒိတ်ရခြင်း၏အကြောင်း အင်္ဂါ ၈-ပါး၊ ၅-ပါး၊ ၂-ပါး၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့် သဗ္ဗညုဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက ဤ ၄-ဦးတို့မှာ ဧကန်စင်စစ် ဗျာဒိတ်ခံရမြဲ ဓမ္မတာ-ဟု သိအပ်၏။ ထိုဗျာဒိတ်အင်္ဂါ ၃-ရပ်၌လည်း “ဆန္ဒတာ” ဟူသော အင်္ဂါ၏ ထင်ရှားပါလျက် ရှိပြန်ရကား-

- ၁။ သမ္မာသမ္မောဓိဆုကို တောင့်တခြင်းရှိသော သူအားသာ သမ္မာသမ္မောဓိ ဗျာဒိတ်ကို ရထိုက်သည်။
- ၂။ ပစ္စေကဗောဓိဆုကို တောင့်တခြင်းရှိသော သူအားသာ ပစ္စေကဗောဓိ ဗျာဒိတ်ကို ရထိုက်သည်။
- ၃။ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိဆုကို တောင့်တခြင်းရှိသော သူအားသာ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိ ဗျာဒိတ်ကို ရထိုက်သည်။
- ၄။ မဟာသာဝကဗောဓိဆုကို တောင့်တခြင်းရှိသော သူအားသာ မဟာသာဝကဗောဓိ ဗျာဒိတ်ကို ရထိုက်သည်-ဟု သိအပ်၏။

ထိုသို့ ထိုထိုဗောဓိဝိသေသကို တောင့်တခြင်းနှင့်တကွ အင်္ဂါစုံလင်၍ ထိုထိုဗျာဒိတ်ကို ရပြန်သော် ဗျာဒိတ်ရပြီးနောက် ထိုထိုဗောဓိဝိသေသ အားလျော်စွာ -

- ၁။ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းအလွန်ရှိသော ၄-သင်္ချေ၊ ၈-သင်္ချေ၊ ၁၆-သင်္ချေဟူသော ကာလနိယမ၊
- ၂။ ၂-သင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာ ၁-သိန်းဟူသော ကာလနိယမ၊
- ၃။ ၁-သင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာ ၁-သိန်းဟူသော ကာလနိယမ၊

၄။ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းဟူသော ကာလနိယမကို မယုတ်မလျော့စေမူ၍
ပါရမီဖြည့်ပြီးမှ ထိုထိုဗောဓိကို ရအပ်သတည်း။

ထို့ကြောင့် ဝိဝဋ္ဌကုသိုလ်တည်းဟူသော ပါရမီမျိုးစေ့ကိုစိုက်ပျိုး ထူထောင်စ ဘဝမှစ၍ အဆုံးဖြစ်သော ပစ္ဆိမဘဝတိုင်အောင် တစ်စုံ တစ်ခုသော ဗောဓိဝိသေသကို တောင့်တခြင်းမှကင်း၍ လာသောသူ သည် “ဆန္ဒတာ” ဟူသော အင်္ဂါ၏ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့် ဗျာဒိတ်ဝိသေသကို ရခြင်းငှါမထိုက်။ ဗျာဒိတ်ဝိသေသကိုမရဘဲလည်း ဗောဓိဝိသေသဖြင့် ပွင့်ခြင်း၊ ကျွတ်ခြင်းငှါ မထိုက်လေသောကြောင့် ကမ္ဘာသင်္ချေအရာပင် ကြာသော်လည်း ပကတိသာဝက၏အဖြစ်ဖြင့်သာ ကျွတ်သင့်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

**[ပဗ္ဗဇိတမဟုတ်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ကိုလည်း
ပကတိသာဝက၌ပင်ပါစေသည်။]**

**ကိဉ္ဇာပိ ဒုဗ္ဗလာ ယုတ္တိ၊ နိတတ္ထာဂမဝဇ္ဇိတာ။
သန္တဘူတင်္ဂပတ္တဒ္ဓါ၊ ပါဠိဝ နိစ္စလာ သိယာ။**

နိတတ္ထာဂမဝဇ္ဇိတာ=တိုက်ရိုက်သိအပ်သော အနက်ရှိသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတည်းဟူသော အာဂုံဉာပက သာဓကမှ ကင်းသော၊ ယုတ္တိ=ချင့်ချိန်ဆန့်၍ ဆိုအပ်သော သဘာဝယုတ္တိသည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဒုဗ္ဗလာ= အကယ်စင်စစ် အားနည်းပေ၏ရှင့်၊ တထာပိ=ထိုသို့ပင် အားနည်းပါသော် လည်း၊ သန္တဘူတင်္ဂပတ္တဒ္ဓါ=ထင်ရှားရှိသော မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော အကြောင်းတစ်ပါးဖြင့် ထောက်ပံ့ခိုင်မြဲစေအပ်သော သဘာဝယုတ္တိ ဖြစ်ပေ မူ၊ ပါဠိဝ=ဗုဒ္ဓဘာသိတပါဠိနှင့် အတူပင်၊ နိစ္စလာ=မလှုပ်ရှားနိုင် မြဲကြံ့ ခိုင်သည်၊ သိယာ=ဖြစ်သင့်၏။

[အရာတိုင်းမှာသုံးရန်။]

ပါရမီဒီပနီ

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ထိုသို့ဖြစ်ချေသော် ကာလကြာမြင့်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ဗောဓိဝိသေသဖြင့် ကျွတ်လိုသော် မကျွတ်ထိုက်သနည်း၊ ဗောဓိသမ္ဘာရဖြစ်သော ပါရမီအဆောက်အဦတို့ အထုအထယ် ကြီးကျယ် ပြည့်ဖြိုးသည်သာ ပဏာမဖြစ်ကောင်းလေရကား ကာလကြာမြင့်လှ၍ပါရမီ အထုအထယ် ကြီးကျယ် ပြည့်ဖြိုးသည့်အခါ၌ အလိုရှိရာ ဗောဓိဝိသေသဖြင့်ပင် ထိုဘဝ၌ ကျွတ်သင့်ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော-ဟု မေးရန်ရှိသည်။

ဖြေ။ ဗောဓိဝိသေသကို တစ်ရံတစ်ခါမျှ မတောင့်တမူ၍ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သက်သက်ကိုသာ တောင့်တခြင်းမည်သည်ကား-

၁။ သမ္မာသမ္မောဓိစသော ဗောဓိဝိသေသတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို မသိမကြားဘူးသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊

၂။ သိပါသော်လည်း မိမိတို့သန္တာန်၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝါသနာ အထုံအားကြီးသဖြင့် ထိုဗောဓိဝိသေသတို့ အားလျော်သော အသက်၊ ခန္ဓာ၊ မျက်စိ၊ ဦးခေါင်း၊ သား၊ မယား၊ တိုင်းပြည် နိုင်ငံ၊ ဥစ္စာရတနာကို စွန့်ခြင်းစသော ပါရမီ၊ စာဂ၊ စရိယတည်းဟူသော ဒုက္ကရကိစ္စတို့ကို ပြုခြင်း၌ မရဲဝံ့ သတ္တိညံ့လျက် ကြောက်လန့်ဆုတ်နစ်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊

ပါရမီဒီပနီ

၃။

လွန်ပြီးသော သံသရာလမ်းတာခရီးကို ထောက်စာ ချင့်စားသော် တစ်နေ့၊ တစ်ရက်၊ တစ်နံနက်၊ တစ်နာရီ ခန့်မျှသာ ထင်မှတ် ရေတွက်သင့်သော ကမ္ဘာ ၁-သိန်း၊ ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်း၊ ၄-သင်္ချေ၊ ၈-သင်္ချေ၊ ၁၆-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်းမျှ ကာလကို ဒုက္ခအမွန် အလွန် ရှည်လျားသည်ဟု ထင်မှတ် ကြောက်ရွံ့ခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊

ထိုထိုဗောဓိအထူးကို စိတ်မကူးဝံ့ ကြောက်ရွံ့ဆုတ်နစ် ဖြစ်က တတ်ဆန်း အစွမ်းယုတ်ညံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလေ့အကျက် အတွယ် အတာ အမူအရာသာတည်း။

ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ပါရမီမျိုးစေ့သည် ယုတ်ညံ့သော သတိ၊ ပညာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ကမ္ဘာသင်္ချေ အရာမကပင် ကြာသော်လည်း ပါရမီအထုအထယ် ကြီးကျယ် ပြည့်ဖြိုးခြင်းသို့ မရောက်နိုင်လေ-ဟုမှတ်အပ်၏။ အလွန်သေးဖွဲ လှစွာသော ဆီးနှင်းမိုးသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံးပင် ရွာသော်လည်း သမုဒ္ဒရာ ဂင်္ဂါမြစ်မုန်း ထုံးအိုင်ဆည်မြောင်း ချောင်း ကန် လိုဏ် တွင်းတို့ကို ပြည့်ဖြိုးစေခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သမန်း၊ မြေဇာ စသော မြက်မျိုးသည် အနှစ်တစ်ထောင်ပင် ကြာသော်လည်း အလံတစ်ရာ၊ အလံတစ်ထောင်မျှသော ကောင်းကင်တိုင်အောင် မြင့်သဖြင့် သည်တိုင်၊ ထုပ်၊ လျှောက် ပြုစလောက်အောင် မကြီးပွားနိုင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း မှတ်အပ်၏။

ဗောဓိဝိသေသကို တစ်သန်တစ်ဖြောင့်တည်း တောင့်တသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သဘောသည်ကား သဗ္ဗညုဘုရားစသည်တို့၏ အံ့ဖွယ်

သရဲဖြစ်သော အာနုဘော်ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို တွေ့မြင်၊ ကြားသိ မြတ်နိုး ယုံကြည်ခြင်း၊ ထိုဗောဓိတို့အားလျော်သော ဒုက္ကရစရိယာကိုပြုခြင်း၌ မြတ် တစ်ပင်ခန့်မျှ မရေတွက်ဘဲ သည်းခံနိုင်ခြင်း၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သံသရာ ကာလကို တစ်ခဏမျှသာ မှတ်ထင်ရေတွက်ခြင်း-စသောအားဖြင့် မဟဇ္ဈာသယ၊ ဒဠသမာဒါနဖြစ်သတည်း။

[ဤအကြောင်းကိုပရမတ္ထဒီပနီမည်သော စရိယာပိဋကအဋ္ဌကထာ ကျမ်းများ ကို ထောက်ထား၍ ဆိုအပ်၏။ ကျယ်အံ့စိုး၍ အဋ္ဌကထာပါဠိများကို မပြလိုက်ပြီ။]

ထိုသို့သဘောရှိသော သတ္တိဗလနှင့် ပြည့်စုံပေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဘိနိဟာရသည်ကား သည်းထန်စွာရွာသော ကမ္ဘာပြု မိုးကြီးသည် တစ်ခဏချင်းနှင့်ပင် ကုဋေတစ်သိန်းသော စကြာဝဠာအပြင်ဝယ် ရေပြင် အတိပြည့်စေဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တစ်ခဏချင်း ပေါက်ရောက် သော ကဏ္ဍာသရက်ပင်- ဘုရားတို့ပွင့်ရာ မဟာဗောဓိပင်တို့သည် ကောင်း ကင် အစိတ်ကိုပြည့်၍ တည်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကာလအပိုင်းအခြားကို များစွာမလွန်စေမူ၍ ထိုထိုဗောဓိဝိသေသတို့ကို ရွက်ဆောင်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုအထက်ဖြစ်သော ဗောဓိဝိသေသကို မတောင့်တဝံ ကုန်သော သူတို့သည်အရင်လို၍ အရောက်နှေးသည် ဟူသကဲ့သို့ မရှိစေရ အောင် ဗောဓိဝိသေသဖြင့် အတင့်အတယ် အဖွယ်အရာကို စိတ်မကူးလိုဘဲ တိုတိုနှင့်ရုန်းသဖြင့် အဆုံးသတ်လွယ်ခြင်းငှါ ကြို ကြိုက်ဆဲဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတွင်း၌ပင် အလျင် ဆော့စွာ အားထုတ်ကုန်ရာသတည်း။

ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာ၌ -

ပါရမီဒီပနီ

ကတမော ပနေသ ပုဂ္ဂလောတိ၊ ဩသဋ္ဌဝီရိယ ပုဂ္ဂလော။ သော ဟိ ကိ မေ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓကာလေ ပရိနိဗ္ဗာနေန အနာဂတေ မေတ္တေယျသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ တိ ဝိသုဒ္ဓသီလော ပဋိပတ္တိံ န ပူရေတိ၊ သောပိ ကိမတ္ထံ အာယသ္မာပမတ္တော ဝိဟရတိ၊ ပုထုဇ္ဇနဿ ဂတိနာမ အနိဗဒ္ဓါ။

အာယသ္မာဟိ မေတ္တေယျသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သမ္မုခိဘာဝံ လဘေယျာသိ၊ နလဘေယျာသိ၊ အရဟတ္တတ္ထာယ ဝိပဿနံ ဘာဝေဟိတိ ဩဝဒိတဗျော။

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

သေပုဂ္ဂလော=ဤဆဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကတမောပန=အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်နည်း၊ ဣတိ=ဤကားအမေးတည်း၊ ဩသဋ္ဌဝီရိယပုဂ္ဂလော= ဝိပဿနာ၌ စွန့်လွှတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသော သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ဟိသစ္စံ=မှန်၏၊ သော=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓကာလေ=ဤငါတို့ အရှင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌၊ ပရိနိဗ္ဗာနေန=ပရိနိဗ္ဗာန်ကို ယူသဖြင့်၊ မေ=ငါ့အား၊ ကိ=အဘယ်မှုစအံ့နည်း၊ အနာဂတေ=နောင် အခါ၌၊ မေတ္တေယျ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ=မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်မှာမှ၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ=နိဗ္ဗာန်ယူတော့အံ့၊ ဣတိ=ဤသို့သော အကြံဖြင့်၊ ဝိသုဒ္ဓသီလောဝ=သီလဝိသုဒ္ဓိရှိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျက်ပင်၊ ပဋိပတ္တိံ=ဝိပဿနာတည်းဟူသော ပဋိပတ်ကို၊ နပူရေတိ=မဖြည့်ဘဲ နေသည်ဖြစ်အံ့၊ သောပိ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း၊ ကိမတ္ထံ=အဘယ်အကျိုးငှါ၊ အာယသ္မာ=အရှင်သည်၊ ပမတ္တော=မေ့မေ့လျော့လျော့၊ ဝိဟရတိ=နေဘိ သနည်း၊ ပုထုဇ္ဇနဿ=ပုထုဇဉ်၏၊ ဂတိနာမ=လားရာဘဝမည်သည်။

အနိဗဒ္ဓါ=မမြဲလေ၊ ဟိသစ္စံ=မှန်၏။ အာယသ္မာ=အရှင်သည်၊ မေတ္တေယျ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿ=မေတ္တေယျဘုရား၏။ သမ္မုခိဘာဝံ=မျက်မှောက်၏ အဖြစ်ကို၊ လဘေယျာသိ=ဧကန်ရလိမ့်မည်လော၊ ဝါ=ရသော်လည်း ရရာ၏။ ဝါ=ရလိမ့်မည်လည်းမသိ၊ နလဘေယျာသိ=မရဘဲသော် ချော် လေရာ၏။ ဝါ=မရဘဲသော် ချော်ခဲ့မည်လည်းမသိ၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ (ထည့်)၊ အရဟတ္တတ္ထာယ=ဤသာသနာတွင်း၌ပင် အရဟတ္တမဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝိပဿနံ=ဝိပဿနာကို၊ ဘာဝေဟိ=ပွားသာပွားပါလော့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဩဝဒိတဗ္ဗော=ဆုံးမတိုက်တွန်းအပ်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤအဋ္ဌကထာ၌လည်း ဗောဓိဝိသေသတည်းဟူသော အတင့် အတယ် ဖွယ်ဖွယ်ရာရာကို မကြုံလိုသော အတူတူဖြစ်မှု ကိစ္စကုန် လွယ်သည်သာကောင်းသည်။ မေတ္တေယျဘုရားမှ ချော်လျှင် မြော်မြင် ထင်စားစရာ လမ်းတာစခန်းဝေးလှ၏-ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် ဆုံးမရ မည်-ဟု ယူရန်ရှိသည်။ ဗောဓိဝိသေသကို တောင့်တ၍ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ယူလိုရင်းဟုတ်မည်မထင်ပေ။

သတ္တမပုစ္ဆာအဖြေပြီး၏။

၈-အဋ္ဌမပုစ္ဆာအဖြေ

ဤပုစ္ဆာ၌ -

“ဥဏှကာလေ ကမိစ္ဆန္တိ” ဟူသော ဝါကျ၌ -

- ၁။ ဥဏှကာလေ=ပူသောကာလ၌၊ ကံ=အဘယ်ဝတ္ထုကို၊ ဣစ္ဆန္တိ= တောင့်တကြကုန်သနည်း။

၂။ ဥက္ကကာလေ=ပူသောကာလ၌၊ ကံ=ရေကို၊ ဣစ္ဆန္တိ=တောင့်တကြကုန်၏။

ဤသို့ ဝဇီရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌လာသော မေးသောပါဒသည် ပင်လျှင် အဖြေရသော “ပဥပါဒေါတ္တရ” နည်းအားဖြင့် ဤပုစ္ဆာဝါကျ၌ပင် သာဝကဗောဓိကို တောင်းရင်းရှိသော သူသည် တစ်ပါးသော ဗောဓိကို ပြောင်းရွှေ့၍ တောင်းသင့်သေး၏။ တောင်းလျှင်လည်းရကောင်းသေး၏- ဟူသော အဖြေကိုလည်း ပြီးစေတော်မူသည်။ ရသော် သာဝကဗောဓိကို ဖြည့်ခဲ့ပြီးသော ပါရမီဟောင်းတွင် လောင်းစွက်ရုံမျှသာဖြစ်သော မပြည့်မစုံသော ပါရမီကိုသာဖြည့်၍ ရမည်လော၊ သာဝကဗောဓိတို့ ဖြည့်ခဲ့ပြီးသော ပါရမီဟောင်းသည် ဗောဓိတစ်ပါး၏ အခြေပါဒ ဥပနိဿယ မျှမဖြစ်သည်ဖြစ်၍ ဗောဓိတစ်ပါးအကျိုးငှါ အသစ်အသစ်သော ပါရမီ တို့ကိုဖြည့်၍ ရရာသလော-ဟူသော အမေးကိုသာ ဖြေရန်ရှိ၏။

ဗောဓိတစ်ပါးကို ပြောင်းရွှေ့၍ တောင်းသင့်သေး၏-ဟူသော အဖြေ၌-

- ၁။ ရှေးဦးစွာ ပကတိသာဝက ဗောဓိကို တောင်းရင်းဖြစ်သော သူသည် နောက်၌ မဟာသာဝကဗောဓိ၊ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ- ဟူသော အထက် ၄-ပါးတို့တွင် အလိုရှိရာ တစ်ပါးပါးကို ပြောင်းရွှေ့၍တောင်းသင့်သေး၏။
- ၂။ မဟာသာဝကဗောဓိကို တောင်းရင်းဖြစ်သော သူသည် နောက်၌ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ၃-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးကို တောင်းသင့်သေး၏။

၃။ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိကို တောင်းရင်းဖြစ်သော သူသည် နောက်၌ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ၂-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးကို တောင်းသင့်သေး၏-ဟူလိုသည်။

[အောက်အောက်သာဝကဗောဓိကိုသော်လည်း ထည့်၍ယှဉ်လေ။]

ဤအရာ၌တစ်ပါးသော ဗောဓိကိုတောင်းသင့်သေး၏-ဟူသော်လည်း အန္ဓဗာလတို့၏ တောင်းခြင်းကိုမလိုအပ်၊ အန္ဓဗာလတို့မည်သည်ကား -

- ၁။ ပကတိသာဝက ဗောဓိသည်ပင် အလွယ်တကူ ယူလွယ်၊ ရလွယ် ရှိကြောင်းကို ကြားသည်ရှိသော် ပကတိသာဝက ဗောဓိ ကို၊
- ၂။ တစ်ဖန် မဟာသာဝကဗောဓိ ကောင်းကြောင်းကို ကြားပြန်လျှင် မဟာသာဝကဗောဓိကို၊
- ၃။ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိ ကောင်းကြောင်းကို ကြားလျှင် အဂ္ဂသာဝက ဗောဓိကို၊
- ၄။ ပစ္စေကဗောဓိ ကောင်းကြောင်းကိုကြားလျှင် ပစ္စေကဗောဓိကို၊
- ၅။ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ၃-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးကို တောင်းဝံ့မှ ယောက်ျား ပြီသည်ဟု ကြားပြန်လျှင် သမ္မာသမ္ဗောဓိကို၊
- ၆။ ထိုတွင်လည်း ပညာဓိကသာ အသာဆုံးဟု ကြားပြန်လျှင် ပညာဓိကဗောဓိကို၊

ဤသို့ တစ်ဘဝတွင်၊ တစ်နှစ်တွင်၊ တစ်လတွင်၊ တစ်ရက်တွင်ပင် အထွေထွေ ပြောင်းရွှေ့ကြကုန်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ မြတ်စွာဘုရား နတ်ပြည်မှ သင်္ကဿနဂိုဏ်းပြည် အဆင်း၌ -

**“တံ ဒိဝသံ ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ ဗုဒ္ဓဘာဝါယ ပိဟံ အနုပ္ပါ
ဒေတွာ ဌိတသတ္ထော နာမ နတ္ထိ”-**

ဟူ၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာစသည်တို့၌ လာခြင်းကြောင့် ထိုအခါ အလုံးစုံသော စကြဝဠာတစ်သောင်းနေ့ နတ်၊လူ၊ ဗြဟ္မာတို့သည် တစ်ယောက်မကျန် ဘုရားအဖြစ်ကို တောင့်တကြကုန်၏-ဟု သိအပ်သည်။ ထိုသို့ တောင့်တကြသော သူတို့တွင်လည်း ငါးရာ တစ်ကျိပ်သာ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဟောတော်မူကြောင်းကို သောတတ္ထကီကျမ်း၌ လာသည်။

[ဤသို့သော ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို ပမာဏမပြုအပ်၊ ဗျာဒိတ်ရပြီးသော သာဝကတို့ကိုလည်း ဤအရာ၌ မလိုအပ်။]

ဤဗောဓိ ၅-ပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး အထူးအပြား၊ ရင့်ရာကာလ အထူးအပြားနှင့် စပ်ယှဉ်သော အကြောင်းအရာ ဝေါဟာရစကားများသည် ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာတွင်း၌သာ ထင်ရှားရှိရာသည်။ သာသနာပဉ္စကား -

**မဟာပုရိသလက္ခဏန္တိ မဟာပုရိသာနံ ဗုဒ္ဓါဒီနံ
လက္ခဏံ ဒီပကံ ဒွါဒသသဟဿဂန္ထပုမာဏံ သတ္ထံ။
ယတ္ထ သောဠသ သဟဿဂါထာ ပရိမာဏာ ဗုဒ္ဓမန္တာနာမ
အဟေသု။ ယေသံ ဝသေန ဣမိနာ လက္ခဏေန
သမန္နာဂတာ ဗုဒ္ဓါနာမ ဟောန္တိ၊ ဣမိနာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနာမ
ဟောန္တိ၊ ဣမိနာ ဒွေအဂ္ဂသာဝကာ၊ အသီတိ မဟာ
သာဝကာ၊ ဗုဒ္ဓမာတာ၊ ဗုဒ္ဓပိတာ၊ အဂ္ဂုပဋ္ဌာယိကာ၊ ရာဇာ
စက္ကဝတ္ထိတိ အယံ ဝိသေသော ဉာယတိ။**

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

မန္တေသုတံ ဗေဒေသု။ တထာဂတော ကိရ
ပဗ္ဗဇိဿတီ တံ ပဋိကစ္စေဝ သုဒ္ဓါဝါသဒေဝါ ဗေဒေသု
အက္ခရာနိ ပက္ခိပိတွာ ဗုဒ္ဓမန္တာနာမ ဧတေတိ ပြာဟုဏ
ဝေသေန ဗေဒေ ဝါစေန္တိ။ တဒနုသာရေန မဟေသက္ခာ
တထာဂတံ ဇာနိဿန္တိတိ။ တေန ပုဗ္ဗေ ဗေဒေသု
မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ အာဂစ္ဆန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန
တထာဂတေ အနုက္ကမေန အန္တရဓာယန္တိ။ တေန ဧတရဟိ
နတ္ထိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ပြဟွာယုသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာများ၌ လာသော
ကြောင့် ဘုရားမပွင့်မီ အနှစ်တစ်ထောင်ခန့် ကာလ၌ ဗုဒ္ဓကောလာဟလ
ဖြစ်သည်မှ နောက်၌ ထိုမဟာပုရိသလက္ခဏာ ကျမ်းများကို ပေါက္ခရသာ
တိ ပုဏ္ဏား၊ ပြဟွာယုပုဏ္ဏားစသော သူတို့ကဲ့သို့ နိုင်နင်း၍ လေ့လာကုန်
သော သူတို့သည် တစ်စိတ်တစ်ဒေသမျှ သိနိုင်ကြကုန်ရာ၏။

မဟာပုရိသလက္ခဏန္တိ=မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းမည်သည်
ကား၊ မဟာပုရိသာနံ=ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒီနံ=ဘုရား
အစရှိသောသူတို့၏၊ လက္ခဏာဒီပကံ= ၃၂-ပါးသော လက္ခဏာတော်ကြီး၊
၈၀-သော လက္ခဏာတော်ငယ်၊ ၁၀၈-ကွက်သော စက်လက္ခဏာ စသော
လက္ခဏာတို့ကိုပြသော၊ ဒွါဒသသဟဿ ဂန္ထပ္ပမာဏံ=ဂန္ထပေါင်း
တစ်သောင်းနှစ်ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သတ္ထံ=လောကီဗေဒင်
ကျမ်းတည်း၊ ယတ္ထံ=အကြင်မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်း၌၊ သောဠသ
သဟဿဂါထာ ပရိမာဏာ=ဂါထာပေါင်း တစ်သောင်းခြောက်ထောင်
အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓမန္တာနာမ=ဗုဒ္ဓမန္တန်မည်သည်တို့သည်။

အဟေသံ=ရှိသည်ဖြစ်ကုန်၏။ ယေသံ=အကြင်ဗုဒ္ဓမန္တန်မည်သော ဂါထာ ဝါကျတို့၏။ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဣမိနာ လက္ခဏေန=ဤလက္ခဏာ များနှင့်၊ သမန္နာဂတာ=ပြည့်စုံသောသူတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓါနာမ=ဘုရားမည် ကုန်သည်။ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ ဣမိနာ လက္ခဏေန=ဤလက္ခဏာ များနှင့်၊ သမန္နာဂတာ=ပြည့်စုံသောသူတို့သည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနာမ= ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ ဣမိနာ လက္ခဏေန= ဤ လက္ခဏာများနှင့်၊ သမန္နာဂတာ=ပြည့်စုံသောသူတို့သည်၊ ဒွေအဂ္ဂ သာဝကာ= ၂-ဦးသော အဂ္ဂသာဝကတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ ဣမိနာ လက္ခဏေန=ဤလက္ခဏာများနှင့်၊ သမန္နာဂတာ=ပြည့်စုံသော သူတို့သည်၊ အသီတိ မဟာသာဝကာ= ၈-ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့သည်၊ ဟောန္တိ= ဖြစ်ကုန်၏။ ဣမိနာ လက္ခဏေန=ဤလက္ခဏာများနှင့်၊ သမန္နာဂတာ= ပြည့်စုံသောသူသည်၊ ဗုဒ္ဓမာတာ=ဘုရားမယ်တော်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣမိနာ လက္ခဏေန=ဤလက္ခဏာများနှင့်၊ သမန္နာဂတော=ပြည့်စုံသော သူသည်၊ ဗုဒ္ဓပိတာ=ဘုရားခမည်းတော်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣမိနာ လက္ခဏေန=ဤလက္ခဏာများနှင့်၊ သမန္နာ ဂတာ=ပြည့်စုံသောသူသည်၊ အဂ္ဂုပဋ္ဌာယိကာ=မြတ်သော ခြေရင်း အလုပ် အကျွေးဖြစ်သော မြောက် သားတော်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣမိနာ လက္ခဏေန=ဤလက္ခဏာ များနှင့်၊ သမန္နာဂတော=ပြည့်စုံသောသူသည်၊ ရာဇာ စက္ကဝတ္ထိ=စကြာ မင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိအယံ ဝိသေသော=ဤသို့သော အထူးကို၊ ဉာယတိ=သိအပ်၏။

မန္တေသူတိ=မန္တေသူဟူသည်ကား၊ ဗေဒေသု=ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌၊ တထာဂတော=ဘုရားသည်၊ ပဗ္ဗဇိဿတိ=တောထွက်လတ္တံ့၊ ဣတိ= ဤသို့ဆိုထိုက်သောအခါ၌၊ ပဋိကစ္စေဝ=စောစော စီးစီးကသာလျှင်၊

သုဒ္ဓါဝါသဒေဝါ=သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဗေဒေသု=ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌ အက္ခရာနိပုဒ်၊ အက္ခရာ၊ ဂါထာ၊ ဝါကျတို့ကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ=ထည့်သွင်းလောင်းစွပ်၍၊ ဧတေ=ဤအပိုင်းတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓမန္တာနာမ=ဗုဒ္ဓဗေဒင်ပိုင်းတို့တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့ပြောကြား၍၊ ဗြာဟ္မဏဝေသေန=ပုဏ္ဏားအသွင်အယောင်ဖြင့်၊ ဗေဒေ=ဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို၊ တဒနုသာရေန=ထိုဗုဒ္ဓဗေဒင်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်၊ မဟေသက္ခာ=ဘုန်းတန်ခိုး အာနုဘော်ရှိကုန်သော၊ သတ္တာ=သတ္တဝါတို့သည်၊ တထာဂတံ=ဘုရားကို၊ ဇာနိသန္တိ=သိကြပေကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ=ဤသို့သော အကြံဖြင့်၊ ဝါစေန္တိ ကိရ= ပို့ချလာကြကုန်သတတ်၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗေ=ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ ရှေးအခါများ၌၊ ဗေဒေသု=ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ=ဘုရားစသော ၈-ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လက္ခဏာတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ= လာကုန်၏၊ တထာဂတေ=ဘုရားသည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ=ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်ရှိသော်၊ အနုက္ကမေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ အန္တရဓာယန္တိ=ကွယ်ပကုန်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ ဧတရဟိ=ယခုငါတို့လက်ထက်၌၊ နတ္ထိ=မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းမရှိပြီ။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ထို့ကြောင့် သာသနာပအခါ၌ ထိုမဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းပေါ်၍ ထင်ရှားရှိဆဲအခါ၌သာ ထိုကျမ်းကို လေ့လာကုန်သော ပညာရှိတို့သည်သာလျှင် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့၏ ဂုဏ်ထူး ဝိသေသကို တစ်စိတ် တစ်ဒေသအားဖြင့် သိကြကုန်၏။ တစ်ပါး သောသူတို့သည် မသိကြကုန်-ဟုသိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သာသနာပအခါ၌ သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းကို ထား၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကလောင်းတို့သည် ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုကြကုန်သည်ရှိသော် ပစ္စေက

ဗောဓိကိုရလို၏။ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိကို၊ မဟာသာဝကဗောဓိကို၊ ပကတိသာဝကဗောဓိကိုရလို၏-ဟု ဝိသေသ ထုတ်ဖော်၍ တောင်းခြင်းငှါ မဖြစ်သင့်ကုန်ရာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ ဝဋ်ဒုက္ခတို့မှ လွတ်ခြင်းမျှကိုသာ တောင်းနိုင်ကုန်ရာသည်။

ထို့ကြောင့် သာသနာပဉ္စလည်း ထိုသာဝကဗောဓိလောင်းတို့ သည် ပစ္စေကဗောဓိကို ချန်ထား၍ တစ်ပါးသော ဗောဓိများသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မဖြစ်သင့်၊ သာသနာတွင်း၌ ကြံကြိုက်သောအခါက ဝိဝဇ္ဇဝါသနာ အထုံပါခဲ့သောသူသည် သာသနာပအခါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများ ကိုတွေ့မြင်လျှင် စွမ်းအားအလျောက် အဓိကာရကိုပြု၍ အရှင်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ **အရှင်သိသော တရားကို သိလိုပါ၏**-ဟု ဆုတောင်းပတ္ထနာပြုဘူး၍ ထိုကုသိုလ်ပတ္ထနာ တို့သည် နှိုးဆော်တိုက်တွန်းသဖြင့် နောက်နောက်ဘဝများစွာ ကမ္ဘာ အဆက်ဆက်တို့၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများကို တွေ့မြင်ရသောအခါ၌သော် လည်းကောင်း၊ သာသနာတွင်း၌ ကြံကြိုက်လာသောအခါ၌သော် လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗောဓိ၌သာ ညွတ်သောစိတ်ဖြစ်လာသဖြင့် အစဉ် အတိုင်း ဗျာဒိတ်ရ၍ ပစ္စေကဗောဓိဖြင့် အကျွတ်ယူရာသည်။

ထို့အတူ သာသနာတွင်း၌ ကြံကြိုက်၍ ပညာဧတဒင်္ဂရလက်ျာ ရံ၏ တင့်တယ်ခြင်းကိုမြင်သသူ၊ တန်ခိုးဧတဒင်္ဂရလက်ဝဲရံ၏ တင့်တယ်ခြင်းကိုမြင်သသူ၊ ဓုတင်္ဂဂုဏ်နှင့် ဧတဒင်္ဂရသော မဟာသာဝက၏ တင့်တယ်ခြင်းကိုမြင်သသူ-စသည်တို့သည်လည်း လွန်ကဲသော အဓိကာရကိုပြု၍ ဤအရှင်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဤအရှင်သိသောတရားကို သိလိုပါ၏-ဟု ဆုတောင်းပတ္ထနာပြည့်စုံစွာ တစ်ကြိမ်ပြုဘူးလျှင်ပင် နောက်နောက်ကို ဝိသေသဖော်၍ မပြုသော်လည်း ပြည့်စုံရာသည်၊ ဤကဲ့သို့ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာတို့၏အထံ၌ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပ် ဖူးတွေ့ရ၍

အလွန်အားကြီးစွာသော အဓိကာရကိုပြု၍ ဆုတောင်းပတ္ထနာများစွာ ရှိဖူးသော ဗျာဒိတ်မရဘူးသေးသော သူတို့ကိုသာ ဤပုစ္ဆာ၌ လိုအပ်သတည်း။

[ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အဓိကာရကိုပြု၍ သာသနာတွင်း၌ပင် နိဗ္ဗာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်သက်သက်ကိုသာ တောင်းခဲ့ဘူးသော သူကိုလည်း ပကတိ သာဝကဗောဓိ၌ သွင်းအပ်၏။]

သာဝကဗောဓိကို တောင်း၍လာသောသူသည် တစ်ပါးသော ဗောဓိကို တောင်းသင့်သောအကြောင်းကိုကား သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့သည် ဗျာဒိတ်ရပြီးသောနောက်မှသာ မဆုတ်မနစ်ခြင်းသဘော၊ မြဲသော သဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စင်စစ်အားဖြင့် “ဗောဓိသတ္တ” ဟူသော အမည်ကိုရကုန်သည်-ဟူသော စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ စကား၊

**“ဧဝမိ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ သမ္ဘာရမိံ ကတံ ဗဟံ။
အလဒ္ဓံ ဗျာကရဏံ ယာဝ၊ နိယတံ န ဘဝိဿတိ”။**

ဟူသော သောတတ္တကီကျမ်းစကားများကို ထောက်သဖြင့် ဗျာဒိတ်မရသေးသည် ရှိသော် သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့ပင်သော်လည်း မမြဲလေကုန်သေး၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း၊ သာဝကလောင်းများမှာကား ဆိုရန်မရှိပြီ။ ဧကန်စင်စစ် မမြဲနိုင်သေးသည်သာ-ဟုသိအပ်၏။ ထိုသို့မမြဲ-ဟူသော စကားဖြင့်ပင် ဗောဓိတစ်ပါးကိုတောင်းသော် ရကောင်းသေးသည်၏အဖြစ်သည်လည်း ဧကန်စင်စစ်ပြီးလေတော့သည်။

ဧဝမိ-ဤပဒုမာ ကြာပန်းအတူပင်၊ ဗောဓိသတ္တာနံ=ဘုရားအလောင်းတို့အား၊ ဗဟံ=များစွာ၊ သမ္ဘာရံ=အဆောက်အဦကို၊ ကတမိံ=ပြုအပ်ငြားသော်လည်း၊ ယာဝ=အကြင်မျှလောက်၊ ဗျာကဏံ=ဗျာဒိတ်ကို၊ အလဒ္ဓံ=မရသေး၊ တာဝ=ထိုမျှလောက်၊ နိယတံ= မြဲသည်၊ နဘဝိဿတိ= မဖြစ်လတ္တံ့သေး။

(ဂါထာအနက်။)

ထိုသို့ရသင့်သေးသည်ရှိသော် ဗောဓိတစ်ပါး၏ အကျိုးငှါဖြည့်၍ ထားအပ်ပြီးသော ပါရမီများသည် ဗောဓိတစ်ပါး၏ ဥပနိဿယဖြစ်နိုင် မည် မဖြစ်နိုင်မည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် မပြည့်မစုံသော ပါရမီတို့ကို ဖြည့်၍ ဗောဓိတစ်ပါးကို ရရာသလော၊ အသစ်အသစ်ဖြစ်သော ပါရမီတို့ ကိုဖြည့်၍ ရရာသလော ဟူသောအမေး၌ -

၁။ သီလက္ခန္ဓာကောဟောင်း ဆရာအရှင်ဓမ္မပါလထေရ်၏ အလို အားဖြင့် ဗောဓိတစ်ပါးဖို့ ရည်ညွှန်းကန့်ကွက်၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ် တရားသည် ပတ္တနာတရားသီးခြား ကန့်ကွက်ပြီးဖြစ်၍ တစ်ပါးသော ဗောဓိ၏ ဥပနိဿယ မဖြစ်ကောင်းပေ-ဟု ဖြေအပ်၏။

၂။ ယင်းဋီကာ၌ပင်လာသော အပရေ ဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ကား ဝိဝဋ္ဌ၏ အဆောက်အဦအဖြစ်ဖြင့် အတူတူပင်ဖြစ်လေ သောကြောင့် ဗောဓိတစ်ပါးဖို့ ဖြည့်အပ်သော ကုသိုလ်သည် ဗောဓိတစ်ပါး၏ ဥပနိဿယ ဖြစ်သင့်တော့သည်သာ-ဟုဖြေ အပ်၏။

ထို့ကြောင့် အဇာတသတ်မင်းသည် အကယ်၍ ပိတုယာတက ကံကို မပြုမိသည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသာမညဖလသုတ်ကို ကြားနာသည်၏ အဆုံး၌ အောက်မဂ်၊ အောက်ဖိုလ်ကိုရလေရာ၏။ ယခုမူကား ပိတုယာတ က ကံကြောင့် မဂ်၊ ဖိုလ်ကိုမရ၊ နောင်အခါ၌သာ ဝိဇိတာဝီမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လတ္တံ့-ဟူသောစကားစပ်၌-

၁။ (က) **ဧတ္ထာဟ၊ ယဒိ ရညော ကမ္မန္တရာယာဘာဝေ တသ္မိံ ယေဝ အာသနေ ဓမ္မစက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ကထံ အနာဂတေပစ္စေက ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ**

ပရိနိဗ္ဗာယ်ဿတိ၊ အထ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယ်ဿတိ၊ ကထံ တဒါ ဓမ္မစက္ခု ဥပ္ပဋ္ဌိဿတိ၊ နနု ဣမေ သာဝကဗောဓိ ပစ္စေက ဗောဓိ ဥပနိဿယာ ဘိန္နုနိဿယာတိ။

(ခ) နာယံ ဝိရောဓော။ ဣတော ပရတောဇေဿ ပစ္စေက ဗောဓိသမ္ဘာရာနံသမ္ဘရဏီယတော။ သာဝကဗောဓိယာ ဗုဇ္ဈနက သတ္တာပိ ဟိ အသတိ တဿာ သမဝါယေ ကာလန္တရေ ပစ္စေက ဗောဓိယာ ဗုဇ္ဈိဿန္တိ၊ ကတာဘိ နိဟာရ သမ္ဘဝတော။

၂။ (က) အပရေ ပန ဘဏန္တိ၊ ပစ္စေကဗောဓိယာ ယေဝါယံ ကတာဘိနိဟာရော၊ ကတာဘိနိဟာရာပိ ဟိ တတ္ထ နိယတံ အပတ္တာ တဿ ဉာဏဿ ပရိပါကံ အနုပဂတတ္တာ သတ္ထု သမ္မုခိဘာဝေ သာဝကဗောဓိ ပါပုဏိဿန္တိတိ ဘဂဝါ သစာယံ ဘိက္ခဝေ ရာဇာတိ အာဒိမာဟ။

(ခ) မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ဇေ စ အာနန္တရိယပရိမုတ္တိ၊ န ဣတရ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ တထာဟိ ပစ္စေက ဗောဓိယံ နိယတော သမာနော ဒေဝဒတ္ထော စိရကာလ သမ္ဘူတေန လောက နာထေ အာယာတေန ဂရုတရာနိ အာနန္တရိယာနိ ပသဝိ။

(ဂ) တသ္မာကမ္မန္တရာယေနာယမိဒါနိ အသမ ဝေတဒဿ နာဘိသမယော ရာဇာ ပစ္စေက

**ဗောဓိနိယာမေန အနာဂတေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ
ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။**

ဟူ၍သာမညဖလသုတ်ဋီကာ၌ မိန့်အပ်၏။

၁။ (က) ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ စောဒကော=စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဟ=ဆို၏။ ကိ အာဟ=အဘယ်သို့ ဆိုသနည်း၊ ရညော=အဇာတ သတ်မင်းအား၊ ကမ္မန္တရာယာဘာဝေ=ပိတုယာတက ကံတည်းဟူသော ကမ္မန္တရာယ်၏ မရှိခြင်းသည်၊ သတိ=ဖြစ်ခဲ့သော်၊ တသ္မိံ ယေဝ အာသနေ= ထိုသာမညဖလသုတ်ကို နာသောနေရာ၌ပင်လျှင်၊ ဓမ္မစက္ခု= သောတာ ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည်၊ ယဒိဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ=အကယ်၍ဖြစ်လတ္တံ့သည်မှန်၏။ အနာဂတေ= နောင်ကာလ၌၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်၊ ဟုတွာ= ဖြစ်၍၊ ကထံ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ=အဘယ့်ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံထိုက်လတ္တံ့ နည်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ အထ ပရိနိဗ္ဗာ ယိဿတိ=အကယ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလတ္တံ့သည်မှန်အံ့၊ တဒါ=ထိုဘဝ ထိုနေရာ၌၊ ဓမ္မစက္ခု=သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည်၊ ကထံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ= အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်ထိုက်လတ္တံ့နည်း၊ ဣမေ သာဝကဗောဓိ ပစ္စေက ဗောဓိ ဥပနိဿယာ=ဤသာဝက ဗောဓိဉာဏ်၏ ဥပနိဿယ၊ ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်၏ ဥပနိဿယတို့သည်၊ ဘိန္နနိဿယာနု=အချင်းချင်း မတူ ထူးခြား ကွဲပြားသော ဥပနိဿယတို့ပေ မဟုတ်ကုန်လော၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟ=စောဒကပုဂ္ဂိုလ်ကဆို၏။

(ခ) အယံ=ဤကမ္မန္တရာယ်မရှိပါမူ ဤနေရာ၌ပင် သောတာ ပန်ဖြစ်ပေရာ၏။ ကမ္မန္တရာယ် ရှိလျက်နေသောကြောင့်ကား နောင်အခါမှ သာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူသော သဘောနှစ်ပါးသည်၊ န ရိရောဓော= အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်သော သဘောမဟုတ်၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်

နည်း၊ ဣတော=ဤအဇာတသတ်မင်းဘဝမှ၊ ပရတောဇဝ=နောက်၌ သာလျှင်၊ အဿ=ထိုမင်းသည်၊ ပစ္စေကဗောဓိသမ္ဘာရာနံ=ပစ္စေကဗောဓိ သမ္ဘာရတို့ကို၊ သမ္ဘရဏီယတော=ဆည်းပူးအပ်လတ္တံ့သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း၊ ဟိ=ထိုစကားသင့်၏၊ သာဝကဗောဓိယာ=သာဝက ဗောဓိဖြင့်၊ ဗုဇ္ဈနကသတ္တပိ=ကျွတ်ထိုက်ပြီးသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း၊ တဿာ=ထိုသာဝကဗောဓိ၏၊ သမဝါယေ=အကြောင်းတစ်ပါး၏ ညီညွတ်ခြင်းသည်၊ အသတိ=မရှိခဲ့သော်၊ ကာလန္တရေ=သာသနာပအခါ၌၊ ပစ္စေကဗောဓိယာ=ပစ္စေကဗောဓိဖြင့်၊ ဗုဇ္ဈိဿန္တိ=ပွင့်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ကတာဘိနီဟာရ သမ္ပဝတော=ပြုအပ်ပြီး သော အဘိနီဟာရ ရှိပေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၂။ (က) အပရေပန=တစ်ပါးသောဆရာတို့သည်ကား၊ ဘဏန္တိ= ဆိုကြကုန်၏၊ ကိဘဏန္တိ=အဘယ်သို့ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အယံ=ဤ အဇာတသတ်မင်းသည်၊ ပစ္စေကဗောဓိယာယေဝ=ပစ္စေကဗောဓိ အကျိုး ငှါသာလျှင်၊ ကတာဘိနီဟာရော= ပြုအပ်ပြီးသော ဆုတောင်းခြင်း ရှိ၏၊ ဟိ=ထိုစကားမှန်၏၊ ကတာဘိနီဟာရာပိ=ပြုအပ်ပြီးသော ဆုတောင်း ခြင်းရှိကုန်သော ပစ္စေကဗောဓိလောင်းတို့သည်လည်း၊ တတ္ထ=ထိုပစ္စေက ဗောဓိ၌၊ နိယတံ=နိယတသဘောသို့၊ အပတ္တာ=မရောက်ကုန်သေးသည် ရှိသော်၊ တဿဉာဏဿ=ထိုပစ္စေက ဗောဓိဉာဏ်၏၊ ပရိပိကံ=ရင့်ခြင်းသို့၊ အနုပဂတတ္တာ=မရောက်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သတ္ထု=မြတ်စွာ ဘုရား၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓိဘာဝေ=မျက်မှောက်၌၊ သာဝကဗောဓိ=သာဝက ဗောဓိသို့၊ ပါပဏီဿန္တိ=ရောက်ကုန်ရာလတ္တံ့၊ ဣတိ=ထို့ကြောင့်၊ ဘဂဝါ= မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သစာယံဘိက္ခဝေရာဇာတိအာဒိ=သစာယံ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ-ဤသို့အစရှိသော ဒေသနာတော်ကို၊ အာဟာ=ဟောတော်မူ သတည်း။

(ခ) စ=ဆက်၍ ဆိုအံ့၊ မဟာဗောဓိသတ္တာနံဇေဝ=နိယတဗျာဒိတ်ရ ကုန်ပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့အားသာလျှင် အာနန္တရိယပရိမုတ္တိ= အာနန္တရိယကံမှ လွတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတရဗောဓိ သတ္တာ နံ=တစ်ပါးသော ပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ သာဝကဗောဓိလောင်းတို့အား၊ အာနန္တရိယပရိမုတ္တိ=အာနန္တရိယကံမှ လွတ်ခြင်းသည်၊ နဟောတိ= မဖြစ်သေး၊ တထာ-တံဝစနံ=ထိုစကားသည်၊ ဟိသစ္စံ=မှန်၏၊ ပစ္စေက ဗောဓိယံ=ပစ္စေကဗောဓိ၌၊ နိယတော=မြဲပြီးသည်၊ ဝါ=နိယတဗျာဒိတ် ခံပြီးသည်၊ သမာနော=ဖြစ်ပေလျက်၊ ဒေဝဒတ္တော=ဒေဝဒတ်သည်၊ စိရကာလသမ္ဘူတေန=ရှည်မြင့်လှစွာ ငါးကမ္ဘာပတ်လုံး ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော လောကနာထေ=မြတ်စွာဘုရား၌၊ အာယာတေန=ရန်ညှိုးကြောင့်၊ ဂရုတရာနိ=အလွန်လေးကုန်သော၊ အာနန္တရိယာနိ=သံဃဘေဒကံ၊ လောဟိတုပ္ပါဒကံတို့ကို၊ ပသဝိ=ဖြစ်စေလေပြီ။

(ဂ) တသ္မာ= ထိုကြောင့်၊ ကမ္မန္တရာယေန=ကမ္မန္တရာယ်ကြောင့်၊ ဣဒါနိ=ဤအဇာတသတ်မင်းဘဝ၌၊ အသမဝေတဒဿနာဘိသမ ယော=မရမသိအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်တည်းဟူသော အဘိသမယ ရှိသော၊ အယံရာဇာ=ဤအဇာတသတ်မင်းသည်၊ ပစ္စေကဗောဓိ နိယာမေန=ပစ္စေကဗောဓိတည်းဟူသော သမ္မတ္တနိယာမ မဂ်ဖြင့်၊ ဝါ=ပစ္စေကဗောဓိ၌ မချွတ်မလွဲမြဲသဖြင့်၊ အနာဂတေ=နောင်ကာလ၌၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ= ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဘဏန္တိ= ဆိုကြကုန်၏။

[ဋီကာအနတ်]

ဤမင်းသည် ရှေးရှေးသော ဘဝတို့၌ ပကတိသာဝက ပါရမီကို ဖြည့်၍ လာသောသူဖြစ်၍သာ ဤနေရာ၌ပင် မဂ်၊ ဖိုလ်ကိုရရာ၏- ဟုဘုရားဟောတော်မူသည်။ ပစ္စေကဗောဓိပါရမီကိုဖြည့်၍ လာသော သူဖြစ်မှုကား ထိုပါရမီသည် ကမ္ဘာသင်္ချေပင် ရင့်ပြီးဖြစ်ငြားသော်လည်း သာဝကဗောဓိကို မပေးနိုင်ရာ၊ ရှေး၌ဖြည့်ခဲ့ပြီးသော ပကတိသာဝက ပါရမီများသည်လည်း ထိုမင်းသန္တာန်၌ ပိတုယာတကကံတည်းဟူသော အန္တရာယိကဓမ္မနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ထိုဘဝ၌ သာဝကဗောဓိကို မပေးနိုင် ပစ္စေကဗောဓိ၏ အလွန်ဝေးသော ဥပနိဿယကောဠိမျှသာ ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ဤမင်းသည် ဤဘဝမှစ၍ ပစ္စေက ဗောဓိပါရမီသို့ အသစ် ပြောင်းရွှေ့၍ ပါရမီအားရှိသောအခါ၌ နိယတဗျာဒိတ်ခံ၍ နိယတ ဗျာဒိတ်ရပြီးနောက်၌ ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်းပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်၍ ပစ္စေကဗောဓိကို ယူလတ္တံ့။ ရှေး၌ ပစ္စေကဗောဓိဆုကို တောင်းရင်း မရှိဘူးသေးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိယတဗျာဒိတ်ရရာ အင်္ဂါ ၅- ပါးတို့တွင် “အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ” ဟူသော အင်္ဂါ ၂-ပါး၏ ထိုအခါ၌ ရှိရိပ်မထင်သေးသောကြောင့်လည်းကောင်း ထိုအခါ၌ပင် နိယတ ဗျာဒိတ်ကို ရသည်-ဟု ဆိုခွင့်မရှိသေး။

[ဋီကာဆရာအလို။]

အပရေဆရာတို့၏ အလိုကား -

ဤမင်းသည် ရှေးရှေးသော ဘဝကပင် ပစ္စေကဗောဓိကိုသာ ဆုတောင်း၍ လာသောသူပေတည်း။ ပစ္စေကဗောဓိပါရမီများသည် သာဝကဗောဓိ၏လည်း ဥပနိဿယဖြစ်သင့်လေရကား ပါရမီအားမကြီး လွန်းသေးသောအခါ၌ သာဝကဗောဓိဖြင့် ကျွတ်လိုလျှင် ကျွတ်သင့်၏။ အားကြီးပြီးသောအခါ၌ကား ကျွတ်လိုသည်မရှိ ဟူလိုသည်။

ထို ၂-ပါးသော ဝါဒတို့တွင် ဗျာဒိတ်မခံမီ ရှေးအဖို့၌ သက်သက်
 သော သမ္မာသမ္မောဓိဆုကိုသာ တောင်း၍ လာသော ငါတို့ဘုရား
 အလောင်းသည် သုမေဓာအဖြစ်၌ ငါအလိုရှိသည်ရှိသော် ယနေ့ပင် မဂ်၊
 ဖိုလ်ရအံ့ဟု ကြုံးဝါးသောစကား ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ ဘုရားလောင်းတို့၏ အရာမဟုတ်ရာ၌ ကြုံးဝါးခြင်းကို မပြုရာ
 သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကြုံးဝါးတိုင်း ရသည်ရှိသော် အဋ္ဌကထာ၌
 လာသောအတိုင်း သံဃနော ရဟန်း၏ အဖြစ်ဖြင့် သာဝကဗောဓိကိုသာ
 ရရာသောကြောင့်လည်းကောင်း ဤအကြောင်းများကိုထောက်သော်
 အပရေဆရာတို့ ဝါဒသည်သာ သင့်မည်ကဲ့သို့ ထင်ပေသည်။ ပညာရှင်တို့
 ဆင်ခြင်ပါကုန်။

အဋ္ဌမပုစ္ဆာအဖြေပြီး၏။

-----*-----

၉-နဝမပုစ္ဆာအဖြေ

နဝမပုစ္ဆာ၌လည်း “ပဉ္စပါဒေါတ္တရ” နည်းအားဖြင့် ပစ္စေကဗောဓိ
 ကိုတောင်း၍ လာသော ဗျာဒိတ်မရသေးသောသူသည် တစ်ပါးသော
 ဗောဓိကို တောင်းသင့်သေး၏။ တောင်းလျှင်လည်း ရကောင်းသေး၏
 ဟူသော အဖြေကိုလည်း ပြတော်မူ၏။

[ပစ္စေကဗောဓိကို ရည်မှတ်တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည် သမ္မာ
 သမ္မောဓိ၏ ဥပနိဿယ ဖြစ်ကောင်းမည်၊ မဖြစ်ကောင်းမည်-ဟူသော
 အရာမှာ ရှေးအဋ္ဌမပုစ္ဆာ၌ ဖြေပြီးသောနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့် သိ
 လောက်ပြီ။]

ဤငါတို့ဘုရား၏သာသနာ၌ -

- ၁။ ဒေဝဒတ်၊
- ၂။ အဇာတသတ်မင်း၊
- ၃။ သုမနပန်းသည်၊
- ၄။ လယ်စောင့်ယောက်ျား၊
- ၅။ ဝေဒိဿကတောင်နေခင်ပုပ်ငှက်၊
- ၆။ ဘုရားအား ဦးစောက်ပန်းလှူသောယောက်ျား-

ဟူ၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း ၆-ဦး ကျမ်းဂန်များ၌ တိုက်ရိုက်လာသည်။

ထို ၆-ဦးတို့တွင်-

- ၁။ ဒေဝဒတ်သည် ဤကမ္ဘာမှ နောက် ကမ္ဘာ တစ်သိန်းမြောက်၌ အဋ္ဌိဿရ မည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လတ္တံ့-ဟု မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာများ၌လာသည်။
- ၂။ အဇာတသတ်မင်းမှာ ဝိဇိတာဝီမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လတ္တံ့-ဟု သာမညဖလသုတ် အဋ္ဌကထာ၌လာသည်။ ကာလအပိုင်းအခြား မလာ။
- ၃။ သုမနပန်းသည်သည် ဤကမ္ဘာမှ နောက်ကမ္ဘာတစ်သိန်းမြောက်၌ သုမနိဿရမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်လတ္တံ့-ဟု သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ များ၌လာသည်။
- ၄။ လယ်စောင့်ယောက်ျားသည် ရတနကုဋိမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လတ္တံ့-ဟု ထေရဂါထာ ပါဠိ၌ပင်လာသည်။ ကာလအားဖြင့်ကား ဤကမ္ဘာတွင်းပင် အရိပ်ထင်၏။ တိုက်ရိုက်မလာ။

- ၅။ ခင်ပုပ်ငှက်သည် ဤကမ္ဘာမှ နောက်ကမ္ဘာ တစ်သိန်းမြောက် ၌ သောမနဿမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လတ္တံ့-ဟု သုတ္တ နိပါတ် အဋ္ဌကထာ စသည်၌လာသည်။
- ၆။ ဦးဆောက်ပန်းလှူသော ယောက်ျားသည် ဝဋ်သကမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်လတ္တံ့-ဟု နေတ္ထိပါဠိတော်များ၌ တွေ့မြင် သည်၊ ဤကမ္ဘာတွင်းပင် အရိပ်ထင်၏၊ တိုက်ရိုက် မလာ။

၅၅-နှစ်ပတ်လုံး ခိုးသူသတ်ခြင်း အမှုဖြင့် အသက်မွေး၍ သေ ခါနီး၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ဆွမ်းလှူ၍ နတ်ပြည်သို့ သွားရသော သူသတ်ယောက်ျားသည် ထိုဆွမ်းလှူသောကံကြောင့် နောင်အခါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လတ္တံ့-ဟု သဟဿဝတ္ထုကျမ်း၌လာ၏၊ ထိုသူသတ် ယောက်ျား၏ အကြောင်းကိုဆိုသော အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ ကမ္မဝိဘင်္ဂ အခန်း အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာများ၌ကား နတ်ပြည်၌ဖြစ်ကြောင်းကိုသာ ဆိုသည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လတ္တံ့သည်ကို အဆိုမပါ။

မဟာမာယာဝတ္ထုကျမ်း၌ကား-

“သောပိ ဗောဓိသတ္တံ ထောမေတွာ တေနေဝ ပသာဒေန အနာဂတေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”။

ဟူ၍ မာရ်နတ်မင်းသည်လည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပင် ဖြစ်လတ္တံ့ဟု လာ၏။

သောတတ္ထကီစသောကျမ်းများ၌လာသော ဘုရားလောင်းပေါင်း အနု ၅၀၀, ရင့်မာတစ်ကျိပ်တို့တွင် ရင့်မာတစ်ကျိပ်၏ အကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုဆိုသော စုဏ္ဏိယအနာဂတဝင်ကျမ်း၌ ငါတို့ဘုရားလက် ထက်၌-

- ၁။ အဇာတသတ်မင်း၏ သားဖြစ်သော အဇိတထေရ်သည် ရှေးအခါ သင်္ခမည်သော စကြာမင်းဖြစ်၍ သိရီမန္တဘုရား အထံ၌ ဗျာဒိတ်ရ၍ ဤကမ္ဘာတွင်း၌ပင် မေတ္တေယျဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့၊ အသက်တော် ၈-သောင်း၊ အရပ်တော် ၈၈-တောင်၊ ကံ့ကော်ပင် ဗောဓိ။
- ၂။ ငါတို့ဘုရား လက်ထက်၌ ရာမမင်းသည် နာရဒ လုလင်ဖြစ်၍ ကဿပဘုရားအထံ၌ ဗျာဒိတ်ရ၍ ဤကမ္ဘာမှ နောက် မဏ္ဍကမ္ဘာ၌ ရာမဘုရားဖြစ်လတ္တံ့၊ အသက်တော် ၉-သောင်း၊ အရပ်တော် အတောင်-၈၀၊ စန္ဒကူးပင် ဗောဓိ။
- ၃။ ပဿေနဒိကောသလမင်းသည် သုဒ္ဓလုလင်ဖြစ်၍ ကောဏာဂုံ ဘုရားအထံ၌ ဗျာဒိတ်ရ၍ ၎င်းမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ပင် ဓမ္မရာဇာ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့၊ သက်တော် ၅-သောင်း၊ အရပ်တော် အတောင်-၉၀၊ ကံ့ကော်ပင် ဗောဓိ။
- ၄။ အဘိဘူနတ်မင်းသည် ဗောဓိအမတ်ဖြစ်၍ ကဿပဘုရား လက်ထက်၌ ဗျာဒိတ်ရ၍ သာရကမ္ဘာ၌ ဓမ္မသာမိဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့၊ အသက်တော် တစ်သိန်း၊ အရပ်တော် အတောင် ၈၀၊ အင်ကြင်းပင် ဗောဓိ။
- ၅။ ဒီယသောဏီမည်သော ရာဟုအသုရိန်သည် သိရီရတနာ မင်းဖြစ်၍ ကဿပဘုရားလက်ထက်၌ ဗျာဒိတ်ရ၍ မဏ္ဍကမ္ဘာ၌ နာရဒဘုရားဖြစ်လတ္တံ့၊ အသက်တော်တစ်သောင်း၊ အရပ်တော် အတောင်-၁၂၀၊ စန္ဒကူးပင် ဗောဓိ။
- ၆။ စင်္ဂပူဏ္ဏားသည် မာယလုလင်ဖြစ်၍ ကကုသန်ဘုရား လက်ထက်၌ ဗျာဒိတ်ရ၍ ၎င်းမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ ရသီမုနိဘုရား

ဖြစ်လတ္တံ့၊ အသက်တော် ၅-ထောင်၊ အရပ်တော် အတောင်
၆၀၊ လက်ပံပင် ဗောဓိ။

၇။ သုဘ ပုဏ္ဏားသည် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဖြစ်၍ ကောဏာဂုံဘုရား
လက်ထက်၌ ဗျာဒိတ်ရ၍ မဏ္ဍကမ္ဘာ၌ ဒေဝါတိဒေဝဘုရား
ဖြစ်လတ္တံ့၊ အသက်တော် ၈-သောင်း၊ အရပ်တော် အတောင်
၈၀၊ စကားပင် ဗောဓိ။

၈။ တောဒေယျပုဏ္ဏားသည် နန္ဒလုလင်ဖြစ်၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
ဘုရား အထံ၌ ဗျာဒိတ်ရ၍ ၎င်းမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ပင် နရသီဟ
ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့၊ အသက်တော် ၈-သောင်း၊ အရပ်တော်
အတောင်-၆၀၊ သခွတ်ပင် ဗောဓိ။

၉။ ဓနပါလမည်သော နာဠာဂိရိဆင်သည် ဓမ္မသေနမင်းသား
ဖြစ်၍ ကောဏာဂုံဘုရားလက်ထက်၌ ဗျာဒိတ်ရ၍ မဏ္ဍ
ကမ္ဘာ၌ တိဿဘုရားဖြစ်လတ္တံ့၊ အသက်တော် ၈-သောင်း၊
အရပ်တော် အတောင် -၈၀၊ ပညောင်ပင် ဗောဓိ။

၁၀။ ပလလည်း ဆင်မင်းသည် မဟာပနာဒစကြာမင်းဖြစ်၍
ကကုသန်ဘုရားလက်ထက်၌ ဗျာဒိတ်ရ၍ ၎င်းမဏ္ဍကမ္ဘာ၌
ပင် သုမင်္ဂလဘုရားဖြစ်လတ္တံ့၊ အသက်တော် တစ်သိန်း၊
အရပ်တော် အတောင်-၈၀၊ ကံ့ကော်ပင် ဗောဓိ။

ဤသို့အစဉ်အတိုင်းပွင့်လတ္တံ့သော ဘုရားလောင်းတစ်ကျိပ်လာ
သည်တွင် အဘိဘူနတ်မင်း-ဟူသည်ကို မာရ်နတ်မင်းကိုပင် ယူကြကုန်
၏။

**(က) အဘိဘူနတ်၊ ခေါ်ပညတ်၊ မှတ်ကြလေကွဲ့၊
အလောင်းတဲ့။**

**(ခ) မာရ်နတ် မင်းကောင်း၊ ဆူပန်တောင်း၊
အလောင်းပေတဲ့၊ မှတ်လေကွဲ့။**

ဟူ၍လည်း အဘိဘူနတ်၊ မာရ်နတ်တို့ကို အသီးအခြား စပ်ဆိုကြကုန်၏။ ထိုသို့ယူကြ စပ်ဆိုကြကုန်သော်လည်း ၎င်းအနာဂတဝင်ကျမ်း၊ သောတတ္ထကီ-စသောကျမ်းများ၌ အဘိဘူသဒ္ဒါဖြင့် အဘိဘူအမည်ရှိသော နတ်မင်းဝိသေသကိုသာ ယူသင့်လေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မာရ်နတ်မင်း၏ အသီးအခြားတစ်ပါး၏ အဖြစ်ဖြင့် မပါလေသောကြောင့်လည်းကောင်း မာရ်နတ်မင်းသည် မဟာမာယာ ဝတ္ထုကျမ်း၌လာတိုင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်းသာ ဖြစ်သင့်ရာသတည်း။

ဒသုတ္တရာ ပဉ္စသတာ၊ ဗောဓိသတ္တာ သမူဟတော။

ဒသအနုက္ကမာယေဝ၊ ပဉ္စသတာနနုက္ကမာ။

ဟူ၍ အစဉ်အတိုင်း ပွင့်လတ္တံ့သော ဘုရားလောင်းတစ်ကျိပ်၊ အစဉ်မရှိသော ဘုရားလောင်း ၅၀၀-လာသည်။

[ထိုတွင် ၅၀၀-တို့၏အမည်နာမပွင့်ရာကမ္ဘာစသည်များကိုကျမ်းဂန်မလာ။]

အဇာတသတ်မင်း၏ သားဖြစ်သော အဇိတထေရ်၏ အကြောင်းကို ဝါထာအနာဂတဝင်ပါဠိတော်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော သမန္တ ဘဒ္ဒိကာမည်သော အနာဂတဝင် အဋ္ဌကထာကျမ်းမှာ အကျယ် လာသည်။

နဝမပုစ္ဆာ အဖြေပြီး၏။

-----*-----

၁၀-ဒသမပုစ္ဆာအဖြေ

ဤပုစ္ဆာ၌လည်း “ပဉ္စပါဒေါတ္တရ” နည်းအားဖြင့် တစ်ပါးသော ဗောဓိများကိုလည်း တောင်းရာသေး၏။ တောင်းလျှင်လည်းရရာသေး၏-ဟူသော အဖြေကိုလည်း ပြတော်မူ၏။

“ပဥပါဒေါဇဝ=မေးသော ပုစ္ဆာပါဒသည်ပင်လျှင်၊ ဥက္ကဇော= အဖြေဝိသဇ္ဇနာ ဖြစ်လာသည်တည်း၊ ပဥပါဒေါတ္တဇော=မေးသော ပုစ္ဆာ ပါဒသည်ပင် အဖြေဝိသဇ္ဇနာ ဖြစ်လာသည်။

နိယတဗျာဒိတ်ရပြီးသော ဘုရားလောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း၊ အဂ္ဂသာဝကလောင်း၊ မဟာသာဝကလောင်းတို့သည် နိယတဗျာဒိတ်၏ အစွမ်းကြောင့် တစ်ပါးသော ဗောဓိကိုရခြင်းငှါ မထိုက်ကုန်ရကား ဤ ပုစ္ဆာ၌လည်း ဗျာဒိတ်ရပြီးကို မလိုအပ်၊ မလိုအပ်ကြောင်းကို “ယဒိ လဘေယျ”စသည်ဖြင့်တက်၍လာသော နောက်စကားကို ထောက်၍ ပင်သိအပ်၏။ “ပုဏ္ဏာပုဏ္ဏ ကာလေ” ဟူသော စကား၌လည်း ဗျာဒိတ် ရခြင်း၏ အခြေပါဒ ဥပနိဿယဖြစ်သော သမ္မာသမ္မောဓိ သမ္မာရတို့၏ ပြည့်စုံရာကာလကို ပုဏ္ဏကာလ၊ မပြည့်စုံသေးသော ကာလကို အပုဏ္ဏ ကာလ-ဟုယူအပ်၏။

ထိုစကားမှန်၏။ သဗ္ဗညုတဘုရားလောင်းတို့၏ နိယတဗျာဒိတ် ကို ရခြင်း၏မှီရာ မူလပဏိဓာနဟု ဆိုအပ်သော မဟာဘိနိဟာရမည်သည် အထုအထည် ကြီးကျယ်ပြည့်ဖြိုးသော သမ္မာသမ္မောဓိ အဆောက် အဦရှိပြီးသော ယောက်ျားမြတ်တို့အားသာဖြစ်၏။ အားနည်းသော သမ္မာသမ္မောဓိ အဆောက်အဦရှိသော နုသေးစွာသော သူအားမဖြစ်၊ ပစ္စေကဗောဓိ အဆောက်အဦ၊ သာဝကဗောဓိ အဆောက်အဦသာ ရှိ ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း မဖြစ်၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ဗောဓိအဆောက် အဦမျှ မရှိဖူးသေးသော သူအားဆိုဖွယ်မရှိ။

နိယတဗျာဒိတ်မရမီ ရှေးအဖို့ကပင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း၊ သာ ဝကလောင်းတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အလွန်အားကြီးသော သမ္မာသမ္မော ဓိ အဆောက်အဦနှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်အားသာ မဟာဘိ

နိဟာရကို ထိုက်ကြောင်းကိုကား အဘိနိဟာရ အင်္ဂါ ၈-ပါးတို့တွင် ဟေတုအင်္ဂါ၊ အဓိကာရအင်္ဂါ၊ ဆန္ဒတာအင်္ဂါ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာများကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ဟေတုတိ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ။ ယောဟိ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဝါယမန္တော အရဟတ္တံ ပါပုဏိတံ သမတ္ထော၊ တဿ သမိဇ္ဈတိ၊ နော ဣတရဿ။

[သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ။]

ပုရိသဿပိ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ အရဟ-တ္ထုပ္ပတ္တိယာ ဟေတု သမ္ပန္နဿေဝ ပတ္တနာ သမိဇ္ဈတိ၊ နော ဣတရဿ။
[ပါဠိဇာတ် အဋ္ဌကထာ၊ ထိုအတူလာသော ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၊ အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၊ ဇာတတ္ထကီ နိဒါန်း။]

“ဟေတုတိ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိကတာ”။

[မူလဋီကာ။]

ဤအလုံးစုံသော စကားရပ်ဖြင့် ထိုဘဝ၌ အရဟတ္တမဂ်ကို ယူလိုလျှင် ရလောက်အောင် ပါရမီသမ္ဘာရတည်းဟူသော ဟေတုအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံမှသာ မဟာဘိနိဟာရကို ထိုက်သည်-ဟူလိုသည်။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ဤမျှဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကလောင်းတို့ထက် အလွန် မလွန်ကဲလွန်းသေး၊ အဂ္ဂသာဝက အရှင် သာရိပုတ္တရာအလောင်းဖြစ်သော သရဒရသေ့၊ မဟာသာဝက အရှင်သုဘူတိအလောင်းဖြစ်သော နန္ဒရသေ့ တို့အားလည်း ဗျာဒိတ်ခံသောအခါ၌ အလိုရှိလျှင်

ပါရမီဒီပနီ

ထိုဘဝ၌ပင် အရဟတ္တမဂ်ကိုရမည် အရိပ်ထင် သေး သည်တကား-ဟူ ငြားအံ့။

ဖြေ။ ဆိုအပ်ပြီးသော ဟေတုအင်္ဂါ၏အရ ဥပနိဿယ၏ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့နှင့် မဆက်ဆံဘဲ လွန်ကဲ သည်၏အဖြစ်ကို-

(က) ဧဝံ သမ္ပန္နုပနိဿယဿ ပန ဣမာနိ ဥပနိဿယ သမ္ပတ္တိယာ လိင်္ဂိနိ ဘဝန္တိ။ ယေဟိ သမန္နာ ဂတဿ သာဝကဗောဓိသတ္ထေဟိ ပစ္စေကဗောဓိ သတ္ထေဟိ စ မဟာဝိသေသော မဟန္တံ နာနာ ကာရဏံ ပညာယတိ ဣန္ဒြိယတော ပဋိပတ္တိတော ကောသလ္လတောစ။

(ခ) ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ ဣမာနိ လိင်္ဂိနိ ဘဝန္တိ။ ဣဓ ဥပနိဿယသမ္ပန္နော မဟာပုရိသော ယထာ ဝိသဒိန္ဒြိ ယော ဟောတိ ဝိသဒဉာဏော၊ န တထာ ဣတရေ။ ပရဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ န အတ္တဟိတာယ။

(ဂ) တထာ ဟိ သော ယထာ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇန သုခါယ လောကာနုကမ္ပိယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ န ဣတရေ။

(ဃ) တတ္ထ စ ကောသလ္လံ အာဝဟတိ ဌာနုပ္ပတ္တိ ပဋိဘာ နေန ဌာနာဌာန ကုသလတာယစ။

ဟူသော စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာကို ထောက်သဖြင့်သိအပ်၏။

(က) ဧဝံ=ဤသို့၊ သမ္ပန္နုပနိဿယဿ=ဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသော၊ အဿပန=ထိုနိယတ ဗျာဒိတ်ရခါနီးသော ဘုရားအလောင်းအား၊ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ=ဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၏၊ ဣမာနိ လိင်္ဂီနိ=ဤမှတ်ကြောင်းလက္ခဏာတို့သည်၊ ဘဝန္တိ=ထင်ရှားကုန်၏၊ ယေဟိ=အကြင်မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတဿ=ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်၏၊ သာဝကဗောဓိသတ္တေဟိစ=သာဝကဗောဓိလောင်းတို့ထက်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တေဟိ စ=ပစ္စေကဗောဓိလောင်းတို့ထက်လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယတောစ=ဣန္ဒြေအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိပတ္တိတောစ=အကျင့်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကောသလ္လတောစ=ဉာဏ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မဟာဝိသေသော=လွန်ကဲသော အထူးသည်၊ မဟန္တံ=လွန်ကဲသော၊ နာနာကာရဏံ=မတူသောအခြင်းအရာသည်၊ ပညာယတိ=ထင်ရှား၏။

(ခ) ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ=ဥပနိဿယနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၏၊ ဣမာနိ လိင်္ဂီနိ=ဤမှတ်ကြောင်းလက္ခဏာတို့သည်၊ ဘဝန္တိ=ထင်ရှားကုန်၏၊ ဣဓ=ဤလောကဓာတ်၌၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နော=ဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသော မဟာပုရိသော=ယောက်ျားမြတ်သည်၊ ဝိသဒိန္ဒြိယော=သန့်ရှင်းသော ဣန္ဒြေရှိတော်မူသည်၊ ဝိသဒဉာဏော=သန့်ရှင်းသော ဉာဏ်ရှိတော်မူသည်၊ ဟောတိယထာ=ဖြစ်၏သို့၊ တထာ=ထို့အတူ၊ ဣတရေ=တစ်ပါးသော ပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ သာဝကဗောဓိလောင်းတို့သည်၊ ဝိသဒိန္ဒြိယာ=သန့်ရှင်းသော ဣန္ဒြေရှိကြကုန်သည်၊ ဝိသဒဉာဏာ=သန့်ရှင်းသောဉာဏ်ရှိကြကုန်သည်၊ နဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ ပရဟိတာယ=တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားငှါ၊ ပဋိပန္နော=ကျင့်တော်မူသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အတ္တဟိတာယ=မိမိအကျိုးစီးပွားငှါ၊ ပဋိပန္နော=ကျင့်တော်မူသည်၊ နဟောတိ=မဖြစ်။

(ဂ) တထာ တံဝစနံ= ထိုစကားသည်။ ဟိသစ္စံ=မှန်၏။ သော= ထိုယောက်ျားမြတ်သည်။ ဗဟုဇနဟိတာယ= များစွာသော သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားငှါ။ ဗဟုဇနသုခါယ=များစွာသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာခြင်းငှါ။ လောကာနုကမ္မိယ=လူအပေါင်းကိုချီးမြှင့်ခြင်းငှါ။ ဒေဝမနုဿာနံ=နတ်လူတို့၏။ အတ္ထာယ=မဂ်တည်းဟူသောအကျိုးငှါ။ ဟိတာယ= ဖိုလ်တည်းဟူသောအကျိုးငှါ။ သုခါယ=အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာအကျိုးငှါ။ ပဋိပဇ္ဇတိယထာ=ကျင့်တော်မူ၏သို့။ တထာ=ထို့အတူ။ ဣတရေ=ပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ သာဝကဗောဓိလောင်းတို့သည်။ ဗဟုန ဟိတာယ=များစွာသော သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားငှါ။ ဗဟုဇန သုခါယ= များစွာသောသတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာခြင်းငှါ။ လောကာနုကမ္မိယ= လူအပေါင်းကိုချီးမြှင့်ခြင်းငှါ။ ဒေဝမနုဿာနံ=နတ်လူတို့၏။ အတ္ထာယ= မဂ်တည်းဟူသော အကျိုးငှါ=ဟိတာယ=ဖိုလ်တည်းဟူသော အကျိုးငှါ။ သုခါယ=အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာအကျိုးငှါ။ နပဋိပဇ္ဇန္တိ=မကျင့်ကြကုန်။

(ဃ) တတ္ထစ=ထိုသူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးကို ကျင့်ခြင်း၌လည်း၊ ဌာနုပ္ပတ္တိပဋိဘာနေနစ=တစ်ခဏချင်းဖြစ်၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်တိုင်း ထင်နိုင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဌာနာဌာန ကုသလတာယစ=အကြောင်း ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ လိမ်မာသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကောသလ္လံ=ဉာဏ်သည်။ အာဝဟတိ= ရွတ်ဆောင်၏။

[အဋ္ဌကထာ အနက်။]

ပါဌဇာတ်အဋ္ဌကထာ စသည်၌-

(က) ဂုဏသမ္ပန္နေနာပိ ယေန အတ္တနော ဇီဝိတံ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိစ္စတ္တံ ဟောတိ၊ တဿ ဣမိနာ အဓိကာရေန အဓိကာရ သမ္ပန္နဿေဝ သမိဇ္ဈတိ၊ န

ဣတရဿ၊ အဓိကာရ သမ္ပန္နဿာ ပိ ယဿ
ဗုဒ္ဓကာရက ဓမ္မာနံ အတ္ထာယ မဟန္တော ဆန္တောစ
မဟန္တော ဥဿာဟောစ ဝါယာမော စ ပရိယေဋ္ဌိ
စ၊ တဿေဝ သမိဇ္ဈတိ၊ န ဣတရဿ၊ တတြိဒံ
ဆန္ဒမဟန္တတာယ ဩပမ္ပံ။

(ခ)၁။ သစေ ဟိ ဧဝမဿ၊ ယော သကလစက္ကဝါဠဂပ္ပံ
ဧကောဒ ကိဘူတံ အတ္ထနော ဗာဟုဗလေန
ဥတ္တရိတွာ ပါရံ ဂန္တံ သမတ္ထော၊ သော ဗုဒ္ဓတ္ထံ
ပါပုဏာတိ။

၂။ ယော ဝါပန သကလစက္ကဝါဠဂပ္ပံ ဝေဠုဂုမ္မ-
သဉ္ဇေန္တံ ဗျူဟေတွာ မဒ္ဓိတွာ ပဒသာ ဂစ္ဆန္တော
ပါရံ ဂန္တံ သမတ္ထော၊ သော ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပါပုဏာတိ။

၃။ ယော ဝါ ပန သကလစက္ကဝါဠဂပ္ပံ သတ္ထိယော
အာကောဋေတွာ နိရန္တရံ သတ္ထိဖလ သမာကိဏ္ဍံ
ပဒသာ အက္ကမမာနော ပါရံ ဂန္တံ သမတ္ထော၊
သော ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပါပုဏာတိ။

၄။ ယော ဝါ ပန သကလစက္ကဝါဠဂပ္ပံ ဝိတစ္စိ
တင်္ဂါရ ဘရိတံ ပါဒေဟိ မဒ္ဓမာနော ပါရံ ဂန္တံ
သမတ္ထော၊ သော ဗုဒ္ဓတ္ထံ ပါပုဏာတိ။

၅။ ယော ဧတေသု ဧကသ္မိံ ပိ အတ္ထနော ဒုက္ကရံ န
မညတိ၊ အဟံ ဧတမ္ပိ တရိတွာဝါ ဂန္ဓာဝါ ပါရံ
ဂမိဿာမိတိ ဧဝံမဟန္တေန ဆန္နေနစ ဥဿာ
ဟေနစ ဝါယာမေနစ ပရိယေဋ္ဌိယာစ သမန္နာ

ဂတော ဟောတိ၊ တဿ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ၊ န ဣတရဿ။

(က) ဂုဏသမ္ပန္နနာပိ=ဈာန်အဘိညာဉ် သမာပတ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျှင်မူလည်း၊ ယေန=အကြင်သူသည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဇီဝိတံ=အသက်ကို၊ ဗုဒ္ဓါနံ=ဘုရားတို့အား၊ ပရိစ္စတ္ထံ= စွန့်အပ်သည်၊ ဟောတိ= ဖြစ်၏၊ ဣမိနာ အဓိကာရေန=ဤသို့သော အလွန်အမင်း ပြုခြင်းဖြင့်၊ အဓိကာရ သမ္ပန္နဿေဝ=အဓိကာရနှင့် ပြည့်စုံသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တဿ=ထိုသူအား၊ သမိဇ္ဈတိ=ဆုတောင်းပြည့်စုံ၏၊ ဣတရဿ=တစ်ပါး သောသူအား၊ န သမိဇ္ဈတိ=မပြည့်စုံ၊ အဓိကာရသမ္ပန္နဿာပိ=အဓိ ကာရနှင့် ပြည့်စုံလျှင်မူလည်း၊ ယဿ=အကြင်သူအား၊ ဗုဒ္ဓကာရက ဓမ္မာနံ= ဘုရားဖြစ်အောင် ပြုတတ်ကုန်သော ပါရမီတရားတို့၏၊ အတ္ထာယ=အကျိုးငှါ၊ မဟန္တော=ကြီးမြတ်သော၊ ဆန္တောစ=ဆန္ဒသည်လည်း ကောင်း၊ မဟန္တော=ကြီးမြတ်သော၊ ဥဿာဟောစ=အားထုတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဝါယာမောစ= လုံ့လပြုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပရိယေ ဌ္ဌိစ=ရှာမှီးတောင့်တခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ တဿေဝ= ထိုသူအားသာ၊ သမိဇ္ဈတိ=ပြည့်စုံ၏၊ ဣတရဿ=တစ်ပါးသောသူအား၊ နသမိဇ္ဈတိ=မပြည့်စုံ။

တကြ=ထိုစကား၌၊ ဣဒံ=ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား၊ ဆန္ဒမဟန္တ- တာယ=ဆန္ဒအားကြီးသည်၏အဖြစ်၌၊ ဩပမ္ပံ=နှိုင်းယှဉ်စရာ ဥပမာတည်း။

(ခ) ၁။ ဟိ=ထိုစကားကိုချဲ့၍ဆိုအံ့၊ ယော=အကြင်သူသည်၊ သကလ စက္ကဝါဠဂပ္ပံ=အလျား အနံအားဖြင့် ယူဇနာတစ်သန်း၊ နှစ်သိန်း၊ သုံးထောင်၊ လေးရာ၊ ငါးဆယ်ကျယ်ဝန်းသော စကြဝဠာ တိုက်အလုံးကို၊ ဒကောဒကီဘူတံ=တစပ်တည်းသော ရေအပြင်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်ကို၊ အတ္တ

နော= မိမိ၏၊ ဗာဟုဗလေန=လက်ရုံးအားဖြင့်၊ ဥတ္တရိတွာ=ကူး၍၊ ပါရံ= စကြဝဠာတစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂန္တံ=သွားခြင်းငှါ၊ သမတ္ထော=တတ်စွမ်းနိုင်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ=ဘုရားအဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ=ရောက်၏။

၂။ ဝါ ပန=တစ်ပုံကား၊ ယော=အကြင်သူသည်၊ သကလစက္ကဝါဠဂပ္ပံ=အလျားအနံအားဖြင့် ယူဇနာ တစ်သန်း၊ နှစ်သိန်း၊ သုံးထောင်၊ လေးရာ၊ ငါးဆယ် ကျယ်ဝန်းသော စကြဝဠာတိုက်အလုံးကို၊ ဝေဠုဂုမ္မသန္တန္တံ=ဝါးချုံအတိ ဖုံးလွှမ်းသည်ကို၊ ဗျူဟေတွာ=ယက်ငင် ပယ်ထွင်၍၊ မဒ္ဒိတွာ=နင်းနယ်၍၊ ပဒသာ=ခြေလျင်အားဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တော=သွားလျက်၊ ပါရံ=စကြဝဠာတစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂန္တံ=သွားခြင်းငှါ၊ သမတ္ထော=တတ်စွမ်းနိုင်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ=ဘုရားအဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ=ရောက်၏။

၃။ ဝါ ပန=တစ်ပုံကား၊ ယော=အကြင်သူသည်၊ သတ္ထိယော=လှံတို့ကို၊ အာကောဋေတွာ=နှက်စိုက်၍၊ နိရန္တရံ=အခြားမလပ်၊ သတ္ထိဖလသမာကိဏ္ဍံ=လှံသွားအတိပြုမ်းသော၊ သကလစက္ကဝါဠဂပ္ပံ=အလျားအနံအားဖြင့် ယူဇနာ တစ်သန်း၊ နှစ်သိန်း၊ သုံးထောင်၊ လေးရာ၊ ငါးဆယ် ကျယ်ဝန်းသော စကြဝဠာတိုက်အလုံးကို၊ ပဒသာ=ခြေလျင်အားဖြင့်၊ အက္ကမမာနော=နင်းလျက်၊ ပါရံ=စကြဝဠာတစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂန္တံ=သွားခြင်းငှါ၊ သမတ္ထော=တတ်စွမ်းနိုင်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ=ဘုရားအဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ=ရောက်၏။

၄။ ဝါပန=တစ်ပုံကား၊ ယော=အကြင်သူသည်၊ ဝိတစ္ဆိတင်္ဂီရဘရိတံ=မီးတောက်မှကင်းသော မီးကျိုးတို့ဖြင့်ပြည့်သော၊ သကလ စက္ကဝါဠဂပ္ပံ=အလျားအနံအားဖြင့် ယူဇနာ တစ်သန်း၊ နှစ်သိန်း၊ သုံးထောင်၊ လေးရာ၊ ငါးဆယ် ကျယ်ဝန်းသော စကြဝဠာတိုက်အလုံးကို၊ ပါဒေဟိ=

ခြေတို့ဖြင့်၊ မဒ္ဒမာနော=နင်းလျက်၊ ပါရံ=စကြဝဠာတစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂန္တံ=သွားခြင်းငှါ၊ သမတ္ထော=တတ်စွမ်းနိုင်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ ဗုဒ္ဓတ္ထံ=ဘုရားအဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ=ရောက်၏။

၅။ ဣတိဇဝံ=ဤသို့သောသဘောတံထွာဓမ္မတာသည်၊ သစေ အဿ=အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဇဝံသတိ=ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော်၊ ယော=အကြင် သူသည်၊ ဧတေသု=ဤ ၄-ပါးတို့တွင်၊ ဧကသ္မိံ ပိ=တစ်ခုခုမျှ၌ပင်၊ အတ္တနော= မိမိအား၊ ဒုက္ကရံ=ခဲယဉ်းသည်ဟူ၍၊ န မညတိ=အကြံမဖြစ်၊ အဟံ=ငါသည်၊ ဧတမ္ပိ=ဤရေပြည့်သော စကြဝဠာစသည်ကိုလည်း၊ တရိတွာဝါ=ကူး၍လည်းကောင်း၊ ဂန္နာဝါ=သွား၍လည်းကောင်း၊ ပါရံ= စကြဝဠာ တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂမိဿာမိ=သွားတော့အံ့၊ ဣတိဇဝံ=ဤသို့၊ မဟန္တေန=ကြီးမြတ်သော၊ ဆန္ဒေနစ=ဆန္ဒနှင့်လည်းကောင်း၊ ဥဿာ ဟေနစ=အားထုတ်ခြင်းနှင့်လည်းကောင်း၊ ဝါယာမေနစ=လုံ့လနှင့် လည်းကောင်း၊ ပရိယေဋ္ဌိယာစ=ရှာမှီးတောင့်တခြင်းနှင့်လည်းကောင်း၊ သမန္တဂတော=ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တဿ=ထိုသူအား၊ ပတ္တနာ= ဆုတောင်းခြင်းသည်၊ သမိဇ္ဈတိ=ပြည့်စုံ၏၊ ဣတရဿ=တစ်ပါးသော သူအား၊ နသမိဇ္ဈတိ=မပြည့်စုံ။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်လာသော အဋ္ဌကထာများကို ထောက်၍ နိယတဗျာဒိတ်မရမီ ရှေးအဖို့ကပင် ပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ သာဝက ဗောဓိလောင်းတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အလွန်အားကြီးသော သမ္မာ သမ္မောဓိအဆောက်အဦတို့နှင့် ပြည့်စုံပြီးသော ယောက်ျားမြတ်အား သာလျှင် မူလပဏိဓာန-ဟုဆိုအပ်သော မဟာဘိနိဟာရကို ထိုက် ကြောင်းကိုသိအပ်သတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဗျာဒိတ်မခံမီ ရှေးအဖို့၌လည်း

မဟာဘိနိဟာရ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပါရမီပြည့်စုံရာကာလ၊ မပြည့်စုံသေးရာကာလ ၂-ပါးရသင့်ကြောင်းကို သိအပ်၏။

တစ်နည်းကား-

**“ယံဝါ တံဝါ ပရံပရာ၊ စောဒကော ပန စောဒေတီ။
သော ဟိ သဗ္ဗံ န ပဿတီ”။**

ဟူသော ရှေးဆရာတို့ စကားနှင့်အညီ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သံသယသည် ဖြစ်သင့်သောအရာ၊ မဖြစ်သင့်သောအရာ ရွေးချယ်ခြင်းမှ ကင်း၍လည်းဖြစ်ရာသေး၏။ ထိုသို့ဖြစ်ရာသော သံသယကိုမှီ၍ အမှတ်မထင် စောဒနာတတ်သော စောဒကတို့၏ အလိုအားဖြင့် ဤပုစ္ဆာများကို ထုတ်တော်မူအပ်လေရကား နိယတဗျာဒိတ်ရပြီးသော ဗောဓိလောင်းတို့ကိုလည်း ဤပုစ္ဆာများ၌ ယူအပ်ကုန်၏။

[ထို့ကြောင့် ဤကျမ်းအဆုံး၌ “မယံ စောဒကာနာမ ဧကဒေသ ပေက္ခကာ နသကလပေက္ခကာ” စသည်ဖြင့် မိန့်အပ်လတ္တံ့။]

ထိုဒသမပုစ္ဆာ အဖြေကား -

နိယတဗျာဒိတ်ရပြီးသော သမ္မာသမ္မောဓိလောင်းတို့၏ ဗောဓိတစ်ပါးများကို အိပ်မက်မှာမှ တောင့်တခြင်း မဖြစ်သင့်ကြောင်းကို အောက်၌ ဆိုအပ်ပြီ။

**မဟာဘိနိဟာရတော ပဋ္ဌာယ ဟိ မဟာသတ္တာ
နိယတာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ယထာဟ၊ ဧဝံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နာ၊
ဗောဓိယာ နိယတာ နရာတိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ-
တိစ။**

ဟူသော ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာများကိုလည်း ထောက်လေ။

ပါရမီဒီပနီ

ဗျာဒိတ်မခံမီ ရှေးအဘို့၌ကား နိယတအဖြစ်ကို အဆိုကျမ်း ဝန်မရှိ၊ အနိယတအဖြစ်ကိုသာ အဆိုကျမ်းဝန် တိုက်ရိုက်ရှိသောကြောင့် တစ်ပါးသောဗောဓိကို တောင်းသင့်သေး၏။ တောင်းလျှင်လည်း ရသင့်သေး၏-ဟုမှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့် သောတတ္တကီစသော ဂန္ထရုကျမ်းများ၌ -

**ဧဝမ္ပိ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ သမ္ဘာရမ္ပိ ကတံ ဗဟုံ။
အလဒ္ဓံ ဗျာကရဏံ ယာဝ၊ နိယတံ န ဘဝိဿတိ။
ဒေဝဒတ္တော ယထာ အညေ၊ သမ္ဘာရာပိ ယထာ ဗဟု။
ပစ္စာ အကုသလုဿန္နာ၊ ပရိဟာယန္တိ ဗောဓိယာ။**

ဟူ၍လာသည်။

[ရှေးဂါထာအနက်ဆိုခဲ့ပြီး။]

ဒေဝဒတ္တောယထာ=ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့၊ အညေ=တစ်ပါးကုန်သော ဗောဓိလောင်းတို့သည်၊ ယထာဗဟုသမ္ဘာရာပိ=အကြင်အကြင်များသော ပါရမီသမ္ဘာရရှိပြီးပင် ဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း၊ ပစ္စာ=နောက်ကာလ၌၊ အကုသလုဿန္နာ=အကုသိုလ်များကုန်ပြန်သည်ရှိသော်၊ ဗောဓိယာ=တောင်းရင်းဖြစ်သောဗောဓိမှ၊ ပရိဟာယန္တိ=ဆုတ်ယုတ်ကြကုန်သေး၏။

[နောက်ဂါထာအနက်။]

ဤဂါထာ၌ ဘုရားအလောင်းကို ပဓာနပြု၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ လောင်း၊ သာဝကလောင်းတို့သည်လည်း ပါလေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဗျာဒိတ် မရသေးမီ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်မှု သမ္မာသမ္မောဓိလောင်းသည်လည်း သမ္မာ သမ္မောဓိလောင်းအဖြစ်မှ လျော့ကျ၍ အောက်ဗောဓိ ၄-ပါးတွင် တစ်ပါး ပါး၌တည်၍ ကျွတ်ရသည်လည်းရှိ၏။ “**ပါပမိတ္တသံသဂ္ဂ**” စသော အကြောင်းကြောင့် ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ဆက်ကာ၊ ဆက်

ကာ အကုသိုလ်အထုံရသဖြင့် တောင်းခဲးဘူးသော သမ္မာသမ္မောဓိ မျိုးစေ့သည် မအောင်မမာနိုင်ဘဲ ဆွေးမြည့်တိမ်မြုပ် ဆုတ်ယုတ်ကွယ်ပျောက်သဖြင့် အန္တဗာလ သံသာရ သစ်ငုတ်အဖြစ်သို့ရောက်၍ နေသည်လည်း ရှိ၏။ ပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိလောင်း၊ မဟာသာဝကဗောဓိလောင်း၊ ပကတိသာဝကဗောဓိလောင်း များ၌ လည်း ထိုနည်းတူယှဉ်လေ။ ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ကို “ပရိဟာယန္တိ” ဟူသော ပါဠိဖြင့် ပြတော်မူသည်-ဟုမှတ်အပ်၏။

“ဤဂါထာ၌ “သမ္ဘာရာပိ ယထာဗဟု” ဟူသောပုဒ်၌ “တိဝေဂေါ ယဿ သင်္ဂဟော” ဟူသောပုဒ်ကို နည်းတူ၍ သဒ္ဒနယကို ကြံလေ။ သမ္ဘာရာပိ ကတာဗဟု” ဟုပါဠိအချို့ရှိ၏။ သင့်အောင်ပေးလေ။

“ဒေဝဒတ္တောယထာ” ဟူငြားသော်လည်း အကုသိုလ်အားကြီးသည်၏ အဖြစ်မျှကိုသာ ဥပမာပြုတော်မူသည်။ ပစ္စေကဗောဓိလောင်း ဖြစ်ပေသော အရှင်ဒေဝဒတ်သည် ပစ္စေကဗောဓိမှ မဆုတ်မယုတ်မှု၍ ဤကမ္ဘာမှ နောက်ကမ္ဘာတစ်သိန်းမြောက်၌ ပွင့်ပေလတ္တံ့၊ သမ္မာသမ္မောဓိလောင်းသည် သမ္မာသမ္မောဓိမှ ဆုတ်ယုတ်သေး၏-ဟူငြားသော်လည်း မဟာဘိနိဟာရ၏ ဥပနိဿယ မပြည့်စုံမီ နှလှသေးသောအခါ၌သာ ဆုတ်ယုတ်သော် ဆုတ်ယုတ်ရာသည်။ မဟာဘိနိဟာရ၏ ဥပနိဿယ ပြည့်စုံပြီးသောအခါ၌ကား ဆုတ်ယုတ်ဖွယ်မရှိဟု ထင်ပေသည်။ ဆင်ခြင်ပါကုန်။

သမ္မာသမ္မောဓိ အကျိုးငှါ ရည်ညွှန်း တောင်းတ၍ ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမီရှိသော အလောင်းအလျာသည် နောက်၌ ပစ္စေကဗောဓိအစရှိသော ဗောဓိ ၄- ပါးတွင် တစ်ပါးပါးသို့ ပြောင်း၍ ဆုတောင်းပြန်သော် နောက်တောင်းသော ဗောဓိ၏အဆောက်အဦ ဖြစ်သင့် မဖြစ်

သင့်များကို သီလက္ခန္ဓာ ဋီကာဆရာ၏ဝါဒ၊ အပရေ ဆရာတို့၏ ဝါဒများ ကိုပြု၍ ရှေး၌ဆိုအပ်ပြီ။

ဆိုရန်အကြွင်း စိုးစဉ်းအထူးကား -

သောတတ္တကီစသော ဂန္ထန္တရကျမ်းနည်းအားဖြင့် ဘုရားလောင်း တို့ မည်သည် ဗျာဒိတ်မခံမှီ ၁၆- သင်္ချေ ပါရမီဖြည့်ရမ္မိ ဟူသောကြောင့် ၁၆- သင်္ချေ မပြည့်မီ ကာလသည် အနိယတကာလပင် ဖြစ်သင့်၏ ဟုမှတ်လင့်။

တစ်ပါးသော ဗောဓိဖို့ ရည်သန်တောင့်တ၍ ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမီသည် တစ်ပါးသောဗောဓိ၏ ဥပနိဿယ ဖြစ်သင့်၏ ဟူသော အပရေဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် -

၁။ ဘုရားဆုကိုတောင်းကာ ပါရမီဖြည့်၍ လာခဲ့သောသူသည် ကမ္ဘာတစ်ရာ ကမ္ဘာတစ်ထောင် စသည်တိုင်ရောက်သောအခါ ဘုရား သာသနာနှင့်ကြံကြိုက်၍ ပကတိသာဝကအဖြစ်ဖြင့် ကျွတ်လိုသော် ကျွတ်၏။

၂။ ကမ္ဘာတစ်သိန်းစသည်တိုင် ရောက်သောအခါ ထို့အတူ ကြံ ကြိုက်၍ မဟာသာဝက အဖြစ်ဖြင့် ကျွတ်လိုသော် ကျွတ်၏။

၃။ တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း စသည်တိုင်ရောက်သော အခါ ထို့အတူ ကြံကြိုက်၍ အဂ္ဂသာဝကအဖြစ်ဖြင့် ကျွတ်လိုသော် ကျွတ်၏။

၄။ နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း စသည်တိုင်ရောက်သောအခါ သာသနာပ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်၍ ပွင့်လိုသော်ပွင့်၏- ဟူသော သဘော သည် ရောက်၏။

ထိုသို့ ကျွတ်ခဲ့ပွင့်ခဲ့သော် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာ သာဝကတို့သည်လည်း နိယတဗျာဒိတ် မရကုန်မူ၍လည်း ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။

ဟူသော သဘောသည်ရောက်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဗျာဒိတ်ရခြင်း၏ အင်္ဂါကိုထားခြင်း၊ ဗျာဒိတ်ရပြီးနောက် ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလကို ပိုင်းခြား၍ထားခြင်းများသည် ဧကန္တနိယမ မဟုတ်။ အနိယ မသာ-ဟူသော သဘောသည်ရောက်၏။ ထိုသို့လည်း ဗျာဒိတ်အင်္ဂါ ကာလအပိုင်းအခြားများသည် အနိယမ မဖြစ်သင့်။ ဗျာဒိတ် မရကုန်ဘဲ လည်း မဖြစ်သင့်ကုန်။

ထိုသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် ဗျာဒိတ်ခံပြီးနောက် မိမိတို့၏ ဗောဓိအား လျော်စွာ ကာလအပိုင်းအခြားကို မယုတ်မလျော့စေဘဲ ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ကုန်၍သာ ကျွတ်ကြကုန် ပွင့်ကြကုန်ရာသည်။ ထိုသို့ဖြစ်သည် ရှိသော် ဗောဓိတစ်ပါးဖို့ ဖြည့်အပ်သော ပါရမီသည် ဗောဓိတစ်ပါး၏ ဥပနိဿယဖြစ်၏-ဟူသောအပရေဆရာတို့ စကားသည် အဘယ်သို့ သင့်နိုင်ပါအံ့နည်း-ဟုဆိုရန်ရှိသည်။

ဉာဏ်သက်ရာ အသင့်ကို ဆိုပေအံ့--

ထိုဘုရားလောင်းသည် ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင် စသည် တိုင် ရောက်သည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာတစ်သိန်း စသည်တိုင် ရောက်သည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း စသည်တိုင် ရောက်သည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်သိန်း စသည်တိုင် ရောက်သည့်အခါ၌ လည်းကောင်း ကျွတ်လိုလျှင် ကျွတ်၏-ဟူသော သဘောသည် “နိယတံ န ဘဝိဿတိ” ဟူသော စကား “ပရိဟာယန္တိ ဗောဓိယာ” ဟူသော စကားများကိုထောက်၍ သိအပ်သော သဘောတည်း။

ဗျာဒိတ်ခံသောဘဝ၌ကား “ဣစ္ဆမာနောအဟံ အဇ္ဈ၊ ကိလေ သေ ယာတယာမဟံ” ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော

ထုတ်အပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်များကို ထောက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊

- (က) တေသု ယောဉ္ဇဂ္ဂါဋီတညူ၊ သော သမ္မာသမ္ပဒ္ဓဿ သမ္မုခါ စာတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ သုဏန္တော ဂါထာယ တတိယပဒေ အပရိယောသိတေ ဇေ ဆဟိ အဘိညာဟိ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ အဓိဂန္တံ၊ သမတ္ထုပနိဿယော ဟောတိ သစေ သာဝက ဗောဓိယံ အဓိမုတ္တော သိယာ။
- (ခ) ဒုတိယော ဘဂဝတော သမ္မုခါ စာတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ သုဏန္တော အပရိယောသိတေဇေ စတုတ္ထပဒေ ဆဟိ အဘိညာဟိ အရဟတ္တံ အဓိဂန္တံ၊ သမတ္ထုပနိဿယော ဟောတိ၊ ယဒိ သာဝကဗောဓိယံ အဓိ မုတ္တောသိယာ။
- (ဂ) ဣတရော ပန ဘဂဝတော သမ္မုခါ စာတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ သုတွာ ပရိယောသိတာယ ဂါထာယဆဟိ အဘိညာဟိ အရဟတ္တံ ပတ္တု၊ သမတ္ထုပနိဿယော ဟောတိ။ အထ သာဝက ဗောဓိယံ အဓိမုတ္တော သိယာ။

ဟူသော စရိယပိဋကအဋ္ဌကထာ၊ သီလက္ခန္ဓီကာများကို ထောက်သဖြင့်လည်းကောင်း သာဝက၏အဖြစ်ဖြင့် မဂ်ဖိုလ်ကိုယူလိုလျှင် ရသင့်၏-ဟူသော သဘောကို သိအပ်၏။

[သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား “စာတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ သုတွာ တဿာ အတ္တံ ဝိဘဇိတွာ ပရိယောသိတေ” ဟု ပါ၍ရှိ၏။]

(က) တေသု=ထိုသုံးဦးသော ဘုရားလောင်းတို့တွင်၊ ယော=အကြင် ဘုရားလောင်းသည်၊ ဥဒ္ဓါဋ္ဌိတညူ=ဥဒ္ဓါဋ္ဌိတညူမည်၏။ သော= ထိုဘုရားလောင်းသည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ=ဗျာဒိတ်ပေးသော ဘုရား၏။ သမ္ဗုခါ=မျက်မှောက်၌၊ စာတုပ္ပဒိကံ=လေးပါဒရှိ သော၊ ဂါထံ=ဂါထာကို၊ သုဏန္တော=နာရသည်ဖြစ်၍၊ သာဝက- ဗောဓိယံ=သာဝကဗောဓိ၌၊ အဓိမုတ္တော=ညွတ်သည်၊ သစေ သိယာ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဂါထာယ=ဂါထာ၏၊ တတိယပဒေ= တတိယပုဒ်သည်၊ အပရိယောသိတေဇဝ=မဆုံးမီပင်လျှင်၊ သဟပဋိသမ္ဘိဒါဟိ=ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄-ပါးနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ဆဟိ အဘိညာဟိ=၆-ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ဖြင့်၊ အရဟတ္တံ= အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ အဓိဂန္တံ=ရခြင်းငှါ၊ သမတ္ထုပနိဿယော= စွမ်းနိုင်သော ဥပနိဿယရှိသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

(ခ) ဒုတိယော=ဒုတိယဖြစ်သော ဝိပဋ္ဌိတညူ ဘုရားလောင်းသည်၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ သမ္ဗုခါ=မျက်မှောက်၌၊ စာတုပ္ပဒိကံ=၄-ပါဒရှိသော၊ ဂါထံ=ဂါထာကို၊ သုဏန္တော= နာရသည်ဖြစ်၍၊ သာဝကဗောဓိယံ=သာဝကဗောဓိ၌၊ အဓိမုတ္တော=ညွတ်သည်၊ ယဒိသိယာ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ စတုတ္ထပဒေ=စတုတ္ထပဒေသည်၊ အပရိယောသိ တေ ဇဝ=မဆုံးမီ ပင်လျှင်၊ သဟပဋိသမ္ဘိဒါဟိ=ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄-ပါးနှင့်တစ်ကွ ဖြစ်ကုန် သော၊ ဆဟိ အဘိညာဟိ=၆-ပါးသောအဘိညာဉ်တို့ဖြင့်၊ အရဟတ္တံ=အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ အဓိဂန္တံ=ရခြင်းငှါ၊ သမတ္ထုပ- နိဿယော=စွမ်းနိုင်သော ဥပနိဿယရှိသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ် ၏။

(၇) ဣတရောပန=တတိယဖြစ်သော နေယျဘုရားလောင်းသည် ကား၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ သမ္ဗုဒ္ဓါ=မျက်မှောက်၌၊ စာတုပ္ပဒိကံ=လေးပါးဒဂ္ဂိသော၊ ဂါထံ=ဂါထာကို၊ သုတ္တာ=ကြားရ၍၊ သာဝကဗောဓိယံ=သာဝကဗောဓိ၌၊ အဓိမုတ္တော=ညွတ်သည်၊ အထသိယာ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဂါထာယ=တစ်ဂါထာ လုံးသည်၊ ပရိယောသိတာယ=ဆုံးပြီးသော်၊ သဟပဋိ-သမ္ဘိဒါဟိ=ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဆဟိအဘိညာဟိ=ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ဖြင့်၊ အရဟတ္တံ=အဟရတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တံ=ရောက်ခြင်းငှာ၊ သမတ္ထုပနိသယော=စွမ်းနိုင်သော ဥပနိဿယရှိသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

[၎င်းအဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာပါဠိ၌ နောက်နှစ်ဝါကျမှာ သဟပဋိ သမ္ဘိဒါဟိ-ဟူသောဝိသေသနပုဒ်မပါ၊ ရှေးဝါကျမှလိုက်၍ ယူသည်၊ အထူးကိုပြလို၍ မပါစေသည်-ဟုမမှတ်အပ်။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ထိုသို့ မဂ်၊ ဖိုလ်ကိုယူလိုလျှင် ရသင့်သော် အဘယ်ဗောဓိပမာဏ၌ တည်၍ ရသင့်အံ့နည်း။

ဖြေ။ “ယဒိ သာဝကဗောဓိယံ အဓိမုတ္တော သိယာ” ဟူသောကြောင့် ပစ္စေကဗောဓိ ပမာဏ၌တည်၍ ရသင့်သည်-ဟုဆိုခွင့် မရှိပြီဟူ၍လည်းကောင်း၊

ကိ မေ အညာတဝေသေန၊ ဓမ္မံ သစ္စိကတေနိဓ-
ဟူသော ပါဠိတော် -

သဇာတံ ဣစ္ဆေယျံ၊ သဗ္ဗကိလေသေ ဈာပေတွာ
သံဃနဝကော ဟုတွာ ရမ္မနဂရံ ပဝိသေယျံ၊ အဟံ အညာ
တကဝေသေန ပန ကိလေသေ ဈာပေတွာ နိဗ္ဗာနပတ္တိယာ
ကိစ္စံ နတ္ထိ-

ဟူ၍ အဋ္ဌကထာများ၌ လာသောကြောင့် အဂ္ဂသာဝကဗောဓိ ပမာဏ၊
မဟာသာဝကဗောဓိပမာဏ၌တည်၍ ရသင့်သည်-ဟူ၍လည်းကောင်း
မဆိုအပ်။

သံဃနဝက အညာတကဖြစ်သော ပကတိသာဝကဗောဓိ
ပမာဏ၌ တည်၍သာ ရသင့်သည်-ဟု မှတ်ထင်ဖွယ်ရှိ၏။ ထိုသို့ မှတ်
ထင်ခြင်းငှါ မထိုက်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း-ဟူမူ ၂-သင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာ
တစ်သိန်း ပါရမီကာလရှိသော ပစ္စေကဗောဓိထက်ပင် ၁၆-သင်္ချေ ကာလ
ပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်ခဲ့ပြီးသော ဘုရားလောင်း၏ ဗောဓိသည် ထိုဘဝ၌ပင်
အနန္တအပ္ပမေယျတိုင် လွန်ကဲမြင့်မြတ်သင့်လေသောကြောင့်တည်း။
အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝကတို့၏ ဗောဓိများနှင့်ကား နှိုင်းယှဉ်ရန်မရှိပြီ။

ထို့ကြောင့် ပကိဏ္ဏကနိပါတ် မောရဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌ -

**“ပစ္စေကဗုဒ္ဓတော ဟိ သဗ္ဗညုဗောဓိ သတ္တာနညေဝ
ဥပါယ ပရိဂ္ဂဟေ ဉာဏံ မဟန္တတရံ ဟောတိ။**

ဟုမိန့်အပ်ပြီ။

“ယဒိ သာဝကဗောဓိယံ အဓိမုတ္တော သိယာ” ဟူသော
စကားကိုကား ဘုရားဟောသော ဂါထာကို ကြားနာ၍ရသော ဗောဓိ
ဖြစ်လေသောကြောင့် သာဝကဗောဓိဟူ၍ ဆိုခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏
အဖြစ်မျှကိုသာ ရည်၍ဆိုသည်။ ပကတိဖြစ်သော အဂ္ဂသာဝကဗောဓိ၊
မဟာသာဝကဗောဓိ၊ ပကတိသာဝကဗောဓိများကိုရည်၍ မဆို-

ဟုယူအပ်၏။ “သံယနဝကော ဟုတွာ” ဟူသော စကားကိုကား ထိုအခါ သီတင်း သိက္ခာအားဖြင့် ငယ်သည်ကိုသာ ရည်၍ဆိုသည်၊ ဂုဏ်အားဖြင့် ငယ်သည်ကို ရည်၍မဆို။

“အညာတကဝေသေန” ဟူသောစကားကိုလည်း-

**အညာတက ဝေသေနာတိ သဒေဝကံ လောကံ ဥန္နာ
ဒေန္တော ဗုဒ္ဓေါ အဟုတွာ ကေဝလံ ဗုဒ္ဓါနံ သာဝက
ဘာဂူပဂမန ဝေသေန အညာတရူပေန-**

ဟူသော မဟာပဒါနသုတ် ဋီကာဖွင့်သည်နှင့်အညီ ထိုအခါ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားကိုထား၍ တစ်ပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့ နှင့် မဆက်ဆံသော အားဗလရှိပြီးသော ယောက်ျားမြတ် ဖြစ်ပေလျက် ဒီပင်္ကရာဘုရားတည်းဟူသော သူတစ်ပါး၏ လက်အောက်တပည့်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပေါင်မြောင်၍ ကျွတ်ရခြင်းသည် အလုံးစုံသော ကြယ် အပေါင်းတို့၏ မင်းဖြစ်သော လဝန်းဗိမာန်သည် နေဗိမာန်၏ အနီးအပါး သို့ ရောက်သောအခါ အညာတကအသွင် မထင်မရှားဘိသကဲ့သို့ ထိုအတူ အလုံးစုံသော ဂုဏ်အပေါင်းတို့ဖြင့် ပြည့်စုံပြီးသော ဒီပင်္ကရာ ဘုရားကို ထောက်သော် အညာတကပင်မည်၏။ ဤသို့သောအနက်ကို ရည်၍ ဆိုအပ်သတည်း။

ထို့ကြောင့် -

**“ကိ မေ ဧကေန တိဏ္ဏေန၊ ပုရိသေန ထာမဒဿိနာ။
သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ သံတာရေသံ သဒေဝကံ”။**

ဟူ၍ ကြုံးပတော်မူသတည်း။

ထာမဒဿိနာ=အားစွမ်းသတ္တိ ဗျတ္တိဗလကို မြင်ပြီးသော၊
ပုရိသေန=ယောက်ျားမြတ်သည်၊ သတာ=ဖြစ်ပါလျက်၊ ဧကေန=

တစ်ယောက်အထည်းတည်း၊ တိဏ္ဏေန=ကူးမြောက်သဖြင့်၊ မေ=ငါ့အား၊ ကိံ=အဘယ်မှုစအံ့နည်း၊ သဗ္ဗညုတံ=ဘုရားအဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိတွာ=ရောက်၍သာလျှင်၊ သဒေဝကံ=နတ်နှင့်တကွသော လူ့အပေါင်းကို၊ သံတာ-ရေသံ=ထုတ်ဆယ်ကယ်တင်အံ့။

[ဂါထာအနက်။]

[ဤဂါထာ၌ သဒ္ဓနယကို မင်္ဂီဒီပကျမ်းမှယူ။]

ဤသို့လျှင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကျမ်းဂန်များကိုထောက်၍ ဘုရားဆုကို တောင်း၍လာခဲ့သော ဘုရားလောင်းသည် ပကတိသာဝက တို့၏ ပါရမီကာလ-ဟုဆိုအပ်သော ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်သို့ ရောက်သည်မှစ၍ နိယတဗျာဒိတ်ခံရာ ဘဝတိုင်အောင် တစ်ဆယ့်ခြောက်သင်္ချေ ကာလအတွင်း ပကတိသာဝကဗောဓိစသော ဗောဓိ ၄-ပါးတွင် ကာလအားလျော်စွာ လိုရာဗောဓိကို ရသင့်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ထိုသို့သိအပ်သော်လည်း ရှေးဦးစွာ သမ္မာသမ္မောဓိဆုကို တောင်းသော အခါမှစ၍ ပစ္စေကဗောဓိ၏ ပြည့်စုံရာ ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းခန့် ကာလအတွင်း၌သာ တစ်ပါးသောဗောဓိကို ပြောင်းရွှေ့၍လည်း တောင်းသေး၏။ တောင်းတိုင်းလည်း အကြောင်းညီညာလျှင် ရသေး၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လောက်သော ထိုကာလကို လွန်ခဲ့၍ ၃-သင်္ချေ၊ ၄-သင်္ချေစသည်တိုင် ရောက်သောအခါ၌ကား ကာလအားကိုထောက်သော် သမ္မာသမ္မောဓိပါရမီ အဆောက်အဦ အားကြီးသင့်ပြီဖြစ်၍ တစ်ပါးသော ဗောဓိများကို တောင့်တခြင်း၊ တောင့်တတိုင်း ရခြင်းမည်သည် မရှိသင့်ပြီ။ အလုံးစုံသောသဗ္ဗညု ဘုရားလောင်းတို့အား နိယတဗျာဒိတ်ခံသောအခါ၌ သာဝကဗောဓိဖြင့် ကျွတ်လိုလျှင် ကျွတ်နိုင်လောက်သော အဆောက်အဦ ရှိရခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဟူငြားသော်လည်း နိယတ

ဗျာဒိတ်ရကြောင်း အင်္ဂါမြောက်လောက်သော ပမာဏကိုသာ ပြလိုရင်း ဖြစ်သည်။

[စင်စစ်အားဖြင့် ယူလိုရလိုသော ဆန္ဒဝိတက်မျှပင် ဖြစ်တော့မည့်အခါမဟုတ်။]

ကမ္ဘာ ၂-သင်္ချေ၊ ၃-သင်္ချေခန့်အတွင်း၌ကား ပညာနှင့်စပ်သော ဧတဒဂ်၊ တန်ခိုးနှင့်စပ်သော ဧတဒဂ်အစရှိသော သာဝကတို့၏ အရာ၌ ပတ္တနာဆုတောင်းနှင့်ကင်း၍ ဘုရားဆုကိုသာ တောင်းရင်း ရှိလေသော ကြောင့် ရာထူးရာခံ ဌာနန္တရ ဝိသေသနှင့်ယှဉ်သော အဂ္ဂသာဝကစစ်၊ မဟာသာဝကစစ်ပင် မဖြစ်ရသော်လည်း ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမီကာလ အားလျော်စွာ ပကတိသာဝကဗောဓိ၌သော်လည်းကောင်း၊ မဟာ သာဝကတို့၏ ပမာဏ၌သော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂသာဝကတို့၏ ပမာဏ ၌သော်လည်းကောင်း၊ တည်၍ကျွတ်သင့်၏။ ပစ္စေကဗောဓိ ပါရမီ လောက်သောအခါ အလိုရှိလျှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်၍ပင် ကျွတ်သင့်၏။ ပစ္စေကဗောဓိဆု၊ သာဝကဗောဓိဆုများကို တောင်းကာ၊ တောင်းကာ ပါရမီအသစ် ဖြည့်ခြင်း၊ ဗျာဒိတ်ခံခြင်း ကိစ္စများကို ဤကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ် များ၌ မလိုအပ်ပြီ- ဟု ယူရန်တစ်ချက်။

မဟာသာဝကဗောဓိ၊ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ကျွတ်လိုပြန်သော် ဖြည့်အပ်ခဲ့ပြီးသော သမ္မာသမ္မောဓိ ပါရမီများသည် မဟာသာဝကဗျာဒိတ်၊ အဂ္ဂသာဝကဗျာဒိတ်၊ ပစ္စေက ဗောဓိဗျာဒိတ်ကို ရလွယ်ခြင်း၏ အခြေပါဒ ဥပနိဿယမျှ ဖြစ်၍သာ တည်း။ သည်ကိုရည်၍ အပရေဆရာတို့ ထိုစကားကိုဆိုအပ်၏။ ထိုကြောင့် ဗျာဒိတ်ခံခြင်း၊ ဗျာဒိတ်ရပြီးနောက် ဗောဓိအားလျော်စွာ ပါရမီ ကာလကို ပြည့်စေရခြင်းများကိုကား ဧကန်စင်စစ် အလိုရှိအပ်၏-ဟု ယူရန် တစ်ချက်။

ရှေး၌ အားကြီးစွာ ဖြည့်သော ဝိဝဋ္ဌနိဿိတ ကုသိုလ်ရှိပြီးသော သူဖြစ်ပေ၍ ဗျာဒိတ်ခံခြင်းပင် ရှိငြားသော်လည်း ဗျာဒိတ်ခံပြီးနောက် တစ်ပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကအလောင်းတို့၌ကဲ့သို့ ပါရမီကာလကို နိယာမ မပြုသင့်ပြီ၊ နိယတဗျာဒိတ် ရပြီးနောက် ကမ္ဘာတစ်ရာနှင့်လည်း မဟာသာဝကဖြစ်နိုင်၏။ ကမ္ဘာတစ်သိန်းနှင့်လည်း အဂ္ဂသာဝက ဖြစ်နိုင်၏။ တစ်သင်္ချေနှင့်လည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်နိုင်၏-ဟု ယူရန်တစ်ချက်။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၌ အင်္ဂါ ၅-ပါး၊ သာဝကတို့၌ အင်္ဂါ ၂-ပါး ဟူရာ၌ ထိုအင်္ဂါတို့သည် “**အဘိနိဟာရကာရကာ**” ဟူသောကြောင့် အဘိနိဟာရ- ဟုဆိုအပ်သော ဆုတောင်းပြည့်စုံခြင်း၏ အင်္ဂါသာဖြစ်ကုန်သည်။ ဗျာဒိတ်ရခြင်း၏ အင်္ဂါရင်း မူလမဟုတ်တတ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် သာဝကတို့၏ အင်္ဂါ၌ ဗျာဒိတ်ပေးပုဂ္ဂိုလ်ကို မယူမူ၍ “**အဓိကာရောစ ဆန္ဒတာ**” ဟု အင်္ဂါ ၂-ပါးကိုသာ ယူသတည်း။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အင်္ဂါ၌လည်း “**ဝိဂတာသဝ ဒဿနံ**” ဟူ၍ ပါ၏။ ထိုပါဠိဖြင့် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝက ဖြစ်သော ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါးပါးအထံ၌ပင် ရသင့်ကြောင်းကို သိအပ်ရကား အညံ့ဆုံးဖြစ်သော ပကတိသာဝက ရဟန္တာ အထံ၌ အဓိကာရကိုပြု၍ ဆုတောင်းသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်းအား ထိုပကတိသာဝကဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း တိုင်အောင် မြော်၍ အဘယ်မှာ နိယတဗျာဒိတ် ပေးနိုင်အံ့နည်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝကတို့အား ဗျာဒိတ်ရမြဲ ဓမ္မတာဟူသော နိယမကို ဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း၊ ဤသို့လည်း ကြံရန်တစ်ချက်။

ဤသို့ အပရေဝါဒ၌ ဗျာဒိတ်ခံခြင်း၊ မခံခြင်း၊ ခံပြီးနောက် အပိုင်းအခြားအတိုင်း ဖြည့်ရခြင်း၊ မဖြည့်ရခြင်းများကိုအထူးထူး အထွေ

ပါရမီဒီပနီ

အထွေပင် တွေးဆဖွယ်ရှိချေသည် ထောက်ထားကိုးကားရန် ကျမ်းဂန် တိုက်ရိုက်မရှိ၍ တင်းတင်းမာမာ နေရာတစ်ကျ မဆိုသာလေ။

[ဤကား သောတတ္တကီစသော ဂန္ထန္တရကျမ်းများ၌လာသော စိတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်းသည့် ၇-သင်္ချေ၊ နှုတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်းသည့် ၉-သင်္ချေအာဖြင့် နိယတဗျာဒိတ် မရမီ ၁၆-သင်္ချေဟူသော စကားကို ထုတ်၍ အပရေ ဆရာတို့၏ ဝါဒနှင့် တွဲယှဉ်၍ ဆိုအပ်သော စကားရပ်တည်း၊ ကြွင်းသော အနာဂတဝင် အဋ္ဌကထာဝါဒစသည်တို့ကိုလည်း အသီးအသီးထုတ်၍ ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ ယှဉ်လေ။]

အချို့သော သူတို့ကား စိတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်းသည့် ၇-သင်္ချေ နှုတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်းသည့် ၉-သင်္ချေဟူသော သောတတ္တကီကျမ်းလာ စကားသည် သင်္ဂါယနာဝင် ကျမ်းများ၌ မလာမရှိ၊ ထိုသင်္ဂါယနာဝင် ကျမ်းများကို မှီ၍ စီရင်အပ်သော အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းများ၌ လည်းမထင်၊ သင်္ဂါယနာဝင်ပင် မဟုတ်ငြားသော်လည်း သင်္ဂါယနာ မဝင် သော အချို့သောဘုရားစကားလည်း ထင်ရှားရှိပြန်သောကြောင့် ထိုနှင့် အတူ သင်္ဂါယနာ မဝင်သော ဘုရားစကားတော်ပင် ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ကောင်း၊ မိလိန္ဒပဉ္စကျမ်းများကဲ့သို့ ဘုရားဟော မဟုတ်သော်လည်း ဘုရားဟောနှင့်အတူ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ကျမ်းစကား ဖြစ်ခဲ့ သော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာဆရာ ဋီကာဆရာတို့သည် ထိုကျမ်း စကားကို ဆီရာဆိုင်ရာ အလျဉ်းသင့်ရာ၌ တစ်စွန်းတစ်စယူ၍ ဆိုကြကုန် ရာသည်၊ ထိုကဲ့သို့လည်း အဆိုမရှိကြ၊ ထို့ကြောင့် ထိုကျမ်းစကားကို အမြတ်တနိုးမယုံကြည်အပ်ဟု ဆိုကြကုန်သတတ်။

၁။ သင်္ဂါယနာ အပါအဝင်ဖြစ်သော ပိဋကတ် ၃-ပုံ ပါဠိတော် များ၌ လည်းကောင်း၊

၂။ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာစီရင်သော ဒီဃနိကာယ် ၃-ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော သုမင်္ဂလဝိလာသိနီ အဋ္ဌကထာ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ် ၃-ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ပပဉ္စသုဒ္ဓနီ အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ္တနိကာယ် ၅-ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော သာရတ္ထပကာသနီ အဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ၁၁-ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော မနောရထပူရဏီ အဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင် ဝိနည်း ၅-ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော သမန္တပါသာဒိက အဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၊ ပဉ္စပုကရဏ အဋ္ဌကထာ၊ သုတ္တနိပါတ်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ပရမတ္ထဇောတိကာ အဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ၊ ပါဠိဇာတ် အဋ္ဌကထာ၊

၃။ အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ်ဆရာ စီရင်သော ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော မဓုရတ္ထဝိလာသိနီ အဋ္ဌကထာ၊

၄။ အရှင်မဟာဘိဓာနဆရာ စီရင်သော ပဋိသမ္ဘိဒါမင်္ဂ ပါဠိတော်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော သဒ္ဓမ္မပုကာသနီ အဋ္ဌကထာ၊

၅။ အရှင်ဥပသေန ဆရာစီရင်သော စူဠနိဒ္ဒေသ၊ မဟာနိဒ္ဒေသ ၂-ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော သဒ္ဓမ္မပုဇ္ဇောတိကာ အဋ္ဌကထာ၊

၆။ အညတရ ဆရာစီရင်သော ထေရအပဒါန် ပါဠိတော်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ဝိသုဒ္ဓဇနဝိလာသိနီ အဋ္ဌကထာ၊

၇။ အညတရ ဆရာစီရင်အပ်သော ခုဒ္ဒကပါဠိပါဠိတော်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ပရမတ္ထဇောတိကာ အဋ္ဌကထာ၊

[ဤခုဒ္ဒကပါဠိ အဋ္ဌကထာ၏ ကျမ်းပြီးနိဂုံးတွင် အချို့စာ၌ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာ၏ နိဂုံး၊ အချို့စာ၌ အရှင်ဓမ္မပါလဆရာ၏ နိဂုံး နှစ်ထွေရှိ၏။ ရေးပုံသားပုံ စကားအဆို စာနေစာသွား အခြင်းအရာ အလုံးစုံမျိုးကို ထောက်သော် ထိုဆရာနှစ်ပါးတို့၏ အခြင်းအရာ စင်စစ်မဟုတ်ဟု သိသာသည်။]

ဤမျှသော အဋ္ဌကထာကျမ်း၊ ထိုကျမ်းတို့၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ဋီကာ ကျမ်းတို့၌လည်း အရိပ်အမြွက်မျှ မထင်။

အရှင်ဓမ္မပါလ ဆရာစီရင်သော ခုဒ္ဒကနိကာယ် ၈-ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ပရမတ္ထဒီပနီအမည်ရှိသော ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ၊ ဣတိဝုတ် အဋ္ဌကထာ၊ ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၊ ပေတဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၊ ထေရ ဂါထာ အဋ္ဌကထာ၊ ထေရီဂါထာ အဋ္ဌကထာ၊ စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ၊ နေတ္ထိ အဋ္ဌကထာ။ ဤ ၈-ကျမ်းတွင် စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာကျမ်း၌ ခပ်သိမ်းသော သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့၏ နိယတဗျာဒိတ် ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော မဟာဘိနိဟာရ၏ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိအရကိုပြရာ အခန်း၌-

တကြာယံ မဟာပုရိသဿ ဥပနိဿယသမ္ပဒါ၊
ကေန္တေနေဝဿ ယထာ အဇ္ဈာသယော သမ္မောဓိနိန္နော
ဟောတိ သမ္မောဓိပေါဏော သမ္မောဓိပဗ္ဗာရော၊ တထာ
သတ္တာနံ ဟိတစရိယာ။ ယတော စာနေန ပုရိမဗုဒ္ဓါနံ
သန္တိကေ သမ္မာသမ္မောဓိယာ ပဏိဓာနံ ကတံ ဟောတိ၊
မနသာဝါစာယစ၊ အဟမ္ပိ ဧဒိသော သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေါ
ဟုတွာ သမ္ပဒေဝ သတ္တာနံ ဟိတသုခံ နိပ္ပါဒေယန္တိ-

ဟူ၍လာ၏။ ပါရမီ၊ ဥပပါရမီ၊ ပရမတ္ထပါရမီ ၃-ပါးတို့၏ အထူးကို ပြရာအခန်း၌လည်း-

စိတ္တပဏိဓိတော ယာဝ ဝစိပဏိဓိ၊ တာဝ ပဝတ္တာ
သမ္ဘာရာပါရမိယော။ ဝစိပဏိဓိတော ယာဝ ကာယ
ပဏိဓိ၊ တာဝ ပဝတ္တာ ဥပပါရမိယော။ ကာယ
ပဏိဓိတော ပဘုတိ ပရမတ္ထပါရမိယောတိ အပရေ-

ဟူ၍လာ၏။

[သီလက္ခန်ဋီကာ၌လည်း ဤအတိုင်းပင် လာသည်။]

တကြ=ထိုစကား၌၊ အယံ=ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား၊ မဟာ
 ပုရိသဿ=ယောက်ျားမြတ်၏၊ ဥပနိဿယသမ္ပဒါ=ဥပနိဿယ၏ ပြည့်စုံ
 ခြင်းတည်း၊ အဿ=ထိုယောက်ျားမြတ်အား၊ ဧကန္တေနဝ=စင်စစ်
 အားဖြင့်သာလျှင်၊ သမ္မောဓိနိန္နော=သမ္မောဓိ၌ညွတ်သော၊ သမ္မောဓိ
 ပေါဏော=သမ္မောဓိ၌ကိုင်သော၊ သမ္မောဓိပတ္တာရော=သမ္မောဓိ၌
 ရှိုင်းသော၊ အဇ္ဈာသယော=လွန်ကဲသောအလိုသည်၊ ဟောတိယထာ=
 ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တထာ=ထို့အတူ၊ အဿ=ထိုယောက်ျားမြတ်အား၊ ဧကန္တ
 နေဝ=စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ သတ္တာနံ=သတ္တဝါတို့၏၊ ဟိတ စရိယာ=
 အစီးအပွား၌ ကျင့်ခြင်းလေ့ကျက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယတောစ=
 အကြင်သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွား၌ လေ့ကျက်ခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်၊
 အနေန=ဤယောက်ျားမြတ်သည်၊ ပုရိမဗုဒ္ဓါနံ=ပစ္စိမဒီပင်္ကရာမြတ်စွာ
 ဘုရားမှ ရှေးရှေး၌ ပွင့်တော်မူကုန်သော ဗြဟ္မဒေဝ-အစရှိကုန်သော
 မြတ်စွာဘုရားတို့၏၊ သန္တိကေ=အထံတော်၌၊ အဟမ္ပိ=ငါသည်လည်း၊
 ဒေသော=ဤမြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့သော၊ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ=မြတ်စွာဘုရား
 သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ သမ္ပဒေဝ=မဖောက်မပြန်သာလျှင်၊ သတ္တာနံ=
 သတ္တဝါ တို့၏၊ ဟိတသုခံ=စီးပွားချမ်းသာကို၊ နိပ္ပာဒေယျံ=ပြီးစေနိုင်ရလို၏၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ မနသာစ=သက်သက်သော စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ဝါစာယစ=နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မာသမ္မောဓိယာ=သမ္မာသမ္မောဓိ၌
 ပဏိဓာနံ= ဆုတောင်းခြင်းကို၊ ကတံ=ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

စိတ္တပဏိဓိတော=ကိုယ်နှုတ်မဖက် စိတ်သက်သက်ဖြင့် ဆု
 တောင်းတော်မူသည်မှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ ယာဝ=အကြင်မျှလောက်သော
 ကာလအပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဝစိပဏိဓိ=နှုတ်မြွက်၍ ဆုတောင်းခြင်းသည်၊
 ဟောတိ=ဖြစ်လာ၏၊ တာဝ=ထိုမျှလောက်သော ကာလအပိုင်းအခြားဖြင့်၊

ပါရမီဒီပနီ

ပဝတ္ထာ=ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္ဘာရာ=ဒါနစသော ၁၀-ပါးသော ဗောဓိသမ္ဘာရတို့သည်၊ ပါရမီယော=ပါရမီမည်ကုန်၏၊ ဝစီပဏိဓိတော=နှုတ်ဖြင့်စ၍ ဆုတောင်းတော်မူသည်မှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ ယာဝ=အကြင်မျှလောက်သော ကာလအပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ကာယပဏိဓိ=ကိုယ်ဖြင့် ဆုတောင်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်လာ၏၊ တာဝ=ထိုမျှလောက်သော ကာလအပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ပဝတ္ထာ=ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္ဘာရာ=ဒါနစသော ၁၀-ပါးသော ဗောဓိသမ္ဘာရတို့သည်၊ ဥပပါရမီယော=ဥပပါရမီမည်ကုန်၏၊ ကာယပဏိဓိတော=ကိုယ်ဖြင့်စ၍ ဆုတောင်းတော်မူသည်မှ၊ ပဘုတိ=စ၍၊ ပဝတ္ထာ=ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္ဘာရာ=ဒါနစသော ၁၀-ပါးသော ဗောဓိသမ္ဘာရတို့သည်၊ ပရမတ္ထပါရမီယော=ပရမတ္ထပါရမီမည်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အပရေ=တစ်ပါးသောဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

အပဒါန်ပါဠိတော်၌ကား-

**အဟမ္ပိ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓေသု၊ သမ္မောဓိ မဘိပတ္တယိ။
မနသာယေဝ ဟုတွာန၊ ဓမ္မရာဇာ အသင်္ခယာ။**

ဟူ၍ မနသာ-သာလာသည်၊ ဝါစာယမလာ။

မဏိသာရမဇ္ဈိသာကျမ်း၌လည်း-

**ယံယံ ဘဂဝတာ တိဏ္ဍော တာရေယုန္တိ အာဒိနာ
မနော ဝစီကာယ ပဏိဓာနဝသေန ဣစ္ဆိတံ အတ္တဟိတံ
ပရဟိတံ ဝါ။ တဿ တဿပဏိဓာနာနုရူပမေဝ
နိပ္ပါဒနေ။**

ဟူ၍ အစဉ်အားဖြင့် မနောပဏိဓာန၊ ဝစီပဏိဓာန၊ ကာယ ပဏိဓာန ၃-ပါးပင်လာသည်။

ဤသို့ လာသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများကိုထောက်သော်-

၁။ ရှေးဦးစွာ စိတ်သက်သက်ဖြင့်သာ ဆုတောင်းခြင်း-ဟူသော စိတ္တပဏီဓာန၊

၂။ သည့်နောက်နှုတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်းခြင်းတည်း-ဟူသော ဝစီပဏီဓာန၊

၃။ သည့်နောက် ကိုယ်ဖြင့် ဆုတောင်းခြင်းတည်း-ဟူသော ကာယပဏီဓာန-ဟူ၍ အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်သော ပဏီဓာန သုံးပါး ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ယူသင့် မှတ်သင့်သည်။

ထိုသို့ ရှေ့နောက်အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်သော ပဏီဓာနသုံးပါး ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ယူသင့်သည်ရှိသော် တတိယဖြစ်သော ကာယပဏီဓာန၌ ၄-သင်္ချေ၊ ၈-သင်္ချေ၊ ၁၆-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း-ဟူသော ကာလနိယာမ၊ ကာလပရိစ္ဆေဒသည် ထင်ရှားရှိသကဲ့သို့ ရှေးဖြစ်သော စိတ္တပဏီဓာန၊ ဝစီပဏီဓာန ၂-ပါးတို့၌လည်း အသီးအသီး ကာလနိယာမ၊ ကာလပရိစ္ဆေဒ ထင်ရှားရှိသင့်သည်။ ရှိသင့်ပါလျက် ဤပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်တို့၌ ကာလနိယာမ၊ ကာလပရိစ္ဆေဒ ကို မဆိုခဲ့။

ဤသို့ရှိသင့် ဖြစ်သင့်လျက် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ကျမ်းဂန် တို့၌ အဆို လည်းမရှိ၊ အဖြစ်လည်း မရှိခဲ့သော် အဆိုရှိရာ ကျမ်းတစ်ပါးကို ရှာသင့်သည်။ ရှာ၍တွေ့လျှင် တွေ့ရာကျမ်းဂန်၏ အခြေအနေကို ထောက်၍ ဆိုတိုင်း သန္နိဋ္ဌာန်ကျ ယုံကြည်ရသည်လည်းရှိပေသည်။ မယုံကြည်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ထိုကျမ်းစကားကို တားမြစ်ပိတ်ပင် ပြစ်တင် ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ထင်စွာမပြုမူ၍ လျစ်လျူရှုကာသာ နေရမိဖြစ်သည်။ ဤသည်လည်း တစ်ကြောင်း။

၁။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဋ္ဌကထာ ၈-ကျမ်း၊ ဒီယနိကာယ် ၃-ကျမ်း၊ ဋီကာ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ် ၃-ကျမ်း၊ ဋီကာ၊ သံယုတ္တနိကာယ် ၅-ကျမ်း၊ ဋီကာ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ဧကကနိပါတ်တစ်ကျမ်း၊ ဋီကာ၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ် အဝင် အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်း၊ ဋီကာ၊ နေတ္ထိကျမ်း၊ ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၊ ဋီကာ၊ သစ္စသင်္ခေပကထာကျမ်း၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာကျမ်းပေါင်း ၉- ကျမ်း၊ ဋီကာကျမ်းပေါင်း ၂၁-ကျမ်းကိုပြု၍ ယူဇနာတစ်ထောင် အတိုင်း အရှည်ကြီးသော အာနန္ဒာငါးသည်သာလျှင် သမုဒ္ဒရာရေကို ချောက်ချားစေ၍ မြူးတူးနိုင်ဘိသကဲ့သို့ ပိဋကတ်သုံးပုံကို မွေ့နောက် ချောက်ချားစေနိုင်သော အလွန်ကြီးမြတ်သော ပညာရှင်ဖြစ်တော်မူပေသော မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သကသမယ၊ ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်းသော သမယန္တရ အစဉ်၌ သက်ဝင်ချဉ်းနင်း ရှင်းလင်းသုတ်သင် ခုတ်ထွင် ရွေးချယ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော အရှင်ဓမ္မပါလဆရာ၊

၂။ မဏိသာရ မဇ္ဈိသာကျမ်း၊ မဏိဒီပကျမ်း၊ အနုဋီကာကျမ်း၊ မဟာနိသယကျမ်း၊ ဇာတက ဝိသောဓနီကျမ်း၊ ဂန္ဓာဘရဏကျမ်းများကို စီရင်တော်မူသော အရှင်အရိယာဝံသဆရာ၊

ဤဆရာမြတ်တို့မှသော်လည်း စိတ်ဖြင့်ဆုတောင်းခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့်ဆုတောင်းခြင်း၊ ကိုယ်ဖြင့် ဆုတောင်းခြင်း -ဟူသော အခိုက်အတန့်သုံးပါးကို မတားမြစ်မှု၍ ကျမ်းဂန်၌ ထည့်သွင်းမိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်သေး၏။ ဤသည်လည်း တစ်ကြောင်း။

ဤစကား၌ ပါဌဇာတ်ဋီကာကို အရှင်ဓမ္မပါလဆရာ စီရင်သည် - ဟူကြကုန်၏။ ရေးပုံသားပုံ စာနေစာသွား အခြင်းအရာအလုံးစုံမျိုးကို ထောက်သော် ထိုဆရာ၏ အခြင်းအရာ စင်စစ်မဟုတ်ဟု သိသာသည်။ ထိုကြောင့် မထည့်လိုက်ပေသည်။

ဤသို့သော အကြောင်းများကို ထောက်သော် ထိုဂန္ထနွရကျမ်း စကားများကို လွတ်လွတ်ကြီး ပယ်လိုက်ခြင်းငှာလည်း မတတ်ကောင်း အောင် ရှိချေသည်။

စိတ္တပဏီဓာန၊ ဝစီပဏီဓာန၊ ကာယပဏီဓာန၊ ၃-ပါးကိုသာ ယူ၍ ထို ၃-ပါးတို့တွင် စိတ္တပဏီဓာန၏ ကာလပရိစ္ဆေဒ၊ ဝစီပဏီဓာန ကာလပရိစ္ဆေဒ များကို စရိယပိဋကအဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ မယူမဆိုခြင်း ၏ အကြောင်း ကိုရှာအပ်၏။ ရှာသော် အပဒါန်ပါဠိများနှင့် မညီသော ကြောင့် မယူသည်ဟု ဆိုရန်တစ်ချက်။

မညီပုံကား- ဗုဒ္ဓအပဒါန်၌-

“မနသာယေဝ ဟုတွာန၊ ဓမ္မရာဇာ အသင်္ခယာ”-

ဟူ၍ လာသောကြောင့် စိတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်းရာ ဘုရား ပေါင်းကား အသင်္ခယဟူ၍- သိအပ်သည်။ သောတတ္ထကီစသော ကျမ်း များ၌ကား စိတ်ဖြင့်သာ ဆုတောင်းရာ ၇-သင်္ခေတွင်း၌ ဘုရားပေါင်း ကား တစ်သိန်း နှစ်သောင်း ငါးထောင်ဟူ၍လာသည်။ ပါဠိတော်လာ တိုင်း ဘုရားအသင်္ခေနှင့်မျှလောက်အောင် ကာလကို မှန်းထားသော် ၇-သင်္ခေမျှ မကတန်ရာ။

ယသောဓရာထေရီ အပဒါန်၌လည်း ပြဟ္မဒေဝဘုရား၊ ပေါရာဏ ဂေါတမဘုရားတို့ကို အမည်ထုတ်ဖော်၍ ဘုရားပေါင်း ကုဋေနှစ်သိန်း တစ်သောင်း နှစ်ထောင် တစ်ရာခုနစ်ဆယ့်ကိုးဆူမျှသော ဘုရားတို့ထံ၌ ငါတို့ဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ခြင်းငှာ ထေရီဆုတောင်းခဲ့ကြောင်း ကို လာသည်။ လာသည့်အလိုနှင့် နိုင်းချိန်သော် ထိုကျမ်းများ၌ လာသော ပြဟ္မဒေဝဘုရားမှစ၍ ဘုရားအရေအတွက်များနှင့် ငါတို့ဘုရားလောင်း

ကို အစွဲပြု၍ ထေရီဆုတောင်းရာ ဘုရား ပေါင်းများသည် အလွန်ကွာလှမ်းခဲ့၏။ ငါတို့ဘုရားအလောင်းသည် အလောင်းအလျာမဖြစ်မီ ထေရီအလောင်းက စတင်၍ဆုတောင်းနှင့်သည်- ဟုယူရမည်လည်း မခက်တောင်း။

[ဤကား မညီပုံတည်း]

တစ်နည်း။ ။ အပဒါန်ပါဠိ၌ကား ဘုရားဆုကိုရည်၍ ဝိဝဋ္ဌကုသိုလ်ပျိုးစကာလမှစ၍ ယူတော်မူသည်။ သောတတ္တကီစသော ကျမ်းများ၌ကား မဆုတ်မနစ် တသန်တည်းစိတ်ဖြင့် ဆုတောင်းရာမှစ၍ ယူလေသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ်ဖြင့် ၇-သင်္ချေဟူသော စကားသည် တစ်စိတ်မျှကိုသာ ယူ၍ဆိုသော စကားဖြစ်သောကြောင့် ကျမ်းဆရာတို့ မယူလေသည်-ဟုဆိုရန်တစ်ချက်။

[ဤသို့အထွေထွေပင် ဆိုရန်ရှိချေသည်။]

သောတတ္တကီကျမ်း၏ နိဂုံး၌ကား-

**“ဣမဋ္ဌ ပကရဏံ နာမ၊ ဓမ္မရာဇေန ဒေသီတံ။
သောတတ္တကီတိ နာမန္တိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဟိ ဝိညုနာ”**

ဟူ၍ ဤကျမ်း၌လာသော ဝါထာစုကို ဘုရားဟော-ဟူ၍ပင် ဆိုချေသည်။

**“ဂဇူဟိ ဒိန္နနာမေန၊ ဗုဒ္ဓယောသောတိ ဝိဿုတော။
ကတော ထေရေန တေနာယံ၊ နိဒါနဗုဒ္ဓဂေါစရော”-**

ဟူ၍ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျယ်ကို ဗုဒ္ဓယောသထေရ် ဖွင့်၍ ဝေဖန်ကြောင်းကို လာသည်။ ဤလည်း ဗုဒ္ဓယောသထေရ်တစ်ဦး ဖြစ်ရာသည်။

[ဤကားဗျာဒိတ်မခံမီ ၁၆-သင်္ချေဟူသော သောတတ္တကီကျမ်းစကားကို အမှီပြု၍ ဆိုအပ်သော စကားရပ်စုတည်း။]

ဗျာဒိတ်မခံမီ ဘဝပေါင်း ၁၆၀၀-အလွန်ရှိသော ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဟူသောနည်း၊ နှစ်ဆယ့်လေးသင်္ချေဟူသောနည်း၊ သုံးဆယ့်လေးသင်္ချေ ဟူသောနည်း၊ အပရိမာဏနည်းများကိုလည်း အသီးအသီးထုတ်၍ ဖြစ်သင့်သည် အားလျော်စွာ ယှဉ်လေ၊ ဤသဗ္ဗညုဘုရားလောင်းသည် အောက် အောက်သော ဗောဓိကိုပြောင်းရွှေ့၍ တောင်းရာ၌ကဲ့သို့ ထို့အတူ ပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိလောင်း၊ မဟာ သာဝက ဗောဓိလောင်းတို့၏လည်း အောက်အောက်သော ဗောဓိကို ပြောင်းရွှေ့၍ ဆုတောင်းသင့်သေးကြောင်း၊ တောင်းတိုင်းလည်းရသင့် သေးကြောင်း များကိုလည်း အနုအရင့် ရွေးချယ်၍ ဝေဖန်အပ်၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းသည် ရှေးအဖို့၌ ဘုရားဆုကို တောင်း သည်ဟု အချို့သသူတို့ မှတ်ယူကြကုန်၏။

သာရိပုတ္တရာ ထေရဂါထာပါဠိတော်၊ ၎င်းအဖွင့် ပရမတ္ထဒီပနီ အဋ္ဌကထာ၊ သာရိပုတ္တရာ ထေရအပဒါန်ပါဠိတော်၊ ၎င်းအဖွင့် ဝိသုဒ္ဓ ဇနဝိလာသိနီ အဋ္ဌကထာ၊ ဧကင်္ဂုတ္တရ ဧတဒဂ္ဂဝဂ် ပါဠိတော်၊ ၎င်းအဖွင့် မနောရထပူရဏီ အဋ္ဌကထာ၊ ၎င်းအဖွင့် ဋီကာ၊ ထိုမှတစ်ပါး ဤအရှင် သာရိပုတ္တရာထေရ်၏ဝတ္ထုကို စပ်လျဉ်းရာ ထုတ်ဆောင်ကြသော ထိုထို အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန် ကြီးငယ်တို့၌ ဘုရားဆုကို တောင်းရင်း ရှိသည်-ဟူသော အခြင်းအရာ အရိပ်အမြှောက်မျှမထင်။

ချင့်ချိန်ရန်ကား-

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အလောင်းသရဒလုလင်၏ တောထွက် ခါနီး၌ အကြံအစည်ဖြစ်ပုံကိုပြရာ အဋ္ဌကထာများ၌ကား-

**ဣမေသံ သတ္တာနံ မရဏံ နာမ ဧကန္တိကံ၊ တသ္မာ
မယာ ဧကံ ပဗ္ဗန္တံ ဥပဂန္နာ မောက္ခမဂ္ဂေါ ဂဝေသိတဗ္ဗော။**
ဟူ၍လာသည်။

ကုမေသံ သတ္တန်=ဤသတ္တဝါတို့အား၊ မရဏံနာမ=သေရခြင်း မည်သည်၊ ဧကန္တိကံ=စင်စစ်မြဲသော အဖို့ရှိ၏၊ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊ မယာ= ငါသည်၊ ဧကံ=တစ်ခုသော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ=ပဗ္ဗဇ္ဇသို့၊ ဥပဂန္နာ=ကပ်၍၊ မောက္ခမဂ္ဂေါ= လွတ်ကြောင်းတရားကို၊ ဂဝေသိတဗ္ဗော၊ ရှာသင့်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤသို့သောအကြံသည် ပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ သာဝကဗောဓိ လောင်းတို့၏ အကြံသာတည်း၊ သမ္မာသမ္မောဓိလောင်းတို့၏ အကြံ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဗျာဒိတ်မခံမီ ရှေးအဖို့၌ သမ္မာသမ္မောဓိလောင်း ဟုတ်ဖွယ်မရှိ၊ ပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ သာဝကဗောဓိလောင်းသုံးပါး ဤ လေးပါးတွင်သာ တစ်ပါးပါးဖြစ်ရာ၏၊ ဤသို့ချင့်ချိန်ရန်ရှိသည်။

သီလက္ခန္ဓာဋီကာဆရာမြတ်၏ အလိုတော်အားဖြင့်ကား-

ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းသည် ဗျာဒိတ်မခံမီ ရှေး၌ကား ပကတိသာဝကဗောဓိလောင်းသာ-ဟု ယူရန်ရှိသည်၊ ထိုစကားမှန်၏ မဟာသာဝကဖြစ်သော အရှင်သုဘူတိထေရ်အလောင်း နန္ဒရသေ့ကဲ့သို့ ထိုအတူ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏အလောင်း သရဒရသေ့၏လည်း အလိုရှိ သည်ရှိသော် ထိုဗျာဒိတ်ခံရာနေရာ၌ပင် ပကတိသာဝကဗောဓိကို ရတော့ မည့် အခြင်းအရာ ထင်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာများ၌-

**သရဒတာပသော ပန အဟောဝတာဟမ္ပိ အယံ
နိသဘတ္ထေရော ဝိယ အနာဂတေ ဧကဿ ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂ-
သာဝကော ဘဝေယျန္တိ သတ္ထုဒေသနာကာလေ ဥပ္ပန္န-
ပရိဝိတက္ကတာယ အညဝိဟိတော ဟုတွာ မဂ္ဂဖလာနိ
ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ နာသက္ခိ။**

ဟူ၍ မိန့်ကုန်ပြီ။

ပါရမီဒီပနီ

သရဒတာပသော ပန=သရဒရသေ့သည်ကား၊ အဟမ္မိ=ငါသည်လည်း၊ အယံ နိသဘထေရော ဝိယ=ဤနိသဘထေရ်ကဲ့သို့၊ အနာဂတေ=နောင်ကာလ၌၊ ဧကဿ ဗုဒ္ဓဿ=တစ်ဆူသောဘုရား၏၊ အဂ္ဂသာဝကော=အဂ္ဂသာဝကသည်၊ ဝတ=စင်စစ်၊ အဟော ဘဝေယျံ= ဪ ဖြစ်ချင်ပါဘိတော့၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သတ္ထု=အနောမဒဿီဘုရား၏၊ ဒေသနာကာလေ=တရားဟောသောအခါ၌၊ ဥပ္ပန္နပရိဝိတက္ကတာယ=ဖြစ်သော အကြံအစည်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အညဝိဟိတော=တစ်ပါး၌ စိတ်ထားနှလုံးသွင်းရှိသည်၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်လေသောကြောင့်၊ မဂ္ဂဖလာနိ=မဂ်ဖိုလ်တို့ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဇိတံ=ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ၊ နာသက္ခိ=မတတ်နိုင်လေ။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ထိုကဲ့သို့ အကြံမနှောင့်မှု မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်မည်ပင်-ဟူလိုသည်၊ ရသည်ရှိသော် ပကတိသာဝက အဖြစ်ဖြင့်သာ ရရာ၏၊ ဤသရဒဟူသော အမည်သည်ကား အဋ္ဌကထာများ၌ လာသော အမည်သာတည်း။

သာရိပုတ္တထေရ အပဒါန်ပါဠိ၌ကား-

“ပဗ္ဗဘိညာဗလပ္ပတ္တော၊ သုရုစိနာမ တာပသော”။

ဟူ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းကို သုရုစိရသေ့-ဟူသော အမည်နှင့်လာ၏။

ထို့အတူ အရှင်မောဂ္ဂလာန် အလောင်းကိုလည်း သိရိဝဇန သူကြွယ်ဟူ၍ အဋ္ဌကထာများ၌ လာ၏။

မောဂ္ဂလာနထေရအပဒါန်ပါဠိ၌ကား-

**အနောမဒဿီဘဂဝါ၊ လောကဇေဋ္ဌော နရာသဘော။
ဝိဟာသိ ဟိမဝန္တမ္ပိ၊ ဒေဝသံဃပုရက္ခတော။
ဝရုဏောနာမ နာမေန၊ နာဂရာဇာ အဟံ တဒါ။**

ကာမရူပံ ဝိကုဗ္ဗာမိ၊ မဟောဒမိ နိဝါသဟံ။

ဤသို့စသည်ဖြင့် သမုဒ္ဒရာ၌ အမြဲနေသော ဝရုဏအမည်ရှိ သော နဂါးမင်းဖြစ်၍ အနောမဒသီဘုရား ဟိမဝန္တာသို့ ကြွလာရာ များစွာသော တူရိယာမျိုးတို့ဖြင့် ပူဇော်၍ ဗျာဒိတ်ခံကြောင်းကို လာသည်။ အဋ္ဌကထာများ၌ သိရီဝမ္မနသူကြွယ်သေလျှင် နတ်ပြည်သို့သွားသည်သာ-ဟူ၏။ နဂါးဖြစ်သည် မဆို။

အဋ္ဌကထာများ၌ အရှင်သူဘူတိအလောင်းကို နန္ဒရသေ့-ဟုလာ၏။ တပည့်ပေါင်းလည်း ၄-သောင်း၊ ၄-ထောင် အခြံအရံရှိ၏-ဟူ၏။ သူဘူတိထေရအပါဒါန် ပါဠိ၌ကား-

ကောသိယောနာမနာမေန၊ ဇဋိလော ဥဂ္ဂတာပသော။

ကောတိယော အဒုတိယော၊ ဝသာမိ နိသဘော တဒါ။

ဟူ၍ ကောသိယ-ဟူသော အမည်နှင့် အဖော်မရှိ တစ်ယောက် တည်းတည်းသာ-ဟူ၏။

ဤသို့အပဒါန်လာ အမည်နာမ အဖြစ်အပျက် ဝတ္ထုအကြောင်း အရာများနှင့် အဋ္ဌကထာများ၌လာသော အမည်နာမ အဖြစ်အပျက် ဝတ္ထုအကြောင်းအရာများသည် မညီမညွတ်ကြသည်လည်း စိုးစဉ်းရှိသည်။ တစ်ပါးသောအဋ္ဌကထာများနှင့် မညီမညွတ်သည်ကို မဆိုထားဘိ၊ ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာ၌ပင် အရှင်မောဂ္ဂလာန်အလောင်း သိရီဝမ္မန သူကြွယ်ဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံကြောင်းကို ဝတ္ထုအကျယ်နှင့်တကွ ဆိုပြီးသည့် အဆုံး၌ “တေန ဝုတ္တံ အပဒါနေ” ဟုခံ၍ ဝရုဏနဂါးမင်းဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံကြောင်းကို ဆိုသော ထိုမောဂ္ဂလာန်ထေရ အပဒါန်ပါဠိကိုပင် ဆောင်ပြန်သည်။

ထေရ်အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၌လည်း မောဂ္ဂလာနထေရ် အပဒါန် အဖွင့်တွင် ထေရ်ဂါထာအဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာများ၌ လာသောအတိုင်း သိရီဝမ္မနသူကြွယ်ဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံကြောင်းကို ဝတ္ထုအခြေစကား ခံပြီးလျှင် ပါဠိရှိတိုင်းပင် ဖွင့်လေသည်။ ဤသို့သော အရာများလည်း စိုးစဉ်းရှိသည်။

ထေရ်အပဒါန် ပါဠိတော်လာ ထေရ်ပေါင်းငါးရာငါးကျိပ်၊ ထေရ်ဂါထာပါဠိတော်လာ ထေရ်ပေါင်း နှစ်ရာခြောက်ကျိပ် ခြောက်၊ ထိုနှစ်ရာခြောက်ကျိပ်ခြောက်တို့တွင် နှစ်ရာသုံးကျိပ်ငါးပါးသော ထေရ်တို့သည် အပဒါန်ပါဠိတော်၌လည်းလာကုန်၏။ သုံးကျိပ်တစ်ပါးသော ထေရ်တို့သည်ကား အပဒါန်ပါဠိတော်၌ မလာကုန်၊ အပဒါန် ပါဠိတော်၌လည်း လာကုန်သော နှစ်ရာသုံးကျိပ် ငါးပါးသော ထေရ်တို့တွင် ကိမိလထေရ်၊ ဝမ္မထေရ်၊ မဟာနာဂထေရ် ၃-ပါးတို့၏ ဂါထာအဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ အပဒါန်ပါဠိကို ဆောင်ထားလျက်ပါသည်။ ထိုအပဒါန်ပါဠိကို ယခုရှိသော ထေရ်အပဒါန် ပါဠိတော်များ၌ ရှာသော်မတွေ့။

ထေရီအပဒါန် ပါဠိတော်၌ ထေရီပေါင်း လေးကျိပ်လာသည်။ ထေရီဂါထာပါဠိတော်၌ ထေရီပေါင်း ခုနစ်ကျိပ်သုံးပါးလာသည်။ ထိုခုနစ်ကျိပ်သုံးပါးတွင် သုံးကျိပ်ငါးပါးသာ အပဒါန်မှာဝင်သည်။ ထိုသုံးကျိပ် ငါးပါးတွင်လည်း ပုတ္တာထေရီ၊ ရောဟိနီထေရီ ၂-ပါးတို့၏ ဂါထာအဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ အပဒါန်ပါဠိကို ဆောင်ထားလျက်ပါသည်။ ထိုအပဒါန်ပါဠိကို ယခုရှိသော ထေရီအပဒါန် ပါဠိတော်များ၌ ရှာသော်မတွေ့။ ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီဂါထာအဖွင့်၌ အဋ္ဌကထာဆောင်ပြသော အပဒါန်ပါဠိများသည် ယခုရှိသော ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ အပဒါန်ပါဠိများနှင့် တိုက်ဆိုင်၍မရ။

[ဤကား ပညာရှိတို့ သတိမူရန် ထင်ထင်ရှားရှား မညီမညွတ်သည့် အရာများကို ထုတ်ပြသော စကားအမြွက်တည်း၊ ဤသို့မညီမညွတ် ရှိကြသော်လည်း အပဒါန်ပါဠိတော်၌သော်လည်းကောင်း၊ ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ပသာဒညထတ္တကို မဖြစ်စေမူ၍ အကြောင်းကိုသာ ရှာအပ်၏။]

ဒသမပုစ္ဆာအဖြေပြီး၏။

-----*-----

၁၁-ကောဒသမပုစ္ဆာ အဖြေ

ပါရမီ၊ ဥပပါရမီ၊ ပရမတ္ထပါရမီ တည်းဟူသော အပြားသုံးဆယ်တို့ကို ပါရမီအဖြစ်ဖြင့်ယူတော်မူ၍-

**ဒသ ခေါ သာရီပုတ္တ ဗုဒ္ဓကာရကာ ဓမ္မာ။
ကတမေဒသ၊ ဒါနံ ခေါ သာရီပုတ္တ ဗုဒ္ဓကာရကော
ဓမ္မော၊ သီလံ နေက္ခမံ ပညာ ဝီရိယံ ခန္တိ သစ္စံ အဓိဋ္ဌာနံ
မေတ္တာ ဥပေက္ခာ ဗုဒ္ဓကာရကော ဓမ္မော။ ဣမေ ခေါ
ဒသ သာရီပုတ္တ ဗုဒ္ဓကာရကာ ဓမ္မာ။**

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ပါရမီဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်တို့ကို မြတ်စွာဘုရားတို့အားသာ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံစွာ နိပ္ပရိယာယအားဖြင့် ရအပ်ကုန်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့အား ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ပါရမီဆယ်ပါး အပြားသုံးဆယ်တို့ကို မရအပ်ကုန်။

ထိုစကားမှန်၏။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ ဒသဗလဉာဏ်-အစရှိသော အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်းတို့ကို ပေးတတ်သော အနုတ္တရသမ္မာသမ္မောမိဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏

ဥပနိဿယဖြစ်သော ပါရမီတို့ကိုသာ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပါရမီတို့ပေ-ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သာဝက ဗောဓိတို့အား ထိုက်တန်သင့်လျော်သော ပါရမီတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်ကား အပြည့်အစုံဖြစ်သော ဆယ်ပါးသော ပါရမီတို့ကိုသာ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ယုတ်လျော့သောပါရမီတို့ကို အလိုမရှိအပ်ကုန်။

ထိုအကြောင်းကိုကား---

- (က) ဣမေသမ္ပိ ဟိ ယထာ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ဒါနာဒိ ပါရမီဟိ ပရိဗြူဟိတာ ပညာပါရမီ အနုက္ကမေန ဂပ္ပံ ဂဏှန္တိ ပရိပါကံ ဂစ္ဆန္တိ ဗုဒ္ဓဉာဏံ ပရိပူရေတိ။
- (ခ) ဒါနပရိစယေန ဟေတေ တတ္ထတတ္ထ ဘဝေ အလော ဘဇ္ဈာသယတာယ သဗ္ဗတ္ထ အသင်္ဂမာ-နသာ အနပေက္ခ စိတ္တာ ဟုတွာ သီလပရိစယေန သံဝုတကာယဝါစတာ ယ ပရိသုဒ္ဓကာယ ဝစိကမ္မန္တာ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝါ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရာ ဘောဇနေမတ္တညုနော ဟုတွာ ဇာဂရိယာ-နုယောဂေန သမာပဒဟန္တိ၊ သွာယံ တေသံ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ ဂတပစ္စာ ဂတိကဝတ္ထ ဝသေန ဒီပေတဗ္ဗော။
- (ဂ) ဧဝံပန ပဋိပဇ္ဇန္တာနံ အဓိကာရသမ္ပတ္တိယာ အပ္ပကသိရေနေဝ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော ပဉ္စာ ဘိညာ ဆဋ္ဌဘိညာ အဓိဋ္ဌာနဘူတာ ပုဗ္ဗဘာဂ ဝိပဿနာ စ ဟတ္ထဂတာယေဝ ဟောန္တိ။ ဝီရိယာဒယော ပန တဒန္တောဂဓာဇေ။

(ဃ)

ယဉ် ပစ္စေကဗောဓိယာ သာဝကဗောဓိယာ ဝါ အတ္တာ ယ ဒါနာဒိပုညသမ္ဘရဏေ အပ္ပုဿဟနံ၊ က္ကဒံ ဝီရိယံ၊ ယံ တဒနုပရောဓဿ သဟနံ၊ အယံ ခန္တိ။ ယံ ဒါန သီလာဒိသမာဒါနာဝိသံဝါဒနံ၊ က္ကဒံ သစ္စံ။ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ အဝလသမာဒါနာ ဓိဋ္ဌာနံ၊ က္ကဒံ အဓိဋ္ဌာနံ။ ယာ ဒါနသီလာဒီနံ ပတိဋ္ဌာန ဘူတေသု သတ္ထေသု ဟိတေ သိတာ၊ အယံ မေတ္တာ။ ယံ သတ္တာနံ ကတဝိကာရေသု အဇ္ဈပေက္ခနံ၊ အယံ ဥပေက္ခာတိ ဧဝံ ဒါနသီလ ဘာဝနာသုသီလသမာဓိပညာသုစ သိဇ္ဈမာနာ သု ဝီရိယာဒယော သိဒ္ဓါဧဝ ဟောန္တိ။

ဟူသောထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာများကို ထောက်၍ သိအပ် သတည်း။

(က) ဟိသစ္စံ=ထိုစကားမှန်၏။ ယထာ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ= သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့၏သို့၊ က္ကမေသမ္ပိ=ဤပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ သာဝကဗောဓိလောင်းတို့၏လည်း၊ ဒါနာဒိပါရမီဟိ=ဒါနအစရှိသော ပါရမီတို့သည်၊ ပရိဗြူဟိတာ=ထက်ဝန်းကျင်မှ ပွားစေအပ်သော၊ ပညာပါ ရမီ=ပညာပါရမီသည်၊ အနုက္ကမေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ ဂပ္ပံ=အခဲအစုပေါင်း စုစည်းရုံးခြင်းတည်းဟူသော ခန်းတိုက်ကို၊ ဂဏန္တိ=ယူလျက်၊ ပရိပိကံ= ရင့်ခြင်းသို့ ဂစ္ဆန္တိ=ရောက်လျက်၊ ဗုဒ္ဓဉာဏံ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓဉာဏ်၊ သာဝကဗုဒ္ဓ ဉာဏ်ကို၊ ပရိပူရေတိ=ပြည့်စေ၏။

(ခ) ဟိ=ထိုစကားကိုချဲ့ဦးအံ့၊ ဧတေ=ထိုပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ သာဝကဗောဓိလောင်းတို့သည်၊ ဒါနပရိစယေန=ဒါန၌လေ့ကျက်ခြင်းဖြင့်၊

တတ္ထတတ္ထ ဘဝ=ထိုထိုဘဝ၌၊ အလောဘဇ္ဈာသယတာယ=အလောဘ တည်းဟူသော အဇ္ဈာသယရှိကြကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ= အလုံးစုံသော သတ္တသင်္ခါရတို့၌၊ အသင်္ဂမာနသာ=မကပ်မငြိသော စိတ်ရှိကြကုန်သည်၊ အနပေက္ခစိတ္တာ=ငဲ့ကွက်ခြင်းကင်းသောစိတ်ရှိကြ ကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်ကုန်၍လည်းကောင်း၊ သီလပရိစယေန= သီလ၌ လေ့ကျက်ခြင်းဖြင့်၊ သံဂုတကာယဝါစတာယ=စောင်းစည်းအပ်သော ကာယ ဒွါရ၊ ဝစီဒွါရရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိသုဒ္ဓကာယဝစိကမ္မန္တာ= စင်ကြယ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံရှိကြကုန်သည်၊ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝါ=စင်ကြယ် သော အာဇီဝရှိကြကုန်သည်၊ ဣန္ဒြိယေသု=ဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့၌၊ ဂုတ္တဒွါရာ=စောင့်ရှောက်အပ်သော တံခါးရှိကြကုန်သည်၊ ဘောဇနေ= ဘောဇန၌၊ မတ္တညုနော=အတိုင်းအရှည်ကို သိလေ့ရှိကြကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်ကုန်၍လည်းကောင်း၊ ဇာဂရိယာနုယောဂေန=နိုးကြားခြင်း လုံ့လ၌အားထုတ်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သဖြင့်၊ သမာပဒဟန္တိ=ကောင်းစွာအား ထုတ်ကြကုန်၏၊ တေသံ=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း၊ သာဝကလောင်းတို့၏၊ သွာယံ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ=ထိုဇာဂရိယာနုယောဂအကျင့်ဝတ်ကို၊ ဂတပစ္စာဂတိကဝတ္ထဝသေန=ဂတပစ္စာဂတိကဝတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒီပေ တဗ္ဗော=ပြအပ်၏။

(ဂ) ဧဝံ= ဤသို့၊ ပဋိပဇ္ဇန္တာနံ ပန= ကျင့်ကုန်သော ပစ္စေကဗောဓိ လောင်း၊ သာဝကဗောဓိလောင်းတို့အား၊ အဓိကာရသမ္ပတ္တိယာ=အဓိ ကာရနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ အပ္ပကသိရေနေဝ=မငြိငြင်သဖြင့်သာလျှင်၊ အဓိဋ္ဌာနဘူတာ=ဝိပဿနာ၏တည်ရာအခြေပါဒကဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ=ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စာ ဘိညာ ဆဋ္ဌဘိညာစ=အဘိညာငါးပါး၊ အဘိညာခြောက်ပါးတို့သည်

လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာစ=မဂ်၏ရှေး၌ဖြစ်သော ပုဗ္ဗဘာဂ
ဝိပဿနာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထဂတာယေဝ=လက်တွင်းရောက်ပြီး
ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ ဝီရိယာဒယော ပန=ဝီရိယ
ပါရမီအစရှိသော ပါရမီရှစ်ပါးတို့သည်ကား၊ တဒန္တောဂဓာဒေဝ=ထိုဒါန၊
သီလပါရမီနှစ်ပါး၌ အတွင်းဝင်ကုန်တော့သည်သာလျှင်တည်း။

(ဃ) ဟိ=အတွင်းဝင်ပုံကို ချဲ့၍ပြဦးအံ့၊ ပစ္စေကဗောဓိယာ ဝါ=
ပစ္စေကဗောဓိ၏လည်းကောင်း၊ သာဝကဗောဓိယာ ဝါ=သာဝကဗောဓိ၏
လည်းကောင်း၊ အတ္ထာယ=အကျိုးငှါ၊ ဒါနာဒိပုညသမ္ဘရဏေ= ဒါနစသော
ကုသိုလ်ကိုဆည်းပူးရာ၌၊ ယံ အပ္ပဿဟနံ=အကြင်အား ထုတ်ခြင်းသည်၊
အတ္ထိ=ရှိ၏။ ဣဒံ=ဤအားထုတ်ခြင်းသည်၊ ဝီရိယံ=ဝီရိယပါရမီပင်တည်း၊
တဒနုပရောဓဿ၊ ထိုဒါနစသော ကောင်းမှုကို ဆည်းပူးခြင်းအား မဆန့်
ကျင်ခြင်းကို၊ ယံ သဟနံ=အကြင်သည်းခံခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ အယံ=
ဤသည်းခံခြင်းသည်၊ ခန္တိ= ခန္တီပါရမီပင်တည်း၊ ယံ ဒါနသီလာဒိ သမာ
ဒါနာဝိသံဝါဒနံ=အကြင်ဒါနသီလစသည်ကို ဆောက်တည်ခြင်း၌ မချွတ်
ယွင်းစေခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ ဣဒံ=ဤဒါနသီလစသည်ကို ဆောက်
တည်ခြင်း၌ မချွတ်ယွင်းစေခြင်းသည်၊ သစ္စံ=သစ္စာပါရမီပင် တည်း၊
သဗ္ဗတ္ထကမေဝ=အလုံးစုံသော အရာတိုင်းနှင့်ဆက်ဆံသည်သာ လျှင်ဖြစ်
သော၊ ယံ အစလသမာဒါနာဓိဋ္ဌာနံ= အကြင်မတုန် မလှုပ်သော ဆောက်
တည်ခြင်း၌ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ ဣဒံ=ဤအဓိဋ္ဌာန်ခြင်းသည်၊
အဓိဋ္ဌာနံ=အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီပင်တည်း၊ ဒါနသီလာဒိနံ=ဒါန၊ သီလ စသည်
တို့၏။ ပတိဋ္ဌာနဘူတေသု=တည်ရာဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တေသု=အလျှံခံသူ
စသောသတ္တဝါတို့၌၊ ယာ ဟိတေသိတာ=အကြင် အစီးအပွားကို တောင့်
တသည်၏အဖြစ်သည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ အယံ=ဤအလျှံခံပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့၌

အစီးအပွားကို တောင့်တခြင်းသည်၊ မေတ္တာ=မေတ္တာပါရမီ မည်၏။ သတ္တာနံ=တစ်ပါးသောသတ္တဝါတို့၏၊ ကတဝိကာရေသု၊ ပြုအပ်သော ဖောက်ပြန်ချော်ချွတ်သော အမှုတို့၌၊ ယံ အဇ္ဈပေက္ခာနံ= အကြင်လျစ်လျူရှုခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ အယံ=ဤလျစ်လျူရှုခြင်းသည်၊ ဥပေက္ခာ= ဥပေက္ခာပါရမီ မည်၏၊ ဣတိဇဝံ=ဤသို့၊ ဒါနသီလ ဘာဝနာသု=ဒါနသီလ ဘာဝနာတို့သည်၊ သိဇ္ဈမာနာသုစ=ပြီးစီးကုန် သည်ရှိသော် လည်းကောင်း၊ သီလသမာဓိပညာသု=သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့သည်၊ သိဇ္ဈမာနာသုစ= ပြီးစီးကုန်သည်ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ဝီရိယာဒယော=ဝီရိယပါရမီ စသည် တို့သည် ၊ သိဒ္ဓါဝ=ပြီးကုန်တော့သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ။ ဤအဋ္ဌကထာဖြင့် ပစ္စေကဗောဓိလောင်း, သာဝက ဗောဓိလောင်းတို့အား ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ ၃-ပါးနှင့်လည်းကောင်း၊ သီလ, သမာဓိ, ပညာ ၃-ပါးနှင့်လည်းကောင်း မကင်းသင့်ကုန်ရကား ထို ၃-ပါးတို့ပြီးကုန်သည်ရှိသော် ဝီရိယစသော ၈-ပါးသော ပါရမီတို့ သည်လည်း ထို ၃-ပါးတွင်း၌ ဝင်လေသဖြင့် ပါရမီ ၁၀-ပါးကိုကား ဧကန် စင်စစ်ရသင့်ပေပြီ၊ ဥပပါရမီ ၁၀-ပါး, ပရမတ္ထပါရမီ ၁၀-ပါးတို့ကို အပြည့်အစုံရသင့်, မရသင့်ကို မသိသာတတ်သေးပါ-ဟူငြားအံ့။

လဇ္ဇာသတိမာနာပဿယာနံ လောကုတ္တရ ဓမ္မာဓိ ပတိနံ သီလသမာဓိပညာဂရုကာနံ တာရိတ, တရိတ, တာရယံတူနံ အနုဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ ပါရမီ ဥပပါရမီ ပရမတ္ထ ပါရမီဟိ ဗောဓိတ္ထယပ္ပတ္တိယော ယထာ ဝုတ္တဝိဘာဂေါတိ ကေစိ။

ပါရမီဒီပနီ

ဟူ၍ စရိယာပိဋကအဋ္ဌကထာ၊ သီလက္ခန္ဓာဒီကာတို့၌ လာသော ကေစိဝါဒအလိုအားဖြင့် ကူးမြောက်စေအပ်သော တာရိတပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော သာဝကတို့မှာ ပါရမီ ၁၀-ပါး၊ ကိုယ်တိုင်းကူးတတ်သော တရိတပုဂ္ဂိုလ်-ဟုဆိုအပ်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှာ ဥပပါရမီ ၁၀-ပါး၊ သူတစ်ပါးတို့ကို ကယ်တင်တတ် ကူးမြောက်စေတတ်သော တာရယိတု ပုဂ္ဂိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ဘုရားတို့မှာ ပရမတ္ထပါရမီ ၁၀-ပါး၊ ဤသို့ယူ လိုသည်။

ဤအလိုသာဝကဗောဓိလောင်းတို့အား ပါရမီ ၁၀-ပါးကိုသာ ရအပ်၏။ ဥပပါရမီ၊ ပရမတ္ထပါရမီများကိုမရအပ်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း တို့အား ဥပပါရမီ ၁၀-ပါးကိုသာရအပ်၏။ ပရမတ္ထပါရမီများကို မရအပ်၊ သဗ္ဗညုလောင်းတို့အား ပရမတ္ထပါရမီ ၁၀-ပါးကိုသာယူအပ်၏။ ပါရမီ၊ ဥပပါရမီများကို မယူအပ်ဟု ဝေဖန်အပ်၏။

[တိသပါရမီသမ္ပုက္ကာ၊ ဓမ္မရာဇာ အသင်္ခယာ-ဟူသော ဝါဠိတော်များနှင့် မညီလေ။]

အညေ ပန ပရပုညာနုမောဒနဝသေန ပဝတ္တာ သမ္ဘာရာ ပါရမီယော၊ ပရေသံ ကာရာပနဝသေန ပဝတ္တာ ဥပပါရမီယော၊ သယံ ကရဏဝသေန ပဝတ္တာ ပရမတ္ထ ပါရမီယောတိ ဝဒန္တိ။

ဟူ၍ ထိုအဋ္ဌကထာ၊ ဒီကာကျမ်းတို့၌လာသော အညေဝါဒ အလို အားဖြင့် သူတစ်ပါးပြုအပ်သော ဒါနစသည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ သူတစ် ပါးကိုပြုစေခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း ၃-ပါးစုံကိုပင် သာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တို့၌ ရသင့်လေရကား သာဝကဗောဓိလောင်း၊ ပစ္စေကဗောဓိလောင်း တို့၌လည်း ဥပပါရမီဆယ်ပါး၊ ပရမတ္ထပါရမီဆယ်ပါးများကိုလည်း ရသင့် သည်-ဟုယူအပ်၏။

**တထာ ဘဝသုခါဝဟော ပုညဉာဏသမ္ဘာရော ပါရမီ၊
အတ္တနော နိဗ္ဗာနသုခါဝဟော ဥပပါရမီ၊ ပရေသံ
တဒုဘယသုခါ ဝဟော ပရမတ္ထပါရမီတိ ဧကေ။**

ဤဧကေဝါဒအလို-သာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၌ ပါရမီ၁၀-ပါး၊
ဥပပါရမီ ၁၀-ပါး၊ ဤနှစ်ဆယ်ကိုသာရအပ်၏။ ဘုရားတို့၌သာ ၃၀-
ကိုရအပ်၏-ဟုမှတ်ဖွယ်ရှိ၏။

သကဝါဒအားဖြင့်ကား သား၊ မယား၊ ဥစ္စာစသော ဗာဟိယ
ဝတ္ထုကို စွန့်ခြင်းသည် ပါရမီ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ကိုစွန့်ခြင်းသည် ဥပပါရမီ၊
အသက်ကိုစွန့်ခြင်းသည် ပရမတ္ထပါရမီ-ဟူ၏။

ထို့ကြောင့် စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ၊ သီလက္ခန္ဓံ ဋီကာများ၌-

**ပုတ္တဒါရမနာဒိဥပကရဏပရိစ္စာဂေါ ပန ဒါနပါရမီ၊
အတ္တနော အင်္ဂပရိစ္စာဂေါ ဒါနဥပပါရမီ၊ အတ္တနော
ဇီဝိတပရိစ္စာ ဂေါ ဒါနပရမတ္ထပါရမီတိ။**

ဟူ၍မိန့်ကုန်ပြီ။

ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ၌ကား-

**ဒါနပါရမိယံ တာဝ အင်္ဂပရိစ္စာဂေါ ဒါနပါရမိ နာမ၊
ဗာဟိရဘဏ္ဍာပရိစ္စာဂေါ ဒါနဥပပါရမိနာမ၊ ဇီဝိတ
ပရိစ္စာဂေါ ဒါနပရမတ္ထပါရမိနာမ၊ ဧသေဝနယော သေသ
ပါရမိသုပိ။**

ဟူ၍လာ၏။

ခြေ၊ လက်၊ မျက်စိ-စသော အင်္ဂါကို စွန့်ခြင်းသည် ဒါနပါရမီ၊
ဗာဟိရဘဏ္ဍာကို စွန့်ခြင်းသည် ဒါနဥပပါရမီ၊ အသက်ကိုစွန့်ခြင်းသည်
ဒါနပရမတ္ထပါရမီ၊ ကြွင်းသောပါရမီတို့၌လည်း နည်းတူ-ဟူလိုသည်။

အစီအစဉ် မသင့်လွန်း။

[ဤသကဝါဒ အလိုအားဖြင့်ကား ဥပပါရမီဆယ်ပါး၊ ပရမတ္ထပါရမီဆယ်ပါး တို့ကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့အား တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့် ရသည် လည်းရှိရာ၏။ မရသည်လည်းရှိရာ၏။]

ကောဒသမပုစ္ဆာ အဖြေပြီး၏။

၁၂-ဒွါဒသမ ပုစ္ဆာအဖြေ

အောက်ဖြစ်သော စတုတ္ထပုစ္ဆာ၌ ပကတိသာဝကတို့၏ ပါရမီ ကာလကို ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်ဟူ၍ ငါတို့ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုသို့ ဆိုခဲ့တိုင်းသော ကာလအတိုင်းသာ ကျွတ်သင့်ကုန်ရာသလော၊ အယုတ် အလွန် ရှိသင့်သေးသလော-ဟူလိုသည်။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ဤပုစ္ဆာ၌ ပကတိသာဝကတို့အား ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာ တစ်ထောင်ဟူသော ကာလပရိစ္ဆေဒကို သန္နိဋ္ဌာန်ကျန်ယာမပြုတော်မူ၏။ အဘယ်ကို ထောက်မြော်၍ ပြုတော်မူလေသနည်း-ဟု မေးရန်ရှိ၏။

- ဖြေ။** (က) ဣမဉ္ဇိ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဆဇနာ အနုဿရန္တိ တိတ္ထိယာ ပကတိသာဝကာ မဟာသာဝကာ အဂ္ဂသာဝကာ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါတိ။
- (ခ) တတ္ထ တိတ္ထိယာ စတ္တာလီသံယေဝ ကပ္ပေ အနုဿရန္တိ၊ န တတော ပရံ။ ကသွာ၊ ဒုဗ္ဗလ ပညတ္တာ။ တေသဉ္ဇိ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဝိရဟိ တတ္တာ ဒုဗ္ဗလပညာ ဟောတိ။

(ဂ) ပကတိ သာဝကာ ကပ္ပသတဗ္ဗိ ကပ္ပသဟဿဗ္ဗိ အနုဿရန္တိ ယေဝ၊ ဗလဝပညတ္တာ။ အသိတိ မဟာသာဝကာ သတသဟဿကပ္ပေ အနုဿရန္တိ။ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ဧကံ အသချေယျ သတသဟဿဉ္စ။

(ဃ) ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဒွေ အသချေယျာနိ သတသဟဿဉ္စ။ ဧတ္ထကော ဟိ ဧတေသံ အဘိနိဟာရော။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ပရိစ္ဆေဒေါနာမ နတ္ထိ။

[ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ။]

ထိုနှင့်နည်းတူလာသော သုတ္တန် အဋ္ဌကထာ၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ များကို ထောက်မြော်၍ ပကတိသာဝကတို့အား ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်ဟူသော ကာလနိယာမကို ပြုတော်မူသည်။

သုတ္တန်အဋ္ဌကထာများ၌ကား-

တေသု ပန မန္တပညာ တိတ္ထိယာ အနေကဇာတိ သဟဿမတ္တံ အနုဿရန္တိ။ မဇ္ဈိမပညာ ဒသသံဝဋ္ဋ ကပ္ပိနိ။ တိက္ခပညာ စတ္တာလိသံယေဝ ကပ္ပေ အနုဿရန္တိ။ န တတော ပရံ။

ဤမျှသောစကားသာ အထူးရှိ၏။

(က) ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ ဣမံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ=ဤရှေး၌နေဘူးသော ခန္ဓာ၊ အမည်၊ အမျိုးစသည်ကို၊ တိတ္ထိယာ=သာသနာပ၌ ဈာနလာဘီ၊ အဘိညာလာဘီ၊ ကမ္မကိရိယဝါဒီ ဖြစ်ကုန်သော လောကီရသေ့ ပရိပိုင်တို့ သည်လည်းကောင်း၊ ပကတိသာဝကာ=ပကတိသာဝကတို့သည်လည်းကောင်း၊ မဟာသာဝကာ=မဟာသာဝကတို့သည်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂ

သာဝကက=အဂ္ဂသာဝကတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါ=သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမေ ဆဇနာ=ဤ ၆-ဦးသောသူတို့သည်၊ အနုဿရန္တိ=အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။

(ခ) တတ္ထ=ထို ၆-ဦးသောသူတို့တွင်၊ တိတ္ထိယာ=သာသနာပဏာနလာဘီ၊ အဘိညာလာဘီ၊ ကမ္မကိရိယဝါဒီဖြစ်ကုန်သော လောကီရသေ့ပရိပိုင်တို့သည်၊ စတ္တာလီသံယေဝ ကပ္ပေ=ကမ္ဘာ ၄၀-တိုင်ရုံသာ၊ အနုဿရန္တိ=အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏၊ တတော=ထိုကမ္ဘာ ၄၀-ထက်၊ ပရံ=လွန်၍၊ န အနုဿရန္တိ=မအောက်မေ့နိုင်ကုန်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဒုဗ္ဗလပညတ္တာ=အားနည်းသော ပညာရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=ထိုစကားမှန်၏၊ တေသံ=ထိုတိတ္ထိတို့အား၊ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဝိရဟိတတ္တာ=နာမ်တရား၊ ရုပ်တရားတို့ကို ပိုင်းခြားနိုင်သော ပညာမှကင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုဗ္ဗလပညာ=အားနည်းသောပညာသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ (ဝါကျရှိမှုယုတ္တတရ။)

(ဂ) ပကတိသာဝကက=ပကတိသာဝကတို့သည်၊ ကပ္ပသတမ္ပိ=ကမ္ဘာတစ်ရာတိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပသဟဿမ္ပိ=ကမ္ဘာတစ်ထောင်တိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ အနုဿရန္တိ ယေဝ=အောက်မေ့နိုင်ကုန်သည်သာတည်း၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဗလဝ ပညတ္တာ=နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကိုရသဖြင့် အားကြီးသောပညာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အသီတိ မဟာသာဝကက=ရှစ်ကျိပ်သောမဟာသာဝကတို့သည်၊ သတသဟဿကပ္ပေ=ကမ္ဘာတစ်သိန်းတို့တိုင်အောင်၊ အနုဿရန္တိ=အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏၊ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကက=နှစ်ဦးသောအဂ္ဂ သာဝကတို့သည်၊ ဧကံ အသင်္ချေယျဉ္စ=တစ်သင်္ချေတိုင်အောင်လည်းကောင်း၊

သတသဟဿဉ္စ=ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ အနုဿရန္တိ=အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။

(ဃ) ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ ဒွေအသင်္ချေယျာနိ=နှစ်သင်္ချေတို့တိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ သတသဟဿဉ္စ=ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ အနုဿရန္တိ=အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဟိယသ္မာ=အကြင့်ကြောင့်၊ ဧတေသံ=ထိုရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝက၊ နှစ်ဦးသော အဂ္ဂသာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏၊ အဘိနိဟာရော=မဟာသာဝကဗောဓိဉာဏ်၊ အဂ္ဂသာဝကဗောဓိဉာဏ်၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ စိတ်ကိုရှေးရှုဆောင်ခြင်း တည်းဟူသော ဆုတောင်းခြင်းကို ပြုရာကာလသည်၊ ဧတ္ထကော=ဤကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း အတိုင်း အရှည်ရှိ၏။ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်တည်း၊ ဗုဒ္ဓါနံ ပန=သဗ္ဗညုဘုရားတို့အား ကား၊ ပရိစ္ဆေဒေါနာမ=အပိုင်းအခြားမည်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ဤအဋ္ဌကထာစကား၌ “ဧတ္ထကော ဟိ ဧတေသံ အဘိနိဟာရော” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အသီတိမဟာသာဝကတို့သည်အဘယ်ကြောင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်ရုံသာ မြင်နိုင်ကုန်သနည်း။

ဖြေ။ ပါရမီ ဖြည့်ရာကာလ၏ ကမ္ဘာတစ်သိန်းမျှသာ ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။

မေး။ အဂ္ဂသာဝကတို့သည် အဘယ်ကြောင့် တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်ရုံသာ မြင်နိုင်ကုန်သနည်း။

ဖြေ။ ပါရမီဖြည့်ရာကာလ၏ တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း မျှသာ ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။

မေး။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်ရုံသာ မြင်နိုင်ကုန်သနည်း။

ဖြေ။ ပါရမီဖြည့်ရာကာလ၏နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း မျှသာ ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။

[ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကာလအပိုင်းအခြားကို လွန်၍ မမြင်နိုင်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။]

တိတ္ထိတို့၏ အရာဖြစ်သော ကမ္ဘာ ၄၀-ထက်လွန်၍ မြင်နိုင်ခြင်း ၏ အကြောင်းကိုကား ပကတိသာဝက ဝါကျဉ်ခတ်ခဲ့သော “**ဗလဝ ပညတ္တာ**”ဟူသော ဟိတ်ကို နောက်ဝါကျသို့ဆောင်၍-

မေး။ အဘယ်ကြောင့် အသီတိမဟာသာဝကတို့သည် ကမ္ဘာ ၄၀-ကိုလွန်၍ ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင် မြင်နိုင် ကုန်သနည်း။

ဖြေ။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သဖြင့် ပညာအားကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

အဂ္ဂသာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၌လည်းဆိုလေ၊ ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ကိုယူအပ်၏။

ဤသို့မယူမူ၍-

“**ဧတ္ထကော ဟိ ဧတေသံ အဘိနိဟာရော**” ဟူသော အကြောင်းသည်ပင် တိတ္ထိတို့၏အရာ ကမ္ဘာ ၄၀-ကိုလွန်၍ ကမ္ဘာ တစ်သိန်း စသည်တိုင်အောင် မြင်နိုင်ခြင်း၏အကြောင်းတည်း-ဟုယူခဲ့ ငြားအံ့၊ အလောင်းတော် သရဘင်္ဂရသေ့စသည်တို့သည်လည်း ၄- သချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင်ပင် မြင်နိုင်၏-ဟူသော အနက် သည်ရောက်ရာ၏၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ၄-သချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ပြီး သောသူပင် ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် **“ဗလဝပညတ္တာ”** ဟူသော ဟိတ်သည်သာ ကမ္ဘာ ၄၀-ကိုလွန်၍ မြင်နိုင်ခြင်း၏အကြောင်း **“ဧတ္ထကော ဟိ ဧတေသံ အဘိနိဟာရော”** ဟူသောဟိတ်သည်ကား ကမ္ဘာတစ်သိန်းစသည်ကို လွန်၍ မမြင်နိုင်ခြင်း၏အကြောင်း-ဟုမှတ်အပ်၏။

ထိုသို့ ရှေ့ဝါကျ၌တည်သော ဟိတ်ကိုနောက်ဝါကျသို့ လိုက်၍ ယူအပ်သည်ရှိသော် နောက်ဝါကျ၌တည်သော ဟိတ်ကိုလည်း ရှေ့ဝါကျ သို့ဆောင်၍ **“ပကတိသာဝကာ ကပ္ပသတမ္ပိ ကပ္ပသဟဿမ္ပိ အနုဿရန္တိ ယေဝ၊ ဧတ္ထကော ဟိ ဧတေသံ အဘိနိဟာရော”** ဟူ၍ယှဉ်အပ်၏၊ ထိုသို့ ယှဉ်အပ်သည်ရှိသော် ပကတိသာဝကတို့အား လည်း များသောအားဖြင့် ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်-ဟူသော ပါရမီကာလနိယာမကို သိအပ် သတည်း။

[ထို့ကြောင့် စတုတ္ထပုစ္ဆာ၌ ပကတိသာဝကတို့အား ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ် ထောင်- ဟူသော ကာလနိယာမကို ပြုတော်မူသတည်း။]

အချို့သောသူတို့ကား-

“ဧတ္ထကော ဟိ ဧတေသံ”၌ ဧတသဒ္ဒါဖြင့် ပကတိသာဝကပါ စွဲအံ့စိုးရကား **“ဧတေသန္တိ အသီတိ မဟာသာဝကာဒီနံ”** ဟုဋီကာမိန့်၏။

ထို့ကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာဖြင့် ပကတိသာဝကတို့၏ ပါရမီကာလကို အထောက်မရဟူကြကုန်၏။ “ဗလဝပညတ္တာ” ဟူသော ဟိတ်တစ်ပါးခြားလေပြီဖြစ်၍ ပကတိသာဝကကိုစွဲခြင်း၌ ပသင်္ဂ်ပင်မရှိသင့်၊ အနီးကပ်၍တည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါမျှကိုသာစွဲအံ့စိုး၍ ဋီကာဖွင့်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဋီကာဖြင့် ပကတိသာဝကကိုမြစ်သည်-ဟူ၍လည်း မဆိုသင့်၊ ခွင့်ပြုသည်-ဟူ၍လည်း မဆိုသင့်၊ လျစ်လျူသာဖြစ်သင့်သည်။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ အဋ္ဌကထာ၌ အဘယ့်ကြောင့် ရှေ့ဝါကျ၌ ဟိတ်အသီးအခြားခွဲ၍ ထားရသနည်း၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်သင့်သော် မဟာ သာဝကစသည်တို့နှင့် တစ်ဝါကျတည်းသာ ထားသင့်သည်-ဟူငြားအံ့။

ဖြေ။ ရှေ့တိတ္ထိဝါကျ၌ “ဒုဗ္ဗလပညတ္တာ” ဟူသောဟိတ်မှ မရှောင်သာ မလွဲသာ ပြန်ဖက်အားဖြင့် ဆိုခွင့် ရောက်လျက် ရှိချေသောကြောင့် “ဗလဝပညတ္တာ” ဟူသော ဟိတ်ကိုဆိုရသည်။

[ဤကား ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်ကို သန့်ဋ္ဌာန်ကျ နိယာမပြုတော်မူခြင်း၏ ယုတ္တိအသင့်တည်း။]

“ထိုကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်ထက် လွန်ကောင်းသေး မည်၊ ယုတ်ကောင်းသေးမည်” ဟူရာ၌ လွန်သည်လည်းရှိသေးကြောင်းကို ဓမ္မရူစိထေရအပဒါန်၌ -

တဒါ ဒီပင်္ကရော ဗုဒ္ဓေါ၊ သုမေမံ ဗျာကရိ ဇိနော။

စသည်ဖြင့် အလောင်းတော်သုမေမာဗျာဒိတ်ပွဲ၌ အလုံးစုံသော ဖြစ်ပုံအကြောင်းအရာကို ပစ္စုကွဒိဋ္ဌတွေ့မြင်၍ ထိုအခြင်းအရာကို

ကြည်ညိုသဖြင့် သာသနာ၌ရဟန်းပြုသည်။ ထိုမှစ၍ ဝိဝဇ္ဇနိဿိတ ကုသိုလ်ကို ဆည်းပူးလျက် ၄-သင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင် လာ၍ ငါတို့ဘုရားလက်ထက်မှာမှ ဓမ္မရုစိထေရ်-ဟုပကတိသာဝက အများတွင် ထင်ရှားဖြစ်လေသည်။

ထို့အတူ-

- ၁။ ကောဏ္ဍညဘုရားအား ထန်းကျင့်လှေခါးလှူ၍ ၃- သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင်လာခဲ့သော နိဿေဏီဒါယက ထေရ်၊
- ၂။ ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၏ တရားသံကို ကြည်ညိုရှိသေစွာ ခစား လုပ်ကျွေး၍ တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း တိုင်အောင် လာခဲ့သော သုပါရိ စရိယထေရ်၊
- ၃။ အနောမဒဿီဘုရားလက်ထက်က ဗျာဒိတ်ရ၍လာခဲ့သော သုမနထေရ်၊ အဗ္ဗဉ္စနဒါယကထေရ်၊ ပါနမိဒါယကထေရ်၊ မဂ္ဂဒတ္တိကထေရ်စသည်၊
- ၄။ ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက် ပဒုမုတ္တရဘုရားလက်ထက်မှလာသော ဝိဂူပနဒါယကထေရ်စသော အရာမကသောထေရ်၊

ဤသို့စသည်ဖြင့် အပဒါန်ပါဠိ၌လာသော ဝတ္ထုများကိုထောက်၍ ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်ထက် အလွန်ပါရမီဖြည့်ခဲ့ရသော ပကတိ သာဝကလည်း များစွာရှိကြောင်းကို သိအပ်၏။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်အောက် ယုတ်သင့် ရာ၌ကား အဘယ်မျှလောက်တိုင်အောင် ယုတ်သင့် သနည်း၊ အယုတ်ဆုံး အပိုင်းအခြားကား အဘယ်မျှ

နည်း-ဟူ၍ မေးဖွယ်ရှိ၏။
ဖြေ။ အပဒါန်ပါဠိတော်၌ မိဂသိရထေရ်၊ သုဘူတိထေရ်၊ လောမသကင်္ဂီယထေရ်၊ ဝနဝစ္ဆထေရ်၊ ဧကဝိဟာရိယထေရ် စသည်တို့သည် ကဿပဘုရားလက်ထက်၌ ပုညဝိသေသကို ပြု၍လာကြကြောင်းကို တိုက်ရိုက်လာ၏။ ထိုသို့လာငြားသော်လည်း-

ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာများ၌-

**အယမ္ပိ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု ကတာမိကာရော။
တတ္ထတတ္ထ ဘဝေ ပုညာနိ ဥပစိနန္တော ကဿပဒသ-
ဗလဿကာလေ။**

စသည်ဖြင့် ထိုမထေရ်တို့သည် ကဿပဘုရားမှ ရှေးရှေးသော ဘုရားသာသနာကပင် အဓိကာရရှိဘူးကြောင်းကို လာလျက်ရှိပြန်သောကြောင့် ထိုမထေရ်တို့ကိုပမာဏပြု၍ အန္တိမပရိစ္ဆေဒကို ဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။

ထို့အတူ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ ကဿပဘုရားနှင့် ငါတို့ဘုရား၏အကြား၌ဖြစ်သော ပဒုမဒေဝီ၏သား ဖြစ်ကုန်သော ၅၀၀-သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ထိုမှတစ်ပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ငါတို့ဘုရား မပွင့်မီ ဗုဒ္ဓကောလာဟလဖြစ်၍ အနှစ်တစ်ထောင်ခန့်၌ နောက်ဆုံးပရိနိဗ္ဗာန်စံသော ကတ္တရသိဒ္ဓိပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားတို့၏အထံ၌ ပုညဝိသေသကိုပြု၍ ငါတို့ဘုရားလက်ထက်၌ အကျွတ်တရား ရကြောင်းကိုဆိုသောဝတ္ထုများကိုလည်း ပမာဏပြု၍ အန္တိမပရိစ္ဆေဒကို ဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။

စင်စစ်ကား ထိုထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် ၂-ဆူ၊ ၃-ဆူသော ဘုရားတို့၏ သာသနာ၌ အဓိကာရကိုပြုဘူးရုံမျှနှင့် ပကတိ

သာဝကပါရမီဉာဏ်၏ရင့်ခြင်းကို မဆိုအပ်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို မှတ်လင့်။

ဆရာတို့ကား ၂-ဘဝ၊ ၃-ဘဝမျှပင် ပကတိသာဝကပါရမီဉာဏ်၏ ရင့်ခြင်းကိုအလိုရှိကြကုန်၏။ ထိုဆရာတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကား- သမန္တပါသာဒိက အဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာများ၌---

ဘဂဝါ ပန တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ အနုသာသနိပ္ပဒါနေန သတ္ထာယေဝ၊ တေပိ ဟိ ဘဂဝတော ဓမ္မဿဝနေန ဥပနိဿ ယသမ္ပတ္တိံ ပတွာ တာယ ဧဝ ဥပနိဿယ သမ္ပတ္တိံယာ ဒုတိယေ တတိယေဝါ အတ္တဘာဝေ မဂ္ဂဖလဘာဂိနော ဟောန္တိ၊ မဏ္ဍုကဒေဝပုတ္တာဒယော ဟိ စေတ္ထ နိဒဿနံ။

ဟူ၍လာသည်။

ဘဂဝါ ပန=မြတ်စွာဘုရားသည်ကား၊ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ=တိရစ္ဆာန်တို့၏လည်း၊ အနုသာသနိပ္ပဒါနေန=အနုသာသနီကိုပေးသဖြင့်၊ သတ္ထာယေဝ=ဆရာမည်သည်သာတည်း၊ ဟိသစ္စံ=မှန်၏၊ တေပိ=ထိုတိရစ္ဆာန်တို့သည်လည်း၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မဿဝနေန=တရားတော်ကိုကြားနာရသဖြင့်၊ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ=ဥပနိဿယ၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့၊ ပတွာ=ရောက်၍၊ တာယ ဧဝ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံယာ=ထိုသို့သဘောရှိသော ဥပနိဿယ၏ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒုတိယေ အတ္တဘာဝေ ဝါ=ဒုတိယဘဝ၌သော်လည်းကောင်း၊ တတိယေ အတ္တဘာဝေ ဝါ=တတိယဘဝ၌သော်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဖလဘာဂိနော=မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော အဖို့ရှိကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဟိသစ္စံ=မှန်၏၊ မဏ္ဍုကဒေဝပုတ္တာဒယော=မဏ္ဍုကအမည်ရှိသော နတ်သား

စသည်တို့သည်၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ နိဒဿနံ=သက်သေသာဓက ညွှန်းပြ ရန်ပင်တည်း။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤအဋ္ဌကထာ၌-

**တာယ ဧဝ ဥပနိဿယ သမ္ပတ္တိယာ ဒုတိယေ
တတိယေဝါ အတ္တဘာဝေ မဂ္ဂဖလဘာဂီနော
ဟောန္တိ။**

ဟူ၍ ဧဝ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ ဆိုခြင်းကြောင့် ရှေးရှေးဘဝ၌ ဝိဝဋ္ဌ နိဿိတကုသိုလ်အခံမရှိဘူးဘဲ ဖားသူငယ်ကဲ့သို့ ထိုဘဝမှသာဖြစ်လာ သော ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်သည်ပင်လျှင် ဒုတိယဘဝ၊ တတိယ ဘဝ၌ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို ပေးနိုင်သည်ဟုမှတ်အပ်၏။ ဤလည်း တစ်ကြောင်း။

မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ စူဠသစ္စကသုတ်အဖွင့်၌-

**အထ ဘဂဝါ ယသ္မာ လိစ္စဝီဟိ သစ္စကဿ ဒိန္နံ၊ န
ဘဂဝတော။ သစ္စကေန ပန ဘဂဝတော ဒိန္နံ။ တသ္မာ
တမတ္ထံ ဒီပေန္တော ယံ ခေါ အဂ္ဂိဝေဿနာတိ အာဒိ
မာဟ။ ဣဒါနိ ဘဂဝါ နိဂဏ္ဏဿ မတေန ဝိနာယေဝ
အတ္တနော ဒိန္နံ ဒက္ခိဏံ နိဂဏ္ဏဿ နိယျာတေတိ။
သာစဿ အနာဂတေ ဝါသနာယ ဘဝိဿတိတိ။**

ဟူ၍လာ၏။

၎င်းအဋ္ဌကထာ မဟာသစ္စကသုတ် အဖွင့်၌လည်း-

(က) ဘဂဝတာ ဣမဿ နိဂဏ္ဏဿ ဒွေ သုတ္တာနိ
ကထိ တာနိ။ ပုရိမသုတ္တံ ဧကော ဘာဏဝါရော၊
ဣဒံ ဒီယမော။ ဣတိ အမုတိယေ ဘာဏဝါရေ

သုတွာ အယ်နိဂဏ္ဍော နေဝအဘိသမယံ ပတ္တော၊ န ပဗ္ဗဇိ တော၊ န သရဏေသု ပတိဋ္ဌိတော။ ကသ္မာ ဧတဿ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ။ အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ။

(ခ)

ပဿတိ ဟိ ဘဂဝါ ဣမဿ ဣဒါနိ ဥပနိဿယော နတ္ထိ။ မယံ ပန ပရိနိဗ္ဗာနတော သမဓိကာနံ ဒွိန္ဒံ ဝဿသတာနံ အစ္စယေန တမ္မပဏ္ဍိဒီပေ သာသနံ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ။ တတြာယံ ကုလယရေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သမ္ပတ္တေ ကာလေ ပဗ္ဗဇိတွာ တိဏိ ပိဋကနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝိပဿနံ ဝဇ္ဇေတွာ သဟပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ ကာလဗုဒ္ဓရက္ခိတော နာမ မဟာ-ဒိဏာသဝေါ ဘဝိဿတီတိ။ ဣဒံ ဒီသ္မာ အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ။

ဟူ၍လာ၏။

အထ=ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ယသ္မာ= အကြင့်ကြောင့်၊ လိစ္ဆဝီဟိ=လိစ္ဆဝီမင်းတို့သည်၊ သစ္စကဿ=သစ္စကအား၊ ဒိန္ဒံ=ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်များကို ပေးအပ်၏၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရားအား၊ နဒိန္ဒံ=မပေးအပ်၊ သစ္စကေနပန=သစ္စကသည်သာလျှင်၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဒိန္ဒံ=ပေးအပ်၏၊ တသ္မာ=ထိုကြောင့်၊ တမတ္ထံ=ထိုအကြောင်းကို၊ ဒီပေဇ္ဇော=ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍၊ ယံ ခေါ အဂ္ဂိဝေဿ နာတိအာဒိ=ယံ ခေါ အဂ္ဂိဝေဿန-ဤသို့ အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ=ဟောတော်မူ၏၊ ဣဒါနိ=ယခုအခါ၌၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာဘုရားသည်။

နိဂဏ္ဌဿ=နိဂဏ္ဌပရိဗိုဇ်ဖြစ်သော သစ္စက၏။ မတေန=အလိုဆန္ဒနှင့်၊ ဝိနာယေဝ=ကင်း၍သာလျှင်၊ အတ္တနော=ကိုယ်တော်အား၊ ဒိန္နံ=လျှူ အပ်သော၊ ဒက္ခိဏံ=အလျှူကို၊ နိဂဏ္ဌဿ=နိဂဏ္ဌပရိဗိုဇ် ဖြစ်သော သစ္စကအား၊ နိယျာတေတိ=ဆောင်နှင်းတော်မူ၏။ စ=ဆက်အံ့၊ သာဒက္ခိဏာ=ထိုဆွမ်းလျှူသော ဒါနကုသိုလ်သည်။ အဿ=ထိုသစ္စကအား၊ အနာဂတေ=ဒုတိယ၊ တတိယဘဝ ဟုဆိုအပ်သောနောင်ကာလ၌၊ ဝါသနာယ=ထုံခြင်ငှာ၊ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပေလတ္တံ့၊ ဣတိ= ဤသို့မှတ်အပ်၏။

[စူဠသစ္စကသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာအနက်။]

[လိစ္စဝိမင်းတို့က သစ္စကအား ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကို ပေးကြသည်။ ထိုခဲဘွယ်ဘောဇဉ်ကို သစ္စကကသံဃာတော်နှင့် ဘုရားအားလျှူသည်။ ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ ဆွမ်းလျှူရသောအကျိုးကို လိစ္စဝိမင်းတို့အား ညွတ်ပါစေဟု သစ္စကက လျှောက်သည်။ လျှူသူ သင့်အားသာ ညွတ်စေဖို့ မိန့်တော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် သစ္စက၏ အလျှူကုသိုလ်သည် မစင်ကြယ်သော ကုသိုလ်သာ ဖြစ်သည်။ မစင်ကြယ်သောကြောင့်ပင် ဝါသနာဘာဝိယမျှသာ ဖြစ်လေသည်။]

(က) ဘဂဝတာ=မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣမဿ နိဂဏ္ဌဿ=ဤနိဂဏ္ဌအား၊ ဒွေသုတ္တာနိ= ၂-သုတ်တို့ကို၊ ကထိတာနိ= ဟောအပ်ကုန်၏။ ပုရိမသုတ္တံ=ရှေ့သုတ်သည်။ ဧကော ဘာဏဝါရော= တဘာဏဝါရရှိ၏။ ဣဒံ=ဤနောက်သုတ်သည်။ ဒိယမော=တဘာဏ ဝါရခွဲရှိ၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ အမုတိယေ ဘာဏဝါရေ ၂-ဘာဏဝါရ ခွဲရှိသောသုတ်တို့ကို၊ သုတ္တာ=ကြားနာရပါလျက်၊ အယံနိဂဏ္ဌော=ဤနိဂဏ္ဌသည်။ အဘိသမယံ=မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သို့၊ နေဝပတ္တော= မရောက်၊ န ပဗ္ဗဇိတော= ရှင်ရဟန်းမပြု၊ သရဏေသု=သရဏဂုံ ၃-ပါးတို့၌၊ နပတိဋ္ဌိတော= သရဏဂုံသို့ကပ်သည်၏။ အဖြစ်ဖြင့်မတည်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊

ဧတဿ=ဤသစ္စကအား၊ ဘဂဝါ= မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓမ္မံ=တရားကို၊ ဒေသေတံ=ဟောပါလိမ့်မည်နည်း၊ ဣတိ=ဤကားအမေး၊ အနာဂတေ= နောင်ကာလ၌၊ ဝါသနတ္ထာယ=အထုံဝါသနာပါခြင်းငှါ၊ ဒေသေတံ= ဟောတော်မူသတည်း။

(ခ) ဟိ=ထိုစကားကိုချဲ့အံ့၊ ဘဂဝါ=ဘုရားသည်၊ ဣမဿ= ဤသစ္စကအား၊ ဣဒါနိ=ဤယခုဘဝ၌၊ ဥပနိဿယော=ဥပနိဿယသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ပန=ထိုသို့ပင် ယခု ဥပနိဿယ မရှိသေးငြားသော်လည်း၊ မယံ= ငါဘုရား၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနတော=ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသောနှစ်မှ၊ သမဓိကာနံ= အနည်းငယ် အလွန်ရှိကုန်သော၊ ဒွိန္နံ ဝဿသတာနံ=အနှစ် နှစ်ရာတို့ကို၊ အစ္စယေန လွန်သောကာလ၌၊ တမ္ဗပဏ္ဍိဒီပေ=သိန်းယိုင်ကျွန်း၌၊ သာသနံ= သာသနာတော်သည်၊ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ=တည်လတ္တံ့၊ တတြ=ထိုသာသနာ တည်သောအခါ၌၊ အယံ=ဤသစ္စကအမည်ရှိသော နိဂဏ္ဌ ပရိဗိုဇ်သည်၊ ကုလယရေ=အမျိုးကောင်းအိမ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ=ဖြစ်၍၊ ကာလေ=ရှင်ရဟန်း ပြုလောက်သော အခါသည်၊ သမ္ပတ္တေ= ရောက်လတ်သော်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ= ရှင်ရဟန်းပြု၍၊ တိဏိပိဋကနိ= ပိဋကတ်သုံးပုံတို့ကို၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ= သင်ကြား၍၊ ဝိပဿနံ=ဝိပဿနာကို၊ ဝမေတွာ=ပွားစေ၍၊ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ=ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးတို့နှင့်တကွ၊ အရဟတ္တံ=အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ ပတ္တာ=ရောက်၍၊ ကာလဗုဒ္ဓရက္ခိတောနာမ=ကာလဗုဒ္ဓ ရက္ခိတ မည်သော၊ မဟာဒီဏာသဝေါ=ရဟန္တာကြီးသည်၊ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပေလတ္တံ့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဿတိ=မြင်တော်မူ၏၊ ဣဒံ=ဤအကြောင်းကို၊ ဒိသွာ= မြင်သောကြောင့်၊ အနာဂတေ=နောင်ကာလ၌၊ ဝါသနတ္ထာယ=အထုံ

ဝါသနာပါခြင်းငှါ၊ ဓမ္မံ=တရားကို၊ ဒေသေတိ=ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ= ဤသို့မှတ်အပ်၏။

[မဟာသစ္စကသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာအနက်။]

[ဤအဋ္ဌကထာ၌လည်း သရဏဂုံမျှ၌ပင် မတည်သောကြောင့် သစ္စက၏ ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်သည် ဝါသနာဘာဂိယမျှသာ ဖြစ်သတည်း။]

ဤအဋ္ဌကထာ၌ -

“ဣဒါနိ ဥပနိဿယော နတ္ထိ”

ဟူသောကြောင့် ရှေးရှေး၌ ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ဝိဝဇ္ဇ နိဿိတ ကုသိုလ်သည် ထိုအခါ၌ သစ္စကအား လုံးလုံး မရှိသေးသည်ကို တိုက်ရိုက် သိသာသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ထိုအခါမှဖြစ်လာသော ဒါနကုသိုလ်၊ ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်များသည် အဆက်ဆက်ပွားစီး၍ အနှစ် နှစ်ရာကျော် အတွင်း တတိယဘဝ၌ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို ပေးနိုင်သည်-ဟုမှတ်အပ်၏။

သစ္စကသည် ထိုဘဝမှ စုတေသော် နတ်ပြည်၌၊ နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ သိန်းယိုင်ကျွန်းတွင် အမတ်မျိုး၌ ဖြစ်ကြောင်းကို ကျမ်းတစ်ပါး ၌လှာသည်ပင်။ ဤလည်းတစ်ကြောင်း။

မိလိန္ဒပဉ္ဇာ၌လည်း-

**န မဟာရာဇ ဓုတင်္ဂဂုဏေသု ပုဗ္ဗာသေဝနံ ဝိနာ
ဧကိဿာယေဝ ဇာတိယာ အရဟတ္တ သစ္စိကိရိယာ
ဟောတိ။**

ဟူ၍လှာ၏။

မဟာရာဇ=မင်းကြီး၊ ဓုတင်္ဂဂုဏေသု=ဓုတင်္ဂဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၌၊ ပုဗ္ဗာသေဝနံ=ရှေး၌မှီဝဲခြင်းကို၊ ဝိနာ=ကင်း၍၊ ဧကိဿာယေဝ ဇာတိယာ= တစ်ဘဝတည်း၌သာလျှင်၊ ဝါ=တစ်ဘဝချင်းဖြင့်သာလျှင်၊ အရဟတ္တ

သစ္စာကိရိယာ=အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်၊ နုဟောတိ=မဖြစ်နိုင်။

ဤ၌ တစ်ဘဝတည်းကိုသာ မြစ်လျက်ရှိသောကြောင့် စုတင် များကိုကျင့်၍ ပါရမီဖြည့်ကြမှု နှစ်ဘဝမျှနှင့်ပင် မဂ်၊ ဖိုလ်ကို ရနိုင်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤလည်းတစ်ကြောင်း။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ဋီကာ၌လည်း -

ပစ္စေကဗောဓိယာ ဥပနိဿယသမ္ပဒါ ကပ္ပိနံ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ သတသဟဿဉ္စ တဇ္ဇာပုည ဉာဏသမ္ဘာရသမ္ဘရဏံ။ သာဝကဗောဓိယာ အဂ္ဂသာဝကာနံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ မဟာသာဝကာနံ ကပ္ပ-သတသဟဿမေဝ။ ဣတရေသံ အတီတာသု ဇာတီသု ဝိဝဇ္ဇသန္တိဿယဝသေန နိဗ္ဗတ္တိတံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ ကုသလံ။

ဟူ၍လာသည်။

ပစ္စေကဗောဓိယာ=ပစ္စေကဗောဓိ၏၊ ဥပနိဿယသမ္ပဒါ=ဥပနိဿယ၏ပြည့်စုံခြင်းမည်သည်ကား၊ ကပ္ပိနံ=မဟာကပ်တို့၏၊ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ စ= ၂-သင်္ချေတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ သတသဟဿဉ္စ=ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ တဇ္ဇာပုညဉာဏသမ္ဘာရသမ္ဘရဏံ=ထိုပစ္စေကဗောဓိအားလျော်သော ပုညသမ္ဘာရ၊ ဉာဏသမ္ဘာရတို့ကို ဆည်းပူးခြင်းတည်း၊ သာဝကဗောဓိယာ=သာဝကဗောဓိ၏၊ ဥပနိဿယသမ္ပဒါ=ဥပနိဿယ၏ပြည့်စုံခြင်းမည်သည်ကား၊ အဂ္ဂသာဝကာနံ= အဂ္ဂသာဝကတို့အား၊ ဧကံ အသင်္ချေယျဉ္စ=တစ်သင်္ချေပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ=ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ တဇ္ဇာပုည

ဉာဏသမ္ဘာရသမ္ဘာရဏံ=ထိုအဂ္ဂသာဝကဗောဓိအားလျော်သော ပုညသမ္ဘာရ၊ ဉာဏသမ္ဘာရတို့ကို ဆည်းပူးခြင်းတည်း၊ မဟာသာဝကာနံ=မဟာသာဝကတို့အား၊ ကပ္ပသတသဟဿမေဝ=ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံးသာလျှင်၊ တဇ္ဇာပုည ဉာဏသမ္ဘာရသမ္ဘာရဏံ= ထိုမဟာသာဝကဗောဓိအားလျော်သော ပုညသမ္ဘာရ၊ ဉာဏသမ္ဘာရဏံတို့ကို ဆည်းပူးခြင်းတည်း၊ ဣတရေသံ=ဤမှတစ်ပါးကုန်သော ပကတိသာဝက လူ နတ်ဗြဟ္မာတို့အား၊ အတိတာသုဇာတီသု=အတိတ်ဘဝတို့၌၊ ဝိဝဇ္ဇသန္နိဿယဝသေန=ဝဋ်ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်လျှင် မှီရာရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တိတံ=ဖြစ်စေအပ်သော၊ နိဗ္ဗေဘာဂိယံ ကုသလံ=နိဗ္ဗေဘာဂိယ ကုသိုလ်တည်း။

[ဋီကာအနက်။]

ဤဋီကာ၌ -

“အတိတာသု ဇာတီသု” ဟု လာခြင်းကြောင့် နှစ်ဘဝ၊ သုံးဘဝမျှဖြင့်ပင် ပကတိသာဝက ပါရမီရင့်နိုင်ကြောင်းကို တိုက်ရိုက်သိသာ သည်၊ ဤလည်းတစ်ကြောင်း၊

ဤသို့လျှင် ဆိုအပ်ပြီးသော အလုံးစုံသော အကြောင်းမျိုးကို ထောက်၍ ပကတိသာဝကတို့၏ ပါရမီကာလကို အယုတ်ဆုံးအပိုင်းအခြားဖြင့် ၂-ဘဝ၊ ၃-ဘဝမျှဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်၏။

[ဤကား ထိုဆရာတို့၏ အဘော် အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ထိုအဓိပ္ပါယ်ကို ဤသို့ စိစစ်ကြကုန်၏။]

ပဌမအကြောင်း၌-

“တာယဇေ ဥပနိဿယ သမ္ပတ္တိယာ ဒုတိယေ တတိယေဝါ အတ္တ ဘာဝေ မဂ္ဂဖလဘာဂိနော ဟောန္တိ” ဟူ၍ ဇေသဒ္ဒါနှင့်တစ်ကွ ဆိုငြားသော်လည်း ဖားသူငယ်ကို သက်သေသာဓက ပြလျက်ရှိသော

ကြောင့် ဖားသူငယ်ကဲ့သို့ ထိုတိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဓမ္မဿဝန ကုသိုလ်မှတစ်ပါး ဥပနိဿယ ဖြစ်မြောက်လောက်အောင် ကုသိုလ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ရည်၍ ၈၀-သဒ္ဒါကိုဆိုအပ်၏။ ရှေးရှေးဘဝ၌ ဥပနိဿယမရှိဘူးသည် ကိုရည်၍ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်-ဟု ယူအပ်၏။

ထိုသို့မယူချေသော်- ဂဂ္ဂရရေကန်၏ အနီး၌ မြတ်စွာဘုရား တရား ဟောတော်မူစဉ်အခါ ရေကန်မှတက်၍ နာလာသော ထို ဖားသူငယ် သည် ထိုခဏ၌ပင်စုတေသည်၏အခြားမဲ့၌ နတ်သားဖြစ်၍ ထိုနေရာမှ တရားဟောဘုရား၊ တရားနာပရိသတ်တို့ မထကုန်မီ ဘုရား ထံသို့လာ၍ အကြောင်းမျိုးစုံကို ပြန်ကြား၍ တရားနာပြန်လျှင် မဂ်၊ ဖိုလ် ကိုရလေ သည်။ ကာလကိုချင့်ချိန်သော် အလွန်အားဖြင့် ဆယ်နာရီ၊ ကိုးနာရီခန့်သာ ကြာဖွယ်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ပကတိ သာဝက ပါရမီသည် ၁၀-နာရီ၊ ၉-နာရီ မျှဖြင့်ပင် ရင့်၏-ဟူသော အနိဋ္ဌပသင်္ဂံသည် ဖြစ်ရာတော့သည် သာတည်း။

ထို့ကြောင့် ရှေးရှေးသောဘဝ၌ ဖြည့်အပ်ပြီးသောပါရမီ သမ္ဘာရ ရှိပြီးသော ထိုဖားသူငယ်အား တိရစ္ဆာန်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဝိပါ ကန္တရာယ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ထိုဘဝ၌မဂ်၊ ဖိုလ်ကို မရထိုက်ရှိသည်ကို ထိုဓမ္မဿဝန ကုသိုလ်သည်ပင်လျှင် သုဂတိဘဝသို့ရောက်ခြင်း၊ တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေနှင့် ပြည့်စုံသော ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကိုရခြင်း၊ ဘုရားတည်း ဟူသော သပ္ပာရိသသို့ ဆည်းကပ်ခြင်း၊ သူတော်ကောင်း တရားကိုနာရ ခြင်းတည်းဟူသော အာနိသံသအကျိုးတို့ကို ရွက်ဆောင်သဖြင့် ရှေး ရှေး၌ ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ပါရမီတို့၏အခွင့်ကို ပြုသော အားဖြင့် မဂ်၊ဖိုလ်၏ ဥပနိဿယဖြစ်သည်ကို ရည်၍-

**တာယေဝ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ မဂ္ဂဖလ
ဘာဂိနော ဟောန္တိ။**

ဟုဆိုသည်။ ရှေးရှေး၌ဖြည့်အပ်ပြီးသော ပါရမီလုံးလုံးမရှိမူ၍ ထိုဓမ္မ
ဿဝနကုသိုလ် တစ်ခုတည်းမျှနှင့်ပင် မဂ်, ဖိုလ်ကိုရကောင်းသော ကြောင့်
ဆိုသည်မဟုတ်- ဟုယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ -

**ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိန္တိ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိ
အာဒိကံ မဂ္ဂဖလာဓိဂမနဿ ဗလဝကာရဏံ။**

ဟုမိန့်အပ်၏။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌လည်း -

**သရေ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသီတိ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေသု
သဒ္ဓမ္မဿဝနပရိစယေန ဓမ္မော ဧသော ဝုစ္စတီတိ သရေ
အာကာရံ ဂဏှိ၊ ပုဗ္ဗာဘိယောဂဝသေနေဝ ဟိ ဤဒိသာနံ
တိရစ္ဆာနာနံ ဓမ္မဿဝနာဒိသု ပသာဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝဂ္ဂုလိ
အာဒိနံ ဝိယ။**

ဟူ၍ မိန့်ပြီ။

သရေ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသီတိ=သရေ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ-ဟူ
သည်ကား၊ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေသု= ရှေးရှေးသောဘုရားတို့၏ဖြစ်ရာ သာသနာ
တို့၌၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနပရိစယေန=သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာရ
ခြင်း၌၊ အလေ့အကျက်များခြင်းကြောင့်၊ ဧသော=ဤအသံကို၊ ဓမ္မော=
တရားသံဟူ၍၊ ဝုစ္စတီ=ဆိုအပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ သရေ=တရားသံ၌၊
အာကာရံ=တရားဟူသောအခြင်းအရာကို၊ ဂဏှိ=ယူ၏။ ဟိ=ထို စကား
မှန်၏။ ပုဗ္ဗာဘိယောဂဝသေနေဝ=ရှေး၌အားထုတ်ဖူးသော အဘိ

ယောဂ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဤဒိသာနံ=ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ တိရစ္ဆာနာနံ=တိရစ္ဆာန်တို့အား၊ ဓမ္မဿဝနာဒီသု=တရားနားခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ပသာဒေါ=ကြည်ညိုခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ကိဝိယ=အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား၊ ဝဂ္ဂုလိအာဒီနံ=လင်းနို့ငှက်စသည်တို့အား၊ ဓမ္မဿဝနာဒီသု=တရားနားခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ ပသာဒေါ=ကြည်ညိုခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိဝိယ=ဖြစ်၏သို့တည်း။

(ဋီကာအနက်)

“ဝဂ္ဂုလိ အာဒီနံ” အရကို အဘိဓမ္မာတရားကို နာသောလင်းနို့ငှက်ငါးရာ၊ သဟဿ ဝတ္ထုကျမ်း၌လာသော သတိပဋ္ဌာန်တရားကို နာ၍ ဒုတိယဘဝ၌ သတိပဋ္ဌာန်ဖြင့်ပင် မဂ်ဖိုလ်ရသော လင်းနို့ငှက် ငါးရာ၊ ဓမ္မဃောသိတအသံကို နာ၍တည်စဉ် မုဆိုးလေးနှင့်ပစ်၍ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ လူ့ဘဝကိုရ၍ ခုနစ်နှစ်အရွယ်တွင် ဆံရိတ်သည်၏အဆုံး၌ အဘိညာဉ်နှင့်တကွ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရသောသမင်စသည် ကိုယူလေ။

ဤဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာဆိုတိုင်းပင် ထိုဖားသူငယ်၏လည်း ရှေးရှေး၌ ပြုဘူးသော ပရိစယရှိသည်၏ အဖြစ်ကို -

**တသ္မိံ ခဏေ ဧကော မဏ္ဍူကော ပေါက္ခရဏိတော
အာဂန္နာ ဓမ္မော ဧသော ဝုစ္စတိတိ ဓမ္မသညာယ သရေ
နိမိတ္တံ ဂဏှန္တော ပရိသပရိယန္တေ နိပ္ပဋိံ။**

ဟူ၍ မဏ္ဍူကဒေဝပုတ္တ ဝိမာနအဋ္ဌကထာ၌လာသော ဖားသူငယ်၏ အမူအရာကို ထောက်၍လည်း သိသင့်၏။

တသ္မိံခဏေ=ထိုခဏ၌၊ ဧကော=တစ်ကောင်သော၊ မဏ္ဍူကော=ဖားသည်၊ ပေါက္ခရဏိတော=ရေကန်မှ၊ အာဂန္နာ=လာခဲ့၍၊ ဧသော=ဤအသံကို၊ ဓမ္မော=တရားသံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊

ဓမ္မသညာယ=တရားဟူသောအမှတ်ဖြင့်၊ သရေ=အသံတော်၌၊ နိမိတ္တံ= အခြင်းအရာကို၊ ဂဏှန္တော=ယူလျက်၊ ပရိသပရိယန္တေ=ပရိသတ်အစွန်း အနား၌၊ နိပ္ပဇ္ဇိ=ဝပ်၏။ [အဋ္ဌကထာအနက်]။

တရားသံကိုနာခြင်းငှါ ရိုးရိုးကိုးကိုးပင်လာ၍ ဓမ္မသညာဖြင့် အသံတော်၌ နိမိတ်ကိုယူလျက် ပရိသတ်စွန်း၌ ဝပ်ကာနေသော ဖားသူငယ်၏ သေးနှုပ်ဖွဲနိစ် အဟိတ်တိရစ္ဆာန် အနေနှင့်မတန် ထက်သန် သော သဒ္ဓါပသန္န ဗျာပါရအမှုအရာသည် ပုဗ္ဗယောဂ ပုဗ္ဗဝါသနာနှင့်ကင်း ၍ ဖြစ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းရာ ဟူလိုသည်။

အဋ္ဌကထာ၌ “ဒုတိယေ တတိယေဝါ အတ္တဘာဝေ ” ဟူသော စကားဖြင့်ကား ထိုသို့သဘောရှိသော ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိသည်လည်း အဟိတ်တိရစ္ဆာန်တို့အား ဒုတိယဘဝ၊ တတိယဘဝတို့၌သာ အာနိသံသ အကျိုးကို ရွက်ဆောင်ခွင့်ရသည်။ ထိုဘဝ၌ ရွက်ဆောင်ခွင့်မရ ဟူသော အနက်ကိုပြတော်မူသည်။

ဒုတိယအကြောင်း၌ -

“ဣမဿ ဣဒါနိ ဥပနိဿယော နတ္ထိ” ဟူသော စကားကို ထိုသစ္စကဘဝ၌ မဂ်၊ ဖိုလ်ကို မရထိုက်သေးသည်ကိုရည်၍ ဆိုသည်- ဟူလျှင် တတ်ကောင်းရာပါ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသစ္စကအား ရှေး၌ ဥပ နိဿယ ရှိဘူးသည်ပင်၊ ထိုဘဝ၌ကား လောကာယတ ပညာလွန်သဖြင့် ကေရာဋီကအဖို့သို့ကျ၍ ဘေသဇ္ဇသမုဋ္ဌိတရောဂါသည် ကုစားခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသကဲ့သို့ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သော အတိဗာလပဏ္ဍိတမာနီ အဖြစ်သို့ ရောက်လေသောကြောင့် သရဏဂုံမျှမတည်-ရှိလေသည်။

ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တင့်တယ်ခြင်း၌ ရံခါ ကြည်သောစိတ်နှလုံးရှိသဖြင့် ဆွမ်းလှူခြင်း၊ တရားနာခြင်း-ဟူသော

ကုသိုလ်သည် အနုတ္တရအဂ္ဂဒက္ခိဏေယျ ဖြစ်သောဘုရား၌ ခေတ္တဂံတ ဖြစ်၍ **“ပဋိဂ္ဂါဟကတောဒက္ခိဏံသုဒ္ဓိ”** ဖြစ်သဖြင့် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်စေခြင်းစသော မုချဖလ၊ အာနိသံသ ဖလတို့ကို ရွက်ဆောင်နိုင်လေသည်။ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

[ရှေး၌ ဥပနိဿယရှိဘူးသောသူဖြစ်ပါလျှင် အဘယ့်ကြောင့် သရဏဂုံမျှပင် မတည်ဘဲရှိရသနည်း၊ သရဏဂုံမျှပင်မတည် ကြည်ညိုသောစိတ်မရှိဘဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် အကျိုးပေးရသနည်း-ဟူ၍ မစောဒနာအပ်။]

ဆိုရန်အထူးကား -

ဖားသူငယ်သည် တရားဟူသော အမှတ်သညာမျှကို ယူ၍ ကြည်ညိုသည်။ ထိုတရား၏အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိမည်မဟုတ်။ သစ္စက သည်လည်း အာဓာနဂ္ဂါဟီ၊ ဒုပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိဖြစ်၍ သရဏဂုံ၌ပင် မတည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့၏ ကုသိုလ်သည် နိဗ္ဗေဓဘာဂိယပင် မဖြစ်။ နိဗ္ဗေဓ ဘာဂိယ မဖြစ်သော် ပါရမီဟူ၍မဆိုသင့်။ ဤသို့လည်း ဆိုရန်ရှိသည်ပင်။

တတိယအကြောင်း၌ -

ဋီကာ၌ **“အတိတာသု ဇာတိသု”** ဟုခြင်းသည် ၂-ဘဝ၊ ၃-ဘဝမျှကိုရည်၍မဆို၊ ဤတစ်ကမ္ဘာတွင်း၌ပင် ကကုသန်ဘုရားသာသ နာ၌ ဝိဝဋ္ဋကုသိုလ်ကို စ၍ပြုသောသူသည် ကောဏာဂုံဘုရား၊ ကဿပ ဘုရား သာသနာများ၌လည်းကောင်း၊ အကြားဖြစ်သော ကာလများ၌ လည်းကောင်း ပွားစီးရင့်သန်အောင် အားထုတ်၍ ငါတို့ဘုရား လက်ထက် ၌ပင် ကျွတ်ရာသည်။ ထိုသို့ကျွတ်သော သူများကိုကား တစ်ကမ္ဘာဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း၊ တစ်ကမ္ဘာတွင်း၌ဖြစ်၍ ဘဝဖြင့်သာ ပိုင်းခြားခြင်းငှါ တတ်ကောင်းသတည်း။ ဤသို့သော အနက်ကိုရည်တော်

မူ၍ “အတိတာသု ဇာတိသု” ဟူသော စကားကို ဋီကာအရှင် မိန့်တော်မူသည်။

ထိုစကားမှန်၏။ ကဿပဘုရားသာသနာ၌ ပုညဝိသေသကို ပြု၍ ငါတို့ဘုရား လက်ထက် အကျွတ်ရကြောင်းကိုလာသော အပဒါန် ဝတ္ထုများ၌ -

“အယမ္ပိ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု ကတာမိကာရော တတ္ထတတ္ထ ဘဝေ ပုညာနိ ဥပစိနန္တော ကဿပဒသ ဗလကာလေ ကုလယရေ နိဗ္ဗတ္ထော” -

စသည်ဖြင့်လာသော ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာ၊ အပဒါန် အဋ္ဌကထာ ၂-ကျမ်းလုံးသည် ဤအရာ၌ သက်သေ သာဓက ပင်တည်း။

စတုတ္ထအကြောင်း၌ -

“ဧကိဿာယေဝ ဇာတိယာ” ဟူသော ကာလပရိစ္ဆေဒ စကားသည် ပဓာနမဟုတ်၊ ဓုတင်နှင့်ကင်း၍ မဂ်ဖိုလ်မရခြင်းသည်သာ ပဓာနတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေး၌ဓုတင်ကို မမှီဝဲဘူးသည်ရှိသော် တစ်ဘဝနှင့်လည်း မဂ်ဖိုလ်မရ၊ နှစ်ဘဝနှင့်လည်း မဂ်ဖိုလ်မရ၊ သုံးဘဝ၊ လေးဘဝ၊ ငါးဘဝ၊ ဆယ်ဘဝ၊ ဘဝတစ်ရာ၊ ဘဝတစ်ထောင်၊ ဘဝတစ်သောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်း၊ ဘဝတစ်သန်း၊ ဘဝတစ်ကုဋေ၊ ဘဝအသင်္ချေ၊ တစ်ကမ္ဘာ၊ နှစ်ကမ္ဘာ၊ ဆယ်ကမ္ဘာ၊ ကမ္ဘာတစ်ရာ၊ ကမ္ဘာတစ်ထောင်၊ ကမ္ဘာတစ်သောင်း၊ ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ ကမ္ဘာတစ်သန်း ထိုထက်လွန်သော ကမ္ဘာနှင့်လည်း မဂ်၊ ဖိုလ်မရ၊ ဤသို့သော အနက်ကိုပင် ယူသင့်သည်။

ဤမိလိန္ဒပဉ္စာကို ထောက်သဖြင့်ပင် ဒုတိယဘဝ၌ နတ်ဖြစ်၍ မဂ်၊ ဖိုလ်ရသော ဖားနတ်သား၊ ဒုတိယဘဝ၌ နတ်ဖြစ်၍ တတိယဘဝ၌ မဂ်၊ ဖိုလ်ရသော သစ္စကတို့အား အဘယ်အခါ၌ ဓုတင်ပုဗ္ဗာသေဝနတို့ကို

ရအပ်လေသနည်း-ဟု ထိုဆရာတို့အား မေးအပ်၏။

[ဤသို့ ထိုဆရာတို့၏ စကားကို စိစစ်ကြကုန်၏။]

ထိုစိစစ်သော ဆရာတို့၏ အလိုကား မဟာပဒါနသုတ် စသည်၌-

**“ကိစ္ဆေန မေ အဓိကတံ၊ ဟလံ ဒါနိ ပကာသိတုံ။
ရာဂဒေါသပရေတေဟိ၊ နာယံ ဓမ္မော သုသမ္မုဓော”။**

မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာစသည်၌ -

အယဉ္ဇ ဓမ္မော ပထဝီသန္တာရကဥဒကက္ခန္ဓော ဝိယ
ဂမ္ဘီရော။ ပဗ္ဗတေန ပဋိစ္စာဒေတွာ ထပိတော
သာသပေါဝိယ ဒုဒ္ဒသော။ သတဓာဘိန္နဿ ဝါလဿ
ကောဋိယာ ကောဋိ ပဋိပါဒနံ ဝိယ ဒုရနုဗောဓော။ နနု
မယာပိ ဣမံ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ ဝါယမန္တေန အဒိန္နဒါနံ
နာမ နတ္ထိ။ အရက္ခိတသီလံ နာမ နတ္ထိ။ အပရိပူရိတာ
ကာစိ ပါရမီနာမ နတ္ထိ။ တဿ မေ နိရုဿာဟံ ဝိယ
မာရဗလံ ဝိမေန္တဿာပိ ပထဝီ န ကမ္ပိတ္ထ။

ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တဿာပိ န
ကမ္ပိတ္ထ။ မဇ္ဈိမယာမေ ဒိဗ္ဗ စက္ခု ဝိသောဓန္တေဿာပိ
န ကမ္ပိတ္ထ။ ပစ္ဆိမယာမေ ပန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ
ပဋိဝိဇ္ဈန္တဿေဝ မေ ဒသသဟသံ လောကဓာတု
ကမ္ပိတ္ထ။ ဣတိ မာဒိသေနာပိ တိက္ခဏုဏေန
ကိစ္ဆေနေဝါယံ ဓမ္မော ပဋိဝိဒ္ဓေါ။ တံ လောကီယ
မဟာဇနာ ကထံ ပဋိဝိဇ္ဈိ သန္တိတိ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ
ပစ္စဝေက္ခဏာနုဘာဝေနာပိ ဧဝံ စိတ္တံ နမိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

မေ=ငါဘုရားသည်၊ ကိစ္ဆေန=ငြိုငြင်သဖြင့်၊ အဓိကတံ=ရအပ်
သောတရားကို၊ ဣဒါနိ=ယခု၊ ပကာသိတံ=ပြခြင်းငှါ၊ ဟလံ=မသင့်၊ ရာဂ
ဒေါသပရေတေဟိ=ရာဂ ဒေါသသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော သတ္တဝါ
တို့သည်၊ အယံ ဓမ္မော=ဤသစ္စာလေးပါးတရားကို၊ နသုသမ္မုဓော=
သိခြင်းငှါမလွယ်။

[ပါဠိတော်အနက်။]

အယဉ္ဇ ဓမ္မော=ဤသစ္စာလေးပါးတရားသည်လည်း၊ ပထဝီ
သန္တာရကဥဒကက္ခန္ဓာဝိယ=ယူဇနာနှစ်သိန်း၊ လေးသောင်း အထုရှိသော
မြေကိုခံသောရေကဲ့သို့၊ ဂမ္ဘီရော=နက်နဲ၏၊ ပဗ္ဗတေန=မြင့်မိုရ်တောင်ဖြင့်၊
ပဋိစ္ဆာဒေတွာ=ဖုံးအုပ်လွှမ်းမိုး၍၊ ထပိတော=ထားအပ်သော၊ သာသပေါ
ဝိယ=မုန်ညှင်းစေ့ကဲ့သို့၊ ဒုဒ္ဒသော=မြင်ရခြင်းငှါ ခဲယဉ်း၏၊ သတဓာ=
အစိတ်တစ်ရာ၊ ဘိန္နဿ=ကွဲပြားသော၊ ဝါလဿ=သားမြီး၏၊ ကောဋိယာ=
အစွန်းတစ်ခုနှင့်၊ ကောဋိ=အစွန်းတစ်ခုကို၊ ပဋိပါဒနံ ဝိယ=ယှဉ်စေခြင်း
ကဲ့သို့၊ ဒုရနုဗောဓော=သိခြင်းငှါခဲယဉ်း၏၊ ဣမံ ဓမ္မံ=ဤသစ္စာလေးပါး
တရားကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈိတံ=ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ၊ ဝါယမန္တေန= အားထုတ်သော၊
မယာပိ=ငါဘုရားစင်လျက်လည်း၊ အဒိန္နဒါနံနာမ=မလှူဘူးသော ဒါန
ဝတ္ထုမည်သည်လည်း၊ နတ္ထိနနု=မရှိလေတကား၊ အရက္ခိတသီလံ နာမ=
မစောင့်ဘူးသော သီလမည်သည်၊ နတ္ထိနနု=မရှိလေတကား၊ အပရိ
ပူရိတာ=မဖြည့်ခဲ့ဘူးသော၊ ကာစိ ပါရမီနာမ=တစ်စုံတစ်ခုသော ပါရမီ
မည်သည်၊ နတ္ထိနနု=မရှိလေတကား၊ တဿ မေ=ထိုငါဘုရားသည်၊
မာရဗလံ=မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါကို၊ ဝိမေန္တဿာပိ=ဖျက်ဆီးမှုတ်လွှင့်
စဉ်အခါလည်း၊ နိရုဿာဟံဝိယ=အားထုတ်ခြင်းကို မပြုလိုဘိသကဲ့သို့၊
ပထဝီ=ဤနှစ်သိန်း၊ လေးသောင်း အထုရှိသော မြေကြီးသည်၊ န
ကမ္ပိတ္ထံ=မလှုပ်လေ။

ပါရမီဒီပနီ

[စကြဝဠာ တစ်သောင်းမှလာ၍ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို ပတ်လည်ဝိုင်းအံ့၍ နေကြကုန်သော အသိန်းအသန်းမကသောနဂါး၊ အသိန်းအသန်းမကသောဂဠုန်၊ အသိန်းအသန်း မကသောနတ်၊ အထောင်မကသော သိကြား၊ အသိန်းအသန်း မကသော ဗြဟ္မာမင်းတို့သည်ပင် ခုခံဆီးတား မတန့်စားနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မာရ်စစ်လာသော် ကိုင်မိကိုင်ရာ ဆွဲငင်ကာလျှင် မျက်နှာရှေးရှုမှုရာတည့်တည့် ပြန်မကြည့်ဘဲ သဲဆည်ပေါက်သို့ ရောက်မိရောက်ရာ ပရမ်းပတာ ပြေးကြကုန်သည်။ တစ်ကိုယ်တော်အား တန့်စား ခုခံ သို့စင်ရန်ကို တွန်လှန်ဖျောက်ဖြေ အောင်မြင်ပေ သည်ဟု ဤမြေဝသံ ရိုက်ဟီးတုန်၍ အကုန်ချီကာ လှုပ်ကောင်းပါလျက် ခဲစွာဆေးလေး ငါအရေးကို မလေးမစား အားပါးမကျ ကိစ္စတစ်ခု မမှုစလို မကြည်ညိုသို့ ထိုခါ မလှုပ်နေလေ၏-ဟူလိုသည်။ “နိရုဿာဟံဝိယ အဓိပ္ပါယ်”။

[တစ်နည်းလည်း“နိရုဿာဟံဝိယ၊ အားပါးမထုတ် လှုပ်ကာလှက်ကာကဲ့သို့၊ ဝိမမန္တဿာပိ၊ အံ့ဖွယ်သရဲ ဖြိုခွဲ မှတ်လွင့်ပါသော်လည်း” ဟုပေး၊ ရှေး အနက်ကား အဓိပ္ပါယ်ရ၍သာ ပေးလိုက်သည်။ ဗျာကိဏ္ဏဒေါသမလွတ်။]

ပဌမယာမေ=ပဌမယာမိ၌၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ=ရှေး၌နေဘူးသော ခန္ဓာပညတ်နိဗ္ဗာန်ကို၊ အနုဿရန္တဿာပိ= အောက်မေ့စဉ်အခါလည်း၊ န ကမ္မိတ္ထ=မလှုပ်လေ၊ မဇ္ဈိမယာမေ=မဇ္ဈိမယာမိ၌၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု=ဒိဗ္ဗ စက္ခု ဉာဏ်ကို၊ ဝိသောဓေန္တဿာပိ=သုတ်သင်စဉ်အခါလည်း၊ န ကမ္မိတ္ထ= မလှုပ်လေ၊ ပန=အထူးကား၊ မေ=ငါဘုရားသည်၊ ပစ္စိမယာမေ= ပစ္စိမယာမိ၌၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ = ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဇန္တဿေဝ= ထိုးထွင်း ၍သိစဉ်အခါသာလျှင်၊ ဒသသဟသသိလောကဓာတု= တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်သည်၊ ကမ္မိတ္ထ=လှုပ်လေသတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တိက္ခဉာဏေန= ထက်သောဉာဏ်ရှိသော၊ မာဒိသေနာပိ= ငါဘုရားကဲ့သို့ သောသူမှာပင်သော်လည်း၊ ကိစ္ဆေနေဝ= ပြီးငြင်ခဲ့ယဉ်း သဖြင့်သာလျှင်၊ အယံ ဓမ္မော=ဤသစ္စာလေးပါးတရားကို၊ ပဋိဝိဒ္ဓေါနနု=ထိုးထွင်း၍

သိအပ်သေးသည်တကား၊ တံ=ထိုသဗ္ဗညုရှင် ငါသို့စင်လျက် ငြိုငြင် ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ လောကီယ မဟာဇနာ=လောကီဘုံသား လူအများတို့သည်၊ ကထံ ပဋိဝိဇ္ဈိသာန္တိ=အဘယ်မှာလျှင် လွယ်ကာသိနိုင်ကုန်တော့အံ့နည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာပစ္စဝေက္ခဏာနုဘာဝေနာပိ=သစ္စာလေးပါးတရား၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကိုဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ အာနုဘော် ကြောင့်လည်း၊ ဧဝံ စိတ္တံ=ဤသို့ ဝေနေယျအား တရားဓမ္မ မဝေငှဘဲ ကြောင့်ကြမဲ့ထွေနေလိုသောစိတ်အကြံသည်၊ နမိ=ညွတ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ။ ဤသို့သော အရာများကို ထောက်သော်နှစ်ဘဝ၊ သုံးဘဝမျှဖြင့်ပင် ပကတိသာဝကပါရမီကာလကို ပိုင်းခြားခြင်းသည် အဖိုးအဆုံးအစမရှိသော စကြာမင်း၏ ပတ္တမြားရတနာကို ဖွဲ့တစ်ဆုပ်ခန့်ဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းငှါ အားထုတ်ခြင်းနှင့်သာ တူရာသည်၊ ထိုသို့ဖြစ်ချေသော် အဘယ်မျှဖြင့် ပိုင်းခြားသင့်သနည်း-ဟူမူ -

ဖြေ။ ။ ခပ်သိမ်းသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပုဗ္ဗကိစ္စ ငါးပါးကိုပြုရာ အဋ္ဌကထာများ၌ -

တတိယကောဋ္ဌာသေ ပစ္စုဒ္ဓာယ နိသီဒိတွာ
 ပုရိမဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ ဒါနသီလာဒိဝသေန ကတာဓိကာရ
 ပုဂ္ဂလဒဿနတ္ထံ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေတိ။
 ဟူ၍ လာသည်။

မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

ဘဝိဿန္တိတိ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု ဒသပုညကိရိယ ဝတ္ထုဝ-
သေန ကတာမိကာရာ ပရိပါကဂတပဒုမာနိ ဝိယ
သူရိယရသ္မိ သမ္ပဿံ ဓမ္မဒေသနံယေဝ အာကင်္ခမာနာ
စာတုပ္ပဒိက ဂါထာ ဝသာနေ အရိယဘူမိ သြက္ကမနာ-
ရဟာ န ဇကော န ဒွေ အနေ ကသတ သဟဿာ
ဓမ္မဿ အညာတရော ဘဝိဿန္တိတိ ဒသေတိ။

ဟူ၍လာသည်။

[ဥရုဝေလသုတ် အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာတို့၌လည်း ထိုအတူလာသည်။]

ဝိနာလင်္ကာရဋီကာ၌လည်း -

ကတသုဘဇနတန္တိ ပုဗ္ဗ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ ကတပုညဇန
သမောဟံ။

ဟူ၍လာသည်။

တတိယကောဋ္ဌာသေ=ညဉ့်၏၊ တတိယအဖို့၌၊ ပစ္စုဋ္ဌာယ=စော
စောစီးစီးထတော်မူ၍၊ နိသီဒိတွာ=ထိုင်နေ၍၊ ပုရိမဗုဒ္ဓါနံ=ရှေးရှေး
သောဘုရားတို့၏၊ သန္တိကေ=အထံနီးကာ သာသနာ၌၊ ဒါနသီလာဒိ
ဝသေန= ဒါန၊ သီလစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကတာမိကာရ ပုဂ္ဂလဒဿ
နတ္ထံ=ပြုအပ်ပြီးသောအဓိကာရရှိသော ဗောဓနေယျပုဂ္ဂိုလ်များကို
မြင်တော်မူခြင်းငှါ၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ=ဣန္ဒြိယပရော ပရိယတ္တိဉာဏ်၊ အာသယာ
နုသယဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့်၊ လောကံ=တစ်သောင်းသော
လောကဓာတ်ကို၊ ဝေါလောကေတိ=ရှုတော်မူမြဲတည်း။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဝါရမိဒိပနိ

* ဘဝိဿန္တိတိ=ဘဝိဿန္တိ-ဟူသည်ကား၊ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု= ရှေးဖြစ်သော ဘုရားရှင်တို့၌၊ ဒသပုညကိရိယဝတ္ထုဝသေန=၁၀-ပါး သော ပုညကိရိယဝတ္ထုတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကတာမိကာရာ=ပြုအပ်ပြီးသော ဆုတောင်းခြင်း အဓိကာရရှိကုန်သော သူတို့သည်၊ “ပရိပါကဂတပဒုမာနိ=ရင့်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော ပဒုမာကြာတို့သည်၊ သူရိယရသ္မိသမ္ဗဿံ= နေရောင်ခြည်နှင့် တွေ့ထိခြင်းကို၊ အာကင်္ခမာနာ ဝိယ= မြော်ငုံ တောင့်တကုန်သကဲ့သို့။ ဓမ္မဒေသနံယေဝ=တရားဟောတော်မူခြင်းကိုသာလျှင်၊ ဝါ=ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားဒေသနာတော်ကိုသာလျှင်၊ အာကင်္ခမာနာ= မြော်ငုံတောင့်တကုန်သည်ဖြစ်၍၊ စာတုပ္ပဒိက ဂါထာဝသာနေ=လေးပါဒရှိသော ဂါထာ၏အဆုံး၌၊ ဝါ=ဂါထာကိုကြား နာပြီးသည်၏အဆုံး၌၊ အရိယဘူမိ=အရိယာဘုံသို့၊ သြက္ကမနာရဟာ=သက်ရောက်ခြင်းငှါ ထိုက်ကုန်သော၊ န ဧကော=တစ်ယောက်လည်း မဟုတ်သော၊ န ဒွေ=နှစ်ယောက်လည်း မဟုတ်ကုန်သော၊ အနေကသတ သဟဿာ=အသိန်းမက များလှစွာကုန်သောသူတို့သည်၊ ဓမ္မဿ=တရားတော်ကို၊ အညာတရော=သိကုန်မြင်ကုန်သည်၊ ဘဝိဿန္တိ= ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ -ဣမံအတ္ထံ=ဤသို့သော အနက်ကို၊ ဒဿေတိ=ပြတော်မူ၏။

[မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာအနက်။]

ကတသုဘဇနတန္တိ= ကတသုဘဇနတံဟူသည်ကား၊ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ= ရှေးရှေးသောဘုရားတို့၏၊ သန္တိကေ= အထံ၌၊ ကတပုညဇနသမောဟံ= ပြုပြီးသော ကုသိုလ်သမ္ဘာရရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းကို၊

[ဋီကာအနက်။]

ဤအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများကိုထောက်သော် ရှေးရှေးသော သဗ္ဗညုဘုရားတို့၏ သာသနာ၌ အဓိကာရဖြစ်လောက်အောင် ဝိဝဋ္ဌ နိဿိတကုသိုလ်သမ္ဘာရကို ဖြည့်ဆည်းပူး၍ လာခဲ့သောသူသည် သာလျှင် နောက်နောင်သော သဗ္ဗညုဘုရားတို့၏ သာသနာ၌ ကျွတ်နိုင်သည် ဟူသောအနက်ကို သိအပ်လေရကား ပကတိသာဝကတို့၏ ပါရမီ ကာလကို ဗုဒ္ဓန္တရဖြင့်သာ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဗုဒ္ဓန္တရကိုလည်း အယုတ်ဆုံး အပိုင်းအခြားအားဖြင့် အန္တရကပ်တစ်ကပ်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပကတိသာဝကတို့၏ ပါရမီကာလကို အယုတ်ဆုံး အပိုင်းအခြားအားဖြင့် အန္တရကပ်တစ်ကပ်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်၏-ဟု ယူရန်တစ်ချက်။

သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၌ -

**ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသမ္မုခတော စာတုပ္ပဒိကဂါထံ သုတွာ
ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဝါ သမ္မုခါ သုတာယ စာတုပ္ပဒိ-
ကာယဝိ ဂါထာယ ပရိယောသာနေ အရဟတ္တံ ပါပေတိ။**

ဟူ၍လာသည်။

ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာ၌ -

**ယေသံ ဟိ ပုရိမေသု သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေသု ပစ္စေကဗုဒ္ဓ
ဗုဒ္ဓသာဝကေသု ပိ ပုညကိရိယဝသေန ပဝတ္တိတံ
သာဝကပါရမီ တာသင်္ခါတံ အတ္ထိ အပဒါနံ။ တေ
သာပဒါနာ။**

ဟူ၍လာသည်။

ထေရီဂါထာ အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

**ယာသံ ဟိ ပုရိမေသု သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေသု ပစ္စေက
ဗုဒ္ဓသာ ဝကဗုဒ္ဓေသု ဝါ ပုညကိရိယဝသေန အဓိ-
ကာရတာသင်္ခါတံ အတ္ထိ အပဒါနံ၊ တာ သာပဒါနာ။**

ဟူ၍လာပြန်သည်။

ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသမ္မုခတော=ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ မျက်မှောက်မှ၊ စာတုပ္ပဒိကဂါထံ=၄-ပါဒရှိသောဂါထာကို၊ သုတ္တာ=ကြားနာခဲ့ပြီး၍၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ=ဘုရားတို့၏လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဝါ=ဘုရား၏တပည့်တော် ဖြစ်ကုန်သောသာဝကတို့၏လည်းကောင်း၊ သမ္မုခါ=မျက်မှောက်မှ၊ သုတာယ=ကြားနာအပ်သော၊ စာတုပ္ပဒိကာ ယပိ=လေးပါဒရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂါထာယ=ဂါထာ၏၊ ပရိယောသာနေ=အဆုံး၌၊ အရဟတ္တံ= အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပေတိ=ရောက်စေတတ်၏။

[သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဟိ=ချဲ့၍ဆိုအံ့၊ ယေသံ=အကြင်သူတို့အား၊ ပုရိမေသု=ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေသု ပိ=မြတ်စွာဘုရားတို့၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကေသု ပိ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့၌လည်းကောင်း၊ ပုညကိရိယဝသေန=ပုညကိရိယာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တိတံ=ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော၊ သာဝကပါရမီတာသင်္ခါတံ=သာဝကပါရမီ-ဟုဆိုအပ်သော၊ အပဒါနံ=အကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ တေ=ထိုသာဝကတို့သည်၊ သာပဒါနာ=အပဒါန်ရှိသော သာဝကတို့မည်ကုန်၏။

[ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဟိ= ချဲ့၍ဆိုအံ့၊ ယာသံ=အကြင်ထေရီတို့အား၊ ပုရိမေသု=ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေသု ဝါ=မြတ်စွာဘုရားတို့၌ လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ သာဝကဗုဒ္ဓေသု ဝါ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့၌လည်းကောင်း၊ ပုညကိရိယဝသေန=ပုညကိရိယာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဓိကာရတာသင်္ခါတံ=အဓိကာရ၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊ အပဒါနံ=အကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ တာ=ထိုထေရီတို့သည်၊ သာပဒါနာ=

အပဒါန်ရှိသော ထေရီတို့မည်ကုန်၏။

[ထေရီဂါထာ အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤအဋ္ဌကထာများ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများကိုလည်း ယူလျက်ရှိပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးရှေးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏အထံ၌ အဓိကာရကို ပြု၍ လာသောသူသည်လည်း နောက်နောက်သော သဗ္ဗညုဘုရားတို့၏ သာသနာ၌ ကျွတ်နိုင်သေး၏-ဟူသောအနက်ကို သိအပ်လေရကား ပကတိသာဝကတို့၏ ပါရမီကာလကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရှေးရှိသော ဗုဒ္ဓန္တရဖြင့်လည်း ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဤဗုဒ္ဓန္တရကိုကား ဗုဒ္ဓကောလာဟလ ဖြစ်ရာ အနှစ်တစ်ထောင်တွင်း၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်အပ်သောကြောင့် အနှစ်တစ်ထောင်ဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပကတိသာဝကတို့၏ ပါရမီရင့်ရာကာလကို အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အနှစ်တစ်ထောင်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်၏-ဟု ယူရန်တစ်ချက်။

ဤသို့ ယူရန်ရှိငြားသော်လည်း သဗ္ဗညု ဗုဒ္ဓန္တရကိုသာ ပမာဏပြုအပ်၏။ ထိုသဗ္ဗညု ဗုဒ္ဓန္တရကိုလည်း ၂-ခု၊ ၃-ခုသော ဗုဒ္ဓန္တရကိုသာ အလိုရှိအပ်၏။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ။ အဘယ့်ကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရှေးရှိသော ဗုဒ္ဓန္တရကို မလိုအပ်သနည်းဟူမူကား -

ဖြေ။ ။ ဝိဝဇ္ဇတုဆိုအပ်သော ဝဋ်ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုမှီသော ကုသိုလ်၏သာလျှင် ပါရမီသမ္ဘာရဖြစ်သင့်လေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ သဘောရှိသောကုသိုလ်၏ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ၌ အပြစ်ကို မြင်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း၏လည်း တေဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ၏ ခယဓမ္မိက၊ ဝယဓမ္မိက၊

သပ္ပဋိဘယ၊ သာဒီနဝ၊ တုစ္ဆ၊ သုညအဖြစ်ကို ပြတတ်သော နိဗ္ဗေဒဘာ
ဂိယဒေသနာကို ကြားနာခြင်းလျှင် အရင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ သဘောရှိသော ဒေသနာ၏လည်း ဘုရားပွင့်ရာ
သာသနာတွင်း၌သာ ဖြစ်သင့်လေသောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

ထို့ကြောင့် သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၌ -

**ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သယံ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ န ပရေ ဗောဓေန္တိ။
အတ္ထရသမေဝ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ န ဓမ္မရသံ။ န ဟိ တေ
လောကုတ္တရဓမ္မံ ပညတ္တိံ အာရောပေတွာ ဒေသေတံ
သက္ကောန္တိ။ မူဂေန ဒိဋ္ဌသုပိနော ဝိယ ဝနစရကေန
နဂရေ သာယိတဗျဉ္ဇနရသော ဝိယစ နေသံ
ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ။**

ဟုမိန့်ပြီ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ သယံ=မိမိတို့သည်၊ ဗုဇ္ဈန္တိ=
သိကုန်၏၊ ပရေ=သူတစ်ပါးတို့ကို၊ နဗောဓေန္တိ=သိစေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်
ကုန်၊ အတ္ထရသမေဝ=သဘာဝတရား၏ကိစ္စကိုသာလျှင်၊ ဝါ=သဘာဝ
ကိစ္စကိုသာလျှင်၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ=ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏၊ ဓမ္မရသံ=ပါဠိဓမ္မ
ဟုဆိုအပ်သော ဒေသနာ၏ကိစ္စကို၊ နပဋိဝိဇ္ဈန္တိ=ထိုးထွင်း၍ မသိကုန်၊
ဟိ=ထိုစကားမှန်၏၊ တေ=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ လောကုတ္တရဓမ္မံ=
လောကုတ္တရာတရားကို၊ ပညတ္တိံ=ပညတ်သို့၊ အာရောပေတွာ=တင်၍၊
ဒေသေတံ=ဟောခြင်းငှါ၊ နသက္ကောန္တိ=မတတ်နိုင်ကုန်၊ မူဂေန=သူအ
သည်၊ ဒိဋ္ဌသုပိနော ဝိယ=မြင်အပ်သော အိမ်မက်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊
ဝနစရကေန=တောနေမှုဆိုးသည်၊ နဂရေ=မင်းနေပြည်၌၊ သာယိတ

ဗျဉ္ဇနရသောဝိယစ=လျက်အပ်သော ဟင်းလျာ၏အရသာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နေသံ=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏၊ ဓမ္မာဘိသမယော=သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

လောကုတ္တရာတရားတို့၏ ပညတ်သည် ဝဋ်တရားတို့၌ ထင်ရှားရှိသောအပြစ်ကို ရှေးဦးစွာယူပြီးမှ ထိုအပြစ်၏ကင်းခြင်းကို ပြတ်တလေရကား လောကုတ္တရာကိုပညတ်တင်၍ မဟောနိုင်-ဟူသောစကားဖြင့် ဝဋ်ဒုက္ခ၏ အပြစ်ကိုလည်း ထင်ရှားစွာ မပြနိုင်-ဟူသောအနက်သည်ပြီးသတည်း။

ဝဋ်ဒုက္ခ၏ သာသဝ, သပစ္စယ, သင်္ခတ အဖြစ်ကိုဟောနိုင်မှ ဝိဝဋ်သုခ၏ အနာသဝ, အပစ္စယ, အသင်္ခတ အဖြစ်ကို ဟောနိုင်မည်၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏သာသဝ, သပစ္စယ, သင်္ခတအဖြစ်ကို မဟောနိုင်သောကြောင့် ဝိဝဋ်သုခ၏ အနာသဝ, အပစ္စယ, အသင်္ခတအဖြစ်ကိုမဟောနိုင်သည်။ ခိုးသူ၏စောရ-ဟူသောပညတ်, ကျား၏ ဗျဉ္ဇ-ဟူသော ပညတ်ကို မသိ၍ ခိုးသူဘေး, ကျားဘေးရှိသော တော၏ သစောရကဝန, သဗျဉ္ဇကဝန-ဟူသောဝေါဟာရကို မတတ်နိုင် မခေါ်ဝေါ်နိုင်သောသူသည် ခိုးသူဘေး, ကျားဘေးမှကင်းသော တော၏ နိစ္စောရကဝန, နိဗျဉ္ဇကဝန-ဟူသော ဝေါဟာရကို အဘယ့်ကြောင့် ခေါ်ဝေါ်တတ်တော့အံ့နည်း- ဟူလိုသည်။

ထို့ကြောင့်သာသနာပအခါ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်းကောင်း, သရဘင်္ဂ်ဆရာစသောဘုရားလောင်းတို့သည်လည်းကောင်း, ကာမသုခ၏အပြစ်, နေက္ခမ္မသုခ၏ အကျိုးကိုပြခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့် အနိစ္စသဘော, ဒုက္ခသဘော၊ အနိစ္စ-ဟူသောဝေါဟာရ, ဒုက္ခဟူသော ဝေါဟာရမျှကိုသာ ဟောနိုင်ကြကုန်သည်။ အနတ္တသဘော, အနတ္တ-

ဟူသော ဝေါဟာရကိုကား မဟောနိုင်ကြကုန်၊ အနိစ္စကိုဟောနိုင်ကြကုန်၏-ဟူငြားသော်လည်း မရဏဓမ္မ၊ ဉာတိဗျသန၊ ဘောဂဗျသန၊ ရောဂဗျသန၊ အပါယဒုက္ခအစရှိသည်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ရုန့်ရင်းပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခကိုသာ ဟောနိုင်ကုန်သည်။

အဓွန့်သုံးပါး၌ဖြစ်သော နာမ်၊ ရုပ်တရားတို့၏ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်း၊ ကံ၊ အာဟာရ၊ ဖဿ စသော အကြောင်း ဟေတု၊ အာရမ္မဏစသော ပဋ္ဌာန်းအကြောင်းကို အရင်းမူသဖြင့် ခဏိကအနိစ္စ၊ ခဏိကဒုက္ခများကို မဟောနိုင်ကုန်၊ အကယ်၍ ခဏိကနှင့် ယှဉ်သော အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာများကို ဟောနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ခဏိကအနိစ္စ၊ ခဏိကဒုက္ခလက္ခဏာကို ထင်လျှင် ဧကန်စင်စစ် အနတ္တလက္ခဏာကို မြင်နိုင်တော့သည်ဖြစ်၍ ထိုသူတို့၏ တရားကိုကြားနာရသော သူတို့အား မိမိတို့ ဖြည့်ဆည်းပူးခဲ့ကြသော ပါရမီအားလျော်စွာ ထိုဘဝ၌ပင် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုရခြင်းသည် ဖြစ်ရာသတည်း၊ ထိုသို့လည်း မရကြလေ။

[အကျယ်ကိုကား သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၊ မူလဋီကာ၊ အနုဋီကာ

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့မှာယူလေ။]

ဤကား သာသနာပအခါ၌ အလုံးစုံသော တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏ သုညတအဖြစ်ကို ပြတတ်သော နိဗ္ဗေဒဘာဂိယဒေသနာကို မရအပ်သည်၏အဖြစ်၊ ထိုဒေသနာကိုမရသဖြင့် အလုံးစုံသော တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၌ အပြစ်ကိုမြင်ခြင်း၊ ငြီးငွေ့ဆန့်ကျင်ခြင်းတည်းဟူသော နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ကို မရအပ်သည်၏အဖြစ်၊ ထိုဉာဏ်ကိုမရသဖြင့် ဝိဝဇ္ဇနိဿိတကုသိုလ်တရား၏လည်း ဖြစ်ခွင့်မရှိသည်၏အဖြစ်ကို နှိုင်းချိန်ရန်တည်း။

ဤစကားကိုလည်း ရှေးရှေးသော ဘုရားတို့၏ သာသနာ၌ ဝိဝဇ္ဇ၏ဂုဏ်၊ ဝဋ်၏အပြစ်ကို မြင်ဖူးရှုဖူးသော အဓိကာရနှင့် ပြည့်စုံပြီးသော

ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရည်၍မဆိုအပ်။ ထိုကဲ့သို့ ဝိဝဋ္ဌနိဿိတ ကုသိုလ်သမ္ဘာရ အထုံတည်မိ စွဲမိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဟူသမျှ သည်ကား ထိုဝိဝဋ္ဌနိဿိတ ဝါသနာမျိုးစေ့ကို စွဲမှီ၍ဖြစ်ရလေသော ကြောင့် အလွန်ချို့မြိန်သော သရက်မျိုးစေ့ကို စွဲမှီ၍ဖြစ်သော အလုံးစုံ သော သရက်သီး ဟူသမျှသည် ချို့မြိန်သော အရသာကို ဆောင်တတ် သကဲ့သို့ ဖြစ်ရာသည်။

ထို့ကြောင့် ဤစကားကို ရှေးရှေးသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သာသနာ၌ ရအပ်သော ဝိဝဋ္ဌဝါသနာမျိုးစေ့မှ အချင်းခပ်သိမ်း ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ဆိုအပ်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော အန္တဗာလ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အထံ၌ ဝိဝဋ္ဌနိဿိတကုသိုလ် မျိုးစေ့ကို အစဦးစွာစိုက်ပျိုး၍ နောက်အခြားမဲ့၌ ပွင့်သောဘုရား၏ သာသနာ၌ အကျွတ်ရခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းရာ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏အထံ၌ စ၍စိုက်ပျိုးအပ်သော ထိုကုသိုလ်သည် ကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို နောက်နောက်သောအခါ ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာ ထွန်းရာအရပ်သို့ ရောက်စေခြင်း၊ ဘုရားစသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ပေါင်းဆုံတွေ့ကြုံစေခြင်း၊ တရားစကားကို နာစေခြင်း၊ ကြားနာရသော တရားကို ရိုသေစွာဆောက်တည်၍ ကျင့်စေခြင်း၊ ဤမျှသောအကျိုးကို ရွက်ဆောင်သဖြင့် ဒုတိယပွင့်သော ဘုရားသာသနာ၊ တတိယပွင့်သော ဘုရားသာသနာများ၌ အကျွတ်တရားကိုရခြင်း၏ အခြေပါဒဥပနိဿယ အကြောင်းမျှသာဖြစ်နိုင်ရာသည်။

[ပတိဇူပဒေသ၌ ဖြစ်စေခြင်း-စသောအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ပဋိသန္တိဒါ မဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ဓာတုသံယုတ် အဋ္ဌကထာများကို အောက်၌ပြုအပ်ပြီ။]

ဤသို့ ဥပနိဿယ၏ ဥပနိဿယဖြစ်ကာမျှကို ရည်၍ သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ ထေရထေရီအဋ္ဌကထာများ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများကိုလည်း ယူတော်မူကြကုန်သည်။

[ဤကား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရှေးရှ်သော ဗုဒ္ဓန္တရကို ပမာဏမပြုသင့်ခြင်း၏ ယုတ္တိ အကြောင်းတည်း။]

သဗ္ဗညု ဗုဒ္ဓန္တရကိုယူရာ၌ ၂-ခု, ၃-ခုသော ဗုဒ္ဓန္တရကိုသာ ယူအပ်သည်-ဟူသော စကားကိုကား -

အယမိံ ပုရိမဗုဒ္ဓေသု ကတာမိကာရော တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ ပုညာနိ ဥပစိနန္တော ကဿပဒသဗလဿ ကာလေ ကုလယရေ နိဗ္ဗတ္တော။

စသည်ဖြင့်လာသော အဋ္ဌကထာများကို ထောက်၍ဆိုအပ်၏။

ကဿပဘုရားသာသနာမှ ပုညဝိသေသကိုပြုခဲ့၍ ငါတို့ဘုရား လက်ထက် အကျွတ်ရကြောင်းကိုလာသော မိဂသီရထေရ် သုဘူတိ ထေရ်တို့၏ဝတ္ထု၌ ထိုမထေရ်တို့သည် ကဿပဘုရားလက်ထက်မှ အစပြု၍ ပါရမီကိုဖြည့်ကြကုန်သည် မဟုတ်ကုန်၊ ရှေးရှေးသော ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံစသော ဘုရားတို့၏ လက်ထက်ကပင် အဓိကာရ ကိုပြု၍ လာကြကုန်သည်-ဟူသောအနက်ကို ထိုအဋ္ဌကထာပါ၌ဖြင့် သိအပ်သတည်း။

ထိုမထေရ်တို့၏ ထိုကဲ့သို့ဖြည့်ခဲ့ကြကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သာ အဋ္ဌကထာ၌ ထိုကဲ့သို့ဆိုပါသည်။ ဤအဋ္ဌကထာပါ၌ဖြင့် တစ်ပါး သော ပကတိသာဝကများကို မနှိုင်းချိန်သင့်ဟူငြားအံ့၊ ထိုက်တန်သော မျက်မြင်လက်ရှိ သက်သေကိုလွှတ်၍ မျက်ကွယ်သက်သေကို ရှာသဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။

[ဤကား ၂-ခု, ၃-ခုသော သဗ္ဗညု ဗုဒ္ဓန္တရကို အနိမ္မ ပရိစ္ဆေဒ ပြုခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။]

ဤသို့လျှင် ၂-ဆူ၊ ၃-ဆူသော သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့၏ သာသနာ
၌ အဓိကာရကိုရ၍ အကြားအကြား၌လည်း သပ္ပာယ်သူပနိဿယကို
ရသဖြင့် တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝ တစ်ကမ္ဘာထက် တစ်ကမ္ဘာ ပါရမီ
သမ္ဘာရအဆောက်အဦ တိုးပွား၍ တစ်သန်တစ်ဖြောင့်တည်း လာခဲ့
သောသူ ဖြစ်ပေမူ တတိယဘုရား၊ စတုတ္ထဘုရားတို့၏ သာသနာ၌
အကျွတ်ခြင်းငှါ တတ်ကောင်းရာသည်-ဟု မှတ်အပ်ယူအပ်၏။

**[ဤကား နှစ်ဘဝ၊ သုံးဘဝမျှဖြင့် ပိုင်းခြားလိုကုန်သော ဆရာတို့၏ အလို
အကြောင်းကို စိစစ်ကုန်သော ဒုတိယဆရာတို့၏အလိုတည်း၊ ဆင်ခြင်၍
ယူကြပါကုန်။]**

ကေသံ ဟိ ဝိသယော ဧသ၊ ပတိဋ္ဌံ ကေ လဘိဿရေ။

ဝိနာ ကမ္မသမာဒါန၊ ဉာဏသာမိမဟေသိနာ။

ကမ္မသမာဒါန ဉာဏသာမိမဟေသိနာ= ကမ္မသမာဒါနဉာဏ်ကို
အစိုးရတော်မူသော သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားကို၊ ဝိနာ=ကြပ်၍၊ ဧသ=
ဤပကတိသာဝကတို့၏ အန္တိမပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ပါရမီကာလကို ပိုင်းခြား
ခြင်းသည်၊ ကေသံ=အဘယ်သူတို့၏၊ ဝိသယော= အရာဟုတ်ချေအံ့နည်း၊
ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ ကေ=အဘယ်သူတို့သည်၊ ပတိဋ္ဌံ= ထောက်ရာတည်ရာ
ကို၊ လဘိဿရေ= ရနိုင်ကုန်အံ့နည်း။

ဒွါဒသမပုစ္ဆာအဖြေ ပြီး၏။

-----*-----

၁၃-တေရသမ ပုစ္ဆာအဖြေ

သာဝကတို့မည်သည် ပါရမီဖြည့်ပြီးနောက် ကမ္ဘာအသင်္ချေပင်
လွန်သော်လည်း သုညကမ္ဘာဖြစ်၍ သဗ္ဗညုဘုရားတို့၏ တရားဒေသနာ
သံကို မကြားရလျှင် မကျွတ်နိုင်ကုန်၊ သဗ္ဗညုဘုရားပွင့်ရာ ကမ္ဘာကို ငံ့လင့်

၍ သဗ္ဗညုဘုရားတို့၏ ဒေသနာကိုကြားနာရမှသာလျှင် ကျွတ်နိုင်ကုန်သည်-ဟူပေ။

ထို့ကြောင့် ပေဋကောပဒေသ ပါဠိတော်၌-

**ဒုဝေ ဟေတူ ဒုဝေ ပစ္စယာ သာဝကဿ
သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒါယ။ ပရတော စ ယောသော
သစ္စာနုသန္ဓိ အဇ္ဈတ္တဉ္စယောနိသော မနသိကာရော။**

ဟူ၍လာသည်။

[ဝေရဉ္စကသုတ် ပါဠိတော်၌လည်း ထို့အတူလာသည်။]

သာဝကဿ=သာဝက၏၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ=ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၏၊ ဥပ္ပါဒါယ=ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ ဟေတူ=အကြောင်းတို့ကား၊ ဒုဝေ=နှစ်ပါးတို့တည်း၊ ပစ္စယာ=အထောက်အပံ့တို့ကား၊ ဒုဝေ=နှစ်ပါးတို့တည်း၊ သစ္စာနုသန္ဓိ=သစ္စာလေးပါးနှင့်စပ်သော၊ ပရတော စ ယောသော=သူတစ်ပါးတို့၏ တရားဒေသနာသံသည်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈတ္တဉ္စ=ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌လည်း၊ ယောနိသောစ မနသိကာရော=ယောနိသော မနသိကာရသည်လည်းကောင်းတည်း။

[ပါဠိတော်အနက်။]

မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ဝေရဉ္စကသုတ်အဖွင့်၌လည်း -

- (က) သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒါယာတိ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာစ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စ။ ပရတော ယောသောတိ သပ္ပာယ ဓမ္မဿဝနံ၊ ယောနိသော မနသိကာရောတိ အတ္တနော ဥပါယ မနသိကာရော၊ တတ္ထ သာဝကေသု အပိ ဓမ္မသေနာပတိနောအပိ ဒွေ ပစ္စယာ လဒ္ဓံ ဝဋ္ဋန္တိယေဝ။

(ခ)

ထေရော ဟိ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ ပါရမိယော ပူရေတွာပိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အကုမတ္တမ္ပိ ကိလေသံ ပဇဟိတုံ နာသက္ခိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါတိ အဿ- ဇိတ္ထေရတော ဣမံ ဂါထံ သုတွာဝဿ ပဋိဝေဓော ဇာတော၊ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါနဉ္စ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ ပရတောယောသကမ္ပံ နတ္ထိ၊ ယောနိ သော မနသိကာရသ္မိယေဝ ဌတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉ္စ သဗ္ဗညုတ ဉာဏဉ္စ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။

ဟူ၍လာသည်။

(က)သမ္မာဒိဋ္ဌိယာဥပ္ပါဒါယာတိ=သမ္မာဒိဋ္ဌိယာဥပ္ပါဒါယဟူ သည်ကား၊ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စ=ဝိပဿနာဉာဏ်၏လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စ=မဂ်ဉာဏ်၏လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပါဒါယ=ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ ပရတောယောသောတိ=ပရတောယောသောဟူသည်ကား၊ သပ္ပါယ ဓမ္မဿဝနံ= လျှောက်ပတ်သောတရားကို ကြားနာခြင်းတည်း၊ ယောနိ သောမနသိကာရောတိ=ယောနိသောမနသိကာရောဟူသည်ကား၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဥပါယမနသိကာရော=သင့်မြတ်သော အကြောင်း အားဖြင့် စိတ်ကိုအာရုံ၌ ထားခြင်းတည်း။ တတ္ထ=ထိုနှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့တွင်၊ သာဝကေသု= သာဝကတို့၌၊ ဓမ္မသေနာပတိနောပိ= အရှင်သာရိပုတ္တရာအားပင်သော်လည်း၊ ဒွေ ပစ္စယာ=နှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့သည်၊ လဒ္ဓံ=ရခြင်းငှါ၊ ဝဇ္ဇန္တိယေဝ= သင့်ကုန်သည်သာ လျှင်တည်း။

(ခ) ဟိ=ထိုစကားမှန်၏။ ထေရော=အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်။ ကပ္ပသတသဟဿာမိကံ=ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ အလွန်ရှိသော၊ အသင်္ချေယျံ=တစ်သင်္ချေပတ်လုံး၊ ပါရမိယော=ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေတွာပိ=ဖြည့်ပြီးပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဓမ္မတာယ= သဘောအားဖြင့်၊ အဏုမတ္တမ္ပိ=အဏုမြူအတိုင်းအရှည်ရှိသည် လည်းဖြစ်သော၊ ကိလေသံ=ကိလေသာကို၊ ပဇဟိတံ=ပယ်စွန့်ခြင်းငှါ၊ နာသက္ခိ=မတတ်နိုင်လေ၊ အဿဇိထေရတော=အဿဇိထေရ်အထံမှ၊ ယေဓမ္မာဟေတုပ္ပဘာဝါတိ ဣမံဂါထံ=ယေ ဓမ္မာဟေတုပ္ပဘာဝါ-အစချီသော ဤဂါထာကို၊ သုတွာဝ=ကြားနာရမှသာလျှင်၊ အဿ=ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာအား၊ ပဋိဝေဓော=ပဋိဝေဓမည်သော မဂ်ဉာဏ်သည်၊ ဇာတော=ဖြစ်လေသတည်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနဉ္စ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အားလည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ=သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါတို့အားလည်းကောင်း၊ ပရတောယောသကမ္ပံ=ပရတောယောသကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ=မရှိပြီ၊ ယောနိသောမနသိကာရသ္မိံ ယေဝ=ယောနိသော မနသိကာရ၌သာလျှင်၊ ဌတွာ=တည်၍၊ ပစ္စေကဗောဓိဉ္စ=ပစ္စေကဗောဓိကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗညုတဉာဏဉ္စ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ=ဖြစ်စေကြကုန်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤသို့သော အကြောင်းအရာများကို ထောက်၍ အဂ္ဂသာဝကတို့၌ တစ်သင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ မဟာသာဝကတို့၌ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဟူသော အပိုင်းအခြားများသည် ငါတို့ဘုရားလက်ထက်၌ဖြစ်သော သာဝကများကို အစွဲအမှတ်ပြု၍ အန္တိမပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ဆိုအပ်သော အပိုင်းအခြားသာတည်း။ ဗျာဒိတ်ခံပြီးနောက် တစ်သင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်းပြည့်သောအခါ၌ ဘုရားမပွင့်သော သုညကမ္ဘာ ဆက်ကာ

ဆက်ကာသွားချေမှု များစွာသောကမ္ဘာကို လွန်၍ပင်လည်းခံရလတ္တံ့-
ဟုမှတ်အပ်၏။

ဤပုစ္ဆာ၌ “**သုညကပ္ပေ**” ဟုဆိုလျှင် ပြီးကောင်းပြီးလျက်
“**ဗုဒ္ဓသုညကပ္ပေ**” ဟု မိန့်ဆိုတော်မူသော စကားဖြင့်-

သိဒ္ဓေသတျာရဗ္ဗော အတ္တန္တရဿ ဉပနာယ ဟောတိ။

ဟူသော ဉာဏ်ကျမ်း ပရိဘာသာနှင့်အညီ သုညကမ္ဘာ၊ အသုည
ကမ္ဘာ ဟူသောအမည်ကို သဗ္ဗညုဘုရားဖြင့်သာ မှတ်အပ်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊
စကြာမင်းတို့ဖြင့် မမှတ်အပ်-ဟူသော အနက်ထူးကို ပြတော်မူသည်။

[ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ စကြာမင်းတို့ပင် ဖြစ်ခြင်းရှိငြားသော်လည်း ဘုရားပွင့်
ရာမဟုတ်လျှင် သုညကမ္ဘာပင်မည်၏။ ထိုသုညကမ္ဘာ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊
စကြာမင်းတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုကား မတားမြစ်အပ်-ဟုလိုသည်။]

ထို့ကြောင့် အပဒါန်ပါဠိတော်၌-

ဣတော ဒုတိယကေ ကပ္ပေ။ လ ။ ဒေဝိလော

နာမ သမ္ဗုဒ္ဓေါ။ အဂ္ဂိ ပုရတော မမ။

စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓသုညကမ္ဘာ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ကြောင်း၊

အနန္တရေ ဣတော ကပ္ပေ၊ ရာဇာဟုဝရဒဿနော။

သတ္တရတနသမ္ပန္နော၊ စက္ကဝတ္ထိမဟပ္ပလော-

စသည်ဖြင့် စကြာမင်းဖြစ်ကြောင်းများကို များစွာလာသည်၊
ထိုထေရ်အပဒါန်၊ ထေရီအပဒါန်လာတိုင်းပင် ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာ၊
ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာ၊ အပဒါန်အဋ္ဌကထာများ၌လည်း ဖွင့်ဆိုကြ
ကုန်သည်။

ထိုသို့ဖြစ်ချေသော် ဒီဃနိကာယ်အဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ်
အဖွင့်၌ -

**ယသ္မာ စ ပန ယသ္မိံ ကပ္ပေ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မိံ
ယေဝ စက္ကဝတ္တိနော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါ စ ကဒါစိ ကရဟစိ
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ ဒုလ္လဘဒဿနဋ္ဌေနာပိ ရတနံ။**

ဟူ၍လာသည်။

စပန= အကြောင်းတစ်ပါးကား၊ ယသ္မာ= အကြင့်ကြောင့်၊ ယသ္မိံ
ကပ္ပေ=အကြင်ကပ်၌၊ ဗုဒ္ဓါ=သဗ္ဗညုဘုရားတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ=ပွင့်ကုန်၏၊
တသ္မိံ ယေဝ=ထိုကပ်၌သာလျှင်၊ စက္ကဝတ္တိနော=စကြာမင်းတို့သည်၊
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓါ စ=သဗ္ဗညုဘုရားတို့သည်လည်း၊ ကဒါစိ ကရဟစိ=
ရံခါကြိုးကြား၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ=ပွင့်ကုန်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဒုလ္လဘ ဒဿန
ဋ္ဌေနာပိ=ရှုမြင်ခြင်းငှါ ရခဲသောသဘောကြောင့်လည်း၊ ရတနံ= ရတန
မည်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

**ဒုဝိဓော ကပ္ပေါ သုညကပ္ပေါ အသုညကပ္ပေါ စာတိ။
တတ္ထ သုညကပ္ပေ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ စက္ကဝတ္တိ နောစ န
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ ဂုဏဝန္တပုဂ္ဂလ သုညက္ကာ သုညကပ္ပေါတိ
ဂုဇ္ဇတိ။**

ဟူ၍လာသည်။

ကပ္ပေါ=ကမ္ဘာသည်၊ သုညကပ္ပေါစ=သုညကမ္ဘာလည်းကောင်း၊
အသုညကပ္ပေါစ=အသုညကမ္ဘာလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒုဝိဓော=
နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ=ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ သုညကပ္ပေ=သုညကမ္ဘာ၌၊

ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ=ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်းကောင်း၊ စက္ကဝတ္တိ
နောစ= စကြာမင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ တသ္မာ=
ထို့ကြောင့်၊ ဂုဏာဝန္တ ပုဂ္ဂလ သုညတ္တာ=လွန်ကဲသော ဂုဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်
တို့မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုညကပေါတိ=သုညကမ္ဘာဟူ၍၊
ဂစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း -

**ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓေ အပတွာ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇန
ကာလေ ယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။**

ဟူ၍လာသည်။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓေ=ဘုရားတို့သို့၊ အပတွာ=
ဂုဏ်အားဖြင့် မမှီမရောက်ကုန်မူ၍၊ ဗုဒ္ဓါနံ=ဘုရားတို့၏၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ
ယေဝ=ပွင့်ရာကာလ၌သာလျှင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ=ပွင့်ကုန်၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

သောတတ္တကီကျမ်း၌လည်း -

(က) **သုညာ အသုညာ ဒုဝိဇာ၊ အသချေယျာ ပကာ
သိတာ။**

**အသုညာစ အသချေယျာ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေဟိ
မဏ္ဍိတာ။**

(ခ) **ဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ၊ သာဝကာ စက္ကဝတ္တိနော။
သုညသ္မိ အသချေယျေ၊ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ မဟိဒ္ဓိကာ။**

ဟူ၍လာသည်။

(က) သုညာ=သုည အသချေတို့လည်းကောင်း၊ အသုညာ=
အသုညအသချေတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အသချေယျာ=

ပါရမီဒီပနီ

အသင်္ချေတို့ကို၊ ဒုဝိဇာ=နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏-ဟူ၍၊ ပကာသိတာ= ပြအပ်ကုန်၏၊ စ=နှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေဟိ=ဘုရားပွင့်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ မဏ္ဍိတာ=တန်ဆာဆင်အပ်သော အသင်္ချေတို့သည်၊ အသုညာ အသင်္ချေယျာ=အသုညအသင်္ချေတို့မည်ကုန်၏။

(ခ) ဗုဒ္ဓါစ=ဘုရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်းကောင်း၊ သာဝကာ=ဗုဒ္ဓသာဝကတို့သည်လည်းကောင်း၊ စက္ကဝတ္တိနော=စကြာမင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ မဟိဒ္ဓိကာ=ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော သူတို့သည်၊ သုညသ္မိံ အသင်္ချေယျေ=သုည အသင်္ချေယျကပ်၍၊ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ=မဖြစ်ကုန်။

[ဂါထာအနက်]

ထိုစကားတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကား ဘုရားမပွင့်သော သုညကပ်၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ စကြာမင်းတို့လည်း ဖြစ်ရိုး မရှိကုန်-ဟူလိုသည်။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ဤသို့လာသော အဋ္ဌကထာကျမ်း၊ ဂန္ထန္တရကျမ်းများနှင့် ထိုပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများသည် ဖြောင့်ဖြောင့် မဆန့်ကျင်ပြီလော-မေးရန်ရှိ၏။

ဖြေ။ ဤအရာ၌၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ သောတတ္တကိကျမ်းစကားများကို ပါဠိတော်နှင့် မဆန့်ကျင်ရအောင် သမန္တစက္ခုဒီပနီ ဆရာမြတ် ဤသို့ ညှိတော်မူ၏။ အသုည ကမ္ဘာဟူသည်ကား ဘုရားပွင့်၏၊ ဘုရားမပွင့်ရှိစေကာမူ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်သေး၏၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ မဖြစ်ရှိစေကာမူ စကြာမင်းဖြစ်သေး၏။ ဤသုံးပါးတွင် တစ်ပါးပါးပင်ဖြစ်သော်လည်း အသုည ကမ္ဘာသာလျှင် မည်သတည်း၊ ဤသို့ညှိတော်မူ၏။

သုတ္တန်ပါတ်အဋ္ဌကထာစကားကို ပါဠိတော်နှင့် မဆန့်ကျင် အောင် သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းဆရာ ဤသို့ညွှန်၏။

**ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓေ အပတွာ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇန ကာလေ
ယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ဣဒံ ဝဿသတဟဿတော ဟေဋ္ဌိမံ
ဝဿသ တတော ဥပရိမံ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗကာလံ
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ နကပုံ၊ ကသ္မာ၊ ဥပါလိတ္ထေရာ ပဒါနာဒီသု
ဣတော ဒုတိယကပ္ပေပိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပတ္ထိပညာယ
နတော။**

ဟူ၍ ညွှန်တော်မူ၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓေ အပတွာ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တိ ဣဒံ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓေ အပတွာ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ဟူသောဤစကားကို၊ ဝဿသတဟဿတော=အနှစ်တစ်သိန်း တမ်းမှ၊ ဟေဋ္ဌိမံ=အောက်ဖြစ်သော၊ ဝဿသတတော=အနှစ်တစ် ရာတမ်းမှ၊ ဥပရိမံ=အထက်ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ=ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗ ကာလံ= ပွင့်ခြင်းငှါထိုက်သောကာလကို၊ သန္ဓာယ=ရည်၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ကပုံ=မဟာကပ်၊ အသင်္ချေယျကပ်များကို၊ သန္ဓာယ=ရည်၍၊ န ဝုတ္တံ= မဆိုအပ်၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ ဥပါလိတ္ထေရာ ပဒါနာဒီသု=ဥပါလိတ္ထေရာအပါဒါနပါဠိစသည်များ၌၊ ဣတော= ဤဘဒ္ဒ ကပ်မှ၊ ဒုတိယကပ္ပေပိ=လွန်ခဲ့ပြီးသော ဒုတိယကမ္ဘာ၌လည်း၊ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါနံ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏၊ ဥပ္ပတ္ထိပညာယနတော=ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ခြင်း ကြောင့်တည်း။

[သာရတ္ထသင်္ဂဟအနက်။]

ဤသာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းဆရာညီသော သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ ပါဠိ၌ကား-

**သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ သံဝဋ္ဋမာနေ ကပ္ပေ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဝဋ္ဋမာနေ
ကပ္ပေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါနံ အန္တရာ ဥပ္ပဇ္ဇန
ကာလေ ယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”**

ဟူ၍ လာသော အခြေစကားကို ထောက်သော် “**ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇန
ကာလေယေဝ”** ဟူသောပါဠိဖြင့် ဝိဝဋ္ဋဌာယီ အသင်္ချေယျကပ်ကိုသာ
ယူ၍ ညှိသင့်သည်။ ထိုသို့ညှိသင့်သော်လည်း ဝိဝဋ္ဋဌာယီ အသင်္ချေယျ
ကပ်တွင်လည်း တစ်ရာတမ်းမှအထက် တစ်သိန်းတမ်းမှ အောက်ဖြစ်
သော ကာလ၌သာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ ဖြစ်သင့်လေသောကြောင့် ထိုကာလ
ကိုယူ၍ ညှိတော်မူလေသည်ကား အသင့်ပင်ဖြစ်သည်။

**“ယသ္မိံ ကပ္ပေ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မိံ ယေဝ
စက္ကဝတ္တိနော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”**

ဟူသော မဟာပဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ စကားကိုကား ပါဠိတော်
နှင့် မဆန့်ကျင်အောင် တိုက်ရိုက် အညှိအဆိုမရှိ၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း
ထိုသုတ်၏အဖွင့်ဖြစ်သော ဋီကာကိုမှီ၍ ညှိအပ်၏။

**သတ္တာနံ ပါပဇီဝုစ္ဆနေန ဝိဂတကာဠကော
ပုညပသုတ တာယ မဏ္ဍဘူတော ယာဒိသော ကာလော
ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါရဟော။ တာဒိသောဇေဝ စက္ကဝတ္တိနမ္ပိ သမ္ဘဝေါတိ
အာဟ ယသ္မာ ပနာတိ အာဒိ။ ဥပမာနဝသေန စေတံ
ဝုတ္တံ။ ဥပမာနောပမေယျာနဉ္စ န အစ္စန္တမေဝ သဒိသတာ။
တသ္မာ ယထာ ဗုဒ္ဓါ ကဒါစိ ကရဟစိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ န တထာ
စက္ကဝတ္တိနော။ ဇေဝ သန္တေပိ စက္ကဝတ္တိဝတ္တ ပူရဏဿာပိ**

ဒုက္ခရဘာဝတော ဒုလ္လဘုပ္ပါဒါယေဝါတိ ဣမိနာ
ဒုလ္လဘုပ္ပါဒတာ သာမညေန တေသံ ဒုလ္လဘဒဿနတာ
ဝုတ္တာ တိ ဝေဒိတဗွံ။

[၎င်းသုတ်အဖွင့်နိပါတ်။]

သတ္တာနံ=သတ္တဝါတို့၏။ ပါပဇိဂုစ္ဆနေန=မကောင်းမှုမှ စက်ဆုပ်
ခြင်းတည်းဟူသော ဟိရိတရားကြောင့်၊ ဝိဂတကာဠကော=မည်းညစ်
သော ပါဏာတိပါတစသော အကုသိုလ်ဓမ္မတို့မှ ကင်းရာလည်းဖြစ်ထ
သော၊ ပုညပသုတတာယ=သံဝေကဝတ္ထုလျှင် အရင်းရှိသော ကုသိုလ်
ကောင်းမှုတို့၌ အလေ့အကျက်များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မဏ္ဍာဘူတော=
ကြည်လင်သန့်ရှင်းသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ထသော၊ ယာဒိသော= အကြင်သို့
သဘောရှိသော၊ ကာလော=တစ်ရာတမ်းမှ အထက်၊ တစ်သိန်းတမ်းမှ
အောက်ဖြစ်သော အာယုကပ်ကာလသည်၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါရဟော=ဘုရား၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့၏ ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်၏၊ တာဒိသောဇေ=ထိုသို့
သဘောရှိသော အာယုကပ်ကာလသည်သာလျှင်၊ စက္ကဝတ္တိနမ္ပိ=စက္ကဝတ်
မင်းတို့၏လည်း၊ သမ္ဘဝေါ= ဖြစ်သင့်ရာကာလမည်၏ ၊ ဣတိ= ထို့ကြောင့်၊
ယသ္မာ ပနာတိအာဒိ=ယသ္မာ ပန အစချီသော “ယသ္မိံ ကပ္ပေဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ
တသ္မိံယေဝ စက္ကဝတ္တိနော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” ဟူသော စကားကို၊ အာဟ=မိန့်
တော်မူ၏၊ စ=ဆက်ဦးအံ့၊ ဧတံ=ဤစကားကို၊ ဥပမာနဝသေန=ဥပမာ
၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ= မိန့်အပ်၏၊ ဥပမာနော ပမေယျာနဉ္စ= ဥပမာနဝတ္ထု၊
ဥပမေယျဝတ္ထုတို့၏လည်း၊ အစ္စန္တမေဝ=ဧကန်စင်စစ်သာလျှင်၊ သဒိ
သတာ= တူသည်၏အဖြစ်သည်၊ န= မဟုတ်။

[တစ်စိတ်တစ်ဒေသမျှသာ တူနိုင်သည်ဟူလို]

တသွာ=ထို့ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓါ=ဘုရားတို့သည်၊ ကဒါစိ ကရဟစိ=ရံခါ ကြိုးကြားသာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ယထာ=ဖြစ်ကြကုန်၏သို့၊ တထာ=ထို့အတူ၊ စက္ကဝတ္တိနော=စက္ကဝတ်မင်းတို့သည်၊ ကဒါစိ ကရဟစိ=ရံခါကြိုးကြားသာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ= ဖြစ်ကြကုန်သည်၊ န=မဟုတ်ကုန်။

“အထခေါ တာဒိသေ ကပ္ပေ လဒ္ဓေါကာသေ သတိသဗ္ဗကာလမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ယေဝ”
-ဟူလိုသည်။

ဧဝံ သန္တေပိ=ဤသို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ စက္ကဝတ္တိဝတ္ထုပူရဏဿာ ပိ=စက္ကဝတ်မင်းတို့၏ ကျင့်ဝတ် ၁၀-ပါးကို ဖြည့်ခြင်း၏လည်း၊ ဒုက္ကရ ဘာဝတော=ခဲယဉ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုလ္လဘုပ္ပါဒါယေဝ= ရခဲသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ထို့ကြောင့်၊ ဣမိနာ ဒုလ္လ ဘုပ္ပါဒတာသာမညေန=ဤရခဲသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ် ဖြင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသံ=ထိုစက္ကဝတ်မင်းတို့၏၊ ဝါ=ထို ရတနာခုနစ်ပါးတို့၏၊ ဒုလ္လဘဒဿနတာ=ရှုမြင်ခြင်းငှါ ရခဲသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာ=မိန့်အပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏။

ဤဋီကာဝါကျ ၂-ဝါကျတွင် ရှေးဝါကျ၌ “**ပါပဇီဂုစ္ဆနေန ဝိဂတ ကာဠကော**” ဟူသော ဝိသေသနပါဠိဖြင့် တစ်ရာတမ်းမှ အထက်ဖြစ် သော ကာလကိုပြတော်မူသည်။ “**ပုညပသုတတာယ မဏ္ဍဘူတော**” ဟူ သော ဝိသေသနပါဠိဖြင့် တစ်သိန်းတမ်းမှ အောက်ဖြစ်သော ကာလကို ပြတော်မူသည်။ ၂-ပါးစုံသောပါဠိဖြင့် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝက တို့ကဲ့သို့ပင် စက္ကဝတ်မင်းတို့သည်လည်း အနှစ်တစ်ရာတမ်းမှ အထက်၊ တစ်သိန်းတမ်းမှ အောက်ဖြစ်သော ကာလ၌သာ များသောအားဖြင့် ဖြစ်ကြကုန်၏။ မန္ဓာတုမဟာသုဒဿန-စသော စက္ကဝတ်မင်းတို့ကဲ့သို့ တစ်သိန်းတမ်းမှ အထက်၌ဖြစ်ကြကုန်သည်ကား အပ္ပကသာ ဟူသော

အဓိပ္ပါယ်ကို ပြတော်မူသည်။

ဖြစ်သင့်သောအခါ၌လည်း စက္ကဝတ္ထိသုတ်များ၌ ဆက်ကာ ဆက်ကာ များစွာပင်ဖြစ်ကြသော အရာထင်လျက်ရှိပြန်သောကြောင့် **“ဥပမာနဝသေန စေတံ ဝုတ္တံ”** စသော နောက်စကားကို ဆက်ရပြန်သည်။

ထို့ကြောင့် **“ယသ္မိံ ကပ္ပေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”** ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိ၌ ကပ္ပသဒ္ဒါဖြင့်-

သံယံ သမဂ္ဂံ ဘေတွာန၊ ကပ္ပံ နိရယမိ ပစ္စတိ။

သံယံ သမဂ္ဂံ ကတွာန၊ ကပ္ပံ သမဂ္ဂမိ မောဒတိ။

ဟူသော သုတ်များ၌ကဲ့သို့ အာယုကပ်ကိုသာ ယူအပ်၏။ **“အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ”** ဟူသော သုတ်များ၌ကဲ့သို့ မဟာကမ္ဘာ၏ ၄-ဖို့ တစ်ဖို့ဖြစ်သော အသင်္ချေကပ်များကိုလည်းကောင်း၊ **“စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကပ္ပဿ အသင်္ချေယျာနိ”** ဟူသော သုတ်များ၌ကဲ့သို့ မဟာကမ္ဘာကိုလည်းကောင်း မယူအပ်။

အာယုကပ်ဟူသည်လည်း တစ်သိန်းတမ်းသည် တစ်ခုသော အာယုကပ်မည်၏။ ကိုးသောင်းတမ်းသည် တစ်ခုသောအာယုကပ်၊ ရှစ်သောင်းတမ်းသည် တစ်ခုသောအာယုကပ်၊ တစ်ထောင်တမ်းသည် တစ်ခုသောအာယုကပ်၊ တစ်ရာတမ်းသည် တစ်ခုသောအာယုကပ် ပင်မည်၏။ ဤ၌ကား ထိုအစိတ်အစိတ်သော အာယုကပ်တို့၏ အမည်ကို အပေါင်းဖြစ်သော ဘုရားပွင့်ထိုက်ရာကာလ၌ တင်စား၍ ယူအပ်သော အာယုကပ်သာတည်း။ ဤဋီကာဆရာသည်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာ စကားကို အပဒါန်ပါဠိတော်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေခြင်းငှါ ဤသို့ကြံတော်မူသည်-ဟုမှတ်အပ်၏။

[ဤကား ဋီကာဆရာမြတ်၏ အလိုအားဖြင့် ညိုနည်းတည်း။]

တစ်နည်းကား-

ကပ္ပသဒ္ဒါဖြင့် ဝိဝဋ္ဌဌာယီ အသင်္ချေကပ်ကိုယူလျှင်လည်း သင့်ရာ ပါ၏။ ဤသို့လျှင် ထိုဆရာသုံးပါးတို့ညီတိုင်းသော အဓိပ္ပါယ်ကို ယူ၍ ထေရအပဒါန်၊ ထေရီအပဒါန်ပါဠိတော်၊ ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာ၊ ထေရီဂါထာ အဋ္ဌကထာ၊ အပဒါန်အဋ္ဌကထာများနှင့် ထုတ်ပြအပ်ပြီး သော မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ သောတတ္ထကီကျမ်းများသည် တစ်ဖြောင့်တစ်ပြေးတည်း ညီညွတ်သည်သာ-ဟုမှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်-

အသင်္ချေယျေပိ ကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေသု အနုပ္ပဇ္ဇေသု ဧကသတ္တောပိ ပရိနိဗ္ဗာတုံ န သက္ကောတိ။ တဒါပိ တုတ္ထာနိဗ္ဗာန ဓာတူတိ န သက္ကာ ဝတ္တံ။

ဟူသော အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထဋီပနီကာ စကားများ၌လည်း “ဧကသတ္တောပိ” ဟူသောစကားကို သာဝကသတ္တကိုသာရည်၍ မိန့်အပ်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကနှစ်ပါးကိုရည်၍ မမိန့်အပ်-ဟုယူခြင်း သည်သာလျှင် သင့်မြတ်ရာသတည်း။

အသင်္ချေယျေပိ ကပ္ပေ=အသင်္ချေယျကပ်၌လည်း၊ ဗုဒ္ဓေသု=ဘုရားတို့သည်၊ အနုပ္ပဇ္ဇေသု= မပွင့်ကြကုန်သည်ရှိသော်၊ ဧကသတ္တောပိ=တစ်ဦးသော သတ္တဝါမျှပင်လျှင်၊ ပရိနိဗ္ဗာတုံ=ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းငှါ၊ န သက္ကောတိ= မတတ်နိုင်၊ တဒါပိ= ထိုဘုရားမပွင့်သော သုညကမ္ဘာများ၌လည်း၊ နိဗ္ဗာနဓာတု=နိဗ္ဗာနဓာတ်သည်၊ တုတ္ထာ=အချည်းနှီးဖြစ်ခဲ့၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္တံ=ဆိုခြင်းငှါ၊ န သက္ကာ=မတတ်ကောင်း။

တေရသမပုတ္တအာဖြေ ပြီး၏။

၁၄-စုဒ္ဓသမပုတ္တာ အဖြေ

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂံသမ္ပတ္တိံ၊ ဟေတု သတ္တာရဒဿနံ။
ပဗ္ဗဇော ဂုဏသမ္ပတ္တိံ၊ အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ။
အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနာ၊ အဘိနိဟာရော သမိဇ္ဈတိ-
ဟူ၍ ဘုရားလောင်းတို့၏ နိယတဗျာဒိတ်ရကြောင်းအင်္ဂါရှစ်ပါး၊

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂံသမ္ပတ္တိံ၊ ဝိဂတာသဝဒဿနံ။
အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ၊ ဧတေ အဘိနိဟာရ ကာရဏာ-
ဟူ၍ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါလောင်းတို့၏ နိယတဗျာဒိတ်ရကြောင်း အင်္ဂါ ငါးပါး၊

“အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ” ဟူ၍ သာဝကလောင်းတို့၏ နိယတဗျာဒိတ်ရကြောင်းအင်္ဂါနှစ်ပါး၊

ဤသို့ အသီးအသီးအင်္ဂါကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍ အဋ္ဌကထာများ၌ လာခြင်းကြောင့် မတူသော အင်္ဂါရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သာလျှင် ဗျာဒိတ်ရကြ ကုန်သည်-ဟုမှတ်အပ်၏။

မနုဿတ္တံ=လူဇာတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်၊ လိင်္ဂံသမ္ပတ္တိံ= ယောက်ျား ၏ သဏ္ဍာန်အသွင်အပြင် အမူအရာနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ ဟေတု=ထိုအခါ၌ ပင် အလိုရှိလျှင် အရဟတ္တမဂ်ကို ရလောက်သော ပါရမီသမ္ဘာရ ဥပနိဿယအကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ (သမ္ပတ္တိသဒ္ဓါကြော့)၊ သတ္တာရ ဒဿနံ=သက်တော်ထင်ရှားရှိသော သဗ္ဗညုဘုရားကို ကိုယ်တိုင် ကိုယ် ကြပ် ဖူးတွေ့ရခြင်း၊ ပဗ္ဗဇော=သာသနိကပဗ္ဗဇူ၊ ဣသိပဗ္ဗဇူနှစ်ပါးတွင် တစ်ပါးပါးသော ပဗ္ဗဇူတည်ခြင်း၊ ဂုဏသမ္ပတ္တိံ=အဘိညာဉ်သမာပတ်

ပါရမီဒီပနီ

တည်းဟူသော ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ အဓိကာရော=မိမိအသက်ကို မြတ်စွာဘုရားတို့၏အကျိုးငှါ စွန့်ခြင်းတည်းဟူသော အလွန်အကဲပြုခြင်း၊ ဆန္ဒတာ=စကြဝဠာ အပြည့်တည်ရှိသော မီးကျိုး၊ လှံသွား၊ ဝါးချုံ၊ ရေထုကို နင်းနယ်ကူးတက် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွား၍ပင် ဘုရားအဖြစ်ကို ယူလိုသော ဆန္ဒရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အဋ္ဌဓမ္မ သမောဓာနာ= ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၏ တစ်ပြိုင်နက် ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်၊ အဘိနိဟာရော= လွန်ကဲထူးမြတ်သော ဆုတောင်းခြင်းသည်၊ သမိဇ္ဈတိ= ပြည့်စုံ၏။

[ပဌမဂါထာအနက်။]

အဘိနိဟာရောတိ မူလပဓာနသေတံ အဓိဝစနံ။

[သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ။]

**ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂံသမန္နာဂတော ပနာယံ အဘိနိဟာရော
အတ္ထတော တေသံ အဋ္ဌန္တံ အင်္ဂါနံ သမောဓာနဝ
သပုဝတ္ထော စိတ္တုပ္ပါဒေါတိ ဝေဒိတဗျော။**

[စရိယပိဋကအဋ္ဌကထာ။]

**အဘိနိဟာရောတိ အဘိနိဟာရောနာမ ဗုဒ္ဓဘာဝတ္ထံ
မာနသံ ဗန္ဓိတွာ ဗျာကရဏံ အလဒ္ဓါ န ဥဋ္ဌဟိဿာမိတိ
ဝီရိယံ အဓိဋ္ဌာယ နိပ္ပဇ္ဇနံ။**

[ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ။]

အဘိနိဟာရောတိ မူလပဏီမိပရိဘာဝိတပုညပစယော။

[ပဋိသန္တိဒါမဂ်ဂဏ္ဍီပုဒ်။]

ဤသို့လာသော ကျမ်းဂန်များကိုထောက်၍ အဘိနိဟာရအရကို သိအပ်၏။

မနုဿတ္တံ= လူဇာတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်၊ လိင်္ဂံသမ္ပတ္တိ=ယောက်ျား
၏သဏ္ဍာန် အသွင်အပြင်အမူအရာ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ ဝိဂတာ
သဝဒဿနံ=သဗ္ဗညုဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို
ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပ် ဖူးမြင်ရခြင်း၊ အဓိကာရော=ဒါန၊ သီလစသော အမှု၌
အံ့ဖွယ်သရဲ ကဲကဲလွန်လွန်ပြုခြင်း၊ ဆန္ဒတာ=ပစ္စေကဗောဓိကို လိုချင်
တောင့်တခြင်း၊ ဧတေ=ဤငါးပါးတို့သည်၊ အဘိနီဟာရကာရဏာ=
အဘိနီဟာရပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့တည်း။

[ဒုတိယဂါထာအနက်။]

**ဝိဂတာသဝဒဿနန္တိ ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာ-
ဝကာနံ ယဿ ကဿစိ ဒဿနန္တိ အတ္ထော။**

[သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ။]

[သာဝကတို့၏ “အဓိကာရောစ ဆန္ဒတာ” ဟူသော အင်္ဂါ ၂-ပါး၌ အနက်မထူးပြီ။]

စုဒ္ဒသမပုစ္ဆာအဖြေပြီး၏။

၁၅-ပန္နရသမပုစ္ဆာ အဖြေ

ဘုရားတို့၏ နိယတဗျာဒိတ်ရကြောင်းအင်္ဂါရှစ်ပါး၌ “သတ္ထာရ
ဒဿနံ” ဟူသော စတုတ္ထအင်္ဂါ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့၏ အစဆုံးဖြစ်သော နိယတဗျာဒိတ်ကို သဗ္ဗညု
ဘုရားတို့သည်သာ ကြားကုန်မြဲ ဓမ္မတာဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ပါဌဇာတ် အဋ္ဌကထာစသည်၌-

**ဟေတုသမ္ပန္နဿာပိ ဇီဝမာနက ဗုဒ္ဓဿေဝ သန္တိကေ
ပတ္ထေန္တဿ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဗုဒ္ဓေ
စေတိယ သန္တိကေ ဝါ ဗောဓိမူလေ ဝါ ပတ္ထေန္တဿ န
သမိဇ္ဈတိ။**

ဟူ၍မိန့်ကုန်ပြီ။

ဟေတုသမ္ပန္နဿာပိ=ဟေတု-ဟူသော တတိယအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံပြီးပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း၊ ဇီဝမာနက ဗုဒ္ဓဿေဝ=သက်တော်ထင်ရှား ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏သာလျှင်၊ သန္တိကေ=အထံနီးရောက် မျက်မှောက်တော်၌၊ ပထေက္ကဿ=ဆုတောင်းသောဘုရားလောင်းအား၊ ပထနာ=ဆုတောင်းခြင်းသည်၊ သမိဇ္ဈတိ=ပြည့်စုံ၏၊ ဗုဒ္ဓေ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပရိနိဗ္ဗာတေ=ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသည်ရှိသော်၊ စေတိယ သန္တိကေဝါ= စေတီတော်၏ အထံ၌လည်းကောင်း၊ ဗောဓိမူလေ ဝါ= ဗောဓိပင်၏ အနီး၌လည်းကောင်း၊ ပထေက္ကဿ= ဆုတောင်းသောဘုရားလောင်းအား၊ န သမိဇ္ဈတိ=မပြည့်စုံ။

စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ၌လည်း-

သတ္ထာရဒဿနန္တိ သတ္ထုသမ္ပုဒါဘာဝေါ၊ ဓရမာနကဿေဝ ဟိ ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပထေက္ကဿ သမိဇ္ဈတိ၊ ပရိ နိဗ္ဗာတေ ပန ဘဂဝတိ စေတိယဿ သန္တိကေ ဝါ ဗောဓိမူလေ ဝါ ပဋိမာယ ဝါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓဿ-ဝကာနံ ဝါ သန္တိကေ ပထနာ နသမိဇ္ဈတိ။ ကသ္မာ၊ အဓိကာရဿ ဗလဝဘာဝတော။ ဗုဒ္ဓါနံ ဧဝ ပန သန္တိကေ ပထနာ သမိဇ္ဈတိ။

ဟူ၍မိန့်အပ်ပြီ။

သတ္ထာရဒဿနန္တိ=သတ္ထရဒဿနံ-ဟူသည်ကား၊ သတ္ထု=ဘုရား၏၊ သမ္ပုဒါဘာဝေါ=မျက်မှောက်၏အဖြစ်တည်း၊ ဟိ=ထိုစကား မှန်၏၊ ဓရမာနကဿေဝ=သက်တော်ထင်ရှား ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓဿ=ဘုရား၏၊ သန္တိကေ=အထံနီးရောက် မျက်မှောက်တော်၌၊

ပါရမီဒီပနီ

ပတ္ထန္တဿ=ဆုတောင်းသောဘုရားလောင်းအား၊ သမိဇ္ဈတိ=ပြည့်စုံ၏၊ ဘဂဝတိ=ဘုရားသည်၊ ပရိနိဗ္ဗတေပန= ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသည်ရှိသော်ကား၊ စေတိယဿ=စေတီတော်၏၊ သန္တိကေ ဝါ=အထံ၌လည်းကောင်း၊ ဗောဓိမူလေ ဝါ=ဗောဓိပင်၏အနီး၌လည်းကောင်း၊ ပဋိမာယ ဝါ= ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကနံ= ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့၏၊ သန္တိကေ ဝါ=အထံ၌လည်းကောင်း၊ ပတ္တနာ= ဆုတောင်းခြင်းသည်၊ န သမိဇ္ဈတိ=မပြည့်စုံ၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူကား၊ အဓိကာရဿ=အဓိကာရ၏၊ ဗလဝဘာဝတော= အားကြီး သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန=စင်စစ်ဧကန် အမှန်နေရာ ကျကား၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဧဝ=ဘုရားတို့၏သာလျှင်၊ သန္တိကေ=အထံ၌၊ ပတ္တနာ=ဆုတောင်း ခြင်းသည်၊ သမိဇ္ဈတိ=ပြည့်စုံ၏။

ဤအဋ္ဌကထာပါဠိ၌-

ဗုဒ္ဓါနံ ဧဝ ပန သန္တိကေ သမိဇ္ဈတိ-ဟူသော ပါဠိလွန်ဖြင့် တစ်ပါး သောသူအား စကြာမင်းအဖြစ်ကို ပေးခြင်းအမှု၌ စကြာမင်းဖြစ်သော သူသည်သာ အစိုးရသည်-ဟူသကဲ့သို့ ဘုရားဆုကို ဗျာဒိတ်ပေးခြင်း အမှု၌ သဗ္ဗညုဘုရားတို့သည်သာ အစိုးရကုန်သည်-ဟူသော အနက် လွန်ကို သိအပ်သည်။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့သည် အဘယ့်ကြောင့် အစိုးမရ ကုန်သနည်း-ဟူမူ-

ဖြေ။ “ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗကေ ဉာတွာ ကမ္မဝိပါကပရိစ္ဆေဒဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဗျာကာတုံ အသမတ္တတ္တာ” ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌

ဆိုခြင်းကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့သည် ဘုရားဖြစ်ထိုက်၊ မဖြစ်ထိုက်ကို သိစွမ်းနိုင်သော ကမ္မဝိပါက ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှ ကင်းခြင်းကြောင့် သဗ္ဗညု ဗျာဒိတ်ကို မပေးနိုင်ကြကုန်၊ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗညုဗျာဒိတ်၌ အစိုးမရကုန်။

“ဝိဂတာသဝဒဿနန္တိ ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ယဿ ကဿစိ ဒဿနံ” ဟူသော အဋ္ဌကထာကိုထောက်၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း တို့အား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့ပင်သော်လည်း ဗျာဒိတ်ပေးနိုင်ကုန်၏ ဟုယူအပ်၏။

[သာဝကတို့အားကား ဆိုရန်မရှိ သိသာတော့သည်။]

ပန္နရသမပုစ္ဆာအဖြေ ပြီး၏။

-----*

၁၆-သောဠသမပုစ္ဆာ အဖြေ

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန် ဟု ဆိုအပ်သော အဂ္ဂသာဝကနှစ်ပါး။

အရှင်အညာတ ကောဏ္ဍညထေရ်၊ ဝပ္ပထေရ်၊ ဘဒ္ဒိယထေရ်၊ မဟာနာမထေရ်၊ အဿဇိထေရ်၊ နာလကထေရ်၊ ယသထေရ်၊ ဝိမလထေရ်၊ သုဗာဟုထေရ်၊ ပုဏ္ဏဇိထေရ် ၁၀-ပါး။

ဂဝံပတိထေရ်၊ ဥရုဝေလကဿပထေရ်၊ နဒီကဿပထေရ်၊ ဂယာကဿပထေရ်၊ မဟာကဿပထေရ်၊ မဟာကစ္စည်းထေရ်၊ မဟာကောဠိကထေရ်၊ မဟာကပ္ပိနထေရ်၊ မဟာစုန္ဒထေရ်၊ အနုရုဒ္ဓထေရ် ၁၀-ပါး။

ကင်္ဂီရေဝတထေရ်၊ အာနန္ဒထေရ်၊ နန္ဒထေရ်၊ ဘဂ္ဂထေရ်၊ နန္ဒိယထေရ်၊ ကိမိလထေရ်၊ ဘဒ္ဒိယထေရ်၊ ရာဟုလာထေရ်၊ သီဝလိထေရ်၊

ဥပါလိထေရ် ၁၀-ပါး။

ဒဗ္ဗထေရ်၊ ဥပသေနထေရ်၊ ခဒိရရေဝတထေရ်၊ မန္တာနိပုဏ္ဏ ထေရ်၊ သုနာပရန္တပုဏ္ဏထေရ်၊ ကုဋိကဏ္ဍသောဏထေရ်၊ ကောလိဝိဿ သောဏထေရ်၊ ရာဓထေရ်၊ သုဘူတိထေရ်၊ အင်္ဂုလိမာလ ထေရ် ၁၀ပါး။

ဝက္ကလိထေရ်၊ ကာဠုဒါယီထေရ်၊ မဟာဥဒါယီထေရ်၊ ပိလိန္ဒဝစ္ဆထေရ်၊ သောဘိတထေရ်၊ ကုမာရကဿပထေရ်၊ ရဋ္ဌပါလထေရ်၊ ဝင်္ဂိဿထေရ်၊ သဘိယထေရ်၊ သေလထေရ် ၁၀-ပါး။

ဥပဝါနထေရ်၊ မေဃိယထေရ်၊ သာဂတထေရ်၊ နာဂိတထေရ်၊ လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယထေရ်၊ ပိဏ္ဍောလ ဘာရဒ္ဒါဇထေရ်၊ မဟာပန္နကထေရ်၊ စူဠပန္နကထေရ်၊ ဗာကုလထေရ်၊ ကောဏ္ဍဓာနထေရ် ၁၀-ပါး။

ဒါရုစိရိယထေရ်၊ ယသောဇထေရ်၊ အဇိတထေရ်၊ တိဿမေတ္တေယျထေရ်၊ ပုဏ္ဏကထေရ်၊ မေတ္တဂူထေရ်၊ ဓောတကထေရ်၊ ဥပသိဝထေရ်၊ နန္ဒကထေရ်၊ ဟေမကထေရ် ၁၀-ပါး။

တောဒေယျထေရ်၊ ကပ္ပထေရ်၊ ဇာတုကဏ္ဍိကထေရ်၊ ဘဒြာဝုဓထေရ်၊ ဥဒယထေရ်၊ မောဿာလထေရ်၊ မောဃရာဇထေရ်၊ သီဂီယထေရ် ၈-ပါး။ ဟူ၍ မဟာသာဝကပေါင်း ခုနစ်ကျိပ်ရှစ်ပါး။

မဟာသာဝကသည် ခုနစ်ကျိပ်ရှစ်ပါးသာဖြစ်လျက် **“အသိတိ မဟာသာဝကာ”** ဟူ၍ ထိုထိုအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းတို့၌ ဆိုရိုးပြုကြခြင်းသည်ကား ဇာတ်တော်သည် ၅၄၇-ဇာတ်မျှသာ ရှိလျက် **“အမုဆက္ကာနိ ဇာတကသတာနိ ၅၅၀-ဇာတ်”** ဟူသကဲ့သို့ အနည်းငယ်မျှလျော့သည်ကို အရေအတွက်မပြုမူ၍ ခေါ်ရသော စကားမျိုးတည်း။ ကိလေသာသည် ၁၅၁၀-အရေအတွက်ရှိလျက် **“ဒိယမုကိလေသသဟဿ ၁၅၀၀-ကိလေသာ”** ဟူရာ၊ ၆-လနှင့် ၁၅-ရက်ကို **“ဆမာသ**

၆-လ” ဟူရာ များ၌ကား အနည်းငယ်လွန်သည်ကို အရေအတွက် မပြုမူ၍ ခေါ်သတည်း။

တစ်နည်းကား-

တထာပိ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာပိ မဟာသာဝကေသု အန္တောဂဓာ။ တေဟိ သာဝကပါရမီဉာဏဿ မတ္ထကပတ္တိယာ သာဝကေသု အဂ္ဂဓမ္မာဓိဂမေန အဂ္ဂဌာနေဌိတာပိ အဘိနိဟာရ မဟန္တတာသာမညေန မဟာသာဝကာတိ ပိ ဝုစ္စန္တိ။

ဟူသော ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာနှင့်အညီ “ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ အသီတိ မဟာသာဝကာ” ဟူ၍ လာသောပါဌ်များ၌ အဂ္ဂသာဝက ၂-ပါး တို့ကို မဟာသာဝကစဉ်၌ တစ်ဖန်ထည့်သွင်း၍ပင် ယူအပ်ကုန်၏။

[ဤမဟာသာဝကထေရ်အရေအတွက်များကို ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာ၊ တိတအင်္ဂုတ္တိ၊ ရိဋိကာ၊ ဒွါဒသမနိပါတ် ဇာတ်ဋီကာများ၌ ဆိုသည်။ လက်ျာရံ လေးကျိပ်၊ လက်ဝဲရံလေးကျိပ် ဟူသော အပိုင်းအခြားကိုကား အဆိုမရှိ။]

ဤရှစ်ကျိပ်တို့တွင် လေးကျိပ်သုံးမျှသာ ဧကဂုံတ္ထရပါဠိတော် ဧတဒဂ္ဂဝဂ်၌ ဧတဒဂ်ရအဖြစ်ဖြင့်လာသည်။ အပါဒါန်အဋ္ဌကထာ၌ကား အရှင် ဥပါလိထေရ်၏ တူဖြစ်သော ဘာဂိနေယျဥပါလိထေရ်သည်လည်း ဝိနည်းဆောင်ဧတဒဂ်ရ-ဟုလာ၏။ ပဒုမုတ္တရဘုရားလက်ထက်မှ လာသောထေရ်ပေါင်း တစ်ရာနှစ်ကျိပ်ကျော်ရှိသည်တွင် မဟာသာဝက အချို့သာပါသည်။ ထေရဂါထာလာ ထေရ်ပေါင်းနှစ်ရာခြောက်ကျိပ် ကျော်ရှိသည်တွင် မဟာသာဝက ငါးကျိပ်ရှစ်မျှသာပါသည်။ အဓိမုတ္တစသော ထေရ်တို့သည် ပဒုမုတ္တရဘုရားလက်ထက် ဗျာဒိတ်ရဖြစ်ကုန်လျက် အသီတိသာဝကကြီးတို့၌ မဝင်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် မဟာသာဝက

အင်္ဂါကို ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌ရသော ဗျာဒိတ်ဖြင့်လည်း မှတ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း၊ ဧတဒဂ်ဖြင့်လည်း မှတ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းရကား အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့ကို ယုံကြည်သောအားဖြင့်သာ မှတ်အပ်ကုန်၏။ အသာဓာရဏဖြစ်သော အင်္ဂါလက္ခဏာကို မရှာအပ်။

ထိုစကားမှန်၏။ ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာ၌-

**ဣတရေ ပန ပကတိသာဝကေဟိ သာတိသယံ
မဟာဘိနီဟာရာ။ တထာ ဟိ တေ ပဒုမုတ္တရဿ
ဘဂဝတော ကာလေ ကတပဏိဓာနာ။ တတောဇဝ
သာတိသယံ အဘိညာသမာပတ္တိံသု ဝသိနော
ပဘိနူပဋိသမ္ဘိဒါစ ။လ။ အဘိနီ ဟာရမဟန္တတာ
ပုဗ္ဗယောဂ မဟန္တတာ ဟိ အတ္တသန္တာနေ သာတိသယ
ဂုဏဝိသေသဿ နိပ္ပိဒိတတ္တာ သီလာဒိဂုဏေဟိ မဟန္တာ
သာဝကာတိ မဟာသာဝကာ။**

စသည်ဖြင့် ပဒုမုတ္တရဘုရားလက်ထက်မှ အဘိနီဟာရကိုပြု၍ လာကြကုန်သည်ဖြစ်၍ အဘိနီဟာရ ကြီးမြတ်သည်၏အဖြစ်၊ ပုဗ္ဗယောဂကြီးမြတ်သည်၏အဖြစ်တည်း-ဟူသောနှစ်ပါးသော ကြီးမြတ်ကြောင်းတို့ကြောင့် လွန်ကဲသော ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ အဘိညာဉ်သမာပတ်တည်းဟူသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသကြောင့် မဟာသာဝကမည်ကြောင်း၊ ထို့အတူ ထိုမဟာသာဝကတို့ထက်ပင် လွန်ကဲ၍ သာဝကပါရမီဉာဏ်၏ အထွတ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့် အဂ္ဂသာဝကမည်ကြောင်းကိုလာသည်။

[ထိုသို့လာရာ၌လည်း အဓိကာရကိုပြုစဉ် အခါကာလကပင် အဆောက်အဦသမ္ဘာရ ကြီးကျယ်ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်၊ ဤအဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝကတို့၏ သရုပ်အရေအတွက်နှင့်တကွ ဂုဏ်သတ္တိအကြောင်း နိမိတ်များကို ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာ ပဏိဏ္ဍကဝိနိစ္ဆယမှာ ယူလေ]

ဤရှစ်ကျိပ်မှကြွင်းသော အလုံးစုံသော ရဟန်းယောက်ျား၊ သာမဏေယောက်ျား-ဟူသမျှကို ပကတိသာဝက-ဟုမှတ်အပ်၏။

ထေရီအပေါင်းတို့တွင် ပညာဧတဒဂ်ရသော ခေမာထေရီ၊ တန်ခိုးဧတဒဂ်ရသော ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ နှစ်ဦးသည် အဂ္ဂသာဝိကာမည်၏။

ရတ္တညု ဧတဒဂ်ရသော မဟာပဇာပတိဂေါတမီထေရီ၊ မဟာဘိညပတ္တ ဧတဒဂ်ရသော ဘဒ္ဒကဉ္စန ဝိမ္မာယသောဓရာထေရီ၊ ဓမ္မကထိက ဧတဒဂ်ရသော ဓမ္မဒိန္နာထေရီစသော ဧတဒဂ်ရ တစ်ကျိပ်ကျော်မျှသော ထေရီတို့သည် မဟာသာဝိကာမည်ကုန်၏။

ထိုမှကြွင်းသော ဘိက္ခုနီ၊ သာမဏေရီ၊ သိက္ခမာန်တို့သည် ပကတိသာဝိကာမည်ကုန်၏။

ထေရီဂါထာအဋ္ဌကထာ၌ပင် အဂ္ဂသာဝိကာ၊ မဟာသာဝိကာ၊ ပကတိသာဝိကာ သုံးပါးရှိကြောင်းကိုဆိုပြီလျှင် အဂ္ဂသာဝိကာထေရီ နှစ်ဦးကိုသာ သရုပ်အားဖြင့်ဆိုသည်။ မဟာသာဝိကာ၊ ပကတိသာဝိကာတို့ကို သရုပ်အရေအတွက် အပိုင်းအခြားနှင့်မြွက်၍မလာပြီ။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝက၊ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ မဟာသာဝိကာ၊ ပကတိသာဝိကာ-ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ခြောက်ဦးသော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ သာမဏေရ၊ သာမဏေရီ၊ သိက္ခမာန်တို့ကို ချန်လှပ်၍ ကြွင်းသော အလွတ်ဖြစ်သော မဂ်၊ ဖိုလ်ရကြကုန်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့တွင် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ခမည်းတော်၊ မယ်တော်များသည် မဟာသာဝကတို့ကဲ့သို့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းပင်လာသည်။

အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ သရဏဂုံတည်ခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရကုန် သော တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်၊ ပေးလှူခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရကုန်သော

အနာထပိဏ်သူဌေး၊ တရားဟောပြောခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော စိတ္တသူကြွယ်၊ သင်္ဂဟဝတ္ထုလေးပါးတို့ဖြင့် ပရိသတ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော ဟတ္ထာဠာဝသီတင်းသည်၊ မွန်မွန်မြတ်မြတ်ကို ပေးလှူခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော မဟာနာမ် သာကီဝင်မင်း၊ နှစ်လိုဖွယ်ရှိသော ဝတ္ထုကို ပေးလှူခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော ဥဂ္ဂသူကြွယ်-သံဃာကို လုပ်ကျွေးခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော ဥဂ္ဂတသူကြွယ်၊ မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော သူရဗ္ဗဌ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကြည်ညိုခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော ဆရာဇီဝက၊ ဘုရားနှင့် အကျွမ်းဝင်ခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော နုကုလပိတာ၊ [ဥပါသကာတစ်ကျိပ်]။

ရှေးဦးစွာ သရဏဂုံတည်ခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော သူဌေးသမီး သုဇာတာ၊ ပေးလှူခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော ဝိသာခါ၊ ဗဟုသုတအရာ၌ ဧတဒဂ်ရသော ဒုဇ္ဈတ္တရာ၊ မေတ္တာဈာန်ဝင်စားခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော သာမာဝတီ၊ ဈာန်ရှုခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော ဥတ္တရာ၊ မွန်မွန်မြတ်မြတ် ပေးလှူခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော သုပ္ပဝါသာ၊ နာသောရဟန်းကို လုပ်ကျွေးခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော သုပ္ပိယာ၊ မတုန်မလှုပ်သက်ဝင် ယုံကြည်ခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော ကာတိယာနီ၊ ဘုရားနှင့် အကျွမ်းဝင်ခြင်း၌ ဧတဒဂ် ရသော နုကုလမာတာ၊ အဆင့်ကြားရုံနှင့် မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည် ခြင်း၌ ဧတဒဂ်ရသော ကာဠီ၊ [ဥပါသိကာမတစ်ကျိပ်]။

ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဥပါသကာတစ်ကျိပ်၊ ဥပါသိကာမတစ်ကျိပ်တို့သည် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်ပွင့်သော ပဒုမုတ္တရဘုရားထံမှ ဆုတောင်းပတ္တနာကို ပြု၍လာကြကုန်သည်။ တပုဿ၊ ဘလ္လိက ညီနောင် နှစ်ယောက်တွင် ဘလ္လိကသည်ကား ရဟန်းပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်။ ရဟန်းမပြုမီ ဧတဒဂ်ရခြင်းကြောင့် ဥပါသကာဧတဒဂ်၌ သွင်း၍

ဟောတော်မူသည်-ဟု ယူရန်ရှိ၏။ တပုဿကား ဂိဟိသောတာပန်ပင်။

[ထိုအကြောင်းကို ဘလ္လိကထေရ ဂါထာအဋ္ဌကထာတွင်ယူ။]

ထို့အတူ မင်ဖိုလ်ကို ရကြကုန်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်း၊ ဝိသာခါ သူဌေးအစရှိသော အလုံးစုံသောလူ၊ သိကြားအစရှိသော အလုံးစုံသော နတ်၊ အလုံးစုံသော ပြဟ္မာတို့သည်လည်း သာဝကတို့ကဲ့သို့ပင် ထိုက်သည် အားလျော်စွာ ပါရမီကာလကို ပြည့်စုံစေ၍သာ အကျွတ်ရကြကုန်သည်-ဟု မှတ်အပ်၏။

ထောက်ချင့်ရန်ကား အလောင်းတော်သူမေဓာ၏ ဗျာဒိတ်ခံရာ အခန်း၌-

- ယဒိမဿ လောကနာထဿ၊ ဝိရဇ္ဈိဿာမ သာသနံ။
အနာဂတမိ အဒ္ဓါနေ၊ ဟေဿာမ သမ္ပုခါ ဣမံ။
- ယထာ မနုဿာ နဒိ တရန္တာ၊ ပဋိတိတ္ထံ ဝိရဇ္ဈိယ။
ဟေဋ္ဌာ တိတ္ထေ ဂဟေတွာန၊ ဥတ္တရန္တိ မဟာနဒိ။
- ဧဝမေဝ မယံ သဗ္ဗေ၊ ယဒိ မုဉ္ဇာမိ မံ ဇိနံ။
အနာဂတမိ အဒ္ဓါနေ၊ ဟေဿာမ သမ္ပုခါ ဣမံ။

ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌လာသည်။

မယံ=တစ်သောင်းသော စကြဝဠာမှ စည်းဝေးလာကြကုန်သော နတ်၊ လူ၊ ပြဟ္မာဖြစ်ကုန်သော ကျွန်ုပ်တို့သည်။ ဣမဿလောကနာထဿ=ဤဒီပင်္ဂလရာ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ=သာသနာတော်ကို။ ယဒိဝိရဇ္ဈိဿာမ=အကယ်၍ အခန့်မတော် ချော်ခဲ့ကြကုန်အံ့၊ အနာဂတမိ အဒ္ဓါနေ=နောင်သောအခါ ကမ္ဘာတစ်သိန်း အလွန်ရှိသော လေးသင်္ချေ တိုင် ရောက်ရာကာလ၌၊ ဣမံ-ဤမဿ=ဤအရှင်သူမေဓာဖြစ်သော ဂေါတမဘုရား၏။ သမ္ပုခါ=မျက်မှောက်၌၊ ဟေဿာမ=အကျွတ်ရတွေ

ဖြစ်ကြပေကုန်တော့အံ့။

[ဣမန္တိက္ကမဿ၊ သာမိအတ္ထေ ပစတ္တဝစ္စနံ၊ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ။]

နဒိ=မြစ်ကြီးကို၊ တရန္တာ=ဖိလာကူးကြကုန်သော၊ မနုဿာ= လူတို့သည်၊ ပဋိတိတ္ထံ=ရှေးရှုမျှော်တန်း မှန်းရာဖြစ်သော ဆိပ်ကမ်းကို၊ ဝိရဇ္ဈိယ=ချော်ချွတ်တိမ်းလွဲကြကုန်သည်ရှိသော်၊ ဟေဋ္ဌာတိတ္ထေ=အောက်ဆိပ်ကမ်းကို၊ ဂဟေတွာန=ယူကုန်၍၊ မဟာနဒိ=မြစ်ကြီးကို၊ ဥတ္တရန္တိ ယထာ=ကူးကြရကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ=ဤအတူသာလျှင်၊ သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သော၊ မယံ=ငါတို့သည်၊ ဣမံ ဇိနံ=ဤဒီပင်္ကရာဘုရားကို၊ ယဒိ မုဉ္ဇာမ=အကယ်၍ လွတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနေ=နောင်သောအခါ ကမ္ဘာတစ်သိန်း အလွန်ရှိသောလေးသင်္ချေတိုင် ရောက်ရာကာလ၌၊ ဣမံ-ဣမဿ=ဤအရှင်သုမေဓာဖြစ်သော ဂေါတမဘုရား၏၊ သမ္ပါခါ=မျက်မှောက်တော်၌၊ ဟေဿာမ=ဖြစ်ကြပေကုန်တော့အံ့။

[ပါဠိတော်အနက်]

ပါဠိဇာတ်အဋ္ဌကထာ ဇာတတ္တကီ နိဒါန်းကျမ်း၌လည်း--

မဟာဇနော ဒီပင်္ကရဒသဗလဿ ဝစနံ သုတွာ သုမေဓတာပသော ကိရ ဗုဒ္ဓဗီဇံ ဗုဒ္ဓကုဋ်ရောတိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော အဟောသိ၊ ယထာနာမ ပုရိသော နဒိ တရန္တော ဥဇုကေန တိတ္ထေန ဥတ္တရိတုံ အသက္ကောန္တော ဟေဋ္ဌာတိတ္ထေန ဥတ္တရတိ၊ ဧဝမေဝ မယံ ဒီပင်္ကရ ဒသဗလဿ သာသနေ မဂ္ဂဖလံ အလဘ မာနာ အနာဂတေ ယဒါ တံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ တဒါ တဝ

သမ္မုခါ မဂ္ဂဖလံ သစ္စိကာတုံ သမတ္တာ ဘဝေယျာမာ
တိ ပတ္ထနံ ပတ္ထယိသု။

ဟူ၍လာသည်။

မဟာဇနော=လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ များစွာသော သူအပေါင်းသည်။
ဒီပင်္ကီရဒသဗလဿ=ဒီပင်္ကီရာဘုရား၏။ ဝစနံ=ဗျာဒိတ်စကားကို။
သုတွာ=ကြားကြ၍။ သုမေတာပသော=သုမေတာရသေ့သည်။ ဗုဒ္ဓဗိဇ္ဇံ
ကိရ=ဘုရားမျိုးစေ့ဖြစ်သတတ်။ ဗုဒ္ဓကုရောကိရ=ဘုရားအညွန့်ဖြစ်လတ္တံ့။
ဣတိ=ဤသို့။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော=ရွှင်လန်းနှစ်သက်သည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ပြီ။
ပုရိသော=ယောက်ျားသည်။ နဒိ=မြစ်ကို။ တရန္တော=ကူးသည်ရှိသော်။
ဥဇုကေန=ဖြောင့်ဖြောင့်သော။ တိတ္ထေန=ဆိပ်ကမ်းဖြင့်။ ဥတ္တရိတုံ=
ကမ်းသို့တက်ခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တော=မတတ်နိုင်သည်ရှိသော်။ ဟေဋ္ဌာ
တိတ္ထေန=အောက်ဆိပ်ဖြင့်။ ဥတ္တရတိ ယထာနာမ=ကူးတက်ရသကဲ့သို့။
ဧဝမေဝ=ဤအတူသာလျှင်။ မယံ=ငါတို့သည်။ ဒီပင်္ကီရဒသဗလဿ=
ဒီပင်္ကီရာဘုရား၏။ သာသနေ=သာသနာတော်တွင်း၌။ မဂ္ဂဖလံ=မဂ်ဉာဏ်၊
ဖိုလ်ဉာဏ်ကို။ အလဘမာနာ=မရလိုက်ကြကုန်သည်ရှိသော်။ အနာဂ
တေ=နောင်အခါ၌။ ယဒါ=အကြင်အခါ၌။ တံ့=သင်ရှင်သုမေတာသည်။
ဗုဒ္ဓေါ=ဘုရားသည်။ ဘဝိဿသိ=ဖြစ်ပေလတ္တံ့။ တဒါ=ထိုအခါ၌။
တဝ=သင်၏။ သမ္မုခါ= မျက်မှောက်၌။ မဂ္ဂဖလံ=မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကို။
သစ္စိကာတုံ= မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ။ သမတ္တာ=စွမ်းနိုင်ကုန်သည်။
ဘဝေယျာမ=ဖြစ်ကြရပေကုန်တော့အံ့။ ဝါ=ဖြစ်ကြရပါလိုကုန်၏။
ဣတိ=ဤသို့။ ပတ္ထနံ= ဆုတောင်းခြင်းကို။ ပတ္ထယိသု=တောင်းကြကုန်ပြီ။

[အဋ္ဌကထာအနက်]

ဤသို့ “ဟေဿာမ သမ္ပုခါ ဣမံ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “တဒါ တဝ သမ္ပုခါ မဂ္ဂဖလံ သစ္စိကာတုံ သမတ္တာ ဘဝေယျာမ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဆုတောင်းအာသာ ပတ္တနာဝိသေသကိုပြုကြ ကုန်သော လောကဓာတ်တစ်သောင်းနေ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည် ၄- သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင်လာကြ၍ ငါတို့ဘုရားလက်ထက်၌ ပဗ္ဗဇိတ အဖြစ်ဖြင့် ကျွတ်ကြကုန်သည်လည်း များစွာပင် ရှိကုန်ရာသည်၊ ပကတိသော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာအဖြစ်ဖြင့် ကျွတ်ကြကုန်သည်လည်း များစွာပင် ရှိကြကုန်ရာသည်။

ထို့ကြောင့် ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာ၌-

**ဧဝံ ဝိဝဋံ ဥဒ္ဓိဿ ဥပ္ပါဒိတကုသလစိတ္တံ သတသ
ဟဿာမိကစတုအသင်္ချေယျ ကာလန္တရေပိ ဝိမောက္ခာမိ
ဂမဿ ဥပနိဿယော န ဟောတီတိ န သက္ကာ ဝတ္ထံ။**

ဟူ၍မိန့်ပြီ။

ဧဝံ= ဤသို့ “အနာဂတမိ အဋ္ဌါနေ၊ ဟေဿာမ သမ္ပုခါ ဣမံ” ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝိဝဋံ= ဝဋ်မှထွက်မြောက်ခြင်းကို၊ ဥဒ္ဓိဿ=ရည်သန်၍၊ ဥပ္ပါဒိတကုသလစိတ္တံ=ဖြစ်စေအပ်သော ကုသိုလ် စိတ်သည်၊ သတသဟဿာမိကစတုအသင်္ချေယျ ကာလန္တရေပိ= ကမ္ဘာတစ်သိန်း လွန်သောလေးသင်္ချေ အရေအတွက်ရှိသော နောက် ကာလ တစ်ပါး၌လည်း၊ ဝိမောက္ခာမိဂမဿ=မဂ်ဉာဏ်ကိုရခြင်း၏၊ ဥပနိဿယော=ဥပနိဿယသည်၊ န ဟောတီတိ=မဖြစ်ဟူ၍၊ ဝတ္ထံ= ဆိုခြင်းငှါ၊ န သက္ကာ=မတတ်ကောင်းပေ။

[အဋ္ဌကထာအနက်]

မဟာပဒါနသုတ်ဋီကာ၌လည်း-

ယသ္မာ စ ဗုဒ္ဓါနံ ဒေသနာ နာမ ဒေသနာယ
ဘာဇနဘူ တာနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဉာဏဗလာနုရူပါ။ န
အတ္တနော ဉာဏဗလာ နုရူပါ။ တသ္မာ တတ္ထ
အဂ္ဂသာဝကာနံ မဟာသာဝကာနံ တာဒိ သာနဉ္စ
ဒေဝဗြဟ္မာနံ ဝသေန ဒေသနာ ဝိတ္ထာရိတာ။ ဣဓ ပန
ပကတိသာဝကာနံ တာဒိသာနဉ္စ ဒေဝတာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ
ကထေန္တော သတ္တန္တံစေ ဗုဒ္ဓါနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ကထေသိ။

ဟူ၍လာသည်။

ယသ္မာ စ= အကြင့်ကြောင့်လည်း၊ ဗုဒ္ဓါနံ= ဘုရားတို့၏၊ ဒေသနာ
နာမ= ဒေသနာမည်သည်၊ ဒေသနာယ= ဒေသနာ၏၊ ဘာဇနဘူတာနံ=
တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ= ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဉာဏဗလာနုရူပါ=
ဉာဏ်စွမ်းအားလျော်၏၊ အတ္တနော= ကိုယ်တော်၏၊ ဉာဏဗလာနုရူပါ=
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်စွမ်းအားလျော်သည်၊ နဟောတိ= မဖြစ်။

[သုတ္တန်ဒေသနာကိုသာ ရည်သည်။]

တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တတ္ထ=ထိုဗုဒ္ဓဝင်ဒေသနာ၌၊ အဂ္ဂသာဝကာနံ=
အဂ္ဂသာဝကတို့၏လည်းကောင်း၊ မဟာသာဝကာနဉ္စ=မဟာသာဝက
တို့၏လည်းကောင်း၊ တာဒိသာနံ=ထိုအဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက
တို့နှင့်တူသော ပါရမီသမ္မာရ ကာလရှိကုန်သော၊ ဒေဝဗြဟ္မာနဉ္စ=နတ်၊
ဗြဟ္မာတို့၏လည်းကောင်း၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေသနာ= ဗုဒ္ဓဝံသ
ဒေသနာကို၊ ဝိတ္ထာရိတာ=ဒီပင်္ဂရာဘုရားမှစ၍ အကျယ် ဟောအပ်၏၊
ဣဓ ပန=ဤမဟာပဒါနသုတ်၌ကား၊ ပကတိသာဝ ကာနဉ္စ=ပကတိ
သာဝကတို့၏လည်းကောင်း၊ တာဒိသာနံ=ထိုပကတိ သာဝကတို့နှင့်

ပါရမီဒီပနီ

တူသော ပါရမီသမ္ဘာရ ကာလရှိကုန်သော၊ ဒေဝတာနဉ္စ=နတ်၊
 ဗြဟ္မာတို့၏လည်းကောင်း၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ=ပုဗ္ဗေနိ
 ဝါသကို၊ ကထေန္တော=ဟောတော်မူသည်ရှိသော်၊ သတ္တန္တံဒေဝ ဗုဒ္ဓါနံ=
 ဝိပဿီစသောခုနစ်ဆူသောဘုရားတို့၏သာလျှင်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ=ပုဗ္ဗ
 နိဝါသကို၊ ကထေသိ=ဟောတော်မူသတည်း။

[ဋီကာအနက်။]

ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌ ဒီပင်္ကရာဘုရားမှစ၍ ဟောတော်မူသည်၊
 ဤသုတ်၌ ဝိပဿီဘုရားမှစ၍ ဟောတော်မူသည်၊ အကြောင်းကား
 ဗုဒ္ဓဝင်ကိုနာခံသော ပရိသတ်တို့သည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း
 ထက် ဒီပင်္ကရာဘုရားသာသနာမှစ၍ ပါရမီဖြည့်၍ လာကြကုန်သော
 အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည်သာ များကုန်၏။
 ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလျော်စွာ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း
 ထက် ပွင့်သော ဒီပင်္ကရာဘုရားမှစ၍ ကဿပဘုရားတိုင် နှစ်ကျိပ်ငါးဆူ
 သော ဘုရားတို့၏ ဗုဒ္ဓဝံသကိုဟောတော်မူသည်၊ ဤမဟာပဒါနသုတ်ကို
 နာခံကုန်သော ပရိသတ်တို့သည်ကား ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်
 ဝိပဿီဘုရား သာသနာမှစ၍ ပါရမီဖြည့်၍ လာကြကုန်သော ပကတိ
 သာဝက၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည်သာ များကုန်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်
 တို့ အားလျော်စွာ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်ပွင့်သော ဝိပဿီဘုရားမှစ၍
 ကဿပဘုရားတိုင် ခုနစ်ဆူသော ဘုရားတို့၏ ဗုဒ္ဓဝံသနှင့်စပ်သော
 ပုဗ္ဗေနိဝါသကို ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။

ဤသို့သောအရာများကို ထောက်၍ ဒီပင်္ကရာဘုရားသာသနာမှ
 ဆုတောင်းပတ္ထနာကိုပြု၍ လာကုန်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း
 ငါတို့ဘုရားသာသနာ၌ ပဗ္ဗဇိတဖြစ်၍ ကျွတ်ကြကုန်သည်လည်း များစွာ

ပင်ရှိကုန်ရာ၏။ ပကတိသောလူအဖြစ်၊ နတ်အဖြစ်၊ ဗြဟ္မာအဖြစ်ဖြင့် ကျွတ်ကြကုန်သည်လည်း များစွာပင် ရှိကြကုန်ရာသည်။

ထို့ကြောင့် ပဗ္ဗဇိတသာဝက၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျွတ်လိုကုန်သော သူတို့အားလည်း ပါရမီကာလကို ပိုမို၍ဖြည့်ရခြင်းမရှိ၊ ပကတိသော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျွတ်လိုကုန်သော သူတို့အားလည်း ပါရမီကာလကို ယုတ်လျော့၍ ဖြည့်ရခြင်းမရှိ၊ ပဗ္ဗဇိတ၊ အပဗ္ဗဇိတ နှစ်ဦးတို့အားပင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နှစ်ခု၊ သုံးခုသော ဗုဒ္ဓန္တရကာလကိုသာ အယုတ်ဆုံး ထား၍ ပါရမီကာလကို ပိုင်းခြားသင့်သည်-ဟုမှတ်အပ်၏။

အထူးကား။

။ ဧဟိဘိက္ခု ပဗ္ဗဇိတအဖြစ်ဖြင့် ကျွတ်လိုကုန်သော ယောက်ျားတို့သည် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာသာဝက၊ သီလဝန္တ ကလျာဏပုထုဇဉ်၊ စေတီ၊ ဗောဓိတို့အား ပရိက္ခရာရှစ်ပါးကို သော်လည်းကောင်း၊ တိစီဝရိတ် သင်္ကန်းမျှကိုသော်လည်းကောင်း လျှ၍ ငါ၏ကုသိုလ်သည် နောင်အခါ ဧဟိဘိက္ခုဖြစ်ခြင်း၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေသော ဟု-ဆုတောင်း၍ လာကုန်သည်ရှိသော် ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်း၏အဖြစ်ကို ရတတ်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌-

**ဘဂဝါ ကိရ တေသံ ဣဒ္ဓိမယ ပတ္တစီဝရ
သုပနိဿယံ ဩလောကေန္တော အနေကာသု
ဇာတိသု စီဝရဒါနာဒီနိ ဒိသွာ ဧထ ဘိက္ခဝေါတိ
အာဒိမာဟ။**

ဟုမိန့်အပ်ပြီ။
၎င်းအဖွင့်ဋီကာ၌လည်း-

စီဝရဒီနီ တိစီဝရဒီ အဋ္ဌပရိက္ခရဒါနံ သန္ဓာယာဟ၊
 ယော ဟိ စီဝရဒီကေ အဋ္ဌပရိက္ခရေ ပတ္တစီဝရမေဝ
 ဝါ သောတာပန္နာဒီအရိယဿ ပုထုဇ္ဇန-ဿေဝ ဝါ
 သီလသမ္ပန္နဿ ဒတွာ ဣဒံ ပရိက္ခရဒါနံ အနာဂတေ
 ဧဟိဘိက္ခုဘာဝါယ ပစ္စယော ဟောတူတိ ပတ္တနံ
 ပတ္တပေသိ၊ တဿ စ သတိ အဓိကာရသမ္ပတ္တိယံ ဗုဒ္ဓါနံ
 သမ္မုဒ္ဓိဘာဝေ ဣဒ္ဓိမယ ပရိက္ခာရ လာဘာယ
 သံဝတ္တတိတိ ဝေဒိတဗွံ။

ဟုမိန့်အပ်ပြီ။

[မာတုဂါမတို့အား ဧဟိဘိက္ခုအဖြစ်ကို မရထိုက်ကြောင်းကိုကား ယေရိဂါထာ
 အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာများ၌ အကျယ်ပင်ဆိုပြီ။]

ထိုအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ မာတုဂါမတို့အား ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်း
 အဖြစ်ကို မရထိုက်ဟူငြားသော်လည်း အဆုံးဘဝတိုင်အောင် မာတုဂါမ
 အဖြစ်ဖြင့်သွား၍ မာတုဂါမအဖြစ်ဖြင့်သာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသော သူကိုသာ
 ဆိုရင်းမှတ်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့သွား၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသော မာတုဂါမတို့အား
 ကား သင်္ကန်းလှူခြင်းကုသိုလ်သည် ဝိသာခါ၊ မလ္လိကာတို့ကဲ့သို့
 မဟလ္လတာ တန်းဆာကို ဝတ်ဆင်ခြင်းလျှင် လွန်သောအကျိုးရှိ၏။
 ထိုထက် မလွန်နိုင်၊ အကြင်မာတုဂါမသည် မိန်းမ၏အဖြစ်၌ တပ်ခြင်း
 နိကန္တိကို စွန့်၍ ယောက်ျားအဖြစ်ကို နှစ်သက်မြတ်နိုး၍ ယောက်ျား
 အဖြစ်နှင့်တကွ ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင့်တ၍ ပရိက္ခရာ
 ရှစ်ပါးကို လှူ၏။ ထိုမာတုဂါမသည် ယောက်ျားအဖြစ်ကိုရ၍ ဧဟိဘိက္ခု
 ရဟန်းအဖြစ်ကို ရသင့်တော့သည်သာ-ဟု မှတ်အပ်၏။

အချို့သောသူတို့ကား-

**န ဟိ တာသံ သဗ္ဗာသံ တသ္မိံ ဘဝေ ပဝတ္ထေ
ပုရိသိန္ဒြိယံ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ လိင်္ဂပရိဝတ္တနသဗ္ဗာဝါ။**

ဟူသော အာယတနယမိုက် မူလဋီကာဝါကျ တစိတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ထွက်ကို မသင့်သောအားဖြင့်ယူ၍ အဆုံးဘဝသို့ ရောက်ကုန်သော မာတုဂါမတို့သည် ဣတ္ထိဘာဝဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်မယူကြကုန်၊ ပုရိသဘာဝသို့ ပြောင်းရွှေ့လဲလှယ်၍သာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံကြကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ခပ်သိမ်းသော ပစ္စိမဘဝက မာတုဂါမတို့အား အမြဲဓမ္မတာပေ-ဟူ၍ မှတ်ယူပြောဆိုကြကုန်သတတ်။

ဟိ=ထိုစကားမှန်၏။ သဗ္ဗာသံ=အလုံးစုံကုန်သော၊ တာသံ=ထိုပစ္စိမဘဝကဖြစ်သော မိန်းမတို့အား၊ တသ္မိံ ဘဝေ=ထိုအဆုံးဘဝ၌၊ ပဝတ္ထေ=ပဝတ္တိကာလ၌၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ=ပုရိသိန္ဒြေသည်၊ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ= မဖြစ်လတ္တံ့သည်ကား၊ န=မဟုတ်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ ဧဝ=ဧကန်စင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့သည်သာတည်း၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ လိင်္ဂပရိဝတ္တနသဗ္ဗာဝါ=လိင်ပြန်ခြင်းသဘော၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

[ဋီကာအနက်။]

ထိုသူတို့၏ အယူသည် ထိုဝါကျ၏ ရှေး၌တည်သော-

**ယာ စ ဣတ္ထိယော ဧတေနော ဘာဝေန
ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ တာသံ
ဥပပဇ္ဇန္တိနံ။ တာသံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ နော စ
တာသံ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။**

ဟူသော ဣန္ဒြိယ ယမိုက်ပါဠိတော်တစိတ်၊

**ဘဝန္တရေဟိ တဿ တဿ အာယတနသန္တာန သ
ယော အာဒိ ဥပ္ပါဒေါ ပဋိသန္ဓိယံ ပဝတ္ထေစ ဘဝိဿတိ။
သော အနာဂတုပ္ပါဒေါ တဗ္ဗာဝေ န ဝုစ္စတိ။ အဒ္ဓါ
ပစ္စုပ္ပန္နာနန္တော ဂဓတ္တာ။**

ဟူသောဋီကာရှေ့ဝါကျစကားများကို နေရာတကျ မမြင်နိုင်သော သူတို့၏ မိစ္ဆာအယူသာတည်း။

ထို့ကြောင့် ဋီကာပါဌ်၌ ထိုပစ္ဆိမဘဝိကဖြစ်ကုန်သော မိန်းမတို့ သည် ကုတ္တိယဘာဝဖြင့်သာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း မမြဲကုန်၊ ပဝတ္တိအခါ အားကြီးသော အကုသိုလ်ကံကြောင့် ယောက်ျားအဖြစ်မှ မိန်းမအဖြစ် သို့ရောက်ရခြင်း၊ အားကြီးသော ကုသိုလ်ကံကြောင့် မိန်းမအဖြစ်မှ ယောက်ျားအဖြစ်သို့ရောက်ရခြင်း-တည်းဟူသော လိင်ပြန်ခြင်းသဘော၏ လောကဓာတ်၌ ထင်ရှားရှိလေသောကြောင့် ပဝတ္တိအခါ ယောက်ျား ဖြစ်ထိုက်သော အားကြီးသော ကုသိုလ်ကံရှိသော တစ်စုံတစ်ယောက် သော ပစ္ဆိမဘဝိက မိန်းမအား လိင်ပြန်ခြင်းသည် ဧကန္တဖြစ်ရမည်ပင်၊ ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ-မှတ်ယူအပ်၏။

[အကျယ်ကိုသမာဓ်အဖွင့် နိရုတ္တိမဂ္ဂုသာကျမ်းမှာ ယူလေ။]

ဤပုစ္ဆာ၌ “ဗုဒ္ဓသာဝကာဝိယ ဒေဝမနုဿဗြဟ္မာနော” ဟူသော ပါဌ်ဖြင့် အရိယာဖြစ်သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ သိက္ခမာန်၊ သာမဏေရ၊ သာမဏေရီ-ဟူသော သီတင်းသုံးဖော် ငါးဦးတို့သည်သာလျှင် မုချအား ဖြင့် ဗုဒ္ဓသာဝက၊ အရိယသာဝက မည်ကုန်၏။ ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ သိက္ခမာန်၊ သာမဏေရ၊ သာမဏေရီ၊ ဂဟဋ္ဌဖြစ်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ အရိယာဖြစ်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည်ကား ပရိယာယ် အားဖြင့်သာ ဗုဒ္ဓသာဝက၊ အရိယာသာဝက မည်ကုန်၏-ဟူသော

အနက်ကို ပြတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိုရ် ဧကကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌-

အရိယသာဝကောတိ အတ္ထိ အရိယော န သာဝကော။ သေယျထာပိ ဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ။ အတ္ထိ သာဝကော နစအရိယော။ သေယျထာပိ ဂိဟိ အနာဂတ ဖလော။ အတ္ထိ နေဝ အရိယော န သာဝကော။ သေယျထာပိ ပုထူ တိတ္ထိယ အတ္ထိ အရိယောစေဝ သာဝကောစ။ သေယျထာပိ သမဏော သကျပုတ္တိယော အာဂတဖလော ဝိညာတသာသနော။ ဣဓ ပန ဂိဟိဝါ ဟောတု ပဗ္ဗဇိတောဝါ။ ယော ကောစိ သုတဝါတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဿ အတ္ထဿ ဝသေန သုတသမ္ပန္နော။ အယံ အရိယသာဝကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟုမိန့်အပ်ပြီ။

အရိယသာဝကောတိ ဧတ္ထ= အရိယသာဝကော ဟူသောပုဒ်၌၊ အရိယော=အရိယာသာဖြစ်၍၊ နသာဝကော=သာဝကမဟုတ်သည် လည်း၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ သေယျထာပိ=အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့နည်းဟူမူ၊ ဗုဒ္ဓါ စ= သဗ္ဗညုဘုရားတို့လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါစ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ လည်းကောင်း၊ သာဝကော=သာဝကသာဖြစ်၍၊ န စ အရိယော=အရိယာ မဟုတ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ= ရှိ၏။ သေယျထာပိ=အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့နည်း ဟူမူ၊ အနာဂတဖလော=မလာသောဖိုလ်ရှိသော၊ ဂိဟိ=သရဏဂုံ တည်သော လူအပေါင်းတည်း၊ နေဝ အရိယော= အရိယာလည်း မဟုတ်၊ န သာဝကော= သာဝကလည်းမဟုတ်သောသူသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ သေယျ ထာပိ=အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့နည်းဟူမူ၊ ပုထူ=များကုန်သော၊ တိတ္ထိယာ=တိတ္ထိ

တို့တည်း၊ အရိယောစေဝ=အရိယာလည်းဖြစ်သော၊ သာဝကောစ= သာဝကလည်း ဖြစ်သောသူသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ သေယျထာပိ=အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့နည်းဟူမူ၊ အာဂတဖလော=လာပြီးသော ဖိုလ်ရှိသော၊ ဝိညာတ သာသနော=သိအပ်ပြီးသောသာသနာရှိသော၊ သကျပုတ္တိယော= သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်စစ် ဖြစ်ပေသော၊ သမဏော=ရဟန်းတည်း၊ ဣဓ ပန=ဤသုတ်၌ကား၊ ဂိဟိဝါ=လူသည်မူလည်း၊ ဟောတု= ဖြစ်စေ၊ ပဗ္ဗဇိတောဝါ=ရဟန်းသည် မူလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်စေ၊ ကောစိ=တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ယော= အကြင်သူသည်၊ သုတဝါတိ ဧတ္ထ=သုတဝါ ဟူသောပုဒ်၌၊ ဝုတ္တဿ= ဆိုအပ်ပြီးသော၊ အတ္ထဿ=အနက်၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ သုတ သမ္ပန္နော=သုတနှင့်ပြည့်စုံ၏၊ အယံ=ဤသူကို၊ အရိယသာဝကောတိ= အရိယသာဝကဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော=သိအပ်၏။

[ဤအဋ္ဌကထာဝါကျ၌ “သမဏော သကျပုတ္တိယော အာဂတာ ဖလော” ဟူသောပါဠိဖြင့် အရိယာဖြစ်သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ သိက္ခဏာနံ၊ သာမဏေရ၊ သာမဏေရီဟု-ဆိုအပ်သော ပဗ္ဗဇိတငါးဦးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။]

ပရိယာယ်အားဖြင့် အရိယာဖြစ်သော လူတို့၏လည်း အရိယာ သာဝကမည်ကြောင်းကိုကား-

**နဂရေ မဟာရာဇ သာဝတ္ထိယာ ပဉ္စကောဋီမတ္တာ
 အရိယသာဝကာ ဘဂဝတော ဥပါသကဥပါသိကာယော
 သတ္ထပဏ္ဏာသသဟဿာနိ တီဏိစ သဟဿာနိ
 အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဂိဟိယေဝ။
 န ပဗ္ဗဇိတာ။ နဂရေ ရာဇဂဟေ ပညာသသဟဿာနိ
 တီဏိစ သတသဟဿာနိ အရိယသာဝကာ ဘဂဝတော
 ဥပါသက ဥပါသိကာယော။**

ဟူသော မိလိန္ဒပဉ္စာကိုထောက်၍ သိအပ်၏။

မဟာရာဇ=မိလိန္ဒမင်းကြီး၊ နဂရေ သာဝတ္ထိယာ=သာဝတ္ထိ မြို့တွင်း၌၊ အရိယသာဝကာ=အရိယာသာဝကဖြစ်ကုန်သော၊ အနာဂါမိ ဖလေ=အနာဂါမိဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ=တည်ကုန်သော၊ ဘဂဝတော= မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဥပါသကဥပါသိကာယော= ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာမ တို့သည်၊ ပဉ္စကောဋီမတ္တာ=ငါးကုဋေ အတိုင်းအရှည်တို့သည်လည်း ကောင်း၊ သတ္တပဏ္ဍာသသဟဿာနိ=ငါးသောင်း ခုနစ်ထောင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ တီဏိစ သဟဿာနိ=သုံးထောင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသဗ္ဗေပိ=ထိုအလုံးစုံတို့သည်လည်း၊ ဝိဟီ ယေဝ=လူတို့သာတည်း၊ န ပဗ္ဗဇိတာ=ပဗ္ဗဇိတမဟုတ်ကုန်၊ နဂရေ ရာဇဂဟေ=ရာဇဂြိုဟ်မြို့တွင်း၌၊ အရိယသာဝကာ=အရိယာသာဝက ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဥပါသကဥပါသိကာ ယော=ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာမတို့သည်၊ ပညာသ သတသဟဿာနိ= ငါးသန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ တီဏိစ သတသဟဿာနိ= သုံးသိန်းတို့ သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

[မိလိန္ဒပဉ္စာအနက်။]

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ “ဗုဒ္ဓသာဝက ဝိယ ဒေဝမနုဿဗြဟ္မာနောပိ” ဟူသောနှစ် ပါးစုံသောပါဠိဖြင့် အဘယ်မျှလောက်သော ဗောဓနေယျ ဝေနေယျတို့ကို သိမ်းကျုံး၍ ယူတော်မူသနည်း ဟူမူ-

ဖြေ။ “သီလက္ခိယံ ဘောဓက္ခိယံ သုတက္ခိယံ-ယသ္မာ စတု ဝီသတိယာ ဌာနေသု အသင်္ချေယျာ အပရိမေယျာ ဒေဝမနုဿာ

မဂ္ဂဖလာမတံ ပိဝိသု ကောဠိသတသဟဿာပမာဏေနာပိ ဗဟူဇဝ တသ္မာ အနုတ္တရာစာရသိက္ခာပနဝသေန ဘဂဝါ ဗဟူနံ အာစရိယော။ ဟူ၍လာသည်။

ယသ္မာ= အကြင့်ကြောင့်၊ စတုဝီသတိယာ ဌာနေသု= နှစ်ဆယ့် လေးဌာနတို့၌၊ အပရိမေယျာ=ကုဋေတို့ဖြင့်လည်းရေတွက်ခြင်းငှါ မတတ် ကောင်းကုန်သော၊ အသချေယျာ= အသချေ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဒေဝမနုဿာ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည်၊ မဂ္ဂဖလာမတံ=မဂ်၊ ဖိုလ် တည်း- ဟူသောအမြိုက်ရေကို၊ ပိဝိသု=သောက်ကြရကုန်၏၊ ကောဠိသတ သဟဿာပမာဏေနာပိ=ကုဋေတစ်သိန်း အရေအတွက် အတိုင်းအရှည် အားဖြင့်လည်း၊ ဗဟူဇဝ= များစွာသော နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ တို့သည်သာလျှင်၊ မဂ္ဂဖလာမတံ=မဂ်၊ ဖိုလ်တည်း-ဟူသောအမြိုက်ရေကို၊ ပိဝိသု= သောက် ကြရကုန်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အနုတ္တရာစာရ သိက္ခာပန ဝသေန= အတုမရှိ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်စေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဘဂဝါ= မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗဟူနံ=များစွာကုန်သော ဗောဓနေယျ ဝေနေယျ တို့၏၊ အာစရိယော=ဆရာမည်၏။

[အသချေဌာနကားနှစ်ဆယ့်လေးဌာနသာ၊ ကုဋေတစ်သိန်း ဌာနကား အလွန်များ၏ ဟူလိုသည်။]

ဤဋီကာဆရာ၏ အလိုတော်အားဖြင့် နှစ်ဆယ့်လေးသချေနှင့် ကုဋေ တစ်သိန်းပေါင်းများစွာသော ဗောဓနေယျ ဝေနေယျတို့ကို သိမ်းကျုံး၍ ယူတော်မူသည်-ဟူပေ။

စတုဝီသတိ အသချေယျ သတ္တစက္ကာလီသ ကောဠိ- သတသဟဿသင်္ခါ ပရိစ္ဆိန္နေ ဝေနေယျေ ပဿိ။

ဟူ၍ နှစ်ဆယ့်လေးသင်္ချေနှင့် ကုဋေလေးသန်း ခုနစ်သိန်းသော ဝေနေယျတို့ ကျွတ်လတ္တံ့သည်ကို ရတနာယုဒသတ္တဝါဟ၍ နေတော်မူ စဉ်ကပင်မြင်တော်မူသည်-ဟု သမန္တဘဒ္ဒိကာမည်သော အနာဂတဝင် ကျမ်း၌လာသည်။

**စတုရီသတိ အသင်္ချေယျာ၊
သဋ္ဌိစေဝ စ ကောဋိယော။
ပါဏာနိ သတသဟဿာနိ၊
ဧကော ဗုဒ္ဓေါ ပမောစယိ။**

ဟူ၍ တစ်ဆူတစ်ဆူသော ဘုရားသာသနာတွင်း၌ ၂၄-သင်္ချေ နှင့် ကုဋေခြောက်ဆယ် ဗိုလ်ခြေတစ်သိန်းကျွတ်ကြောင်းကို သော တတ္တကီ၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိ ကျမ်းများ၌လာသည်။

**စတုရီသတိ အသင်္ချေယျပုမာဏေ သတ္ထေ
မာရဗန္ဓန-တော မောစေတွာ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာနပတ္တာ
ဗုဒ္ဓါယေဝ ဂဏပထံ ဝိတိဝတ္တာ။**

ဟူ၍ တစ်ဆူ တစ်ဆူသော ဘုရားသာသနာတွင်း၌ နှစ်ဆယ့် လေးသင်္ချေကျွတ်ကြောင်းကို ဇိနာလင်္ကာရစာကိုယ်၊ ဋီကာများ၌ လာသည်။

ထိုအလုံးစုံသည် **“အပ္ပက မူနမဓိကံဝါ ဂဏနူပဝံ န ဟောတိ”** ဟူသောစကားနှင့်အညီ အနည်းငယ်ယုတ်သည် လွန်သည်ကို အရေ အတွက် မပြုမူ၍ ဆိုကြကုန်သည်-ဟူလျှင် ဆန့်ကျင်ရန်မရှိပြီ။ အသင်္ချေယျသော **“စတုရီသတိ အသင်္ချေယျာ”** ဟူသော ပါဠိများ၌ အသင်္ချေယျ သဒ္ဓါသည် ပါရမီကာလ အပိုင်းအခြားကိုဆိုရာ အသင်္ချေယျ သဒ္ဓါနှင့် မထူးသင့်၊ သောတတ္တကီကျမ်း၊ အပဒါန်အဋ္ဌကထာကျမ်းများ၌

ဝါရမိဒိပနိ

ကာလဝါစီဖြစ်သော အသင်္ချေယျသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ကစွည်းကျမ်း၌ လာသော အသင်္ချေယျသဒ္ဒါနှင့်အတူ ဒသသဒ္ဒါမှစ၍ ဒသဂုဏိတ နည်းအားဖြင့် မြောက်ပွား၍ ရောက်စေအပ်သော အရေအတွက်ကို ပြကြကုန်၏။

စရိယပိဋကအဋ္ဌကထာ၌ကား-

**အသင်္ချေယျေတိ ဧတ္ထ သင်္ခါတုံ န သက္ကာတိ
အသင်္ချေ ယျာ။ ဂဏနံ အတိက္ကန္တာတိ အတ္ထော။
အသင်္ချေယျန္တိ ဧကော ဂဏန ဝိသေသောတိ ဧကေ။**

စသည်ဖြင့်ဆို၍ဧကေဝါဒ မသင့်ကြောင်းကို များစွာဆို၍ ဂဏန ပထ ဝီတိဝတ္ထ အသင်္ချေကိုသာ အသင့်ယူ၍ သမာနဝါဒ ပြုတော်မူ၏။

ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌လည်း-

**အသံခိယာနန္တိ ဂဏနပထံ အတိတာနံ၊ ဣသေခံချာ
သဒ္ဒေါ အပရိမေယျေ ဝတ္တတိ။**

ဟူ၍ဆို၏။

ထို့ကြောင့် ကျွတ်တမ်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ် အရေအတွက်ကို ဟောသော အသင်္ချေယျသဒ္ဒါသည်လည်း ဂဏနပထ ဝီတိဝတ္ထအနက်ကိုဟောသော သဒ္ဒါ-ဟူ၍သာမှတ်အပ်၏။

**တဿ ဘဝဝတော ဟိ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနသုတ္တန္တိ
ဒေသနာယ အညာတကောဏ္ဍညပမုခါ အဋ္ဌာရသ
ဗြဟ္မကောဋိယော ဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိသု၊ ဧဝံ ယာဝ သုဘဒ္ဒ
ပရိဗ္ဗာဇက ဝိနယနာ ဓမ္မပုဋိ ဝိဒ္ဓသတ္တာနံ ဂဏနာ နတ္ထိ၊
မဟာသမယသုတ္တံ မင်္ဂလ သုတ္တံ စူဠရာဟုလော ဝါဒသုတ္တံ
သမစိတ္တသုတ္တန္တိ ဣမေသံ စတုနံ သုတ္တာနံ ဒေသနာ**

ကာလေ အဘိသမယပတ္တ သတ္တာနံ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။

ဟူ၍လာသော ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာစသည်များ၌ အလွန်ဆုံး အပိုင်းအခြားကိုပြရာ “**ဂဏနာ နတ္ထိ**” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “**ဂဏန ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ**” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ **ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ**” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “**ဂဏနပထံ အတိက္ကန္တာ**” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အထူးထူး အထွေထွေလာသည်။ မိလိန္ဒပဉ္စာ၌လည်း “**ဂဏနပထမ တီတာနံ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော**” စသည်ဖြင့်လာသည်။

အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ၌ကား အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြားကို ပြရာ၌-
ဗုဒ္ဓကာလေ စ ပန ဧကေကသ္မိံ အသချေယျာပိ သတ္တာ အမတံ အာရာဓေန္တိ။

ဟု အသချေယျသဒ္ဓါနှင့် လာသည်။

ထို့အတူ သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၊ မင်္ဂလ သုတ် အဖွင့်များ၌-

ဧဝေ ဘဂဝတာ နိဋ္ဌာပိတာယ ဒေသနာယ ပရိယောသာနေ အနေကကောဋိသတသဟဿဒေဝတာ ယော အရဟတ္တံ ပါပုဏီသု။ သောတာပတ္တိံ သကဒါဂါမိ အနာဂါမိဖလပတ္တာနံ ဂဏနာ အသချေယျာ အဟောသိ။

ဟူ၍လာသည်။ ဤသို့လာသည်များကို ထောက်၍ “ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ၊ ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ၊ ဂဏနပထံ အတိက္ကန္တာ၊ ဂဏနပထမတီတာနံ” ဟူ၍လာသော အရာများသည် အသချေယျသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်အဖြစ်ဖြင့်သာလာသည်-ဟု ဧကန်စင်စစ်မှတ်အပ်၏။ ထိုသို့ မှတ်ရသော် တစ်ခုသော ဂဏနပထ ဝီတိဝတ္တသည် တစ်သချေမည်၏။ နှစ်ခုသော ဂဏနပထ ဝီတိဝတ္တသည် နှစ်သချေမည်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်

ဂဏနပထ ဝီတိဝတ္တဌာနကို မှတ်၍ သင်္ချေအရေအတွက်ကို ဆိုအပ်၏။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ အဘယ်သို့ ဆိုအပ်သနည်း။

ဖြေ။ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများ၌လာသောအရာသည် များသော အားဖြင့် မိလိန္ဒပညာ၌ ဝင်လေရကား မိလိန္ဒပညာ၏အစွမ်းအားဖြင့်ဆိုအံ့။

၁။ မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၂။ မဟာမင်္ဂလသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၃။ သမစိတ္တသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၄။ ပရာဘဝသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၅။ ပုရာဘောဒသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၆။ ကလဟဝိဝါဒသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၇။ စူဠဗြူဟသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၈။ တုဝဇ္ဇကသုတ် တစ်ဌာန၊

၉။ သာရိပုတ္တသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၁၀။ ဓမ္မစကြာသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၁၁။ ဗုဒ္ဓဝံသဒေသနာ၌ တစ်ဌာန၊

၁၂။ မဟာသမယသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

ဤသို့မိလိန္ဒပညာ၌ ဂဏနပထ ဝီတိဝတ္တဌာန ဆယ့်နှစ်ရပ်သာ လာသည်။

အဋ္ဌကထာများ၌-

၁၃။ စူဠရာဟုလောဝါဒသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၁၄။ မဟာဗြူဟသုတ်၌ တစ်ဌာန၊

၁၅။ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်၌ တစ်ဌာန၊
လာသည်။ နှစ်ရပ်ပေါင်း ၁၅-ဌာနဖြင့် ၁၅-သင်္ချေ အရေအတွက်
ရ၏။

ကောဠိဌာနကား-

- ၁။ တန်ခိုးပြရာ ကဏ္ဍမ္မ အစည်းအဝေး၌ ကုဋေနှစ်ဆယ်၊
- ၂။ ဓနပါလဆင်ကို ဆုံးမရာ၌ ကုဋေကိုးဆယ်၊
- ၃။ ပါရာယန အစည်းအဝေး၌ တစ်ဆယ့်လေးကုဋေ၊
- ၄။ ဣန္ဒုသာလဂူ၌ ကုဋေရှစ်ဆယ်၊
- ၅။ အဘိဓမ္မာဟောရာ၌ ကုဋေရှစ်ဆယ်၊
- ၆။ နတ်ပြည်မှဆင်းရာ၌ ကုဋေသုံးဆယ်-လာ၏။

သောင်းဌာနကား-

- ၁။ သုမနပန်းသည် အစည်းအဝေး၌၊
- ၂။ ဂရဟဒိန္န အစည်းအဝေး၌၊
- ၃။ အာနန္ဒသုဋ္ဌေး အစည်းအဝေး၌၊
- ၄။ ဇမ္ဗူက အစည်းအဝေး၌၊
- ၅။ မဏ္ဍုကနတ်သား အစည်းအဝေး၌၊
- ၆။ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီနတ်သား အစည်းအဝေး၌၊
- ၇။ သုလသာ အစည်းအဝေး၌၊
- ၈။ သိရီမာ အစည်းအဝေး၌၊
- ၉။ ယက်ကန်းသည်သမီး အစည်းအဝေး၌၊
- ၁၀။ စူဠသုဘဒ္ဒါ အစည်းအဝေး၌၊
- ၁၁။ သာကေတပုဏ္ဏား အစည်းအဝေး၌၊
- ၁၂။ သုနာပရန္တ အစည်းအဝေး၌၊

- ၁၃။ သက္ကပဉ္စာ အစည်းအဝေး၌၊
- ၁၄။ တိရောကုဋ္ဌ အစည်းအဝေး၌၊
- ၁၅။ ရတနသုတ် အစည်းအဝေး၌၊

ရှုစသောင်းလေးထောင်စီချည်း။

[ဤမိလိန္ဒပဉ္စာနှင့်ထိုထိုသုတ်ရင်းအဋ္ဌကထာများသည်

စိုးစဉ်းအရေအတွက်မညီကြ။]

ဤသို့လာသည်များကို စုဆောင်း၍ ရေတွက်သော်လည်း သီလက္ခန်ဋီကာ၊ ဂန္ထနရ ကျမ်းများ၌လာသော နှစ်ဆယ့်လေးသင်္ချေ အရေအတွက်ကို ပြည့်မီအောင်ပင် အလွန်ခဲယဉ်းသေး၏။ သို့ပါလျက်ကို သီလက္ခန်ဋီကာသစ်ကို အမှီပြု၍ ထိုထိုကျမ်းကြီး ကျမ်းခိုင်များ၌ “ဂဏနပထံ ဝိတိဝတ္တာ” စသည်ဖြင့် လာသောကြောင့် ထိုဂန္ထနရကျမ်းစကားများကိုပယ်အပ်စွန့်အပ်မည့် အသံပြောဆိုကြကုန်သည်ကား မသင့်လွန်း၊ ထိုစကားမှန်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ပင် အပိုင်းအခြားသင်္ချာပရိမာဏကိုရသင့်မည် အရိပ်အယောင်ထင်သည်ပင်။

ထို့ကြောင့် မဟာပဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ၌-

- (က) ယထေဝ ဟိ တာနိ စတုဗ္ဗိဓာနိ ပုပ္ဖါနိ၊ ဧဝမေဝ ဥဏ္ဍါဋီ တညူ ဝိပဇ္ဇိတညူ နေယျာ ပဒပရမောတိ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ။
- (ခ) တတ္ထ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သဟ ဥဒါဟဋ္ဌဝေလာယ ဓမ္မာ ဘိသမယော ဟောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဥဏ္ဍါဋီတညူ။
- (ဂ) ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္တာရေန အတ္ထေ ဝိဘဇိယမာနေ ဓမ္မာဘိသ-

မယော ဟောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော
ဂိပဋ္ဌိတညူ။

(ဃ) ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥဒ္ဓေသတော ပရိပုစ္ဆတော
ယောနိသော မနသိကရောတော ကလျာဏမိတ္တေ
သေဝတော ဘဇတော ပယိရူပသတော အနု
ပုဗ္ဗေန ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ
ပုဂ္ဂလော နေယျော။

(င) ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ဗဟုမ္ပိ ဘဏန္တဿ ဗဟုမ္ပိ
သုဏတော ဗဟုမ္ပိ ဂဏှတော ဗဟုမ္ပိ ဓာရယ-
တော ဗဟုမ္ပိ ဝါစယတော န တာယ ဇာတိယာ
ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ
ပုဂ္ဂလော ပဒပရမော။

(စ) တတ္ထ ဘဂဝါ ဥပ္ပလဝနာဒိ သဒိသံ ဒသသဟဿိ
လောကဓာတုံ ဩလောကေန္တော အဇ္ဇ ပုပ္ဖန
ကာနိဝိယ ဥဣဒ္ဓိတညူ၊ သွေ ပုပ္ဖနကာနိဝိယ
ဝိပဋ္ဌိတညူ၊ တတိယဒိဝသေ ပုပ္ဖနကာနိဝိယ
နေယျော၊ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခာနိဝိယ ပဒပရမောတိ
အဒ္ဓသ။

(ဆ) ပဿန္တော စ ဧတ္တကာ အပရဇက္ခာ။ ဧတ္တကာ
မဟာ ရဇက္ခာ။ တတြာပိ ဧတ္တကာ ဥဣဒ္ဓိတညူတိ
ဧဝံ သဗ္ဗာ ကာရတော အဒ္ဓသ။

(ဇ) တတ္ထ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ ဣမသ္မိယေဝ အတ္ထ-
ဘာဝေ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ အတ္ထံ

သာဓကေတိ ပဒပရမာနံ အနာဂတေ ဝါသနတ္ထာယ
ဟောတိ။ အထ ဘဂဝါ ဣမေသံ စတုန္နံ
ပုဂ္ဂလာနံ အတ္ထာဝဟံ ဓမ္မဒေ-သနံ ဒီသ္မာ
ဒေသေတုကာမတံ၊ ဥပ္ပါဒေတွာ ပုန သဗ္ဗေသုပိ
တီသု ဘဝေသု သဗ္ဗေ သတ္ထေ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗ
ဝသေန ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ အကာသိ။

(၈၅) တတ္ထ သဗ္ဗေပိ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ ပဟာယ
ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ ဧဝ ဉာဏေန ပရိဂ္ဂဟေတွာ
ဧတ္ထကာ ရာဂစရိတာ ဧတ္ထကာ ဒေါသ မောဟ
ဝိတက္က သဒ္ဓါဗုဒ္ဓိံ စရိတာတိ ဆကောဋ္ဌာသေ
အကာသိ။ ဧဝံ ကတွာ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီ တိ
စိန္တေသိ။

ဟူ၍လာပြီ။

(က) စတုပ္ပိဓာနိ=လေးပါးအပြားရှိကုန်သော၊ တာနိပုပ္ပါနိယ
ထေဝ=ထိုကြာပန်းတို့ကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ=ဤအတူသာလျှင်၊ ဥပ္ပါဒ္ဓိတညူ=
ဥပ္ပါဒ္ဓိတညူဝေနေယျလည်းကောင်း၊ ဝိပဉ္စိတညူ=ဝိပဉ္စိတညူ ဝေနေယျ
လည်းကောင်း၊ နေယျော=နေယျဝေနေယျလည်းကောင်း၊ ပဒပရမော=
ပဒပရမဝေနေယျလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စတ္တာရော=လေးဦးကုန်
သော၊ ပုဂ္ဂလာ=ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သန္တိ=ရှိကုန်၏။

(ခ) တတ္ထ=ထိုလေးဦးတို့တွင်၊ ယဿပုဂ္ဂလဿ=အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်
အား၊ သဟဉ္စဒါဟဋ္ဌဝေလာယ=ဥဒ္ဓေသပါဠိကိုမြွက်ဆိုသောအား တရား
ပျိုးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်သာလျှင်၊ ဓမ္မာဘိသမယော=သစ္စာလေးပါး
တရားကိုသိခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အယံပုဂ္ဂလော=ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊

ဥက္ကဋ္ဌတညူ=ဥက္ကဋ္ဌတညူပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

(ဂ) ယဿပုဂ္ဂလဿ= အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သံခိတ္တေန=အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ဘာသိတဿ=ဟောအပ်ပြီးသော ဥဒ္ဒေသပါဠိ၏၊ ဝိတ္တာရေန=အကျယ်အားဖြင့်၊ အတ္ထေ=အနက်ကို၊ ဝိဘဇီယမာနေ=ဝေဖန်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဓမ္မာဘိသမယော=သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အယံပုဂ္ဂလော=ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝိပဉ္စိတညူ=ဝိပဉ္စိတညူပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

(ဃ) ယဿ ပုဂ္ဂလဿ=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥဒ္ဒေသတော-ဥဒ္ဒေသန္တဿ=ပါဠိကိုပို့ချသင်ကြားခြင်းကို ပြု၍လည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆတော-ပရိပုစ္ဆန္တဿ=အဋ္ဌကထာကိုပို့ချသင်ကြားခြင်းကို ပြု၍လည်းကောင်း၊ ယောနိသော=သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ မနုဿိကရောတော-မနုဿိကရောန္တဿ=နှလုံးသွင်းခြင်းကိုပြု၍လည်းကောင်း၊ ကလျာဏမိတ္ထေ=ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဟောပြောပေတတ်သောဆရာကောင်း၊ သမားကောင်းတို့ကို၊ သေဝတော-သေဝန္တဿ=မှီဝဲခြင်းကိုပြု၍လည်းကောင်း၊ ဘဇတော-ဘဇန္တဿ=အမြဲမပြတ်ချဉ်းကပ်ခြင်းကို ပြု၍လည်းကောင်း၊ ပယိရူပသတော-ပယိရူပါသန္တဿ=နေ့ညဉ့်မပြတ် ဆည်းကပ်ခစားခြင်းကို ပြု၍လည်းကောင်း၊ အနုပုဗ္ဗေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ ဓမ္မာဘိသမယော= သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အယံပုဂ္ဂလော=ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နေယျာ=နေယျပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

(င) ယဿ ပုဂ္ဂလဿ=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဗဟုမ္ပိ= များစွာ သောပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်ကိုလည်း၊ ဘဏန္တဿ= ဟောပြောစေကာမူ ဗဟုမ္ပိ=များစွာသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်ကိုလည်း၊ သုဏတော-သုဏန္တဿ=နာစေကာမူ၊ ဗဟုမ္ပိ=များစွာသော ပါဠိ

အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်ကိုလည်း၊ ဂဏှတော-ဂဏှန္တဿ=သင်ယူ
စေကာမူ ဗဟုမ္ပိ= များစွာသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်ကိုလည်း၊
ဓာရယတော-ဓာရယန္တဿ=ဆောင်ရွက်စေကာမူ ဗဟုမ္ပိ= များစွာသော
ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်ကိုလည်း၊ ဝါစယတော-ဝါစယန္တဿ=
ပို့ချစေကာမူ တာယ ဇာတိယာ= ထိုတစ်ဘဝချင်းဖြင့်၊ ဓမ္မာဘိသမယော=
သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခြင်းသည်၊ နဟောတိ=မဖြစ်၊ အယံ ပုဂ္ဂလော=
ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဒပရမော=ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

(စ) တတ္ထ=ထို ၄-ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာ ဘုရား
သည်၊ ဥပ္ပလဝနာဒိသဒိသံ=ကြာညိုတော စသည်နှင့်တူသော၊ ဒသ
သဟဿိလောကဓာတုံ=လောကဓာတ်တစ်သောင်းကို၊ ဩလော
ကန္တော= ရှုမြော်တော်မူသည်ရှိသော်၊ အဇ္ဇ ပုပ္ဖနကာနိဝိယ= ယနေ့ပင်
ပွင့်အံ့သော ကြာပန်းတို့ကဲ့သို့၊ ဥဿိဋ္ဌိတညူ= ဥဿိဋ္ဌိတညူ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
ဟောတိ= ဖြစ်၏၊ သွေ ပုပ္ဖနကာနိဝိယ=နက်ဖြန်၌ ပွင့်အံ့သော ကြာပန်း
တို့ကဲ့သို့၊ ဝိပဇ္ဇိတညူ=ဝိပဇ္ဇိတညူပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တတိယ
ဒိဝသေ=သံဘက်၌၊ ပုပ္ဖနကာနိဝိယ=ပွင့်အံ့သော ကြာပန်းတို့ကဲ့သို့၊
နေယျော=နေယျပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောတိ= ဖြစ်၏၊ မစ္ဆကစ္ဆပ ဘက္ခာနိဝိယ=
မပွင့်တုံဘဲ ရေထဲတွင်သာ ငါး၊ လိပ်တို့၏ အစာဖြစ်သော ကြာပန်းတို့
ကဲ့သို့၊ ပဒပရမော=ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
အဒ္ဒသ=မြင်တော်မူပြီ။

(ဆ) ပဿန္တော စ=မြင်တော်မူစဉ်လည်း၊ ဧတ္တကာ=ဤမျှ
လောက်သော သတ္တဝါတို့သည်၊ အပရဇက္ခာ=ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာ
တည်း-ဟူသော နည်းသောမြူရှိကုန်၏၊ ဧတ္တကာ=ဤမျှလောက်သော
သတ္တဝါတို့သည်၊ မဟာရဇက္ခာ=ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာတည်း-ဟူသော

များသောမြူရီကုန်၏။ တကြာပိ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း၊ ဧတ္တကာ= ဤမျှလောက်သော သတ္တဝါတို့သည်၊ ဥဿိဋ္ဌိတညူ=ဥဿိတညူ ပုဂ္ဂိုလ် တို့တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ သဗ္ဗာကာရတော= ခပ်သိမ်းသော အခြင်း အရာအားဖြင့်၊ အဒ္ဒသ=မြင်တော်မူပြီ။

(၉) တတ္ထ= ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ=၃-ဦးကုန်သော ဥဿိဋ္ဌိတညူ၊ ဝိပဋ္ဌိတညူ၊ နေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဣမသ္မိံ ယေဝ အတ္တ ဘာဝေ=ဤဘဝ၌သာလျှင်၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မဒေ သနာ= တရားဒေသနာသည်၊ အတ္ထံ=မဂ်ဖိုလ်တည်း-ဟူသော အကျိုးကို၊ သာဓေတိ=ပြီးစေနိုင်၏။ ပဒရပမာနံ=ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ အနာဂတေ= နောင်လာလတ္တံ့သော ဒုတိယဘဝ၊ တတိယဘဝစသည်၌၊ ဝါသနတ္ထာ- ယ=အထုံဝါသနာဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အထ=ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣမေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ=ဤပုဂ္ဂိုလ် လေးဦး တို့အား။ အတ္တာပတံ=အကျိုးစီးပွားကို ရွက်ဆောင်တတ်သော၊ ဓမ္မဒေသနံ= တရားဒေသနာကို၊ ဒိသ္မာ=မြင်တော်မူ၍၊ ဒေသေတု-ကာမတံ=ဟောလို သောစိတ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ= ဖြစ်စေ၍၊ ပုန=တစ်ဖန်၊ သဗ္ဗေသုပိ တီသု ဘဝေသု=အလုံးစုံဘုံသုံးပါးတို့၌၊ သဗ္ဗေသတ္ထေ=အလုံးစုံသော သတ္တဝါ တို့ကို၊ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗဝေသေန=ဤဘဝတွင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ မကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ=နှစ်ဖွဲ့ နှစ်စုတို့ကို၊ အကာသိ=ပြုတော်မူပြီ။

(၁၂) တတ္ထ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ သဗ္ဗေပိ= အလုံးစုံလည်းဖြစ် ကုန်သော၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ=ဤဘဝတွင် မကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ပဟာယ= ပယ်ထား၍၊ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ ဧဝံ=ဤဘဝတွင် ကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဉာဏေန=သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟေ

တွာ=သိမ်းဆည်းတော်မူ၍၊ ဧတ္တကာ=ဤမျှအတိုင်းအရှည် အရေအတွက် အပိုင်းအခြားရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်ကား၊ ရာဂစရိတာ=ရာဂ စရိုက်ရှိကုန်၏၊ ဧတ္တကာ=ဤမျှအတိုင်းအရှည် အရေအတွက် အပိုင်း အခြားရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်ကား၊ ဒေါသ စရိတာ=ဒေါသ စရိုက်ရှိကုန်၏၊ ဧတ္တကာ=ဤမျှအတိုင်းအရှည် အရေအတွက် အပိုင်း အခြားရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်ကား၊ မောဟ စရိတာ၊ မောစရိုက်ရှိ ကုန်၏၊ ဧတ္တကာ=ဤမျှအတိုင်းအရှည် အရေအတွက် အပိုင်းအခြားရှိ ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်ကား၊ ဝိတက္က စရိတာ=ဝိတက်စရိုက်ရှိကုန်၏၊ ဧတ္တကာ=ဤမျှအတိုင်းအရှည် အရေအတွက် အပိုင်းအခြားရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်ကား၊ သဒ္ဓါစရိတာ=သဒ္ဓါစရိုက်ရှိကုန်၏၊ ဧတ္တကာ= ဤမျှအတိုင်းအရှည် အရေအတွက် အပိုင်းအခြားရှိကုန် သော သတ္တဝါ တို့သည်ကား၊ ဗုဒ္ဓိစရိတာ=ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဆ ကောဋ္ဌာသေ=ခြောက်ဖို့ ခြောက်စုတို့ကို၊ အကာသိ=ပြု၏၊ ဧဝံ ကတွာ= ဤသို့ပြု၍၊ ဓမ္မံ=တရားကို၊ ဒေသေဿာမိ= ဟောတော့အံ့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စိန္တေသိ=ကြံ၏။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤအဋ္ဌကထာပါဠိ၌-

“ဧတံ ပရိမာဏံ ဧတေသန္တိ ဧတ္တကာ” ဟူသော ဝစနတ်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော “ဧတ္တကာ” ဟူသော ပုဒ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် အပိုင်းအခြား အရေအတွက်နှင့်တကွ မြင်တော်မူသည်။ အဖို့အစုကို ပြုတော်မူသည်ဟု သိအပ်၏။ ထိုအပိုင်းအခြား အရေအတွက်ကိုလည်း သီလကွန်ဋီကာစသည်တို့၌ လာတိုင်းသာ အသင့်အားဖြင့် ယုံကြည် အပ်၏။ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် လွန်၍မကြံအပ်။

သောဠသမပုစ္ဆာအဖြေ ပြီး၏။

၁၇-၁၈-၁၉-၂၀-သတ္တရသမာဒိပုစ္ဆာ အဖြေ

သတ္တရသမ၊ အဋ္ဌာရသမ၊ ဧကုနဝိသတိမ၊ ဝိသတိမ-ဟူသော ဤပုစ္ဆာ လေးရပ်ကို တစ်ပေါင်းတည်း ဖြေအပ်၏။

ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကသုံးဦးတို့တွင် နိယတဗျာဒိတ် ရပြီး သော ဘုရားလောင်းတို့သည်ကား နိယတဗျာဒိတ်ရသည်မှ စ၍ တစ်ပါးသော စကြဝဠာ၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိကုန်၊ ထို့ကြောင့် နိယတဗျာဒိတ် ရပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့အား ဖြစ်ခြင်းငှါမထိုက်သော အဘဗ္ဗဌာန ၁၈-ရပ်ကိုပြရာ အဋ္ဌကထာများ၌-

န အညံ စက္ကဝါဠံ သင်္ကမန္တိ။

ဟူ၍လာသည်။

အညံ စက္ကဝါဠံ= ဤစကြဝဠာမှ တစ်ပါးသော စကြဝဠာသို့၊ န သင်္ကမန္တိ=မပြောင်းရွှေ့ကုန်။

ထို့ကြောင့် ဘုရားလောင်းတို့သည် နိယတဗျာဒိတ် ရသည်မှစ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်တိုင်အောင် ပဋိသန္ဓေ နေသောအားဖြင့် တစ်ပါးသော စကြဝဠာသို့ ပြောင်းခြင်းမရှိကုန်-ဟုမှတ်အပ်၏။

[နိယတဗျာဒိတ်မရမီ ရှေးရှေးသော ကာလများ၌ကား စကြဝဠာတစ်ပါး၌ ဖြစ်ခြင်းကို အမြစ်အပယ်မရှိ၊ အနုအရင့်ကို ထောက်ချင့်၍သာ ဝေဖန်ဖွယ်ရှိ၏။]

ဗျာဒိတ်ရပြီးနောက် ပစ္စိမဘဝ မတိုင်မီကာလ ဤစကြဝဠာတွင် အရှေ့ကျွန်း၊ အနောက်ကျွန်း၊ မြောက်ကျွန်းများ၌ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း အမြစ်အပယ်တိုက်ရိုက်မရှိ၊ ထိုသို့ မရှိငြားသော်လည်း အတုမရှိ ကြီးမြတ် သော “မဟာဘိနိဟာရ” ဟူသော ကုသိုလ်၏အာနုဘော်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ သမ္မာသမ္မောဓိအကျိုးငှါ ပါရမီဖြည့်ခြင်း၌ မြဲမြံသော ဆန္ဒ အာသီသ လုံ့လဥဿာဟရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊

ပါရမီဒီပနီ

ပတိရူပဒေသ ဗုဒ္ဓဘူမိ မဟုတ်သော တစ်ပါးသောကျွန်းများ၌ ဖြစ်ခြင်းကို အလိုမရှိအပ်။

ဆန္ဒ၊ လုံ့လဥဿာဟမြဲမြဲကြောင်းကိုကား-

**အညဒါ ပန ဒီယာယုကဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ န
ယာဝတာယုကံ တိဋ္ဌန္တိ။ ကသ္မာ၊ တတ္ထ ပါရမီနံ
ဒုပ္ပုရဏီယတ္တာ။ တေ အဓိမုတ္တိကာလံ ကရိယံ ကတွာ
မနုဿပထေ ယေဝ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ပါရမီနံ ပူရေန္တော ပန
ယထာ ဣဒါနိ ဧကေန အတ္ထ ဘာဝေန သဗ္ဗညုတံ
ဥပနေတုံ သက္ကောန္တိ။ ဧဝံ သဗ္ဗသော ပူရိ တတ္တာ တဒါဝိ
ဝိပဿိဗောဓိသတ္တော တတ္ထ ယာဝတာယုကံ အဋ္ဌာသိ။**

ဟူသော မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

အညဒါပန=တုသိတာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြသောအခါမှ တစ်ပါး
သော ရှေးရှေးသော အခါများ၌ကား၊ ဒီယာယုကဒေဝလောကေ= အလွန်
အသက်ရှည်သောနတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်များ၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ=ဖြစ်ကုန်သော
ဘုရားလောင်းတို့သည်၊ ယာဝတာယုကံ=အသက်ထက်ဆုံး၊ နတိဋ္ဌန္တိ=
မတည်ကြကုန်၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမှုကား၊ တတ္ထ=ထိုနတ်ဘုံ၊
ဗြဟ္မာ့ဘုံတို့၌၊ ပါရမီနံ=ပါရမီတို့၏၊ ဒုပ္ပုရဏီ ယတ္တာ=ဖြည့်ခြင်းငှါ အခွင့်
ရခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တေ=ထိုဘုရားလောင်းတို့သည်၊
အဓိမုတ္တိကာလံ ကရိယံ=သက်ဆုံးမနေ ယခုသေအံ့-ဟူသော နှလုံးသွင်း၍
သေခြင်းကိစ္စကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ မနုဿပထေယေဝ=လူတို့ဖြစ်ရာ ဤလူ့ရွာ
၌သာလျှင်၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ=ဖြစ်လာကြကုန်၏၊ ပန=ထိုသို့ပင် ဖြစ်ကြကုန်မြဲ
မှန်ငြားသော်လည်း၊ ပါရမီနံ=ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေန္တော=ဖြည့်ကြကုန်စဉ်
အခါကပင်၊ ယထာ=အကြင်အခြင်းရာအားဖြင့်၊ ပူရေန္တော=ဖြည့်လိုက်

ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဣဒါနိ=ယခုဘဝ၌ပင်၊ ဧကေန အတ္တဘာဝေန=တစ်ဘဝချင်းဖြင့်၊ သဗ္ဗညုတံ=ဘုရားအဖြစ်သို့၊ ဥပနေတုံ=ရောက်ခြင်းငှါ၊ သက္ကောန္တိ=တတ်နိုင်ကုန်၏၊ ဧဝံ=ဤမျှလောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗသော=အချင်းခပ်သိမ်း၊ ပူရိတတ္ထာ=ဖြည့်ခြင်း ကိစ္စပြီးပြီး ဖြစ်လေသောကြောင့်၊ တဒါပိ=ထို တုသိတာနတ်ရွာ၌ တည်သောအခါ၌လည်း၊ ဝိပဿိဗောဓိသက္ကော=ဝိပဿီဘုရားလောင်းသည်၊ တတ္ထ=ထို တုသိတာ၌ ယာဝတာယုကံ=အသက်ထက်ဆုံး၊ အဋ္ဌာသိ=တည်လေ၏။

စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ၌လည်း-

(က) ယဿ ဟိ ဇာတိယံ မဟာဗောဓိသက္ကေန မဟာပဏိ ဓာနံ နိဗ္ဗတ္တိတံ။ တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ စရိမတ္ထဘာဝါ န သာနာမ ဇာတိ ဥပလဗ္ဗတိ။ ယာ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဗောဓိသမ္ဘာရ သမ္ဘရတာရဟိတာ သိယာ အန္တမသော ဒါနပါရမိမတ္တံ ဥပါဒါယ။ အယဉ္စိ နိယတိပတိ တာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ ဓမ္မတာ။

(ခ) ယာဝ စ တေ ကမ္မာဒီသု ဝသီဘာဝံ နပါပုဏန္တိ။ တာဝ သပ္ပဒေသမ္ပိ သမ္ဘာရေသု ပယောဂမာ ပဇ္ဇန္တိ။ ယဒါ ပန သဗ္ဗသော ကမ္မာဒီသု ဝသီဘာဝပတ္တာ ဟောန္တိ။ အထ တတော ပဋ္ဌာယ နိပ္ပဒေသတော ဧဝ ဗောဓိသမ္ဘာရေသု သမိဟန သာတစ္ဆကိရိယာ သမ္ပဇ္ဇတိ။ သက္ကစ္စ ကာရိတာ ပန သဗ္ဗကာလံ ဟောတိ။

ဟူ၍လာ၏။

(က) ယသံ ဇာတိယံ=အကြင်ဘဝ၌၊ မဟာဗောဓိသတ္တေန= ဘုရားလောင်းသည်။ မဟာပဏိဓာနံ= မြတ်သောဆုကို တောင်းခြင်းကို၊ နိဗ္ဗတ္တိတံ=ဖြစ်စေအပ်၏။ တတော=ထိုဘဝမှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ ယာဝ စရိမတ္တဘာဝါ=အဆုံးဘဝတိုင်အောင်၊ အန္တမသော=အယုတ်အားဖြင့်၊ ဒါနပါရမီမတ္ထံ=ဒါနပါရမီမျှကို၊ ဥပါဒါယ=အစပြု၍၊ ယာ=အကြင် ဘဝသည်။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ=အချင်းခပ်သိမ်း၊ ဗောဓိသမ္ဘာရ သမ္ဘရတာ ရဟိတာ= ဗောဓိသမ္ဘာရကို ဆည်းပူးခြင်းမှ ကင်းသည်။ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏။ သာနာမဇာတိ= ထိုဘဝကို၊ နဥပလဗ္ဘတိ= မရအပ်၊ ဟိ=ထိုစကားမှန်၏။ အယံ=ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား၊ နိယတိပတိတာနံ=မြဲသောသဘော၌ ကျကုန်ပြီးသော၊ ဗောဓိသတ္တာနံ= ဘုရားလောင်းတို့၏၊ ဓမ္မတာ= သဘော တည်း။

(ခ) စ=ဆက်ဦးအံ့၊ ယာဝ=အကြင်မျှလောက်၊ တေ=ထိုဘုရား လောင်းတို့သည်။ ကမ္မာဒီသု=ကံစသည်တို့၌၊ ဝသီဘာဝံ=လေ့လာ သည်၏အဖြစ်သို့၊ နပါပုဏန္တိ=မရောက်ကုန်သေး၊ တာဝ=ထိုမျှလောက်၊ သပ္ပဒေသမ္ပိ=အစိတ်အကြွင်းရှိသည်ကို ပြု၍လည်း၊ သမ္ဘာရေသု= သမ္ဘာရတို့၌၊ ပယောဂံ=အားထုတ်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ= ရောက်ကြကုန်၏။ ယဒါ ပန=အကြင်အခါ၌ကား၊ သဗ္ဗသော=အချင်းခပ်သိမ်း၊ ကမ္မာဒီသု= ကံစသည်တို့၌၊ ဝသီဘာဝပတ္တာ=လေ့လာသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန် သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ အထ=ထိုအခါ၌၊ တတော=ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာ ယ= စ၍၊ နိပ္ပဒေသတော ဧဝ= အကြွင်းမရှိသဖြင့်သာလျှင်၊ ဗောဓိ သမ္ဘာ ရေသု= ဗောဓိသမ္ဘာရတို့၌၊ သမီဟနသာတစ္စကိရိယာ=ကောင်းစွာ အား ထုတ်ခြင်း၊ မပြတ်မလပ်ပြုခြင်းသည်။ သမ္ပဇူတိ= ပြည့်စုံ၏။ သက္ကစ္စ ကာ ရိတာ ပန= အရိုအသေ ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ကား၊ သဗ္ဗကာလံ=

အခါခပ်သိမ်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

[ဤသို့သော အကြောင်းအရာများကို ထောက်၍ ပတိရူပဒေသ၊ အရိယဘူမိ၊ ဗုဒ္ဓဘူမိ၊ ပါရမီဘူမိမဟုတ်သော တစ်ပါးသော ကျွန်းများ၌ တစ်ရံ တစ်ခါမျှ ဖြစ်ခြင်းကို အလိုမရှိအပ်။]

ဤကျွန်းတွင်ကား ငါတို့ဘုရားလောင်းသည် ဒုကနိပါတ်၊ ဝလာဟကဇာတ်၌ သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် ဖြစ်ကြောင်းများကို လာသောကြောင့် တစ်ပါးသော ကျွန်းငယ်၊ ဟိမဝန္တာတောစသည်တို့၌ ဖြစ်ခြင်းကို မတားမြစ်အပ်။ ဗျာဒိတ်ရပြီးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း၊ အဂ္ဂသာဝကလောင်း၊ မဟာသာဝကလောင်းတို့သည်လည်း နိယတဗျာဒိတ်၏ အစွမ်းကြောင့် ထိုဘုရားလောင်းအတူပင် ယူသင့်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် မဟာပဒါနသုတ် ဋီကာ၌-

ယသွာ ပုရိမဗုဒ္ဓါနံ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနဉ္စ နိဗ္ဗတ္တိယာ သာဝကဗောဓိသတ္တာနံ သာဝကဗောဓိယာ အဘိနိဟာရော သာဝကပါရမီယာ သမ္ဘရဏံ ပရိပါစနဉ္စ ဗုဒ္ဓက္ခေတ္တ ဘူတေ ဣမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ ဇမ္ပုဒီပေ ဧဝ ဣဇ္ဈတိ၊ န အညတ္ထ။ ဝိနေယျာနံ ဝိနယတ္ထောစ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါတိ အဂ္ဂသာဝက မဟာသာဝကာဒိ ဝိနေယျ ဝိသေသာပေက္ခာယ ဧတသ္မိံ ဇမ္ပုဒီပေဧဝ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ န သေသဒီပေသု။

ဟုမိန့်အပ်ပြီ။

ပကတိသာဝကလောင်း အပေါင်းတို့တွင် တစ်ဦးသော ထေရ်အလောင်းသည် လမန်းစပါးဆန် တစ်ကွမ်းစားချက်သော ဆွမ်းကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်အားလှူ၍ ထိုအရှင်၌ရှိသော လောကုတ္တရာတရား၌ သက်ဝင်ကြည်ညို၍ ဤကဲ့သို့သော အရှင်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဆုံမိလို

သော၊ ဘဝသုံးပါး၌ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ ငဲ့ကွက်မရှိသည်ဖြစ်ရလိုသော-
ဟု သက်သက်သော ဝိဝဋ္ဌကိုဆုတောင်း၏။

ထိုကုသိုလ်ကြောင့် ဥတ္တရကုရုမည်သော မြောက်ကျွန်း၌ ဘဝ
ပေါင်းတစ်ထောင်၊ တာဝတိံသာ၌ ဘဝပေါင်း တစ်ထောင်ဖြစ်ပြီးလျှင်
ငါတို့ဘုရားလက်ထက်၌ အကျွတ်ရကြောင်းကို “သာမာကပတ္တော ဒန
မတ္တမေဝ” အစရှိသော ခြောက်ဂါထာတို့ဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသည် များကို
ထောက်၍ ဖြစ်လိုသောဆန္ဒရှိလျှင် ကျွန်းတစ်ပါး၌လည်း ဖြစ်ကောင်း
သေး၏-ဟုမှတ်အပ်၏။ ပါရမီနုလှသေးသောအခါ၌ကား အလုံးစုံသော
အလောင်းအလျာတို့၏ တစ်ပါး စကြဝဠာ၊ တစ်ပါးကျွန်းများ၌ ဖြစ်ခြင်းကို
မတားမြစ်အပ်။

**အဘိဇာနာမိ ခေါပနာဟံ အာနန္ဒ အနေကသတံ
ခတ္တိယ ပရိသံ ဥပသင်္ဂမိတွာ တတ္ထ ယာဒိသကော
တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ ဝဏ္ဏော
ဟောတိ။ ယာဒိသကော တေသံ သရော ဟောတိ၊
တာဒိသကော မယံ သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာစ ကထာယ
သန္ဓသေမိ သမာဒပေ မိသမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။
ဘာသမာနဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ။ ကော နုခေါ အယံ ဘာသတိ
ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါတိ။ ဓမ္မိယာစ ကထာယ
သန္ဓသေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံ
သေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဓာယန္တဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ။
ကော နုခေါ အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါဝါ မနုဿော
ဝါတိ။**

ဟူ၍ ဤစကြဝဠာမှ တစ်ပါးသော စကြဝဠာများသို့ ကြွတော်မူ၍

တရားဟောတော်မူကြောင်းကိုပြရာ ပါဠိတော်အဖွင့် ဖြစ်သော သုတ် မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၊ ပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာများ၌-

**ကိမတ္ထမ္ပနေဝံ အဇာနန္တာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ။
ဝါသနတ္ထာယ ။ ဧဝံ သုတောပိ ဟိ ဓမ္မော အနာဂတေ
ပစ္စယော ဟောတိ ယေဝါတိ အနာဂတံ ပဋိစ္စ
ဒေသေတီတိ။**

ဟူ၍လာသည်။

ဧဝံ=ဤသို့ငါတို့အား တရားဟောပေသောသူကား နတ်ပေ တည်းလူပေတည်း-ဟူ၍၊ အဇာနန္တာနံ= မသိကြကုန်သော တစ်ပါးသော စကြဝဠာသူ၊ တစ်ပါးသောစကြဝဠာသားတို့အား၊ ကိမတ္ထံ=အဘယ်အကျိုးငှါ၊ ဓမ္မံ=တရားကို၊ ဒေသေတီ ပန= ဟောတော်မူရသနည်း၊ ဣတိ=ဤကား အမေး၊ ဝါသနတ္ထာယ=အထုံဝါသနာဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဒေသေတီ= ဟောတော်မူပေ၏၊ ဟိ= ခဲ့၍ဆိုအံ့၊ ဧဝံ သုတောပိ=ဤသို့ တရားဟောဘုရားကို မသိဘဲ နာအပ်သော်လည်း၊ ဓမ္မော=မြတ်စွာဘုရား၏တရားတော်သည်၊ အနာဂတေ=နောင်ကာလ၌၊ ပစ္စယော=ဝါသနာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ ဟောတိယေဝ=ဖြစ်သည်သာတည်း၊ ဣတိ=ထို့ကြောင့်၊ အနာဂတံ=နောင်ကာလကို၊ ပဋိစ္စ=စွဲ၍၊ ဒေသေတီ= ဟောတော်မူပေ၏၊ ဣတိ=ဤကားအဖြေ။

[အဋ္ဌကထာအနက်။]

ဤစကားရပ်ဖြင့် တရားကိုနာကုန်သော ထိုသူတို့သည် ဝါသနာသည် နှိုးဆော်တိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုလူအဖြစ်မှ နတ်အဖြစ် နတ်အဖြစ်မှ ငါတို့စကြဝဠာအတွင်း ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသို့ တရွေ့ရွေ့ ရောက်လာကုန်ပြီးလျှင် သပ္ပုရိသူပနိဿယ စသောအကြောင်းကို ရကြ

ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပါရမီတရားတို့ကိုဖြည့်ကျင့်ကုန်ပြီးလျှင် ပါရမီအား လျော်စွာ သာဝကဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သမ္မာသမ္မောဓိသုံးပါးတွင် တစ်ပါးပါးကိုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ယူကြကုန်သေး၏-ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြတော်မူသည်။

ထိုစကားမှန်၏။ အစမထင်သော သံသရာကာလ၌ ဤမျှသော သတ္တဝါတို့ကား ဤမည်သော စကြဝဠာသားတို့သာတည်း-ဟု အမှတ် အစွဲအမြဲနိယမ မရှိကုန်၊ နိကန္တိအလျောက် ရောက်မိရောက်ရာ စကြဝဠာ၌ တာရှည်လေးမြင့် အဆင့်ဆင့်အဆက်ဆက်အားဖြင့် ကျင်လည်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်ကိုသာယူ၍ ဤစကြဝဠာသူ၊ ထိုစကြဝဠာသူ၊ ဤစကြဝဠာသား၊ ထိုစကြဝဠာသား ဟူ၍ဆိုအပ်ကုန်၏။

စကြဝဠာတို့၏ အဆုံးကိုရောက်အောင် သွားအံ့ဟု အားထုတ်၍ တန်ခိုးအဘိညာဉ်ဖြင့် သွားလေရာ များစွာသော စကြဝဠာတို့ကို လွန်လျှင် အသက်တမ်းကုန်သဖြင့် စုတေ၍ ဤစကြဝဠာ၌ပင် နိကန္တိ အလျောက် ဖြစ်လာသော လောဟိတသ ဝတ္ထုများကိုလည်းကောင်း၊

ဣမမှာ စက္ကဝါဠာ သတ္တာ ပရစက္ကဝါဠံ ပရစက္ကဝါဠာစ ဣမံ စက္ကဝါဠံ သံသရန္တိ။

ဟူသော အနမတဂ္ဂိယသုတ် အဋ္ဌကထာများကိုလည်းကောင်း ထောက်၍ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားကို ယုံကြည်အပ်၏။

သတ္တာ=သတ္တဝါတို့သည်၊ ဣမမှာ စက္ကဝါဠာစ=ဤစကြဝဠာမှလည်း၊ ပရစက္ကဝါဠံ=တစ်ပါးသော စကြဝဠာသို့၊ သံသရန္တိ=ပြောင်းရွှေ့ကျင်လည်ကြကုန်သေး၏၊ ပရစက္ကဝါဠာစ=တစ်ပါးသော စကြဝဠာမှလည်း၊ ဣမံစက္ကဝါဠံ=ဤစကြဝဠာသို့၊ သံသရန္တိ=ပြောင်းရွှေ့ကျင်လည်ကြကုန်သေး၏။

ဤကား အဆုံးဘဝ ပစ္စိမသို့ မတိုင်မရောက်မီ ကာလများ၌ တစ်ပါးသော စကြဝဠာ၊ တစ်ပါးသောကျွန်း၊ မဇ္ဈိမဒေသမှတစ်ပါးသော အရပ်များ၌ အလောင်းအလျာ ၃-ပါးတို့ဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်သင့်ကို စိစစ်သောစကားတည်း။]

ပါရမီဖြည့်၍ အဆုံးဘဝပစ္စိမသို့ ရောက်သောအခါ၌ကား-

၁။ ဝိသယခေတ်ဖြစ်သော စကြဝဠာအနန္တ၊

၂။ အာဏာ ခေတ်ဖြစ်သော စကြဝဠာ ကုဋေ တစ်သိန်း၊

၃။ ဇာတိခေတ်ဖြစ်သော စကြဝဠာ တစ်သောင်း၊

ဟူ၍ခေတ် ၃-ပါးရှိသည်တွင် ဇာတိခေတ်၌သာ ဇာတိခေတ် ဖြစ်သော စကြဝဠာတစ်သောင်းတွင် ကျွန်းကြီးလေးကျွန်း၊ ကျွန်းငယ် နှစ်ထောင်ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော ဤစကြဝဠာတွင်သာ ဤစကြဝဠာတွင် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း ၌သာ ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းတွင် အဝန်းကိုးယူဇနာရှိသော အရိယဘူမိဟု ဆိုအပ်သော မဇ္ဈိမတိုက်၌သာ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂသာဝက အချို့ သော မဟာသာဝက၊ အချို့သော ပကတိသာဝက စသည်တို့သည် ဖြစ်ကြ ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဒီဃနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ သံယုတ္တ နိကာယ် အဋ္ဌကထာစသည်များ၌ -

မနုဿလောကေပိ န အညသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊
ဣမသ္မိံယေဝ စက္ကဝါဠေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တတြာပိ န သဗ္ဗ
ဌာနေသု။ ပုရတ္ထိ မာယ ဒိသာယ ဇင်္ဂလံနာမ နိဂမော။
လ ။ ဩရတော မဇ္ဈေ၊ ဧဝံပရိစ္ဆိန္နေန အာယာမတော
တိယောဇနသတေ ဝိတ္ထာရတော အမုတိယောဇနသတေ
ပရိက္ခေပတော နဝယောဇနသတေ မဇ္ဈိမဒေသေ

ပါရမီဒီပနီ

ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ န ကေဝလဉ္စ တထာဂတော ပဇ္ဇေက ဗုဒ္ဓါ၊
အဂ္ဂသာဝကာ အသီတိ မဟာထေရာ အညေပိ ဂုဏဝန္တာ
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဗုဒ္ဓမာတာ ဗုဒ္ဓပိတာ စက္ကဝတ္တိရာဇာ အညေဝ
သာရ ပတ္တာ ဗြာဟ္မဏ ဂဟပတိကာ ဇေတ္ထေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ဟူ၍မိန့်ကုန်ပြီ။

အသီတိ မဟာသာဝကတို့တွင်လည်း သုနာပရန္တပုဏ္ဏထေရ်၊
မဟာကပ္ပိနထေရ်စသည်တို့သည်၊ မဇ္ဈိမဒေသမှ အပ၌လည်း ဖြစ်ကုန်
သေး၏။ ပကတိသာကတို့မှာ ဆိုဖွယ်မရှိ။

ဤစကားကိုလည်း မဟာဗောဓိပင်ကို အလယ်မဏ္ဍိုင်ပြု၍ -

၁။ အရှေ့ကိုလားသော် ဇင်္ဂလနိရုံး၏ ပြင်ဘက် အင်ကြင်း
ပင်ကြီး။

၂။ အရှေ့တောင်ကိုလားသော် သလ္လာဝတီမြစ်။

၃။ တောင်ကိုလားသော် သေတကဏ္ဍိက နိရုံးရွာ။

၄။ အနောက်ကိုလားသော် ဓုနမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ။

၅။ မြောက်ကိုလားသော် ဥသိရဒ္ဒဇတောင်။

ဤသို့နိမိတ်ငါးရပ် သတ်မှတ်၍လာသော ပါဠိတော်နည်း အားဖြင့်
ဆိုအပ်၏။ အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ကား သီဟိုဠ်ကျွန်းနှင့် တကွ
အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသည် မဇ္ဈိမဒေသမည်၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၌--

အပိစ ဥပါဒါယ မဇ္ဈိမဒေသော လဗ္ဘတိ၊ သကလောပိ
ဟိ ဇမ္ဗူဒီပေါ မဇ္ဈိမဒေသောနာမ၊ သေသဒီပါ ပစ္စန္နိမ
ဇနပဒါ၊ တမ္ပပဏ္ဍိဒီပေ အနုရာဓပုရံ မဇ္ဈိမဒေသောနာမ၊
သေသော ပစ္စန္နောတိ ဝေဒိတဗျော။

ဟူ၍မိန့်အပ်ပြီ။

၎င်းအဖွင့်ဋီကာ၌လည်း-

ဥပါဒါယာပိ မဇ္ဈိမဒေသော လဗ္ဘတိ၊ ယတ္ထ ဂတိ
ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ
အညေသမ္ပိ ကမ္မဝါဒိ ကိရိယဝါဒိ ဝိညုဇာတိကာနံ၊ သော
ပတိရူပဒေသဝါသောတိ ဝုစ္စတိ၊ တေနာဟ သက-
လောပိတိ အာဒိ။

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၊ မင်္ဂလသုတ်
အဖွင့်များ၌လည်း-

ပတိရူပဒေသဝါသောနာမ ယတ္ထ စတသော ပရိသာ
ဝိစရန္တိ၊ ဒါနာဒီနိ ပုညကိရိယဝတ္ထုနိစ ဝတ္တန္တိ၊ နဝင်္ဂ
သတ္ထုသာသနံ ဒိဗ္ဗတိ။

ဟူ၍ လာကုန်ပြီ။

ဤသို့ လာသော အဋ္ဌကထာ နည်းအားဖြင့်ကား အလုံးစုံသော
ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဂ္ဂသာဝက မဟာသာဝက ပကတိသာဝက
တို့သည်ပင် မဇ္ဈိမဒေသ၌သာ ဖြစ်ကြကုန်၏ဟု ဖြေအပ်ကုန်၏။ ဤ
အလုံးစုံကိုလည်း မနုဿဘုံ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ဆိုအပ်၏။ နတ်ဘုံ
ဗြဟ္မာဘုံ၏ အစွမ်းဖြင့်ကား ဇာတိခေတ်ဖြစ်သော စကြဝဠာ တစ်သောင်း
ကိုပင် မဇ္ဈိမဒေသဟူ၍ ဆိုထိုက်၏။

- ၁။ ဗျာဒိတ်ခံသောအခါ၌ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာနေ နတ်
ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးလာကုန်ကြောင်း။
- ၂။ ထို့အတူ ဘုရားအဖြစ်ကို တောင်းပန်ရာ ပဋိသန္ဓေယူတော်
မူရာ ကာလများ၌ စည်းဝေးလာကုန်ကြောင်း။

- ၃။ ပဋိသန္ဓေနေစဉ်အခါ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးပေါင်းလေး
သောင်းတို့ လက်နက်စွဲ၍ အမြဲစောင့်နေကြောင်း။
- ၄။ ဖွားတော်မူစဉ်အခါ တောထွက်တော်မူစဉ်အခါတို့၌ တစ်
သောင်း သောစကြဝဠာနေ နတ်ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးလာ
ကုန်ကြောင်း။
- ၅။ အဖပါလ၌နေစဉ် တစ်သောင်းသော စကြဝဠာ နတ်ဗြဟ္မာ
အပေါင်းတို့နှင့်တကွ သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာမင်းလာ၍ တရားဟော
တောင်းပန်ကြောင်း။
- ၆။ ဓမ္မစကြာကိုဟောသော အခါမှစ၍ သာသနာ (၅၀၀၀)
ငါးထောင်ဆုံး၍ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်စံရာတိုင်အောင် တစ်သောင်း
သော စကြဝဠာ နတ် ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးလာကြောင်း
အကျွတ်ရကြောင်းကိုဆိုသော အဋ္ဌကထာ ဋီကာ ကျမ်းဂန်
များကို ထောက်လေ။

သတ္တရသမပုစ္ဆာ အဋ္ဌာရသမပုစ္ဆာ ဧကူနဝီသတိမပုစ္ဆာ
ဝီသတိမ ပုစ္ဆာ ၄-ပါး- အဖြေ ပြီး၏။

-----*-----

ပဏ္ဍိတဓမ္မတာဝါကျ အဖွင့်

ဤသို့လျှင် အကြင်အကြင် မိန့်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားအစဉ်
ဖြင့် ဂန္ဓာရမ္မကျမ်းအစ၌ “ ပုစ္ဆိဿံ ” ဟူသော ပဋိညာဉ်နှင့်လျော်စွာ
ပဋိညာတဗျဖြစ်သော နှစ်ဆယ်အရေအတွက်ရှိသော ပုစ္ဆာဝါရတို့ကို
ဖြစ်စေတော်မူပြီး၍ ယခုအခါ ဤပုစ္ဆာကို ဖြေရာဖြေကြောင်းဖြစ်သော
ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာ အနု မဇု လက်သန်း ဂန္ဓနူရ ကျမ်းထိုမျှ၌ သာဓက

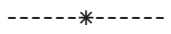

စကား ထောက်ထားနှိုင်းချိန်ရန် ထုံးစံသက်သေ အထွေထွေတို့ကို ဖွေရှာ မွေနှောက် ရွေးကောက်ယူထားလျက် ပိုင်းခြားပိုင်ပိုင် ဖြေစွမ်းနိုင် လောက်သော ပညာရှိ ကဝိသုခမိန်တို့အား ရေးရာတစ်ပါး ကိစ္စများကို ပယ်ရှားစွန့်ပစ်လျက် မနစ်မဆုတ် အားထုတ်စေကြောင်း ကောင်းမြတ် သော ပညာရှိဖွယ်ရာ မင်္ဂလာစကားတို့ဖြင့် မိုးဖျားထိလောက် ချီးမြှောက် တိုက်တွန်းတော်မူသော ဆရာမြတ်သည် “မယံစောဒကာနာမ” အစရှိ သော အဆုံးသတ်စကားကို အားထုတ်တော်မူပေသတည်း။

[ဤဝါကျ၌ “စောဒေန္တိဝိဿန္တိတံ သမဏ္ဍေ ဝိညုနော ဥယျော ဇေန္တိတိ စောဒကာ” ဟူသောအနက်ကိုသာ လိုအပ်၏ “ပရေသံ ဒေါသံ အာရောပေန္တိ” ဟူသော အနက်ကို မလိုအပ်။]

ဤအရာ၌ ဖြေစွမ်းနိုင်သော ပညာရှိတို့အား **ပဏ္ဍိတာ သာသန ဓဇူပမာ** စသည်ဖြင့် အလွန်ချီးပခြင်း မဖြေနိုင်ဘဲ ဖြေရဲလေဟန် အသံပေး လိုသသူတို့အား **ခါဏုကာဝိယ** စသည်ဖြင့် နှိပ်ဖိကွပ်ညှပ် ခြင်းများသည် **“ဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသိတာ ဟောတိ၊ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသိတာ”** ဟူသော ပညာရှိတို့၏ သဘောဖွယ်ရာပင်တည်း။

ပဏ္ဍိတ ဓမ္မတာဝါကျအဖွင့် ပြီး၏။

နိဂုံး

တ္ထောဝတာစ-

- ၁။ သာသနေး ဒါနိ ယေနေကေ၊
ဓမ္မဝိနယကောဝိဒါ။
ယဿ ပဘာဝနိဗဒ္ဓါ၊
သဗ္ဗေ တေ ပါယသော ဇနာ။
- ၂။ တေသ မညတရေနဿ၊
ဂဏ္ဍိပဒေ ဝိသောမိနော။
ပါဒမူလမှိ တေရဿ၊
နိပ္ပစ္စ ဓမ္မဂါဟိနာ။
- ၃။ မယာ ဉာဏာဘိဝံသေန၊
တက္ကတာ ယက္ကနိဿယံ။
သင်္ခရောန္တေန ယံ လဒ္ဓိ၊
ဝိပုလံ တဿ တေဇသာ။
- ၄။ ဓမ္မေန ရာဇာနော ဘူမိ၊
ရက္ခန္တံ ဟိတစေတသာ။
အပ္ပမတ္တာ ဇနာ ဟောန္တံ၊
သမ္မောမိတ္တယ ဘာဂိနော တိ။

၁။ စ= ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ တ္ထောဝတာ= ဤမျှအတိုင်းရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့် [သင်္ခရောန္တေန ဝိပုလံ]၊ ဒါနိ-ဣဒါနိ=ယခုအခါကာလ၌၊ သာသနေး= ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဤသာသနာတော်တွင်း၌၊ အနေကေး= များစွာ

ကုန်သော၊ ယေဇနာ=အကြင် နဝ မဇ္ဈိမ ထေရ ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်း တို့သည်၊ ဓမ္မဝိနယကောဝိဒါ=သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်း၌လိမ်မာ ကျွမ်းကျင် သိမြင် တတ်မြောက်ကြပေကုန်၏။ သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သော၊ တေဇနာ= ထိုသုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကျမ်းဂန်၌ လိမ်မာကျွမ်းကျင် သိမြင်တတ် မြောက်ကြကုန်သောသူ ဟူဟူသမျှတို့သည်၊ ပါယသော=ယေဘုယျေန= များသောအားဖြင့်၊ ယဿ=အကြင်ငါတို့ကျေးဇူးရှင် **သုဒဿန ဝရဓမ္မသာမိ မဟာဓမ္မ ရာဇာမိ ရာဇဂုရု** တံဆိပ်နာမံ ရှိတော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏။ ပဘာဝနိဗဒ္ဓါ=ဗျတ္တိဗလတည်း ဟူသောအကြောင်းရင်းမူလ ရှိကြကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

၂။ တေသံ-တာဒိသာနံ=ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော နဝ မဇ္ဈိမ ထေရ အပေါင်းတို့တွင်၊ အညတရေန=တစ်ပါးအပါဝင်ဖြစ်သော၊ (မယာ၌စပ်ပါ)၊ ဂဏ္ဍိပဒ ဝိသောဓိနော=ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ အနု မဓု လက်သန်း ဂန္ထန္တရကျမ်းတို့၌ နက်နဲကျစ်လစ် ခက်ဆစ်ခဲရပ် ဟူသမျှ တို့ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းခြင်း အလေ့ရှိတော်မူထသော၊ ထေရဿ= လောကဓံလေ့ မုန်တိုင်းဝှေ့လည်း မရွေ့မယိုင် မြကြံ့ခိုင်သော စိတ် နှလုံးရှိတော်မူထသော၊ အဿ=ထိုကျေးဇူးအရှင် ဆရာတော်ဘုရား ကြီး၏၊ ပါဒမူလမှိ=ခြေတော်ရင်း၌၊ နိပ္ပစ္စ=ရိုကျိုးညွတ်ပျပ် တို့ဝပ် ခစား ခြင်းကို ပြု၍၊ ဓမ္မဂါဟိနာ=ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းဂန် နှုတ်သံ ပျောင်းပျံ့ ဩဝါဒများကို ခံယူကာနေလေ့ရှိသော။

၃။ ဉာဏာဘိဝံသေန=**ဉာဏာဘိဝံသ** အမည်ရှိသော၊ [ဤပုဒ် ကိုလည်း မယာ-၌စပ်ပါ]၊ တက္ကတာယ=ထိုဆရာတော်ဘုရား ကြီးသည် စီရင်အပ်သော ဝိသတိပုစ္ဆာကျမ်း၏၊ အတ္ထနိဿယံ=အနက် မြန်မာ

မှီရာနိဿယကို၊ သင်္ခရောန္တေန=ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၄၁-ခုတွင် ပြုစီရင်သော၊ မယာ=ရဟန်းသိက္ခာ ၁၄-ဝါရ ပဌမစာချဆရာဝါသည်၊ ဝိပုလံ=ပြန့်ပြောစွာသော၊ ယံ=အကြင်ကုသိုလ်ကို၊ လဒ္ဓံ=ရအပ်ပြီ၊ တဿ=ထိုကုသိုလ်၏၊ တေဇသာ=အစွမ်းကြောင့်။

၄။ ရာဇာနော=မင်းတို့သည်၊ ဟိတစေတသာ=တိုင်းသူပြည်သား လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာကို တောင့်တသော မေတ္တာစိတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ဓမ္မေန=တရားသဖြင့်၊ ဘူမိ=မြေအပြင်ကို၊ ရက္ခန္တု=စောင့်ရှောက် အုပ်ထိန်း ပိုက်သိမ်းစိုးကွပ်ကြစေကုန်သတည်း။ ဇနာ=အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်၊ အပ္ပမတ္တာ=ပုညကုသိုလ် ကိုယ်ကျင့်တရား၌ ရံခါတစ်စေ့ မမေ့မလျော့ကြကုန်သည် ဖြစ်၍၊ သမ္မောဓိတ္တယဘာဂိနော= ထိုက်သင့်လျော်ကန် ရည်သန်ဆုတောင်းအပ်သော သမ္မောဓိသုံးပါး တည်းဟူသော အဖို့ရှိကြကုန်သည်၊ ဟောန္တု=ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ ဣတိ=ဤတွင်နိဂုံးစကားပြီး၏။

ပါရမီဒီပနီ ပြီးပြီ။